

PS. II
78

Librăria lui W. Krafft în Sibiu se află:

Cărți bisericesci.

Legătura se înțelege în piele roșie aurită.

a) Tipărite cu litere latine:

Apostolul, carte ce cuprinde faptele și epistolele Sfinților în 4° (Sibiu) leg. 11.50.

Apostoleriu în folio (Blaj) leg. 12.80.

Evangelia (Blaj), leg. 25.—. **Triod** în folio (Blaj) leg. 20.—.

Liturгии ale lui Ioan Gură-de-Aur, Vasilie cel mare, în 4° (Sibiu) leg. 6.—.

Cazană mare,
leg. 8.90.

Evangelia a
sfinților Evan-
geliști,
leg. 15.—.

Evhologiu
(Molitvelnic)
sau carte de
rugăciuni,
leg. 12.40.

Mineul pe fie-
care lună, în
12 tomuri,
leg. 162.—.

**1 tom singu-
ratic**
leg. 14.50.

Octoich mare,
leg. 24.80.

Orologiul cel
mare, ilustrat
cu diferite
icoane în 12
colori,
leg. 28.50.

Pentecostar,
leg. 10.20.

Psaltirea
împér. David,
bogat,
leg. 7.60.

Triodul, adică
trei cântări,
leg. 24.80.

b) Tipărite cu litere cirile:

Evangelia mare, roșu și negru tipărită, leg. 20.—.

Liturgia sfântă și dumnezeiască, roșu și negru tipărită, leg. 8.—.

Zănechost, mare, roșu și negru tipărit, leg. 15.—.

Ilustrațiunile de mai sus reprezintă legătura unei **Evangelii** executată în catifea fină cu tăieturi aurite și două copcii. Icoanele sunt în email, așezate în ornamente de metal aurit. Prețul legăturii: cu 4 icoane în colțuri și una la mijloc cor. 92.—, cu 8 icoane în colțuri și una la mijloc cor. 116.—, cu 8 icoane în colțuri și două la mijloc cor. 144.—, lângă suma aceasta se scotese încă prețul Evangheliei nelegate și anume cea din București cu litere latine cor. 8.80, cea din Sibiu cu litere cirile cor. 12.—, cea din Blaj cu litere latine cor. 17.30.

Prețurile se înțeleg în coroane.

Thierry (Adolf) limited, apotecar in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Precum în general e cunoscut, renumitele medicamente populare și de casă ale farmacistului Thierry (Adolf) limited în Pregrada, Balsamul lui Thierry și alifia-centifolia a lui Thierry sunt neîntrecute în efectul lor sigur și mare și de aceea de ani de zile tuturor și fiecăruia au devenit indispensabile. Aproape fiecare ține numai la aceste mijloace probate și evită procurarea de imitații fără valoare, și fiecare și-a câștigat deja convingerea, că bine a făcut așa, căci nime nu și dă banii bucuroși pe nimic. Preparatele lui Thierry sunt doară de fapt articoli uni-versali, și în toată lumea nu există oraș mare, unde să nu fie un deposit al preparatelor lui Thierry, deoarece acestea și în străinătate sunt preferite tuturor imitațiilor fără valoare.

Atențiune! Advertizez cu toată insistența de a comanda și a cumpăra imitațiuni, cu cât mai ieftine cu atât mai fără efect, ale balsamului meu singur veritabil! Numai balsamul meu cu marca mea verde comercială și de scutire „Thierry's Balsam“.

Singur veritabil

Balsamul lui Thierry.

Examinat și aprobat din partea autorităților sanitare.

Adjustarea sticlelor stă sub scutul legii comerciale de modele.

Exclusivul unic și singurul atelier de fabricare și de furnisare e fabrica de balsam

apotecar. Thierry (Adolf) limited în Pregrada, lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

concesionată din oficiu și înprotocolată prin judecătoria comercială.

Unicul veritabil balsam a lui A. Thierry, apotecar in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Acest balsam servește intern și extern. El e: 1. Un mijloc de tămăduire încă neajuns la toate boalele de plămâni și de piept, ușurează catarul și împuținează flegma, alină tusa dureroasă și vindecă chiar astfel de dureri învechite. 2. Are efect excelent la inflamare de grumazi, la răgușeală și tot felul de morburii de grumazi, ect. 3. Curează radical ori ce friguri. 4. Vindecă într'un mod surprinzător toate boalele de ficat, de stomac și de plămâni, îndepărtează sgârșiri de stomac, colică și cărcei interni de corp. 5. Alina durerile și vindecă vîna de aur și emoroidale. 6. Are efectul de a depurca în mod lin, curăță sângele și rerunchii, delatăra ipocondria și melancolia, întărește apetitul și mistuirea. 7. Servește într'un mod excelent la dureri de dinți, la dinții scobiți, putrezeală de gură și toate boalele de dinți și de gură, și delatăra sughițul, ia mirosul din gură și stomac. 8. E un mijloc bun în contra limbricilor, viermilor corolați și la epilepsia sau boala de nevoie. 9. Servește la aplicarea lui externă ca un mijloc minunat de tămăduire pentru toate ranele atât proaspete cât și vechi, pentru sgârșci, roșată, bube înfierbîntate, fistule, negei, rane de arsură, și membrele degerate, rîle, sgaibi și lepră, mîinile crepate și dure etc. și delatăra durerea de cap, țiurea de urechi, artrită, reumatism, durerile de urechi, etc., despre cari toate se află informațiunile cele mai clare în instrucțiune. 10. Este preste tot un mijloc de casă, care se între-

natur
cu al
favor.
la im
de vâ

Thierry (Adolf) limited, apotecar in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

buintează atât intern cât și extern cu un succes neîndoelnic, e foarte reel, ieftin și de tot nevătămător, și care n'ar trebui să lipsească în nici o familie și în special la influență, choleră și alte epidemii să servească ca primul mijloc de ajutor. O singură probă va instrui și convinge mai mult decât această informațiune. Veritabil și nefalsificat este acest balsam numai atunci, dacă fiecare sticlută este provădută cu eticheta verde de mai sus și pe instrucțiunea de întrebuintare se află tot aceeași marcă de scutire **Deci fiți totdeauna cu atențiune la marca de apărare verde de mai sus!** Falsificatorii și imitatorii balsamului meu, celui unic veritabil, precum și revândătorii de imitații fără valoare de alte marce de balsam, cari înșală publicul, le voi urmări și pedepsi sever pe baza legii despre scutul marcelor pe calea juridică. **Pe unde nu sunt depozitate a balsamului meu, acolo să se procure direct și să se adreseze „An die Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.** Mai bine se păzesce omul de falsificate comandând direct dela fabrica mea. Trimiterea se face numai în carton împăturat original, patentat, câte 12 sticle mici sau 6 sticle duble. Costă franco la ori care stațiune postală din Austro-Ungaria 12 sticle mici sau 6 sticle duble 4 coroane, în Bosnia și Hertegovina 12 sticle mici sau 6 sticle duble 4 cor. 60 fil. Mai puțin de 12 sticle mici sau 6 sticle duble nu se expediază. Se expediază numai pe lângă trimiterea sumei prin asemnățiune sau cu rambursă **Farmacia Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.**

Ambele aceste mijloace, neîntrecute în puterea lor vindecătoare, nici odată nu se strică, ci din contră, cu cât sunt mai vechi, cu atât devin mai prețioase și mai cu efect, ele nu sufer nimic nici în urma gerului nici în urma fierbințelii, deci se pot întrebuinta în ori ce timp. Ele totdeauna dau rezultat și ajutor, cel puțin până la sosirea medicului, se înțelege nici când nu trebuiesc luate alte falsificate sau ori și ce mijloace surogate mult îmbiate, fără valoare și fără efect, pentru cari se aruncă banii numai degeaba, ci trebuie ținut totdeauna numai la aceste două mijloace de mult probate, reele, ieftine, sigure și pe lângă aceea absolut nestricăcioase, renumite, cari în fiecare familie ar trebui ținute la îndemână pentru ori-ce cas. Unde nu se pot căpăta veritabile, provădute cu toate semnele de veritabilitate indicate, să se comande simplu directe și să se adreseze la : **Farmacista Thierry (Adolf) limited, Schutzengel-Apotheke in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.**

Toate aceste preparate se pot procura veritabil din Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Schutzengel-Apotheke

Puterea și efectul

Alifiei veritabile de Centifolia

(mai nainte numită alifie admirabilă).

Cu această unsoare s'a vindecat perfect un scurab de os care s'a ivit mai nainte cu 14 ani și fu declarat de necurabil, și mai în urmă un morb greu de 22 ani asemeneai racului.

Alifia veritabilă de centifolia, un mijloc care se aplică cu cel mai mare succes la cele mai grele, extraordinar de tenace, chiar învechite vătămături ale omenirii suferitoare, care e încă neajunsă în tămăduirea ranelor, cât și în alinarea durerilor, se compune în partea sa principală dintr-o concentrațiune a minunatelor puteri

naturale vindecătoare extrase din rosa roșie „**rosa centifolia**“ în legătură cu alte substanțe, cunoscute ca renumite pentru efectul lor tămăduitor și favorabil.

Alifia veritabilă centifolia se aplică: La țițele umflate ale femeilor lăuze, la împiedecarea scurgerii laptelui, la întărirea pieptului, la orbanș, la tot felul de vătămături învechite, la sărătură, la boale de picioare sau de oase, la rane

desA. THIERRY in
PREGRADA

2206

Thierry (Adolf) limited, apotecar in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

picioare umflate, chiar la rosură de os. La rane făcute prin lovituri, impunsături, tăiaturi, sdruncinări, și prin glonț, la scoaterea tuturor corpurilor străine, ca: aschii de sticlă, de lemn, năsip, șrot, spini, etc. La toate umflăturile, creșcăturile, carbunculi, formațiuni nouă, chiar la rac; la sugel sau defect la degete, la panariciu, beșici sau picioarele rănite din cauza strapașelor, la tot felul de rane făcute prin arsură, la membre degerate, la ranele iscate prin îndelungă zăcere, la umflături de grumași, la bube, la dureri de urechi și răniri ale copșilor, etc., etc.

Cu cât mai veche, cu atât mai exeeentă este aliina centifolia în efectul ei!

Se recomandă a ține în fiecare familie neîntrerupt la mână acest mijloc preservativ unic în felul său.

Mai puțin de două doze nu se expediază. Expedițiunea se face exclusiv numai la asemnațiuni anticipative sau cu rambursă. Două tigăițe cu portul postal, declarațiune și împachetarea, etc. costă 3 coroane 50 fileri.

Numeroase ateste stau la dispoziție.

Feriți-vă d'a cumpăra falsificate de nici un efect și Vă rugăm a fi atenți, că pe fiecare tigăiță trebuie să fie întipărită marca de mai sus a fabricii și firma:

„Schutzengel-Apotheke des Thierry (Adolf) limited in Pregrada.“

Fiecare tigăiță este înveluită într'o instrucțiune de aplicare provădută cu asemenea marcă. Falsificatorii și imitatorii alifiei mele de centifolia unică veritabilă se vor urmări cu rigoare pe basa legii despre scutul marcelor; asemenea și revândătorii de falsificate.

Unicul isvor de procurare este:

Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited
in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Deposite în cele mai multe apotece: Unde nu e deposit să se comande direct dela adresa: Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn. — Marca de apărare e înregistr. în Austro-Ung. sub Nr. 4524.

Mirabile-Pain-Expeller

se întrebuițează numai ca mijloc extern.

Efect surprindător prin fricțiune contra reuma, ghift, reuma acută în încheieturi, durere de spate și șele, junghiuri, paralisare, receață externă, scrintituri, umflături și aprinderi de membre etc, precum și ca mijloc extern în tăritor după opinteală și ca preservativ în contra tuturor morbilor de mai sus.

Veritabil numai dacă e provădut cu marca de alătura și e închis cu capsula de metal cu firma producătorului.

Mai puțin ca 2 sticle nu se expediază, și costă franco la toate stațiunile postale în Austro-Ung. și Germania pe lângă rambursă sau pe lângă trimiterea banilor anticipativ coroane 3.50

Schutzengel-Apotheke

Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Pomadă veritabil engleză pentru conservarea pielei

Before

1 nu conține nici un fel de materii stricăcioase sau oprite, efect repede și sigur contra tuturor boalelor de piele, apără și contra influenței stricăcioase a timpului și soarelui. Delatăură admirabil tot felul de necurătenie de pe pielea trupului și a feței: s. e. **ahme, alunică, coji** etc. sblrcituri, aspirarea pielei, și mânilor aspre și roșii le face delicate și netede, dă feței, după întrebuințare continuă, aparență tineră deli-

After.

2.

cată, pielea trupului încarnat rosa. Toată seara înaintea culcărei să se ungă fin pielea obrazului și acele părți ale trupului, cari sunt a se ține tinere și fine, cu această pomadă, trage preste noapte mânuși și efectul se va arăta. Dimineața să se spele aceea parte a trupului cu apă proaspătă, și cu un săpun neutral bun (cel mai bun e săpunul meu de borax). Fiecare țigăiță trebuie să fie la coperiș provădută cu firma imprimată

Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada.

1 Tigăiță de Pomadă veritabil engleză pentru conservarea pielei și o bucată de săpun borax costă franco coroane 3.30.

După receptul original englez preparat în Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Pastile Hămatine

după receptul original francez preparate din extract veritabil de carne a lui Liebig, amestecat cu substanțe chimice, sunt cel mai sigur mijloc pentru a combate paliditatea, sărăcia de sânge și morburile consequente. Efectul lor e nutritor și produce sânge. La toate semnele despre începerea palidității și sărăciei de sânge, cari se cunosc ușor la indivizii atacați de acest morb prin: osteneală ușoară, slăbirea musculaturii, bătăre de inimă, resuflare grea, conturbarea mistuirii, cărcei, de stomac, amețelă, durere intensivă de cap etc., nu întârziati a împiedeca de timpurii progresarea acestui morb și comandați cu toată încrederea pastile hămatine, cari sunt unicul și cel mai sigur mijloc în contra palidității și sărăciei de sânge.

Pastilele hămatine se prepară după fiecare comandă proaspăt în Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

1 cutie costă franco coroane 4.—.

Fiecare cutie trebuie să fie provădută cu subscrierea proprie a producătorului

Sirup Zagorian pentru piept.

Un mijloc foarte plăcut de a lua, atât pentru creșcuți cât și pentru copii de ori ce etate, contra tusei, tusei măgăresci și rele, catar de piept și de plămâni, flegma, aruncătură bolnăvicioasă, durere de piept; liniștesc și stăpără durerile la toate morburile de piept și de plămâni, chiar și la cele mai vechi.

O sticlă întreagă costă franco coroane 3.30. Fiecare sticlă trebuie să fie provădută cu o capsulă de metal și cu firma mea întretipărită.

Preparat și de căpătat din Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Toate aceste preparate se pot procura veritabil din Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Thierry (Adolf) limited, apotecar in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Pomada pentru crescerea părului veritabil Tannochinin englez!!!

Before.

1. Impiedecă căderea părului, pierderea și cărunțala prematură, absolut nesticăcios și de preferat tuturor altor soiuri de pomade. O tigăiță costă franco 3 coroane 30 fileri. Fiecare tigăiță trebuie să aibă imprimat pe coveriș firma:

„Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.”

After.

Hapuri veritabile engleze Cascara-Sagrada. pentru curățirea sângelui.

1 cutie 60 fileri, 1 fișie cu 6 cutii costă franco 3 coroane 80 fileri.

În special se recomandă pentru ușurarea scaunului fără urmări rele.

Fiecare cutie trebuie să fie provădută cu subscrierea proprie a producătorului **A. Thierry**.

Pe unde nu sunt depozitate de preparatele mele să se comande direct sub adresa: „Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.”

Digestiv.

Praf universal veritabil englez pentru mistuire și apetit,
al apotecarului **A. Thierry** in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Neîntrecut și neajuns ca mijloc de casă pentru întărirea stomacului, facere de apetit, ajută mistuirea și pentru nutrire și întărirea corpului, pentru delăturarea ușoară a tuturor greutateților de mistuire; se recomandă mai cu seamă după prea multă mâncare de materii crude, unsuroase, vâtoase și după multă beutură. — Efectul lui se extinde și la curățirea sângelui, și împiedecă ivirea și crescerea celor mai multe morburii ale tuturor organelor de mistuire. — La $\frac{1}{4}$ oră după fiecare mâncare să se ia 1—2 lingurițe de cafea din acest praf cu un păhar de apă sau mai bine cu vin bun și după aceea încă o jumătate păhar de apă sau vin.

1 cutie costă franco 3 coroane. Fiecare cutie, ca semn al veritabilității, rebue să fie provădută cu subscrierea proprie a producătorului „Adolf Thierry”.

Pe unde nu este depot de acest praf excelent să se comande direct sub adresa: **Thierry (Adolf) limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Praf pentru tranșii (emoroides),

ajutor sigur, vindecă și delătură tranșii, (vina de aur, sângerarea matului gros, noduri). Se poate întrebuința numai extern, fără piedecă în ocupațiune. Cele de lipsă conține instrucțiunea de întrebuințare. Fiecare cutie trebuie să fie provădută cu subscrierea mea proprie. 1 cutie francată și fără spese postale costă 8 coroane.

Veritabil se capătă numai direct din „Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Depozite și introduse în toate țările din lume.

Toate aceste preparate se pot procura veritabil din Schutzengel-Apotheke Thierry (Adolf) limited in Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Cărți populare.

Religioase și de rugăciuni.

- Acaftistul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte Rugăciuni.
Leg. în catifea cu tăietura aurită 8.—, leg. în piele fină cu
tăietura aurită 4.40, leg. în piele neagră cu tăietura aurită 3.20,
frumos leg. 1.40, simplu leg. 1.20.
- * Tot același *ciril* roșu și negru tipărit, leg. în piele roșie cu copce 3.20,
leg. frumos 2.50.
- Bocete, adevă cântări la morți. —.80.
- Carte de desfăcut farmecile. —.10. Tot aceea *ciril*. —.10.
- Cartea vâmlor, viața Sf. Vasile cel nou, leg. 1.32.
- * Tot aceea *ciril*, leg. 1.32.
- Cărtică de rugăciune cu visul Maicei, cart. —.20.
- * Tot aceea *ciril*, cart. —.24.
- Coaslov sau Orologiu, cuprinzând rugăciuni, leg. fin 2.—, leg. simplu 1.70.
- * Tot același *ciril*, leg. în piele roșie cu copce 2.40, leg. simplu 1.40.
- Cinst. Paraclis al Preasfintei Născătoarei de Ddeu. —.10.
- Cinst. Paraclis al Sf. mucenic Haralambie. —.24.
- * Tot același *ciril*. —.24.
- * Cinst. Paraclis al Sf. marelui mucenic Mina. —.20.
- Cuvinte folositoare și de suflet, leg. —.60.
- * Emanuil, enarare ist. de pe timpul risip. Ierusal. —.60.
- Epistolia Domnului nostru Iisus Christos, cart. —.20.
- * Tot aceea *ciril*, cart. —.24.
- Isvorul Precestei sau minunile dela Lourdes. —.20.
- Icoana sufletului, Rugăciuni și cântări biser., leg. 1.—.
- Margaritariul sufletului, Carte de rugăciuni, leg. 1.—.
- Micul Mărgăritariu sufletesc, Cărtică de rugăciuni, leg. —.44.
- Minunile cele mai presus ale Preasfintei fecioare Maria. 2.—.
- Minunile Maicei Domnului, leg. —.40.
- Minunile Sf. Sissoe. —.12.
- Nu mă uita, versuri funebreale. —.50.
- Octoichul cel mic sau cele opt glasuri, leg. 1.50.
- * Tot același *ciril*, leg. în piele roșie cu copce 2.40, leg. simplu 1.60.
- Omul și Lumea, versuri funebreale. —.16.
- Patima și moartea Dlui Iisus Christos, leg. fin. 1.80.
- Psaltirea prorocului David, *bogate*, leg. în piele roșie 7.60, leg. 6.—.
- Psaltirea prorocului David, *form. mic* leg. 1.50.
- * Tot aceea *ciril*, leg. în piele roșie cu copce 2.—, leg. simplu 1.20.
- Taina celor 12 Vineri mari și rugăciune pentru vremuri grele, leg. —.25.
- Vedenie ce s'a arătat în Sfântul Munte. —.20.
- Versuri relig. pentru poporul, care merge cu procesie. —.10.
- Viața Preacuratei vergure Maria, leg. —.32.
- Zidirea lumii, cele 12 Vineri. —.16.

Diverse.

- Albina și leneșul. —.20.
- * Anul cel mănos. Bucuria lumii, cântec în stichuri. —.20.
- Aprodul purece, episodă din istor. lui Ștefan cel mare. —.10.
- Barbu cobzarul, novelă. —.20.
- Carte de planete cu zodii așezată pe 140 ani, leg. 1.20.
- * Tot aceea *ciril*, leg. —.90.

*) Cele însemnate cu * sînt tipărite cu slove vechi (ciril).

- Cărți de joc pentru petrecere cu întrebări și răspunsuri. —24.
 * Cărți de noroc, joc de petrecere 45 de foi în tioc. —40.
 Cazană Țiganilor, poveste în versuri. —12.
 Cea mai nouă carte de visuri perso-egipteană. —32.
 * Tot aceea *ciril*. —40.
 125 Chiuituri, cari strigă, feciorii în joc. —24.
 Clemence R., Mandrin, căpitanul bandiților, novelă. 1.—.
 Codrean, craiul codrului, baladă. —12.
 Colindele Crăciun. și ale Paștilor. Adaus Colăcărul și Vornicitul. —46.
 Cu vârful penei. Scrisori satirico-humoristice. —80.
 De când se numește femeia porumbiță? —20.
 100 Doine și strigături din gura soldaților. —24.
 1000 Doine, Strigături și Chiuituri. —80.
 Genoveva sau învingerea nevinovăției. —60.
 Gruia Viteazul și tatăl său Novac. —20.
 Horia lui Pinteza viteazul. —12.
 Împărăția Țiganilor pe vârful unui plöp. —16.
 Inimioare, adică floarea poeziei naționale. —60.
 * Întâmplarea unui îngropat de viu. —10.
 Istoria lui Alexandru cel mare. —60, cart. —80.
 * Tot aceea *ciril*, cart. —80.
 Istoria lui Arghir și a prea frum. Elena. —30. Tot aceea *ciril*. —32.
 * Istoria lui Sofroniu și a Haritei cea frumoasă. —30.
 Micul Dor al inimei. —15.
 Mihai Copilul, cântec dela Bicaz. —10.
 Negru Vodă și Manole, cântec dela Curtea de Argeș. —10.
 Oglinda norocului și a nenorocului. —10. Tot aceea *ciril*. —10.
 Oglinda omului din launtru, leg. 1.54. Tot aceea *ciril*. 1.54.
 Opișanul, poezie de V. Alexandri. —10.
 Orațiuni și Evangelia țigănească. —10.
 Orații ținute la nunte țărănești. —10. Tot aceea *ciril*. —10.
 Păcală și Tândală. Poveste. —16.
 Păscălia pop. din manuscrise vechi. —12.
 Perirea a doi iubiți Pîram și Tisbe. —24.
 Regule și sfaturi bune pentru prunci. —16.
 Risipirea cea de pe urmă a Ierusalimului în 9 cânturi. —70.
 Roata norocului sau Ghicitor (mare). 1.60.
 Roman Grue Grozovanul, cântec din Basarabia. —10.
 * Românii în război cu Turcii 1877—1878. —10.
 Soarta omului sau viitorul descoperit. —90.
 Starostele sau datinile dela nunți. —30.
 Ștefăniță Vodă, cântec din Țeara-Oltului. —10.
 Țigan în Raiu, Țigan la Mănăstire, Țigan și Magnat, 3 broșure à —16.
 Țil Buhoglină nădrăvanul. Povestit în snoave cu chipuri. —50.
 * Toată viața lui Țil Buhoglină cele de ris. —20.
 * Tragedia lui Samson în 5 perdele. —30.
 Treptnicul cel mare pentru toate semnele. —10. Tot același *ciril*. —10.
 Versuri de Dor, adun. de poeți rom. —50.
 * Viața lui Bertoldo și a lui Bertoldino, feciorul lui. —12.
 Viața și pildele prea înțeleptului Esop. —60. Tot aceea *ciril*. —60.
 Vorbire de glume între Leonat și Dorofata. —20. Tot aceea *ciril*. —20.

Mihail Pavel de Peteritye,
episcop al diecesei gr.-cat. de Oradea-Mare.

PS II 78

AMICUL POPORULUI.

CALENDAR
PE ANUL COMUN

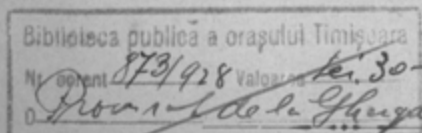
1903.

ANUL XLIII.

873/928
2 vol.
Serge

Întocmit
de
I. Popovici.

Cu numeroase ilustrațiuni.

SIBIIU.

TIPARUL ȘI EDITURA LUI W. KRAFFT.

4206.

Cronologie pe anul 1903.

	Anii
Dela crearea lumii, după Suidas (6000 a. Chr.)	7903
» » » » era bizantină (5508 a. Chr.)	7411
» » » » periodul Iulian (1 Ian. 4713 a. Chr.)	6616
Dela fundarea Romei (d. Varro 24 Apr. 743 a. Chr.)	2646
Dela aşezarea Calendarului Iulian prin Sosigene (1 Ian. a. 45 a. Chr.)	1948
Dela născerea Domnului nostru Isus Christos	1903
Dela risipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1834
Dela venirea Romanilor în Dacia sub Traian (a. 105 d. Chr.)	1798
Dela năvălirile barbare în Dacia-Traiană (270—275 d. Chr.): Goţii, Gepiţii, Avarii, Hunii şi a.	1628
Dela venirea Ungurilor în Europa (830 d. Chr.)	1073
Dela fundarea regatului ungar (1000 d. Chr.)	903
Dela primirea legii creştine de către Unguri (1000 d. Chr.)	903
Dela descălecătorea lui Radu Negru-Vodă în Muntenia (1209 d. Chr.)	694
Dela aflarea prafului de puşcă (1331 d. Chr.)	572
Dela descălecătorea lui Dragoş-Vodă în Moldova (1342 d. Chr.)	561
Dela aflarea hârtiei	530
Dela aflarea tiparului	461
Dela ocuparea Constantinopolei prin Turci	449
Dela descoperirea Americii (11 Oct. 1492)	411
Dela reformaţia lui Luther (1517 d. Chr.)	386
Dela căderea Ungariei la Mohaci şi venirea ei sub Casa de Habsburg (1526)	377
Dela întâia carte tipărită românească	332
Dela începerea sădirii tutunului (tabacului) în Europa (1591)	318
Dela îndreptarea Calendarului Iulian prin papa Grigorie XIII (15 Oct. 1582)	321
Dela născerea Maiest. S. c. şi r. ap. Francisc Iosif I. (18 Aug. 1830)	73
Dela ştergerea iobăgiei (Dum. tuturor Sfinţilor 6/18 Iunie 1848)	55
Dela urcarea pe tron a Maiest. S. Francisc Iosif I. (2 Dec. 1848)	55
Dela războiul Austriei cu Prusia (1866)	37
Dela introducerea dualismului, împărţirea în două a imperiului Habsburgic (1867)	36

Semnele cronologice pe anul 1903.

Indictul (Cal. Iulian)	1	Numărul de aur (Cal. Greg.)	4
Crugul soarelui » »	19	Epacta » »	11
Mâna anului . . » »	2	Cercul solar . . » »	8
Crugul lunii . . » »	1	Litera Duminecii » »	D
Temelia (epacta) » »	14	Numărul roman » »	I
Litera pascaliei » »	O		

Serbători și alte zile schimbătoare.

Carnevalul (Cășlegile) 7 săptămâni și 5 zile. — Triodul intră în 26 Ianuarie. — Lăsatul de carne în 9 Februarie. — Lăsatul de brânză în 16 Februarie. — Bunavestire Marți a șesea săptămână în post. — Sfintele Paști 6 Aprilie. — Înălțarea Domnului 15 Maiu. — Rusaliile în 25 Maiu. — Postul SS. Apostoli 3 săptămâni și 6 zile, iar ziua lor Duminecă. — Nascerea Domnului Joi.

Ordinea evangeliilor, a glasurilor și voscresnelor este corectă, conform tablei Paștilor dela 6 Aprilie.

Regentul anului 1903.

este Iupiter (Joe), uriașul sistemului solar. Masa lui e cam de 309 ori mai mare decât a pământului. Iupiter își face calea în jurul soarelui în 12 ani (așadar pe el anul e cât 12 ani de ai noștri), iar în jurul osiei sale se învârtesc în fiecare 10 ore odată. Depărtarea lui dela pământ variază între 587 și 959 milioane kilometri. În jurul acestui planet umblă 5 sateliți (luni), cari provoacă pe an cam 4400 întunecimi de soare și tot atâtea întunecimi de lună.

Întunecimi.

În anul 1903 vor fi două întunecimi de soare și două întunecimi de lună. La noi se vor vedea numai întunecimile de lună.

Întunecimi de soare vor fi:

- a) la 16/29 Martie întunecime *inelară* de soare; se întâmplă pe când la noi e noapte (12—4 ore). Se va vedea prin Asia și ținuturile arctice.
- b) la 8/21 Septembrie întunecime *totală* de soare între orele 3—7 dimineața. Se va vedea în sudul Africei și Australiei și în ținuturile antarctice.

Întunecimi de lună vor fi:

- a) în noaptea dintre 29 și 30 Martie (11 și 12 Aprilie) întunecime *parțială* de lună; se începe seara la orele 11 și 34 minute, se termină dimineața la 2 ore 52 minute. Se va vedea și pe la noi.
- b) la 23 Septembrie (6 Octobrie) întunecime *parțială* de lună; începutul la 2 ore 40 minute după prânz, sfârșitul la 5 ore 55 minute. Se va vedea și în mare parte a Europei și Africei, în Asia, Australia și vestul Americii de nord.

Cele 4 anotimpuri.

Primăvara se începe în 8 Martie la 8 ore seara.

Vara se începe în 9 Iunie la 4 ore după amiazi.

Toamna se începe în 11 Septembrie la 7 ore dimineața.

Iarna se începe în 10 Decembrie la 1 oră dimineața.

Explicarea prescurtărilor.

Ap. = Apostol.	M. = Martir.	Pr. = Proroc.
C. = Cuvios.	P. = Părinte.	S., Sf. = Sfânt.

Ianuarie,

are 31 zile.

Gerar.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Merc.	1 (+) Tăierea împrejur	14 Felix	1.8 o. 13 m.	— 4 o. 26 m.
Joi	2 P. Silvestru	15 Maur	10.8 " 4 " — 4 " 40 "	
Vineri	3 Pr. Malachia	16 Marcelin	20.7 " 51 " — 4 " 57 "	
Sâmb.	4 Sin. 70 Ap.	17 Antonie		

Duminică înaintea Botezului, ev. Marcu c. 1, gl. 6, v. 9.

Dum.	5 Teopant și Teona	18 Prisca
Luni	6 (+) Botezul Dlui	19 Sara
Mărti	7 † Ioan Botez. ☾	20 Fab. și Seb.
Merc.	8 C. George	21 Agnes
Joi	9 M. Polieuct	22 Vincenție
Vineri	10 P. Grigorie	23 Log. Mariei
Sâmb.	11 C. Teodosie	24 Timoteiu

Duminică după Botez, ev. Mateiu c. 4, gl. 7, v. 1.

Dum.	12 M. Tațiana	25 Pavel
Luni	13 M. Ermil	26 Policarp
Mărti	14 Părinții din Sinaia	27 Ioan
Merc.	15 C. Pavel ☾	28 Carol
Joi	16 Lanțul Ap. Petru	29 Francisc
Vineri	17 † C. Antonie	30 Martina
Sâmb.	18 P. Atanasie	31 Petru Nol

Duminică lui Zacheu, ev. Luca c. 19, gl. 8, v. 11.

Dum.	19 C. Macarie	1 Febr. Ignatie
Luni	20 † C. Eutimie	2 (+) Înt. Dlui
Mărti	21 C. Maxim	3 Blasiu
Merc.	22 A. Timoteiu	4 Veronică
Joi	23 M. Clement ☾	5 Agata
Vineri	24 C. Xenia	6 Dorotea
Sâmb.	25 † P. Grigorie Teol.	7 Romuald

Duminică Vameșului și Fariseului, ev. Luca c. 18, gl. 1, v. 1.

Dum.	26 C. Xenofon	8 Ioan
Luni	27 † Ioan Chrisost.	9 Apolonia
Mărti	28 P. Efreim Sirul	10 Scolastica
Merc.	29 M. Ignatie	11 Eufrosina
Joi	30 † V. Grig. și Ioan ☾	12 Eulalia
Vineri	31 Chir și Ioan	13 Catarina

Nu e greu a muri,
ci e greu a trăi pentru
patrie — se dicea în
secolul 16 — și am pute
dice și noi azi.

Femeea e un ânger
venit din ceriu pe pământ
și devenit — demon.

Zece înțelepți mai
ușor își pot ține ascunsă
înțelepciunea, decât un
prost prostia sa.

Bunătatea e un ce
delicat și — desinte-
resat.

Semne de timp.

Ianuarie cu moină, primă-
vară friguroasă, vară căldu-
roasă. Ianuarie cald nu e
semn de an mănăs. După
iarnă neagră cu vânturi
calde, primăvara se umplu
cimitirile. Ianuarie uscat și
geros aduce Faur cu nea.
Negura din ianuarie aduce
Faur umed. Când se trag no-
rii spre mează-di, urmează
frig. — când spre mează-
noapte — căldură. Cum a
fost timpul la Sf. Grigorie
(10) așa va fi tot anul.

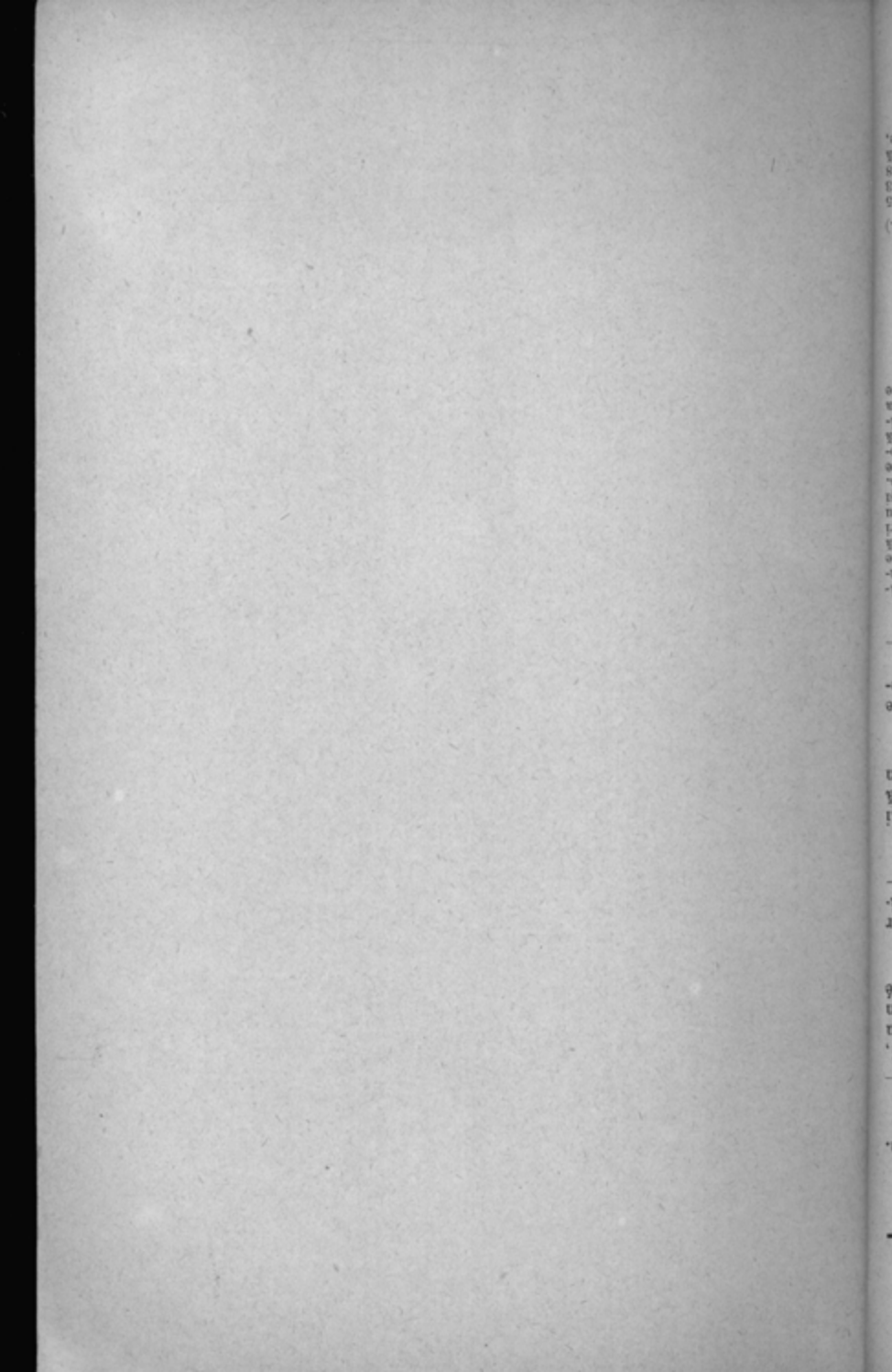
Zile critice.

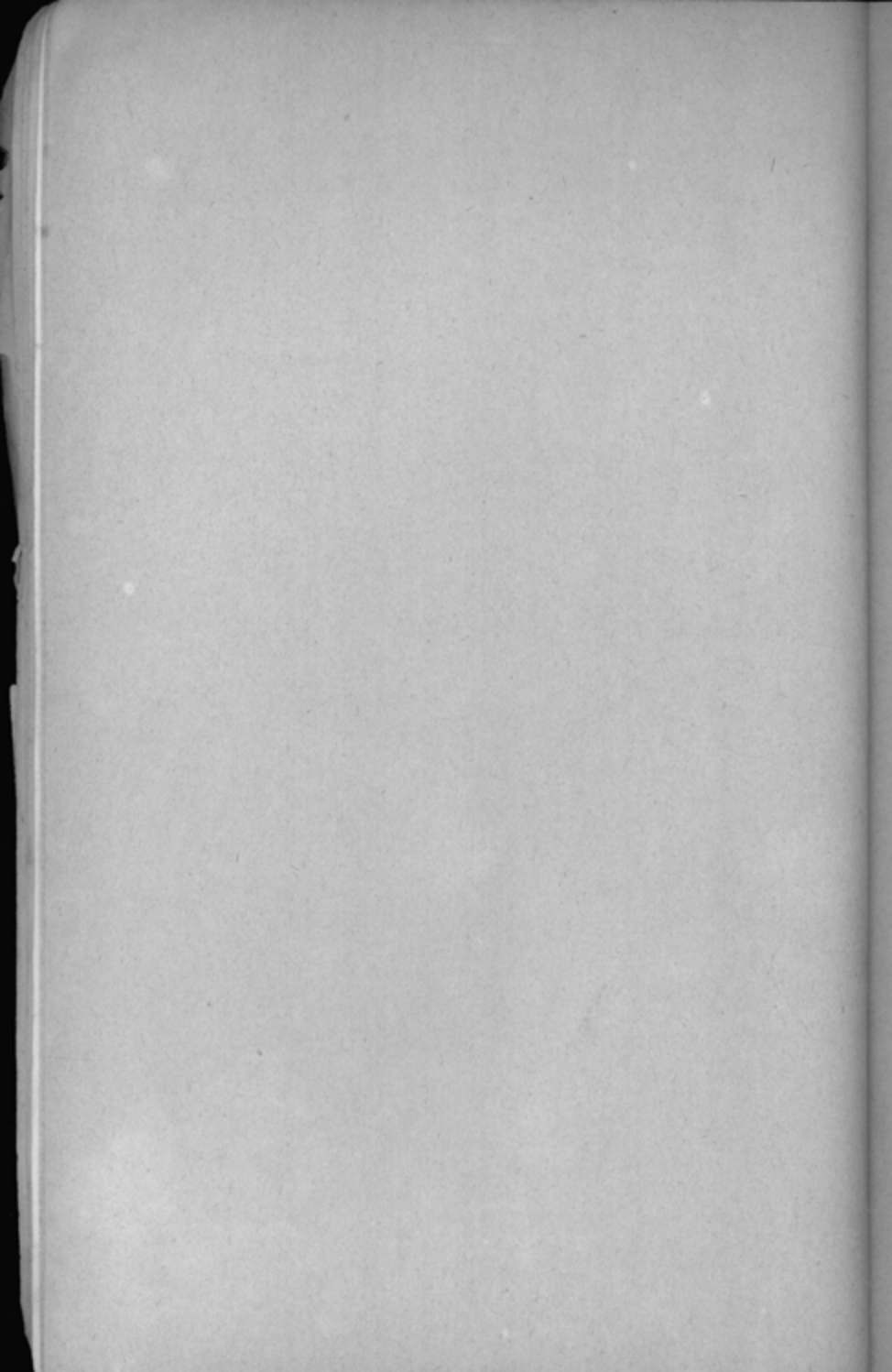
15 Ianuarie II. ord.
30 " I. "

Umblarea timpului.

(După calendarul pe 140 ani.)

1—4 senin, vânt și ger, 5
zăpadă, 6—8 ger, 9 nor, 10—13
ger, 14—16 moină, 17 ger, 18
cald, 19 vânt, 20—21 moină
și vânt, până la 28 ger tare,
29—31 moale.

Februarie,

are 28 zile.

Faur.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.	Soarele	
			raseare	apune
Sâmb.	1 M. Trifon	14 Valentin	1.70.31 m. — 50.19 m.	
			10.7 „ 13 „ — 5 „ 35 „	
			20.6 „ 51 „ — 5 „ 53 „	
Dumin. Fiului răscit, ev. Luca c. 15, gl. 2, v. 2.			Timpul e ban; — cine are timp, are și lipsă de bani.	
Dum.	2 (+) Intimp. Dlui	15 Faust	Durerea sufletească nu omoară, dar transformează întreaga ființa omului.	
Luni	3 Dreptul Simeon	16 Iuliana		
Mărti	4 P. Isidor	17 Constanța	Violența produce viclenie.	
Merc.	5 M. Agatia	18 Flavian		
Joi	6 P. Vucol ep. ☼	19 Conrad	Pe un om desculț încă-l pot stringe ghețele.	
Vineri	7 P. Partenie	20 Eleuterie		
Sâmb.	8 Teodor Stratilat	21 Eleonora	Oamenii însemnați vor să fie apreciați, nu admirați.	
Dumin. lăsat. de carne, ev. Mat. c. 25, gl. 3, v. 3.			Când femeia privește în oglindă, de regulă își închipuiesc că vede și pe rivala sa lângă sine.	
Dum.	9 M. Nichifor	22 Petru C.		
Luni	10 M. Haralampie	23 Eberhard	Semne de timp. Faur alb întărește semănăturile. Faur urit, Maiu frumos. Când nu îngheață în Faur, e semn de an mănos. Vânturile de mează-noapte prevestesc an mănos. Negura de apus arată ger. Apa curgătoare de e caldă, urmează ger.	
Mărti	11 M. Vlasie	24 Matias		
Merc.	12 P. Meletie	25 Victor	Dile critice. 14 Februarie II. ord. 28 „ „ I. „	
Joi	13 M. Martinian	26 Gothard		
Vineri	14 P. Axente ☼	27 Leandru	Umblarea timpului. (După calendarul pe 140 ani.) 1—2 moină, 3—4 vânt tare, 5—6 senin și vânt, 7—9 ploaie, 10—14 senin, până la 18 nor și vânt, 19 zăpadă, 20—21 vânt, 22 zăpadă, 23—24 vânt, 25—26 zăpadă, 27—28 ziua cald, noaptea ger.	
Sâmb.	15 Ap. Onisim	28 Roman		
Dumin. lăsat. de brânză, ev. Mat. c. 6, gl. 4, v. 4.				
Dum.	16 M. Pamfilie	1 Mart. Albin		
Luni	17 M. Teodor	2 Simpliciu		
Mărti	18 P. Leontie	3 Celidoniu		
Merc.	19 Ap. Archip.	4 Casimir		
Joi	20 P. Leon ep.	5 Eusebie		
Vineri	21 P. Timoteiu ☼	6 Frideric		
Sâmb.	22 M. din Eugenia	7 Ap. Toma		
Dumin. 1-a în post, ev. Ioan c. 1, gl. 5, v. 5.				
Dum.	23 M. Policarp	8 Ioan		
Luni	24 + Af. c. S. Ioan Bot.	9 Francisca		
Mărti	25 P. Tarasie	10 40 Martiri		
Merc.	26 P. Porfirie	11 Heraclie		
Joi	27 P. Procopie	12 Grigorie		
Vineri	28 P. Vasilie ☼	13 Rosina		

Martie,

are 31 zile.

Germénar.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.	Soarele			
			resare	apune		
Sâmb.	1 M. Eudochia	14 Matilda	1.60.32 m.	— 60. 8 m.		
Dumin. 2-a în post, ev. Marcu c. 2, gl. 6, v. 6.			10.6 „ 12 „	— 6 „ 24 „		
			20.5 „ 49 „	— 6 „ 40 „		
Dum.	2 M. Teodot	15 Longin	Cei mai mulți stațișvor să joace roluri de eroi în comedia vieții.			
Luni	3 M. Eutropie	16 Heribert				
Mărți	4 C. Gerasim	17 Gertrud				
Merc.	5 M. Conon	18 Alexandru				
Joi	6 SS. 42 Martiri	19 Iosif Log.				
Vineri	7 M. d. Cherson	20 Nichita	Oamenii protegiați se aseamănă cu racii: chiar și când dau îndărăt, ei înaintează.			
Sâmb.	8 P. Teofilact	21 Benedict				
Dumin. 3-a în post, ev. Marcu c. 8, gl. 7, v. 7.						
Dum.	9 † SS. 40 Mart. din Sev.	22 Paulina			Nu-ți vine a crede, că de puțin îi trebuie omului ca să devină — nefericit.	
Luni	10 M. Codrat	23 Eberhard				
Mărți	11 P. Sofronie	24 Gavriil				
Merc.	12 C. Teofan	25 (+) Bunavest.				
Joi	13 P. Nichifor	26 Emanuil				
Vineri	14 C. Benedict	27 Rupert	Un suspin adânc adesea spune mai mult, decât o vorbire lungă.			
Sâmb.	15 M. Agapie	28 Malchus				
Dumin. 4-a în post, ev. Marcu c. 9, gl. 8, v. 8.						
Dum.	16 M. Sab. și Papa ☸	29 Eustasie			Semne de timp. Neaua din Mărțișor împunează vinul. Martie venturos, — Maiu frumos. Dacă Martie-i cu rouă, — după Paști mult plouă.	
Luni	17 C. Alexie	30 Guido				
Mărți	18 P. Chiril	31 Amos				
Merc.	19 M. Chris. și Dar.	1 Apr. Hugo				
Joi	20 C. dela Sf. Sava	2 Francisc				
Vineri	21 C. Iacob	3 Christian	Dile critice. 16 Martie I. ord. 30 „ I. „			
Sâmb.	22 M. Vasile	4 Ambrosie				
Dumin. 5-a în post, ev. Marcu c. 10, gl. 1, v. 9.						
Dum.	23 C. Nicou ☸	5 Floriile			Umblarea timpului. (După calendarul pe 140 ani.) 1—4 ziua cald, noaptea frig, 5—6 nor, 7—8 zăpadă, 9—11 bine, 12—13 zăpadă, 14—16 ploaie, 17—19 nor, 20—23 ploaie, 24—30 bine, 31 ploaie.	
Luni	24 P. Zacharie	6 Sext				
Mărți	25 (+) Bunavestire	7 Hermann				
Merc.	26 Sin. Arch. Gav.	8 Dionisiu				
Joi	27 C. Matrona	9 Joia verde				
Vineri	28 C. Stefan	10 Vin. patimilor	În 8 Martie se începe primăvara. În 16 Martie întunecime inelară de soare. În 29 Martie întunecime parțială de lună.			
Sâmb.	29 C. Marcu	11 Leon papa				
Dumineca Floriilor						
Dum.	30 (+) Floriile ☸	12 Sf. Pașt.				
Luni	31 C. Ipatie	13 Luniă Pașt.				

me

me

ri-

se,

or,

la,

ca

(il.)

pa

na

en-

pu-

ga.

ill,

de-

ue

de,

ei

uar

se

til.

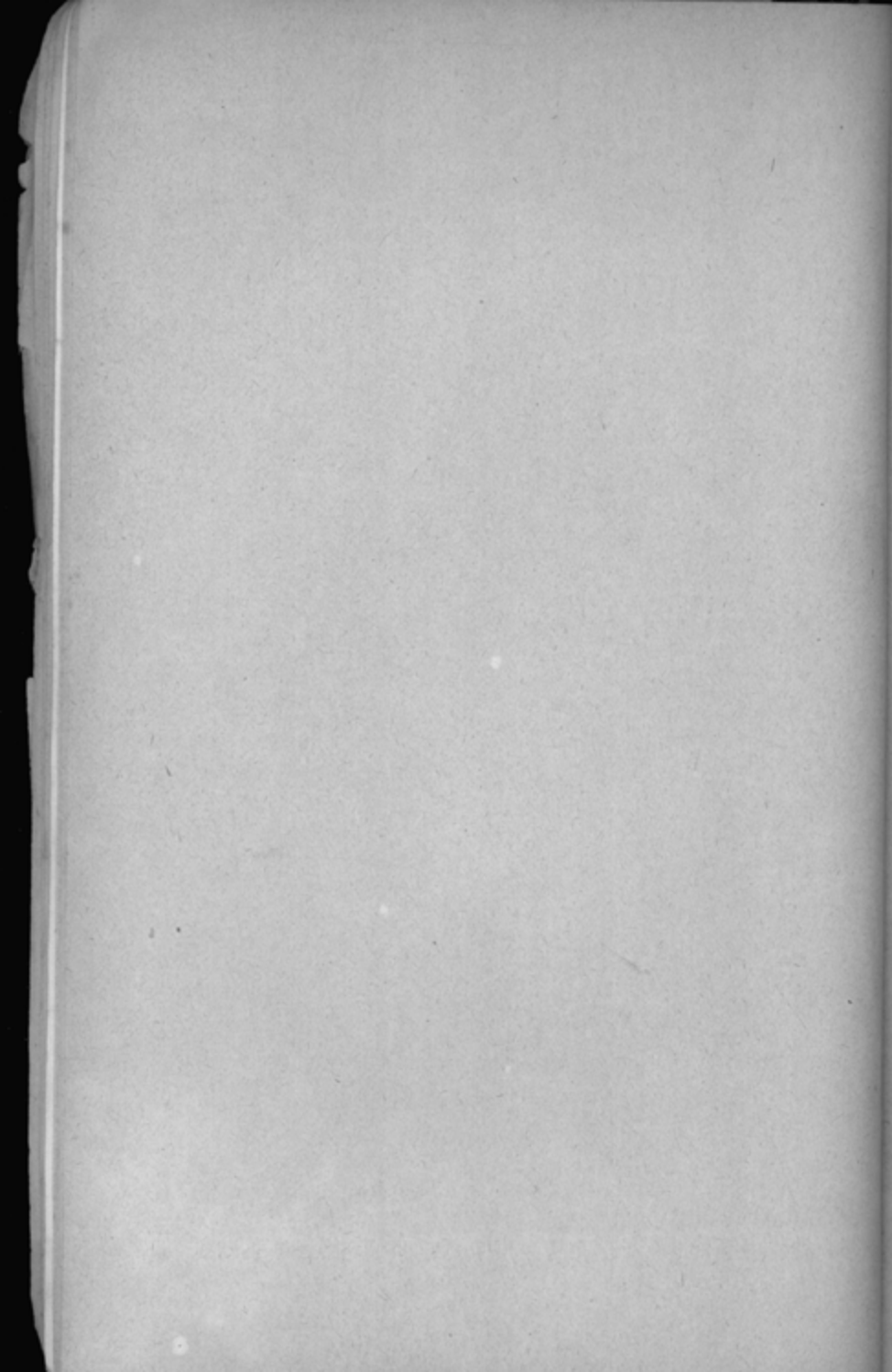
de

isti

"

"

m.

April, e

are 30 zile.

Prier.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.
Marti	1 Maria egipt.	14 Tiburtiu
Merc.	2 P. Tit	15 Anastasie
Joi	3 C. Nichita	16 Aron
Vineri	4 Viner. Patim. C. Iosif	17 Rudolf
Samb.	5 M. Teodul	18 Valeriu

Dumineca Paștilor

Dum.	6 (+) Sf. Paști	19 Antonia
Luni	7 (+) Luna Paștilor	20 Sulpitiu
Marti	8 (+) Ap. Irodion și soții	21 Anselm
Merc.	9 M. Eupsichie	22 Sotir
Joi	10 M. Ter. și Pomp.	23 Adalbert
Vineri	11 M. Antip	24 George
Samb.	12 P. Vasile	25 Marcu

Dumineca Tomii, ev. Ioan c. 20, gl. 1, v. 1.

Dum.	13 M. Artimon	26 Cletus
Luni	14 P. Martin	27 Peregrin
Marti	15 Ap. Aristarch	28 Vitalis
Merc.	16 M. Agapia, Irina	29 Petru
Joi	17 C. Simeon	30 Catarina
Vineri	18 C. Ioan	1 Maiu Filip
Samb.	19 C. Ioan dela peșt.	2 Anastasia

Dumineca Mironosițelor, ev. Ioan c. 15, gl. 2, v. 3.

Dum.	20 C. Teodor	3 Aflarea Crucii
Luni	21 M. Ianuarie	4 Florian
Marti	22 C. Teodor	5 Pius
Merc.	23 (+) Mart. George	6 Ioan P.
Joi	24 M. Sav. Strat.	7 Stanislau
Vineri	25 Ap. Ev. Marcu	8 Mihail
Samb.	26 M. Vasile	9 Grigorie

Dumineca Slăbănogului, ev. Ioan c. 5, gl. 3, v. 4.

Dum.	27 M. Simeon	10 Isidor
Luni	28 Ap. Iason	11 Adolf
Marti	29 9 M. Chizic și Memnon	12 Pancrațiu
Merc.	30 Ap. Iacob	13 Servațiu

Soarele

resare	apune
1.50.22 m.	— 7 o. — m.
10.5 „ 4 „	— 7 „ 15 „
20.4 „ 44 „	— 7 „ 31 „

Frumușea, virtutea, fericirea au proporții; uriciunea, viciul și ne-norocirea nu.

Răbdarea e curagiu l virtuii.

Binefacerea e fericirea virtuii.

Însemnătatea unui popor nu se măsură după mulțime (număr), după cum însemnătatea unui individ nu se măsură după statura lui. Unica măsură este cantitatea de inteligență și de virtute.

Semne de timp.

Prier frumos, Maiu vi-
foros. Prier umed aduce
binecuvântare. Gândacii din
Aprile îngheață în Maiu.
Negura din Aprile, la răsărit
și mează-ți, e semn bun.
De tună în Aprile, nu te mai
teame de ger. Prier frumos,
vară furtunoasă.

Dile critice.

14 Aprilie I. ord.
28 „ II. „

Umblarea timpului.

(După calendarul pe 140 ani.)

1—3 ploaie, 4 nor, 5—6
ploaie și zăpadă, 7—10 ceață
și frig, 11—14 bine și ploaie,
15—18 bine, 19 vânt rece,
20—21 zăpadă, 22 bine, 23—25
zăpadă cu ploaie, 26—28 bine,
29 ploaie, 30 bine.

În 9 și 11 Aprile deslegare
de carne.

Maiu,

are 31 zile.

Florar.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Joi	1 Pr. Ieremia	14 Bonifaciu	1.40.24 m	— 70.49 m.
Vineri	2 P. Atanasie	15 Sofia	10.4 „ 12 „	— 8 „ 1 „
Sâmb.	3 M. Timoteiu	16 Ioan	20.4 „ 1 „	— 8 „ 14 „

Dumineca Samarinenței, ev. Ioan c. 4, gl. 4, v. 7.

Dum.	4 M. Pelagia	17 Pascalie
Luni	5 M. Irina	18 Venantius
Mărți	6 Dreptul Iov	19 Petr. Celestin
Merc.	7 M. Acachie	20 Bernardin
Joi	8 † Ap. și Ev. Ioan	21 Înălț. Dlui
Vineri	9 Pr. Isaia	22 Elena
Sâmb.	10 Ap. Simon Zilot	23 Desideriu

Dumineca Orbului, ev. Ioan c. 9, gl. 5, v. 8.

Dum.	11 M. Mochie	24 Ioana
Luni	12 P. Epifanie	25 Urban
Mărți	13 M. Glicheria	26 Filip
Merc.	14 M. Isidor	27 Ioan
Joi	15 † Înălț. Dlui	28 Wilhelm
Vineri	16 P. Teodor	29 Maxim.
Sâmb.	17 Ap. Andronic	30 Ferdinand

Dumineca SS. Părinți, ev. Ioan c. 17, gl. 6, v. 10.

Dum.	18 M. Teodot	31 Rusaliile Ang.
Luni	19 M. Patriciu	1 Iun. Lun. Rus.
Mărți	20 M. Talaleu	2 Erasmus
Merc.	21 † Const. și Elena	3 Clotilde
Joi	22 M. Vasilisc	4 Quirinus
Vineri	23 P. Mihail	5 Bonifaciu
Sâmb.	24 P. Simeon	6 Benignus

Dumineca Rusaliilor.

Dum.	25 † Rusaliile	7 Lucretia
Luni	26 † Lunia Rusal.	8 Medardus
Mărți	27 † M. Terapont	9 Primus
Merc.	28 P. Nichita	10 Margareta
Joi	29 C. Teodosia	11 J. v. Varvara
Vineri	30 P. Isachie	12 Ioan
Sâmb.	31 Ap. Ermiu	13 Antonie

Pasiunile mari aruncă
sufletul totdeauna în ex-
tremități opuse.

Pe un om lipsit de
talent nici când nu-l
poți mulțami cu lauda
și cu stima în măsură,
cum îl poți supăra ne-
gând sau nesocotindu-i
talentul, pe care de fapt
nu-l are.

Omului înzestrat cu
adevărat talent îi este
absolut indiferentă ju-
decata altora asupra
operelor sale.

Semne de timp.

Roua de seara și recoreea
din Maiu aduc fân și vin
mult. Ploaia caldă din Maiu
e binecuvântare. Rusali-
i umede, Crăciun gras. Roitul
din Maiu prețuește un car
de mălaiu. Gândacii mulți
vestesc an mănăs. Maiu
ploios, Iunie frumos. De
brumă între Sân-George și
Arminden va bruma și
între Sân-Mării. Când sunt
greeri mulți și dinaintea
locuinței lor țin mare cupă-
tenie, — fân are să fie puțin.

Zile critice.

13 Maiu I. ord.
28 „ III. „

Umblarea timpului.

(După calendarul pe 140 ani.)

1—3 bine, 4—5 ploaie,
6—12 bine, 13—15 ploaie,
16—20 bine, 21—27 mestecat,
28 ploaie mare, 29—31 me-
stecat.

(. 11)

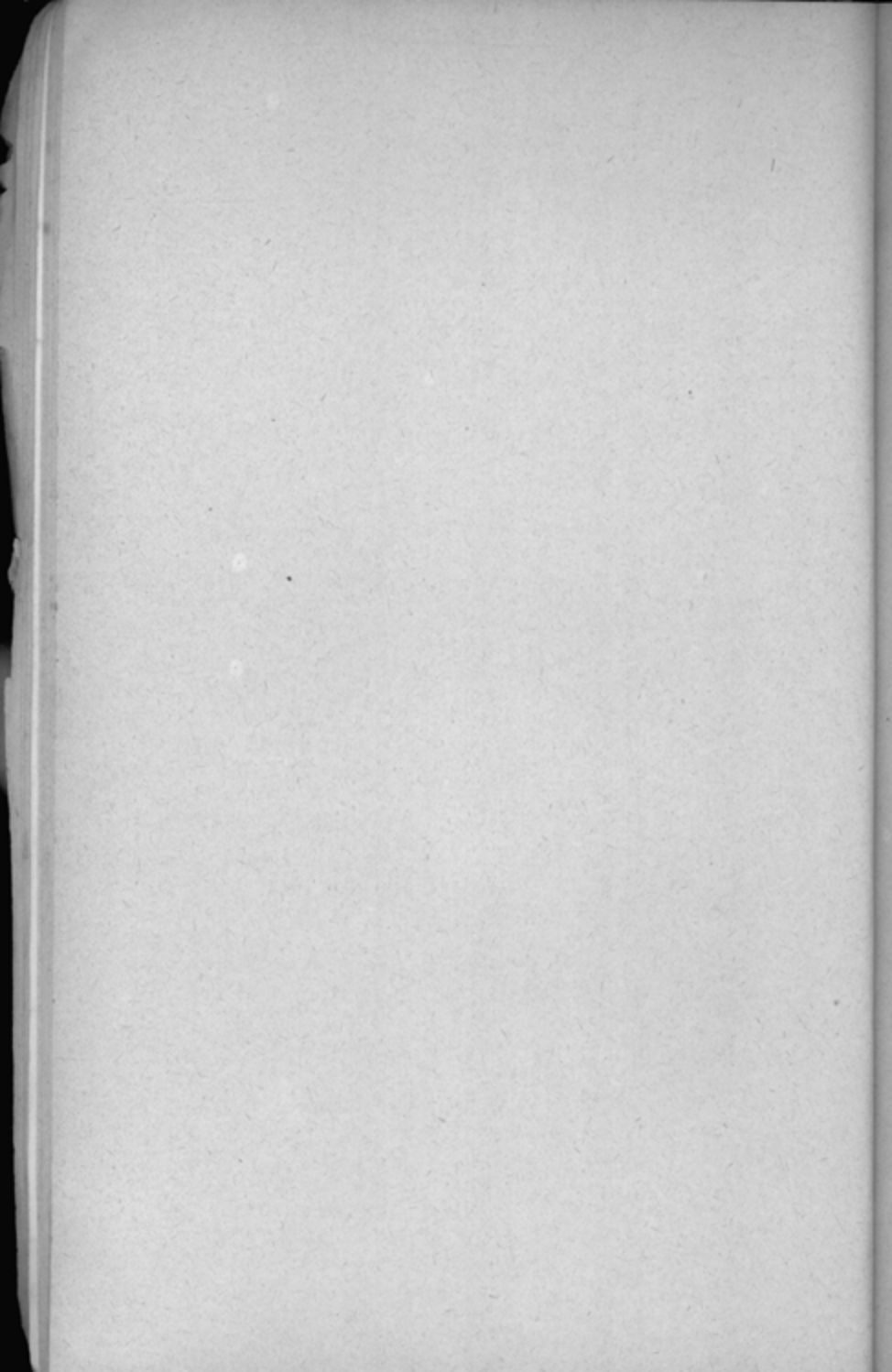
[illegible]

LA-1010

de
u-l
p-
a-
u-
u-
p-

EX-100

III

Iunie,

are 30 zile.

Cireșar.

Calendarul Iulian

Calendar. Gregor.

Dum. 1-a după Rus. a tutur. SS., ev. Mat. c. 10, gl. 8, v. 1.

Dum.	1 M. Iustin	14 Vasilie
Luni	2 P. Nichifor	15 Vit.
Mărti	3 M. Lucian	16 Beno
Merc.	4 P. Mitrofan	17 Adolf
Joi	5 M. Doroteiu	18 Gervasie
Vineri	6 C. Visarion și Ilar.	19 Iuliana
Sâmb.	7 M. Teodot	20 Laura

Dumin. a 2-a după Rusalii, ev. Mat. c. 4, gl. 1, v. 2.

Dum.	8 M. Teodor Stratilat	21 Aloisie
Luni	9 P. Ciril	22 Paulin
Mărti	10 M. Timoteiu	23 Etelrud
Merc.	11 Ap. Bartolomeu și Varn.	24 Ioan Botez.
Joi	12 P. Onufrie	25 Prosper
Vineri	13 M. Acilina	26 Eremia
Sâmb.	14 Pr. Eliseu	27 Ladislau

Dumin. a 3-a după Rusalii, ev. Mat. c. 6, gl. 2, v. 3.

Dum.	15 Pr. Amos	28 Leon
Luni	16 Sf. Tihon	29 (+) Pet. și Pav.
Mărti	17 M. Manuil	30 Paul
Merc.	18 M. Leontie	1 Iulie Teodor
Joi	19 Ap. Iuda, fratele Dlui	2 Cercet. Mariei
Vineri	20 M. Metodie	3 Corneliu
Sâmb.	21 M. Iulian	4 Udaltic

Dumin. a 4-a după Rusalii, ev. Mat. c. 8, gl. 3, v. 4.

Dum.	22 M. Eusebiu	5 Dometie
Luni	23 M. Agripina	6 Isaia
Mărti	24 (+) Nasc. Sf. Ioan Bot.	7 Vilibald
Merc.	25 M. Fevronia	8 Cilian
Joi	26 C. David	9 Anatolia
Vineri	27 P. Samson	10 Amalia
Sâmb.	28 Chir. și Ioan	11 Pius

Dumin. a 5-a după Rusalii, ev. Mat. c. 8, gl. 4, v. 5.

Dum.	29 (+) Ap. Petru și Pavel	12 Enric.
Luni	30 Sinod. cel. 12 Ap.	13 Margareta

Soarele

resare apune

1.30.54 m. — 8.0.24 m.
 10.3.54 „ — 8.29 „
 20.3.58 „ — 8.28 „

Cei mai mulți oameni
 sciu da sfat altora, sieși
 însă nu.

Cine vrea să rămână
 totdeauna vesel, să nu
 se intereseze de lume.

Nu te linguiși pe lângă
 nimeni, și nu primi nici
 o linguire.

Ce nu vede ochiul, nu
 crede inima.

Semne de timp.

Iunie mai uscat decât
 umed, umple butile cu vin
 bun. Oamenii și vântul de
 Iunie curând se schimbă.
 Iunie umed și rece, strică
 întreg anul. Călătoria fur-
 nicilor vestese timp bun.
 Omișele multe sunt semn
 de vin și grâu mult. Săritul
 peștilor vestese furtună. De
 sunt mulți bureți iuți, iarna
 viitoare are să fie ușoară,
 la dincoară grea. Bureții
 porcesci ne spun căpătul,
 ceiațăți începutul iernii vii-
 toare cum are să fie.

Zile critice.

12 Iunie I. ord.
 26 „ III. „

Umblarea timpului.

(După calendarul pe 140 ani.)

Până în 5 ploaie, 6—12
 bine și vânt, 13—15 ploaie
 și vânt friguros, 16—19 bine
 apoi ceată, 20 ploaie, 21—24
 senin și ploaie, 25—30 me-
 stecat.

În 9 Iunie se începe vara.

În 2 Iunie se începe postul
 Sf. Apostoli.

Iulie,

are 31 zile.

Cuptor.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Marti	1 Cosma și Damian	14 Bonavent	1.40. 9 m.	— 8 o. 21 m.
Merc.	2 Vestmēt. Mar.	15 Împărț. Ap.	10.4 „ 20 „	— 8 „ 12 „
Joi	3 M. Iacint	16 Rut	20.4 „ 34 „	— 7 „ 57 „
Vineri	4 P. Andreiu	17 Alexe		
Sâmb.	5 P. Atanasie	18 Frideric		
Dumin. a 6-a după Rusalii, ev. Mat. c. 9, gl. 5, v. 6.			Dă fiecăruia cinstea ce i-se cuvine după po- siția ce ocupă; dacă nu o merită, e rușinea lui.	
Dum.	6 P. Sisoe	19 Aurelia	Numai în pomul, ce are poame, se aruncă cu pietri. (Proverb arab.)	
Luni	7 P. Toma	20 Ilie Pr.	Ideile mari isvoresc din inimă.	
Marti	8 M. Procopie	21 Praxedis	Cel ce poartă în inima sa dor de resunare, e ca și omul care poartă viperă în sinul seu.	
Merc.	9 M. Pancrație	22 Maria Magd.	Sântoameni, cari cred că ei au bunătate de inimă, pe când de fapt aceea e slăbiciune de nervi.	
Joi	10 45 Mart. din Nicop.	23 Apolinar	Semne de timp.	
Vineri	11 M. Eufemia	24 Cristina	Căldura mare din Iulie în- semnează an bun. Dacă pa- ianginul își rumpe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la ameați și răsărit, urmează timp senin statornic. Mușinoarele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.	
Sâmb.	12 M. Proclu și Ilar.	25 Iacob A.	Dile critice.	
Dumin. a 7-a după Rusalii, ev. Mat. c. 9, gl. 6, v. 7.			11 Iulie 1. ord. 26 „ III. „	
Dum.	13 Sinod. Arch. Gavril	26 Ana	Semne de timp.	
Luni	14 Ap. Achila	27 Pantelimon	Căldura mare din Iulie în- semnează an bun. Dacă pa- ianginul își rumpe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la ameați și răsărit, urmează timp senin statornic. Mușinoarele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.	
Marti	15 M. Chiric și Iul.	28 Inocent	Dile critice.	
Merc.	16 M. Antinogen	29 Marta	11 Iulie 1. ord. 26 „ III. „	
Joi	17 M. Marina	30 Avdon	Semne de timp.	
Vineri	18 M. Iacint și Emil	31 Ign. Loiola	Căldura mare din Iulie în- semnează an bun. Dacă pa- ianginul își rumpe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la ameați și răsărit, urmează timp senin statornic. Mușinoarele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.	
Sâmb.	19 C. Macrina	1 Aug. Petru	Dile critice.	
Dumin. a 8-a după Rusalii, ev. Mat. c. 14, gl. 7, v. 8.			11 Iulie 1. ord. 26 „ III. „	
Dum.	20 (†) Prorocul Ilie	2 Portiuncula	Semne de timp.	
Luni	21 C. Simeon și Ioan	3 August	Căldura mare din Iulie în- semnează an bun. Dacă pa- ianginul își rumpe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la ameați și răsărit, urmează timp senin statornic. Mușinoarele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.	
Marti	22 † Maria Magdal.	4 Stefan	Dile critice.	
Merc.	23 M. Trofim	5 Dominic	11 Iulie 1. ord. 26 „ III. „	
Joi	24 M. Cristina	6 Schimb. l. față	Semne de timp.	
Vineri	25 † Adorm. S. Anei	7 Caietan	Căldura mare din Iulie în- semnează an bun. Dacă pa- ianginul își rumpe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la ameați și răsărit, urmează timp senin statornic. Mușinoarele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.	
Sâmb.	26 M. Ermolae	8 Ciriac	Dile critice.	
Dumin. a 9-a după Rusalii, ev. Mat. c. 14, gl. 8, v. 9.			11 Iulie 1. ord. 26 „ III. „	
Dum.	27 † M. Pantilimon	9 Roman	Semne de timp.	
Luni	28 Ap. Prohor	10 Laurentiu	Căldura mare din Iulie în- semnează an bun. Dacă pa- ianginul își rumpe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la ameați și răsărit, urmează timp senin statornic. Mușinoarele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.	
Marti	29 M. Calinic	11 Susana	Dile critice.	
Merc.	30 Ap. Sila și Silvan	12 Clara	11 Iulie 1. ord. 26 „ III. „	
Joi	31 Drept. Eudochim	13 Casian	Semne de timp.	

Umblarea timpului.

(După calendarul pe 140 ani.)

1 bine, noaptea ploaie, 2—3 bine, 4—6 ploaie și vânt, 7—11 bine și vânt, 12 ploaie mare, 13—15 bine, 16—17 ploaie, 18—24 ploaie, 25—29 bine, 30 ploaie, 31 bine.

30
26,
22,
11
-3
(1)

ca.
de
de
an
a si
una
in
pa-
in-

de
apt
de
red

atla
, e
una

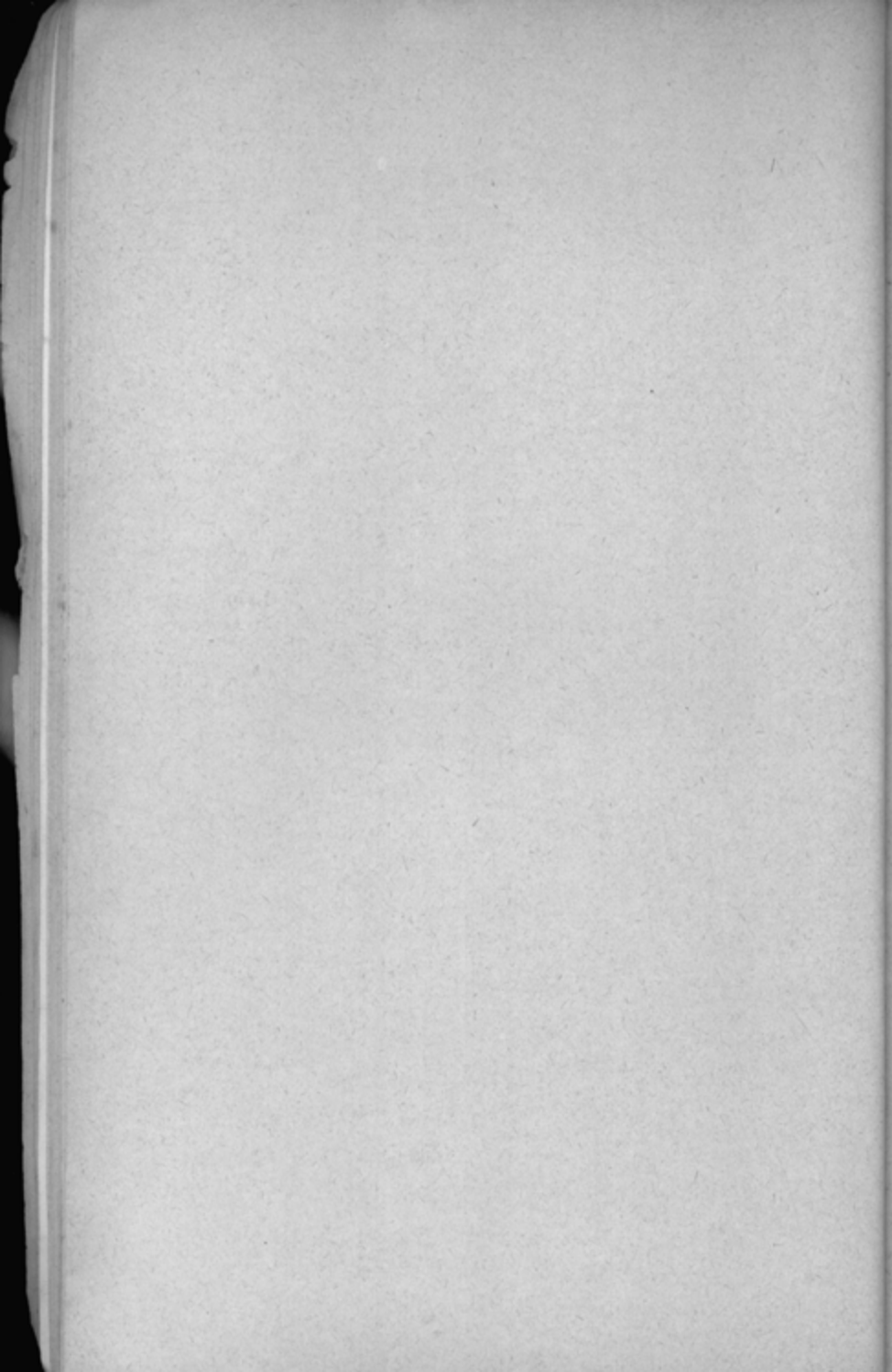
esc

n.)

- cu
ce

dai.
nu
po-
tea

"
2
m.
e

August,

are 31 zile.

Măsălar.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Vineri	1 † Scoat. și 7 Mac.	14 Eusebie	1. 4 o. 53 m.	— 7 o. 36 m.
Sâmb.	2 Primul mart. Stef.	15 (†) Adorm. M.	10. 5 „ 7 „	— 7 „ 17 „
			20. 5 „ 23 „	— 6 „ 56 „
Dumin. a 10-a după Rusalii, ev. Mat. c. 17, gl. 1, v. 10.				
Dum.	3 C. P. Isachie	16 Rohn	Omule om numai prin legi și obiceiuri; scoate-l din ele și devine animal.	
Luni	4 SS. 7 tineri d. Efes	17 Bertram		
Mărți	5 M. Eusignie	18 Elena		
Merc.	6 (†) Schimb. la față	19 Ludovic	Vițiul propriu vădută la altu, Îl judeci cu mult mai aspru.	
Joi	7 C. Dometie	20 (†) S. Stef. reg.		
Vineri	8 S. Emilian	21 Ioana		
Sâmb.	9 Ap. Mateiu	22 Timoteiu	Inimile mari nu se răcesc, cum oceanul nu îngheață.	
Dumin. a 11-a după Rusalii, ev. Mat. c. 18, gl. 2, v. 11.				
Dum.	10 M. Laurențiu	23 Filip	Dela primul pas atiră și cel din urmă; de aceea bine se-ți tragi seama când faci primul pas, ca la urmă să nu te căiești.	
Luni	11 M. Euplu	24 Bartolomeu		
Mărți	12 M. Fotie și Anicit	25 Ludovic		
Merc.	13 C. Maxim	26 Samuil	Semne de timp. Negura de pelive și iruri, de s'arată după apunerea soarelui, înseamnă timp bun statornic. Ploaia din August subție vinul. Vânturile de mează-noapte aduc timp statornic. Dacă timpul în ziua Sf. Fotie va fi frumos, și toamna va fi frumoasă. Dacă barza (cocostireul) cloncăne, va ploua. Când sunt alune multe, însemnează iarnă grea pe viitor.	
Joi	14 Pr. Michea	27 Iosif		
Vineri	15 (†) Adorm. N. de Ddieu	28 Augustin		
Sâmb.	16 M. Diomid	29 Tăier. c. Ioan	Dile critice. 9 August I. ord. 25 „ II. „	
Dumin. a 12-a după Rusalii, ev. Mat. c. 19, gl. 3, v. 1.				
Dum.	17 M. Miron	30 Rosa	Umblarea timpului. (După calendarul pe 140 ani.) 1 bine, 2—9 ploaie, 10 bine, 11—18 ploaie, 19 bine, 20—21 ploaie, 22—23 bine, 24—25 ploaie, 26—31 bine.	
Luni	18 M. Flor. și Lavru	31 Raimund		
Mărți	19 M. Andrei Strat.	1 Sept. Egidiu		
Merc.	20 Pr. Samuil	2 Absolon	În 1 August se începe postul Sfintei Mării.	
Joi	21 Ap. Tadeu	3 Mansbet		
Vineri	22 M. Agatonic	4 Rosalia		
Sâmb.	23 M. Lupu	5 Laurent		
Dumin. a 13-a după Rusalii, ev. Mat. c. 21, gl. 4, v. 2.				
Dum.	24 M. Eutichie	6 Magno		
Luni	25 Ap. Bartol. și Tit	7 Regina		
Mărți	26 M. Adrian	8 (†) Nasc. Mar.		
Merc.	27 C. Pimen	9 Gorgonie		
Joi	28 C. Moise Arapul	10 Nicol. Tol.		
Vineri	29 (†) Tăier. c. S. Ioan B.	11 Prot.		
Sâmb.	30 P. Alex., Ioan, Pav.	12 Macedonie		
Dumin. a 14-a după Rusalii, ev. Mat. c. 22, gl. 5, v. 3.				
Dum.	31 Brful Preacurat.	13 Matern		

Septembre,

are 30 zile.

Răpciune.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Luni	1 C. Simeon Stălp.	14 † Înălț. S. Cruci	1.50.42 m.	— 6 o. 30 m.
Mărti	2 M. Mamant	15 Nicodim	10.5 „ 56 „	— 6 „ 9 „
Merc.	3 M. Antim	16 Ludmila	20.6 „ 11 „	— 5 „ 46 „
Joi	4 M. Vav. ș. M.	17 Lambert		
Vineri	5 Pr. Zacharia	18 Toma Ap.		
Sâmb.	6 Arch. Mihail	19 Ianuarie		
Dumin. înainte. Înălț. S. Cruci, ev. Ioan c. 3, gl. 6, v. 4.			Dacă cei bogați ar fi mai buni de inimă și cei săraci ar fi mai îndestuliți, nu ar exista cerșitori.	
Dum.	7 M. Sozont	20 Eustatie	Minciuna de regulă se presintă îmbrăcată în multe și frumoase vorbe; adevărul se îndestulește și cu puține, dar sincere cuvinte.	
Luni	8 † Nasc. Mariei	21 Mateiu		
Mărti	9 † Ioachim și Ana	22 Mauriciu		
Merc.	10 M. Minodora	23 Tecla		
Joi	11 C. Teodora	24 Gerhard		
Vineri	12 M. Autonom	25 Cleofas		
Sâmb.	13 M. Corneliu Sut.	26 Ciprian	Semne de timp.	
Dumineca Înălțării Sfintei Cruci.			Toamnă caldă, iarnă lungă. De cade ghinda înainte de Sânt-Mihail, iarna se pune curând. Răpciune caldă, Brumărel rece și umed. După Sântă Marie să nu porți pălărie. Tunetul din Septembrie vestese neaună multă în Faur și an mănăst. Ducea timpurie a rândunelilor însumă că și iarna se va pune iute.	
Dum.	14 † Înălțarea S. Cruci	27 Cosma	Dile critice. 8 Septembrie I. ord. 23 „ II. „	
Luni	15 † M. Nichita	28 Venceslav		
Mărti	16 M. Eufemia	29 Mihail		
Merc.	17 M. Sofia	30 Ieronim		
Joi	18 C. Eumenie	1 Oct. Remigiu		
Vineri	19 M. Trofim	2 Leodgar		
Sâmb.	20 M. Eustatie	3 Candid	Umblarea timpului. (După calendarul pe 140 ani.) 1—3 ploaie, 4 bine, 5—6 ploaie, 7—8 bine, 9—11 ploaie, 12—13 nor, 14—15 senin, 16 noaptea ploaie, 17—19 bine, 20—21 brumă și ploaie, 22—30 bine.	
Dumin. după Înălț. S. Cruci, ev. Marcu c. 8, gl. 8, v. 6.			In 11 Septembrie se începe toamna.	
Dum.	21 Ap. Codrat	4 Francisc	In 8 Septembrie întunecește toată de soare. In 23 Septembrie întunecește parțială de lună.	
Luni	22 M. Foca	5 Placid		
Mărti	23 † Zem. S. Ioan Bot.	6 Bruno		
Merc.	24 M. Tecla	7 Iustina		
Joi	25 C. Eufrosina	8 Brigita		
Vineri	26 † Adorm. S. Ap. Ioan	9 Dionisie		
Sâmb.	27 M. Calistrat	10 Francisc		
Dumin. a 18-a după Rusalii, ev. 1 dela Luca, gl. 1, v. 7.				
Dum.	28 P. Hariton	11 Emilian		
Luni	29 P. Chiriac	12 Maximilian		
Mărti	30 M. Grigorie	13 Coloman		

16-

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

one

J
V
S

I

I
I
M
N
J
V
S

I

H
E
C
T
R

I
I
I
I
.
. .
. .

Octobre,

are 31 zile.

Brumărel.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.
Merc.	1 Ap. Anania	14 Callist
Joi	2 M. Ciprian	15 Teresia
Vineri	3 M. Dionisie Ar.	16 Gal
Sâmb.	4 P. Ieroteiu	17 Hedwig

Dumin. a 19-a după Rusalii, ev. 2 dela Luca, gl. 2, v. 8.

Dum.	5 M. Haritina	18 Luca
Luni	6 † Ap. Toma	19 Ferdinand
Mărti	7 M. Sergie	20 Wendelin
Merc.	8 C. Pelagia	21 Ursula
Joi	9 † Ap. Iacob	22 Cordula
Vineri	10 M. Eulampie	23 Ioan
Sâmb.	11 Ap. Filip	24 Rafail

Dumin. a 20-a după Rusalii, ev. 4 dela Luca, gl. 3, v. 9.

Dum.	12 M. Prov. Tarach	25 Chrisant
Luni	13 M. Carp și Papil	26 Amand
Mărti	14 (†) C. Paraschiva	27 Sabina
Merc.	15 M. Lucian	28 Simeon
Joi	16 M. Longin	29 Narcis
Vineri	17 Pr. Osie	30 Claudie
Sâmb.	18 Apost. și Ev. Luca	31 Wolfgang

Dumin. a 21-a după Rusalii, ev. 3 dela Luca, gl. 4, v. 10.

Dum.	19 Pr. Ioil	1 Nov. Toți Sf.
Luni	20 M. Artemie	2 Pom. Repos.
Mărti	21 C. P. Ilarion	3 Hubert
Merc.	22 P. Averchie	4 Carol
Joi	23 Ap. Iacob fr. Dlui	5 Emeric
Vineri	24 M. Areta	6 Leonard
Sâmb.	25 M. Marcian	7 Engelbert

Dumin. a 22-a după Rusalii, ev. 6 dela Luca, gl. 5, v. 11.

Dum.	26 (†) M. Dimitrie	8 Gottfried
Luni	27 M. Nestor	9 Teodor
Mărti	28 M. Terenție	10 Andreiu
Merc.	29 M. Anastasia	11 Martin
Joi	30 M. Zenovie	12 Cunibert
Vineri	31 Ap. Stahie și soții	13 Stanislau

Soarele

resare	apune
1.6 o. 30 m. — 5 o. 22 m.	
10.6 „ 46 „ — 5 „ 3 „	
20.7 „ 4 „ — 4 „ 40 „	

Nu e sărac cel ce are puțină avere, ci cel ce are multe trebuințe.

Îngrijind de trup nu uita, că acela e numai locuința sufletului.

Ideile au să conducă pe om; sentimentele numai atunci sunt de folos dacă sunt regulate de idei.

Experiența e obogată mină, din care mulți oameni și-au scos comori pentru viață.

Semne de timp.

Brumărel și Mărtisor sunt luni surori. Cu cât frunzele arborilor cad mai curând, cu atât mai roditor va fi anul următor. Gerul și frigul din Octobrie îmblânDESC pe Ianuarie și Faur. Lumina de mează-noapte aduce curând ger mare. Soarecii de câmp, de se trag către sat, iarna e aproape. Neaua și frigul din Octobrie aduce Iannuarie moale. Când arborii țin frunza mult, iarna e departe, dar va fi grea și la anul vor fi multe omide.

Zile critice.

7 Octobrie I. ord.
23 „ II. „

Umblarea timpului.

(După calendarul pe 140 ani.)

1 bine, 2—3 nor, 4—6 bine, 7 ploaie, 8—10 bine, 11—17 bine și ploaie, 18—22 bine, noaptea frig și îngheț, 23—24 nor, 25—26 bine, 27 ploaie și zăpadă, 28—31 bine.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Sâmb.	1 Cosma și Damian	14 Venerant	1. 7 o. 25 m. — 4 o. 23 m.	
Dumin.	a 23-a după Rusalii, ev. 5 dela Luca, gl. 6, v. 1.		10 7 „ 40 „ — 4 „ 12 „	
			20 7 „ 55 „ — 4 „ 4 „	
Dum.	2 M. Achindin	15 Leopold	Trăiesce cu oamenii așa, ca și cum te-ar vedea Dzeu; vorbește cu Dzeu ca și când te-ar vedea oamenii. (Seneca.)	
Luni	3 M. Acheptina	16 Otmar		
Mărti	4 C. Ioanichie	17 Grigorie		
Merc.	5 M. Galacteon	18 Odo Eg.		
Joi	6 P. Pavel	19 Elisaveta		
Vineri	7 SS. 33 M. din Meletina	20 Felice	Fie cultura cât de mare și cât de generală (ceea ce nu e), n'ai decât să pui în sistem o prostie oarecare, și îndată afli aderenți.	
Sâmb.	8 (+) Arch. Mihail și Gav.	21 Într. Născ.		
Dumin.	a 24-a după Rusalii, ev. 7 dela Luca, gl. 7, v. 2.			
Dum.	9 M. Onisifor	22 Cecilia	Sărăcia e mama artelor, dar totodată străbuna păcatelor.	
Luni	10 Ap. Erast	23 Clement		
Mărti	11 M. Mina, Victor	24 Ioan		
Merc.	12 S. Ioan mil.	25 Catarina		
Joi	13 † Ioan Gură de aur	26 Conrad		
Vineri	14 † Ap. Filip	27 Virgil	Puțini sunt oamenii, cari nu simțesc invidie vădând norocul amicului lor.	
Sâmb.	15 M. Gurie	28 Sostin		
Dumin.	a 25-a după Rusalii, ev. 8 dela Luca, gl. 8, v. 3.			
Dum.	16 † Ap. Ev. Mateiu	29 Saturnin	Semne de timp. De ploaie la începutul lui Brumar, septemăna Crăciunului va fi geroasă. Brumar se potrivește cu Mărtisor. Neaua multă de pe pomi însemnă muguri puțini de primăvară. Șoarecii de câmp, de se mai arată, iarna e departe.	
Luni	17 P. Grigorie	30 Andreiu Ap.		
Mărti	18 M. Platon	1 Dec. Elgiu		
Merc.	19 Pr. Avdie	2 Bibiana		
Joi	20 † C. Grigor. P. Proclu	3 Fr. Xav.		
Vineri	21 (+) Într. în bis.	4 Barbara	Dile critice. 6 Novembre II. ord. 21 „ „ I „	
Sâmb.	22 Ap. Filimon	5 Sava		
Dumin.	a 26-a după Rusalii, ev. 9 dela Luca, gl. 1, v. 4.			
Dum.	23 P. Amfilochie	6 Nicolae	Umblarea timpului. (După calendarul pe 140 ani.) 1 nor și ploaie, 2 bine, 3 zăpadă, 4—5 bine, 6 ceață, 7—12 nor și frig, 13—16 bine și vântare, 17 vânt și noaptea zăpadă, 18 ger, 19—27 bine și vânt tare, 28—30 bine.	
Luni	24 † M. Ecaterina	7 Ambrosie		
Mărti	25 Clement	8 (+) Zem. Născ.		
Merc.	26 C. Alipie	9 Leucadia		
Joi	27 M. Iacob Persul	10 Iudita		
Vineri	28 M. Stefan	11 Damaschin	În 15 Novembre se începe postul Crăciunului.	
Sâmb.	29 M. Paramon	12 Maxenție		
Dumin.	a 27-a după Rusalii, ev. 13 dela Luca, gl. 2, v. 5.			
Dum.	30 † Ap. Andreiu	13 Lucia		

(一) 8
9
10
11
12

en-
un-
re-
un-
in-

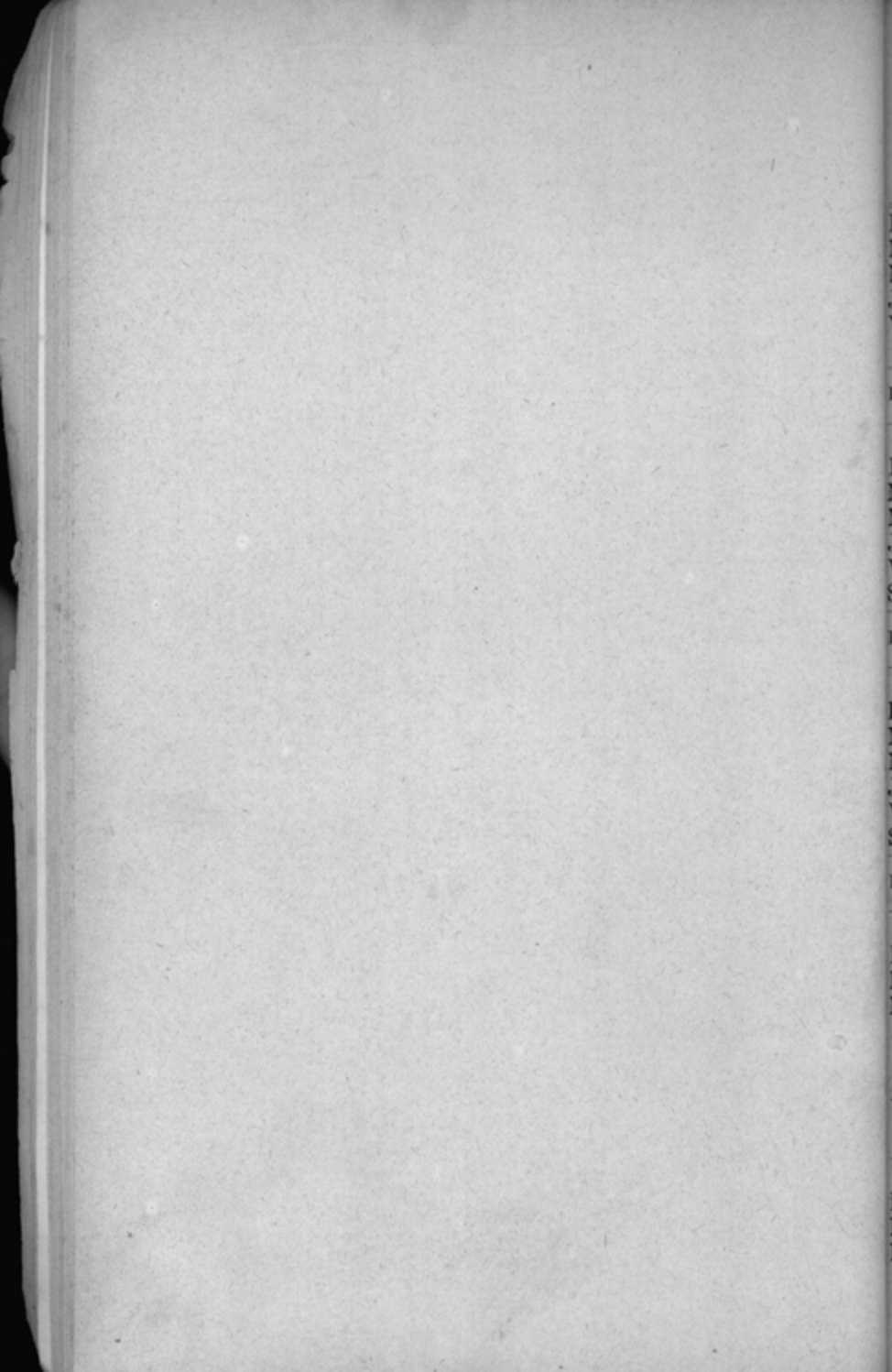
101
102
103

10-12

de
a.13
-0-
a.13

əpə
nəz
əpə
nəz

三

Decembre,

are 31 zile.

Indrea.

Calendarul Iulian		Calendar. Gregor.
Luni	1 Pr. Naum	14 Nicasie
Marti	2 Pr. Avacum	15 Celian
Merc.	3 Pr. Sofronie	16 Adelaida
Joi	4 † M. Varvara	17 Lazar
Vineri	5 C. Sava sf. ☿	18 Grațian
Sâmb.	6 (†) P. Nicolae	19 Nemesie

Dumin. a 28-a după Rusalii, ev. 10 dela Luca, gl. 3, v. 6.

Dum.	7 P. Ambrosie	20 Liberat
Luni	8 C. Patapie	21 Toma Ap.
Marti	9 † Zem. Sf. Ana	22 Dimitrie
Merc.	10 M. Mina	23 Victoria
Joi	11 C. Daniil stâlp.	24 Adam și Eva
Vineri	12 † P. Spiridon	25 (†) Nasc. Dlui
Sâmb.	13 † M. Eustr. și soții	26 (†) Stefan

Dumin. a 29-a după Rusalii, ev. 11 dela Luca, gl. 4, v. 7.

Dum.	14 M. Tirs ☿	27 Ioan Ev.
Luni	15 M. Eleuterie	28 Pruncii nev.
Marti	16 Pr. Ageu	29 Toma ep.
Merc.	17 Pr. Daniil	30 David
Joi	18 M. Sebastian	31 Silvestru
Vineri	19 M. Bonifaciu	1 Ian. 1904
Sâmb.	20 M. Ignatie	2 Macarie

Dumin. înaintea Nașt. Dlui, ev. Mat. c. 1, gl. 5, v. 8.

Dum.	21 M. Iuliana ☿	3 Genoveva
Luni	22 M. Anastasia	4 Tit
Marti	23 SS. 10 Mart. d. Crit	5 Telesfor
Merc.	24 M. Eugenia	6 (†) Epifania
Joi	25 (†) Nasc. Dlui	7 Isidor
Vineri	26 (†) Sinod M. de Ddeu	8 Severin
Sâmb.	27 (†) Archid. Stefan	9 Iulian

Dumin. după Nașt. Dlui, ev. Mat. c. 2, gl. 6, v. 9.

Dum.	28 SS. 20 mii Mart.	10 Pavel
Luni	29 Pruncii uciși de Irod ☿	11 Higiu
Marti	30 M. Anisia	12 Ernest
Merc.	31 C. Melania	13 Ilarie

Soarele

resare apune
 1.80. 8m. — 40 — m.
 10.8 „ 15 „ — 4 „ 2 „
 20.8 „ 17 „ — 4 „ 10 „

Ingrijind de trup nu uita, că acela e numai locuința sufletului.

O căsătorie nefericită provoacă mai mult sgomot, decât o sută de căsătorii fericite.

Causa ridicării sau căderii celor mai mulți oameni e — femeia.

Nu e bine să te pui vizitiu la cai albi și — slugă la femei.

Lenea e prostia corpului și prostia e lenea spiritului.

Semne de timp.

Dacă începutul lui Decembre va fi geros, tot așa va fi dece septemăni. Când câinii latră la lună, urmează ger mare. Gerul și neaua din Decembre vestesc grâu mult. Crăciun negru, Paști albe. Când porci de îngrășat mănâncă bine, va fi timp senin. După iarnă grea urmează an mănós.

Zile critice.

5 Decembre III. ord.

Umblarea timpului.

(După calendarul pe 140 ani.)

1—5 bine, 6 noaptea zăpadă, 7—17 ger tare, 18 nor, 19—20 moină, 21 nor, 22—23 zăpadă, 24—29 ger și zăpadă, 30—31 mai moale.

În 10 Decembre se începe iarna.

Regenții europeni.

Austro-Ungaria. FRANCISC IOSIF I., Împărat al Austriei, Rege apostolic al Ungariei etc.; n. în 6/18 Aug. 1830; s'a suit pe tron în 20 Nov. 1848.

Soție: ELISABETA, fiica Ducei Maximilian de Bavaria, născ. în 12 Decembre 1837; cununată în Viena la 13 Aprilie 1854 † la 10 Sept. n. 1898 de mână ucigașe.

Prunci: 1. Gisela, Princesă imperială și Archiducesă de Austria etc., născ. în 30 Iunie 1856 și cununată în Viena la 8 Aprilie 1873 cu Principele Leopold de Bavaria. — 2. Rudolf, Principele de coroană și Clironom de tron al imperiului Austriei etc., născut în 9 August 1858, (cununat cu Princesa Stefania de Belgia, născută în 8 Maiu 1864), † în 18/30 Ian. 1889. — 3. Maria Valeria, Princesă și Archiducesă de Austria, născută în 10 Aprilie 1868, cununată în Ischl la 19 Iulie 1890 cu Archiducele Francisc Salvator.

Nepoată: ELISABETA, Princesă și Archiducesă de Austria, fiica principelui de coroană Rudolf, născută în 21 August 1883, căsătorit cu Otto Werand, principe de Windisch-Graetz.

Frații Maiestății Sale: 1. Archiducele Maximilian, Împărat al Mexicului, născut la 24 Iunie 1832. † 7 Iunie 1867. — 2. Archiducele Carol Ludovic, general etc., născut la 13 Iulie 1833. † 7 Maiu 1896. Fii: a) Archiducele Francisc Ferdinand, general, moștenitor al tronului, născut 18 Dec. 1863; b) Otto Francisc Iosif, general, n. 21 Apr. 1865, căsătorit cu Maria Iosefa, Princesă de Saxonia (n. 31 Maiu 1867). Fii: Carol Francisc Iosif, n. 17. Aug. 1887 și Maximilian, n. 13 Apr. 1895; c) Ferdinand Carol Ludovic, colonel, n. 27 Decembre 1868; d) Margareta Sofia, n. 13 Maiu 1870, căsătorită 24 Ian. 1893 cu Albrecht duce de Württemberg; e) Maria Annunziata, n. 31 Iul. 1876; f) Elisabeta, n. 7 Iul. 1878. — 3. Archiducele Ludovic Victor, general etc., născut la 3 Maiu 1842.

Părinții Maiestății Sale: Francisc Carol Archiduce de Austria etc., n. în 25 Novembre 1802, † 24 Februarie 1878. — Sofia, fiica repozatului Rege al Bavariei Maximilian, născută în 15 Ianuarie 1805, † 16 Maiu 1872.

Belgia. LEOPOLD II., Rege al Belgienilor etc. (28 Martie 1835).

Britania și Irlanda (Anglia) EDUARD VII., Rege al Britaniei-Irlandei și Împărat al Indiei etc. născ. în 9 Nov. 1841.

Bulgaria. FERDINAND DE COBURG, Principe (26 Febr. 1861).

Danemarea. Regele CRISTIAN IX. (27 Martie 1818).

Francia. Președintele republicii EMILE LOUBET ales în 18 Febr. 1899, născ. în 31 Decembre 1838.

Germania. VILHELM II., Rege al Prusiei, Împărat german etc., născ. în 27 Ianuarie 1859.

Grecia. GEORGE I., Rege al Elinilor etc. (12 Decembre 1845).

Italia. VICTOR EMANUIL III., Rege al Italiei etc. (28 Oct. 1869).

Muntenegru. Principele NICOLAE I PETROVICI (25 Sept. 1841).

Olanda. VILHELMINE HELENE, regină a Țerilor-de-jos (31 Aug. 1880).

Portugalia. CAROL I. FERDINAND, Rege al Portugaliei (16 Sept. 1863).

România. CAROL I., Rege al României (8 Aprilie 1839) domnesce din 10 Maiu 1867, căsăt. (3 Novembre 1869) cu ELISABETA (17 Decembre 1843), fiica reșos. Principe Hermann de Wied. Moștenitor al tronului:

FERDINAND, principe de Hohenzollern, născ. la 24 August 1865. Soția MARIA, princesă de România, născ. 17 Oct. 1875, cun. în 29 Dec. 1892. Fiii lor: prințul Carol, născ. 12 Oct. 1893, princesa Elisabeta și princesa Maria.

Rusia. NICOLAU II. ALEXANDROVICI, născ. în 18 Maiu 1868, căs. cu Alexandra Teodorovna mai înainte Princesa Alice de Hessa, născ. în 6 Iulie 1872.

Serbia. Regele ALEXANDRU I. OBRENOVICI, n. 14 Aug. 1876.

Spania. ALFONSO XIII., Rege al Spaniei etc. (5 Maiu 1886).

Svedia și Norvegia. OSCAR II., Rege ambelor regate etc. (9 Ian. 1829).

Turcia. Mare-Sultan ABDUL HAMID II. (10 Septembrie 1842).

P o ș t ă .

A.

Tarifă pentru serviciul în Ungaria, Austria cu teritoriul ocupat și Germania.

Scrisori ¹⁾			Imprimare ²⁾							Mustre ³⁾			
Grame	20	250	500	10	50	100	150	250	500	1000	50	250	350
f i l e r i													
În loc*)	6	12	18										
Ungaria	10	20	30	2	3		5	10	20	30	3	10	20
Austria	10	20			3	5		10	20	30		10	20
Germania)													

*) Inclusive comunele aparținătoare oficiului postal local.

Carte postale 5 fil., cu răspuns 10 fil.

Carte p. comande de cărți în Ungaria 2 fil., Austria și Germania 3 fil.
Aceste cărți p. comande nu pot conține altfel de comunicări.

¹⁾ Scrisorile nu pot avea format mai mare de 30×35 cm., la pachetare în roluri (cilindru) 15×30 cm.

²⁾ Ca imprimate se pot trimite hârtii tipărite ori litografate de ori ce fel, și fotografii, corecturi cu manuscrisele aparținătoare și observările referitoare la tipar, scrise cu mâna. La cărți se poate alătura contul și e permisă inducerea unei dedicări. În liste de prețuri și circulare comerciale este permisă însemna prin scriere cu mâna prețurile, condițiunile procurării și solvirii, numele agentului, de altminterale imprimatele nu e iertat să conțină împărțiri în scris. Au de a se pacheta sub bandă, ori în cuverte deschise. Lungimea lor să nu treacă 45 cm., la cilindru 75 cm. Diametrul să nu treacă 10 cm., la Germania însă numai cilindru în lungime de 45 cm. se pot expeda.

³⁾ Probe de marfă nu e iertat să aibă preț de cumpărare și trebuie să se cunoască cuprinsul ca probă cu înlesnire. Lângă adresă este de a mai nota „mustă” sau „probă”. Numele mărfii, numărul și prețul se poate indica, dar nu altă împărțire în scris. Impachetarea are de a se face prin fașă (bandă), cuvertă, săculeț sau lădiță, care nu e iertat să fie lipite la gură ori sigilate. Lungimea lor să nu treacă preste 30, lățimea preste 20 și grosimea preste 10 centimetri (la cilindru să nu treacă diametrul 15 cm.).

Asemnate postale.

În monarhie:

până la 20 cor.	10 fil.	preste 300 până la 600 cor.	60 fil.
preste 20 " " 100 " "	20 " "	" 600 " " 1000 " "	1 cor.
" 100 " " 300 " "	40 " "	(preste 1000 cor. nu se primesc.)	

Pentru teritoriul ocupat:

până la 40 cor.	20 fil.	preste 300 până la 600 cor.	1 c. 20 f.
preste 40 " " 100 " "	40 " "	" 600 " " 1000 " "	2 cor.
" 100 " " 300 " "	80 " "		

Pentru Germania: până la 40 cor.: 20 fil. și pentru fiecare alte 20 cor.: câte 10 fil., însă numai până la 1000 cor.

Trimitătorul are de a indica cât de lămurit pe blancheta tipărită suma asignată (coroane prin cifre și litere), mai departe adresa cât de exactă a primitorului și locul de destinație. Pe cupon se pot scrie tot

felul de împărțări. Asemnatele postale numai pentru comunicația internă sînt roșii, iar pentru Austria și Germania galbene, pe asemnatele galbene e a se indica și țeara locului de destinațiune, costă 1 filer.

Asignațiunile postale telegrafice se pot preda numai în astfel de locuri, între cari serviciul se face de către oficii telegrafice de stat, în Ungaria la ori ce loc, în Austria numai acolo unde sînt oficii postale. Admisibile până la 1000 cor. Taxa ca la un asemnat simplu plus taxa telegramei (vezi pag. 23) și dacă nu e „poste restante”, taxa de expres, care la asemnate în străinătate se detrage din suma asemnată.

Mandate postale

îngrijese încassarea unei pretensiuni basate pe un document cu ajutorul poștei. Prețul tipăriturii necesare pentru aceasta e 2 fil. Cu un mandat se pot încassa 5 pretensiuni dela unul sau mai mulți debitori, dacă aceia se află într'un cerc postal. Maximul sumei ce se poate încassa cu un mandat postal este pentru Ungaria și Austria 1000 cor., pentru Germania 800 mărci, pentru alte state 1000 franci. Lângă mandatul postal trebuie aclus contul achitat, cambiul, coupon ș. a. pentru a se înmăna a celuiia, care are să plătească, și expedit franco și recomandat celuiia oficiu postal, care are să ridice suma. Taxa se solvesce ca pentru epistole de aceeași greutate în mărci postale. Comunicări în scris sau scrisori nu se pot alătura. Mandatele nesolvite se înapoiază trimițătorului în decurs de 7 zile fără calcularea altei taxe. Trimiterea sumei încassate la adresa trimițătorului se face prin asemnare postală pe lângă detragera portului postal prescripș pentru acea sumă, apoi de 10 fil. pentru fiecare document și eventualele taxe de timbre obveninde.

Transporturi de epistole cu rambursă.

Epistole pot fi predate cu rambursă până la suma maximală de 1000 cor.; taxa este aceeași ca pentru o scrisoare recomandată cu aceeași destinațiune. Declararea valorii e neadmisibilă. Din suma ridicată se detrage 10 fil. ca competență de incasso și taxele asemnatului, (cu care se expedază banii trimițătorului).

Taxa de recomandație ¹⁾ (Comunicațiune locală 10 fil.)	25 fil.
Recepise retour (nu se restituie de factor)	25 „
Scrisoare de reclamare ²⁾ (se restituie de factor)	25 „
Trimiteri prin expres ³⁾ (v. pag. 20)	30 „

Taxa pentru transportul ori căror trimiteri este a se solvi prin lipirea de mărci sus în colțul drept pe epistole, asiguate, frachturi etc. și numai dacă nu ajunge spațul se poate folosi și cealaltă față. Mărci postale se pot căpăta în valoare de 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 25, 30, 50, 60 fil., 1 cor. și 3 cor.

¹⁾ Recomandat se pot trimite: epistole, carte de corespondință, imprimate și mustre. Pentru cuprins nu se garantează, pentru pierderea unei trimiteri recomandate restituie posta 50 cor. Terminal de reclamare încetează în monarchie după 6 luni, altcum un an.

²⁾ Scrisori de reclamare se edau pentru trimiteri recomandate, cari n'au sosit la locul destinațiunii. Pentru recepisele retour nesosite se trimite o scrisoare de reclamare gratis, dacă reclamarea se face la oficiul de expedare.

³⁾ Trimiteri prin expres se predau îndată ce sosesc posta. Dacă în locul destinațiunii nu se află oficiu postal, atunci primitorul plătesce pentru fiecare kilometru ziua 12, iar noaptea 16 fil. taxă de expres, din care sumă se detrage cei 30 fil. plățiți de trimițătorul. La marginea stîngă jos (la asemnate postale sub inscripția: Posta-Utalyány) trebuie să stee: „prin expres.” Trimițătorul încă trebuie să fie cunoscut, (dacă nu e tipărit, să se scrie numele pe lătura sigilului a epistolei). Trimiterea poate fi recom. ori simplă; pentru cea din urmă nu garantează posta.

Serviciul de poștă.
Taxa de greutate.

	Z o n e					
	I	II	III	IV	V	VI
	Kilometri					
	75	150	375	750	1125	peste 1125
f i l e r i						
<i>Pachete de poștă până la 5 kg.</i>	30	60	60	60	60	60
<i>până la 50 kg., fiec. alt. kg.</i>	6	12	24	36	48	60
<i>Serisori cu bani până la 250 gr.</i>	24	48	48	48	48	48

Pachete nefrancate sub 5 kg. cu 12 fil. mai mult.

Taxa de valoare.

Ungaria și Austria:	Germania:
până la 100 cor. 6 fil.	până la 600 cor. 12 fil.
" " 600 " 12 "	pentru fiecare alți 300 " 6 "
pentru fiecare alți 300 " 6 "	

Provișiune pentru ramburse.

Ungaria și Austria:	Germania:
pent. fec. 4 cor.: 2 fil., cel puțin 12 fil.	pent. fec. 2 cor.: 2 fil., cel puțin 12 fil.
	până la 1000 cor.

Cu serviciul de mesagerie se transportă: bani, hârtii de valoare și mărfuri până la 50 kilogr. Dela transport sunt excluse: Animale vii, (condiționat afară de lipitori, albine, paseri mai mici și iepuri de casă), toate obiectele, cari prin frecare, apăsare ș. a. se aprind ușor, și în genere toate acelea, cari ar pute ușor cășuna pagubă celorlalte transporturi; eventual și acelea, cari ocupă un loc neproportionat de mare.

În cas de pierdere a unei trimiteri de valoare se restituie valoarea declarată pe adresă, și la expedări fără declarație de valoare paguba constatată (la 5 kilogr. până la 25 cor.). Pentru vătămări numai atunci garantează posta, dacă acelea nu provin dela pachetarea rea.

Spedițiunile se pot preda francate ori nefrancate. Taxele de transport se compută după greutate, valoare și depărtarea dela locul spedării până la locul destinațiunii. Pentru fiecare transport se ia taxa de greutate, pentru transporturi cu valoare declarată și taxa de valoare. Pentru epistole cu bani nefrancate, precum și pentru transporturi de marfe nefrancate, până la 5 kilogr. se compută un arunc de 12 fileri.

Bonurile postale sunt de a se pacheta conform valoarei, cuprinsului și distanței de transport în hârtie de pachetat, pânză, cutii de lemn ori lădi, și sunt a se lega bine și a se sigila astfel, ca să nu poți ajunge la cuprins fără a strica sigilul sau amballage-ul, pentru Dalmația în pânză sau lădi. — O declarație de mesagerie (Begleitadresse), care costă împreună cu timbrul 12 fil., trebuie să se alăture la fiecare pachet; la spediții omogene la aceeași adresă se pot trimite 3 pachete cu o scrisoare de declarație. La trimiteri cu rambursă trebuie pentru fiecare pachet să se alăture câte o scrisoare de declarație. Mai departe sunt de a se alătura la toate spedițiunile ce sunt supuse taxei vamale, pentru Triest, Fiume și Germania 2 declarațiuni vamale; pentru Austria și Germania încă și o declarație de marfă.

Pentru mărfuri voluminoase se urcă taxa cu jumătate. Ca mărfuri voluminoase se privesc: a) toate expedițiunile, cari trec peste 1.50 metru în oarecare întindere; b) acelea, cari în o întindere trec peste 1 metru în alta 0.50 metru și cu toate acestea cântăresc mai puțin de 10 kilo; c) acelea, cari după compoziția lor, nu pot fi transportate comod cu alte obiecte, deci ocupă un spaț neproportionat de mare, sau cari peste tot recer o tratare foarte îngrijită; d) trimiteri, a căror greutate nu stă în raport cu spațiul ce ocupă, în fine e) toate trimiterile cu conținut expus stricărei sau fluid, dacă sunt provădate cu un semn de sticlă.

Că ce pachete se privesc de voluminoase, decide oficialul postal, care le ia în primire.

Transporturile de mesagerie se pot trimite și cu expres; pe boleta de declarație trebuie a semna deasupra inscripției Postai szállítólevél cuvântul „per expres”. Spediții, a căror greutate nu trece peste 2½ kilo, se inmanuează dacă adresatul locuiește în locul postal; altfel se inmanuează numai avisul despre sosirea spediției. Taxa pentru locul oficiului postal de remitere 50 fil., altfel pentru fiecare 1 kilometru ziua 12, noaptea 16 fil. taxa de expres, care are să o plătească primitorul, trăgându-se însă cei 50 fil. deja plătiți.

Trimiteri, pentru cari trimițtorul dorește o retour-recepisă, trebuiesc francate.

Trimiterile cu rambursă sunt a se face cu asemnate de ramburse oficiale, împreunate cu bolete de declarație, cari costă împreună cu timbrul 12 fil. Afară de taxa corespunzătoare pentru transport, mai este a se plăti o proviziune după tarifar (pag. 19). Eliberarea sau reducerea receperei prin trimițtor e permisă pe lângă o taxă de 20 fil., și cu accluderea unui bilet de fract (Frachtbrief) nou la oficiul postal de expedare.

Trimiterile cu recepere, cari nu se ridică de adresat în decurs de 3 zile, se avisează la oficiul unde s'au predat, și se cere dispozițiunea mai departe a adresatului. Dacă nu se ridică în restimp de 14 zile, se înapoiază.

Scrisori cu bani, conținând note de bancă austro-ung. peste 1000 cor. și până la 250 grame, se pot preda deschise (pentru numărat) solvind taxa odată și jumătate, toate celelalte trimiteri numai închise corespunzător. La scrisori predate deschise garantează posta pentru conținut, la celelalte pentru predare cu sigilele și învelișul nevătămat.

Pentru pachetatul scrisorilor cu bani până la 250 grame au să se folosească ori cuverte de postă à 4 fil., ori cuverte ordinare provădate cu 5 sigile. Cuverte cu margini colorate sau din hârtie liniată nu sunt admisibile. Pecetele trebuie să fie vederat imprimat cu sigile gravate. Cu monete etc. nu e iertat a sigila.

Spediții de bani și mărfuri pentru țerile ocupate.

Epistole cu bani închise până la 250 grame și pachete bine pachetate până la 20 kilo.

A. Porto de greutate:

pentru epistole cu bani și pachete până la 500 grame 60 fil.
pentru pachete de peste 500 grame până la 5 kilo 1 cor.

La pachete peste 5 kilo:

1. după porto intern după greutate până la Brod lângă Sava,
2. după porto de greutate pentru teritoriul ocupat 16 fil. pe kilo.
(pentru locurile dela graniță numai 10 fil.)

B. Porto de valoare: până la 300 cor.: 6 fil., după fiecare următoarele 300 cor. câte 6 fil. mai mult.

Ramburse se permit numai la serviciul de mesagerie până la o valoare de 1000 cor. Taxa ca în interiorul țerii.

Tarifa pentru comunicația cu România.

Carte de corespondență (și în comunicația limitrofă)	10 fil.
cu răspuns plătit	20 "
Epistole (greutate nemărginită) de fiecare 15 gr.	25 "
In comunicația limitrofă (adecă partea Transilvaniei, care se întinde până la Murș de la granița ung.-rom., comitatul Bistrița-Năsăud și vechiul comitat al Severinului) scrisori 10 fil. de fiecare 15 gr.	
Imprimare (hârtii de afaceri, cel puțin 25 fil.) de fiecare 50 gr.	5 fil.
Cărți legate sunt din cauza procedurii vamale deocamdată excluse dela expedarea lor prin transportul de epistole (sub bandă) Greutatea până la 2 kilo.)	
Probe de mărfuri până la 350 gr. (cel mai puțin 10 fil.) câte 50 gr.	5 fil.
Taxa de recomandare	25 "
Taxa de expres	30 "
Asemnate postale până la 100 cor. după câte 25 cor.: 25 fil., preste 100 cor. după fiecare 50 cor. câte 25 fil. până la 500 cor.	
Mandate postale (veți pag. 18).	
Rambursă cu posta de epistole până la 500 cor. (taxa veți pag. 18).	
Epistole de valoare și cutii cu valoare ca la Italia (veți pag. 22).	
Pachete de poștă (collis postaux) până la 5 kilo 1 cor. 25 fil. Obiecte voluminoase 1 cor. 75 fil. Taxa trebuie să o plătească trimițătorul, declarație de valoare e permisă până la 500 cor. și recepere până la 500 cor. Taxa de valoare tot pentru 300 cor.: 10 fil. Provițiunea pentru rambursă pentru câte 20 cor.: 20 fil. Dela transportare sunt excluse: ca în monarhie, apoi arme de război și alte obiecte aparținătoare, cărți de joc, sorți de loterie, sare, monete rom. de bronz, tutun și țigări, masse de papir, fotografii, gravure de cupru, etc., vată din lână veche, viță de vie, animale rumegetoare, produsele și nutrețul lor. Declarațiuni vamale sunt de lipsă 2.	
Transporturi de mesagerie până la 50 kilo. Transporturile se pot preda ori ne francate, ori până la granița sau la locul destinațiunii francate, cu ori fără declarație de valoare. Spediții cu rambursă au să fie francate de trimițătorul. Spediții de bani au de a se prevedea cu declarația de valoare. Dela transportare sunt excluse tot acelea, ca și la pachete de poștă. Rambursă ca mai sus. Declarațiuni vamale 2 Francatul până la granița ca în țeară (pag. 19). In România: taxă de greutate până la 5 kilo 1 cor., pentru fiecare kilo în sus 20 fil. mai mult. Taxa de valoare până la 480 cor.: 20 fil., până la 960 cor.: 30 fil., până la 9600 cor. de fiecare 960 cor. câte 30 fil., preste 9600 cor. de fiecare 960 cor. câte 20 fil. mai mult.	

C.

Unele din tarifele uniunii postale internaționale.

Tarifa de porto pentru epistole.

L a	Epistole		Carte de corespondență	Imprimare, hârtii comerc. și mostre	
	de fiecare gr.	fil.		de fiecare gr.	fil.
Sandșacul Novibazar	15	25	10	50	*5
Montenegro	15	10	5	50	*5
Sârbia	15	10	5	50	5
Elveția	20	20	10	50	5
In toate celelalte țeri străine	15	25	10	50	5

* Hârtii comerciale nu sunt admise.

Cea mai mică taxă pentru mostre e de 10 fil., pentru hârtii comerc. 25 fil.

Greutatea scrisor. nelimitată. Imprimare și hârtii comerc.: 2 kg. Mustre de mărf. 350 gr. Taxa de recomandare, etc. ca și în interior veți pag. 18.

Ca hârtii comerciale (de afaceri) se consideră: toate hârtiile, documentele, cari n'au caracterul unei corespondințe, precum d. e. acte procesuali, documentele, copii de atari acte, frachтури, conturi, hârtii de afaceri de ale societăților de asigurare, partituri scrise, manuscriptele expedate pentru sine. Pachetarea ca la imprimare, nu pot fi însă mai lungi de 45 cm.

nelimitată. Nu e permis însă să conțină bani de metal și obiecte supuse vămii. Afară de taxa de valoare mai trebuie plătită și taxa de greutate de fiecare 15 gr. 25 fil. (Sârbia 10 fil.) și pentru recomandare 25 fileri.

²⁾ Cutii de valoare se primesc mai ales până la suma de 10,000 franci = 8000 cor. și greutate de 1 kilo, pot însă conține numai bijuterii și alte obiecte prețioase, iar nu bani de hârtie sau de metal și comunicări în scris. Adresă de transport nu e necesară, se cer însă declarațiuni de vamă (mai des 2). Pachetarea în cutii masive de lemn (mărimea maximală: lungimea 30, înălțime și grosime 10 cm.) Tarifa pag. 22.

Trimiterea cu fracht se poate face pentru cele mai multe țeri, chiar unde pachete postale (Collis postaux) nu se primesc cu și fără declararea valoarei, mai cu samă până la 50 kilo. Pentru singurătetele țeri există tarife speciale foarte urcate împreună cu dispoziții speciale.

Pentru aceste expedițiuni și pentru toate celelalte mesagerii postale transatlantice să se adreseze la cel mai de aproape oficiu postal, deoarece dispozițiunile în aceste privințe sunt foarte multilaterale și se alterează foarte des prin legături noi.

Cassa de păstrare postală reg. ung.

Depuneri se primesc la ori care oficiu postal dela 1 cor. până la 4000 cor. cu interese de 3%. Sume mai mici se adună prin lipirea de marce postale pe tabla de depuneri postală. Fiecare deponent poate avea numai un libel de depuneri. — Depunerile de păstrare nu se pot zălogi.

Comerțul de Cheque și Clearing. Posta ține locul unui banchier. Proprietarii contului (va să dică persoanele cari iau parte la comerț) asignează toate locațiunile de bani în moment netrebuincios — scutit de porto — la cassa generală în Budapesta, unde acelea se scriu în contul respectivului ca credit și se fructifică cu 2%. La comerțul de Cheque zace avantajul într'aceea, că banii sunt sigur depuși, stau în tot timpul la dispozițiune și se pot dirige pe lângă o taxă foarte mică, la ori care loc din Ungaria, ba și la sine însuși. Și nemembri pot face depuneri în un cont, îndată ce sunt provăduți cu cartea de depunere, pentru ex. când acestea se trimit cu conturi la neguțători din afară. — La toți interesații împărtășește posta explicări detaliate grătuit.

Tarifa pentru telegrame.

Tot ceea ce expeditorul scrie în originalul depășei sale de expedit, cu excepțiunea căii de transport, se numeră la socotirea taxei. Punctele, virgulele și trăsurile frângerilor, cari se întrebuintează la formarea numerilor, se socotesc de câte o cifră.

Taxarea telegramelor se socotesc după cuvinte. Un cuvânt în comunicația europeană nu poate cuprinde mai mult de 15 litere resp. 5 cifre, în serviciul extra-european nu mai mult de 10 litere resp. 3 cifre; prisosul se socotesc de un nou cuvânt.

Pentru telegrame cari sunt a se imana afară de locul stațiunii — înaintea adresei provăduite cu semnul „(Xp)” — se plătesce în țeară o taxă de 1 cor. ca plată pentru portor.

Austro Ungaria, Bosnia, Herțegovina, Sârbia și Germania:

taxa de cuvânt 6 fil., cel puțin 60 fil., (taxa fundamentală nu există).

Taxă fundamentală 60 fil. Taxă de cuvânt pentru:

Belgia	21 fil.	Grecia (Continent)	41 fil.	Rusia (europ.)	24 fil.
Britania mare	26 "	Italia	16 "	Spania	28 "
Bulgaria și Rumelia		Luxemburg	21 "	Svedia	24 "
de ost	16 "	Montenegro	9 "	Terile de jos	19 "
Danemarca	21 "	Norvegia	32 "	Turcia (europ. Continent) pr. Bosnia	28 "
Elveția	9 "	Portugalia	33 "		
Francia	16 "	România	9 "		

Timbru și taxe.

Petițiuni.

Pentru petițiunile către oficiali și autorități taxa de timbru este 1 cor. de cumva nu este expres stabilită o altă taxă oarecare:

Petițiuni judecătorești sunt de a se timbra: în treburile procesuale cu 1 cor., însă dacă valoarea obiectului de proces e mai mică de 100 cor. cu 40 fil., afară de afaceri procesuale (de ex. în afaceri succesionale) cu 72 fil., resp. la valoare sub 100 cor.: 24 fil.; în treburile ale cărții funduale după valoarea dreptului de intabulare ori ștergere până la 100 cor.: 72 fil., până la 200 cor.: 1 cor. 50 fil.; preste 200 cor.: 3 cor. La petițiuni pentru petrecerea dreptului ipotecar în cartea funduală mai este de a se lipi în marce de timbru pe petițiune taxa de intabulație în suma de $\frac{7}{10}\%$ din pretensiunea de asigurat. Petițiuni către judecătorii comunale 24 fil. Petițiuni în afaceri criminale sunt scutite de timbru. Rugări pentru protocolarea ori schimbarea unei firme neguțătoresci 20 cor.; pentru petrecerea (în registru) unui procurist, la societăți, a unui desemnător de firmă câte 10 cor. Apelații în contra sentințelor: asemenea cu taxe pentru sentințe. Recurse în casuri procesuale până la 100 cor.: 2 cor. și preste 100 cor.: 4 cor. Recurse contra decisiunii întârziătoare taxa dublă.

Petițiuni pentru mandat de solvire: Până la 40 cor.: 64 fil., până 100 cor.: 80 fil., până 200 cor.: 2 cor., până 500 cor.: 3 cor., până 1000 cor.: 4 cor. Contrađiceri pe filera de imanuare sunt scutite de timbru; făcute pe altă cale până la 40 cor.: 24 fil., până la 100 cor.: 40 fil., și preste 100 cor.: 1 cor.

Alte petițiuni: Arătări de industrie în orașe cu preste 50,000 locuitori 8 cor., cu dela 10,000 până la 50,000 locuitori 6 cor., dela 5000 până la 10,000 locuitori 4 cor., în alte locuri 3 cor.

Rugări pentru concesiuni pentru musică de dans, circus, prelungirea oarelor de închidere etc. 2 cor., dacă reprezentațiunea se dă pentru scopuri filantropice, ori dacă taxa de intrare nu trece preste 40 fil. Până la 1 cor. taxa de intrare timbrul face 3 cor., până la 2 cor.: 6 cor., până la 4 cor.: 12 cor., până la 6 cor.: 16 cor., până la 8 cor.: 24 cor., până la 10 cor.: 30 cor., preste 10 cor. taxa de intrare: 40 cor.

Rugări pentru licențe de vândare 2 cor.

Rugări pentru indigenatul de cetățean de stat ori comunal 4 cor.

Recursuri competențiale contra decisiunilor oficiilor de dare către direcțiunile financiare sunt scutite de timbru. Altmintrelea până la valoarea de 100 cor.: 30 fil., preste aceasta 72 fil.

Rekursuri de altă natură 2 cor., contra duor decisiuni conglăsuitoare 4 cor.

Petițiuni scutite de taxă: Rugări pentru elemosină, etc. — Rugări însoțite cu atestat de paupertate, pentru stipendii ori scutire de dactru. — Mai departe pentru punerea în post a unui reprezentant al săracilor și concedarea de drept de paupertate (scutire de timbru) în afaceri procesuale. — Petițiuni în afaceri curat publice. — Petițiunile tutorilor către autoritatea de curatelă. — Petițiuni în afaceri militare (cu excepțiunea petițiunilor pentru favoruri personale). Arătări către autoritățile industriale în casurile §§ 41, 44, 55, 73, 79, 103, 106 și 110 ai legii de industrie din anul 1884.

Documente.

La documente — dacă nu se pot folosi blanchete timbrate, ca la bolete de transporturi și la cambii — trebuie a se suprascrie timbrul cu șirul prim al textului și la socoteli cu suma primă. Altmintrelea, precum și marce de timbru evident mai târziu lipite și suprascrise se privesc de neexistente. Numai marginea din jos a timbrului este de a se suprascrie.

Contracte în afaceri juridice privitoare la obiecte imobile 1 cor. dimpreună cu taxa procentuală.

Documente de drept, al căror obiect nu se poate taxa, 1 cor.

Atestate și adeverințe despre însușiri personale și împrejurări, afară de aceea referate de stări din partea cunoscătorilor de lucru și artă 1 cor.; dela autorități de instanțe superioare 2 cor.

Testimonii școlare, pentru domestici, calfe, învățăcei și salahori 30 fil.; pentru testimoniile învățăcelilor după finirea timpului de învățare, dela autoritatea de industrie, 1 cor.

Cărți de botez, scrisuri de strigare, cărți de cununie și bolete de moarte 1 cor.

Bolete de mesagerie despre transporturi, cari nu se expediază cu posta și nu preste 5 miluri 2 fil., toate celelalte 10 fil.

Conturi (saldate și nesaldate) pentru trebuință privată sub 100 cor.; 2 fil.; altcum 10 fil.; pentru trebuință la oficii: cele saldate după scara II.

Dacă o petițiune ori un document cuprinde mai multe coale, ori când se expediază în mai multe exemplare, atunci pentru coala a doua ori exemplarul al doilea și pentru fiecare ce urmează mai departe se vine o taxă de timbru de cel mai mult 1 cor. Când însă deja coala întâia este de a se timbra mai jos, atunci se vine pentru toate coalele asemenea taxă. Rubrice sunt de a se timbra cu 30 fil., și când petițiunea se timbrează numai cu 40 fil. cu 20 fil.

SCARA I.			SCARA II.			SCARA III.		
pentru cambii (polite), asemnate de bani prin comerțianți, documente de datorie dela case publice despre imprumuturi pe trei luni			pentru cuitanțe și alte documente de drept, cari în privința timbrului nu se țin de scala I. ori III.			pentru cesiune de obiecte mobile, contracte de cumpărare și de schimb la obiecte mobile, contracte de furnisare etc.		
Taxa			Taxa			Taxa		
cor.	fil.		cor.	fil.		cor.	fil.	
cor.	cor.		cor.	cor.		cor.	cor.	
până la 150	—	10	până la 40	—	14	până la 20	—	14
preste 150 300	—	20	preste 40 80	—	26	preste 20 40	—	26
300 600	—	40	80 120	—	38	40 60	—	38
600 900	—	60	120 200	—	64	60 100	—	64
900 1200	—	80	200 400	1	26	100 200	1	26
1200 1500	1	—	400 600	1	88	200 300	1	88
1500 1800	1	20	600 800	2	50	300 400	2	50
1800 2100	1	40	800 1600	5	—	400 800	5	—
2100 2400	1	60	1600 2400	7	50	800 1200	7	50
2400 2700	1	80	2400 3200	10	—	1200 1600	10	—
2700 3000	2	—	3200 4000	12	50	1600 2000	12	50
3000 6000	4	—	4000 4800	15	—	2000 2400	15	—
6000 9000	6	—	4800 6400	20	—	2400 3200	20	—
9000 12000	8	—	6400 8000	25	—	3200 4000	25	—
12000 15000	10	—	8000 9600	30	—	4000 4800	30	—
15000 18000	12	—	9600 11200	35	—	4800 5600	35	—
18000 21000	14	—	11200 12800	40	—	5600 6400	40	—
21000 24000	16	—	12800 14400	45	—	6400 7200	45	—
24000 27000	18	—	14400 16000	50	—	7200 8000	50	—

și așa mai departe la fie-care 3000 cor. cu 2 cor. mai mult, unde apoi și restul mai mic de 3000 cor. vine a se lua întreg.

preste 16000 cor. vine a se răspunde dela fie-care 800 cor. o taxă de 2 cor. 50 fil. unde și un rest mai mic de 800 cor. trebuie socotit ca întreg.

preste 8000 cor. se răspunde dela fie-care 400 c. o competență de 2 cor. 50 fil., unde iarăși un rest mai mic de 400 cor. vine a se lua întreg.

Tîrgurile (Bâlcîurile)

arangiate după împărţăşirile primite din respectivele localităţi.

(Datele sînt după calendarul iulian.)

Locurile însemnate cu * nici după repetiite rugări nu ne-au dat datele cerute, deci la aceste localităţi a trebuit să însemnăm tîrgurile după datele oficiale, cari însă în multe cazuri s'au adeverit ca neexacte.

A) Arangiate după luni.

* = în aceeaşi zi şi tîrg de vite, ¹ = 1 zi înainte tîrg de vite, ² = 2 zile înainte tîrg de vite etc.

Ianuarie. 1. Deva.³ Lupşia Şilimegi. Zerindul mare. 2. Bozovici. 3. Gyarmata. Hidekut. 4. Lăpuşul ung. (până în 5-lea). Murş-Oşorheiu.³ 5. Corond.³ Örmény.³ Vaida-Recea (până în 6-lea). 6. Baia mare (până în 8-lea). Cal (până în 9-lea). Crasna (până în 7-lea). Criş. *Făget. Feketetén. Ilia.⁰ 7. Buza.¹ Jimborul mare.¹ 8. Baţon. Giula (până în 11-lea). Silvaşul de sus.¹ (până în 9-lea). 9. Mehadia. 10. Bercaş. Buziaş. Luna.⁰ 11. Miheş.³ 12. Aiud. Breţcu.¹ Ciuc-Cosmaş.³ Crişul săsesc.³ Ghialacuta.² Huedin.¹ Roşinău.¹ Vêrşet. 13. Canija mare. Chirpăr.³ 14. Bateş.³ Ibaşfalău.³ 15. Birchîş. Hodoş.³ Zám. 16. Goroslăul de pe Someş.¹ Micăsasa. Prostea mare (numai tîrg de vite până în 17-lea). Sebeşul săsesc.³ 18. Eted (până în 22-lea). 19. Cătina (până în 21-lea). *Dupăsdorf. Sângeorgiul săsesc.³ Teaca.³ 20. Ó-Pécska (com. Arad). Somchereg (până în 21-lea). 21. Barot.³ Gherla.⁰ (până în 23-lea). Ghierghio-Ditru. Ghiriş.³ Noerichiu.¹ *Prejmăr.¹ 23. Armeni. Caransebeş (până în 26-lea). Nadeşul săsesc.³ 24. Lugoş (până în 26-lea). Măgheruş.¹ 26. Simand. 27. Ciozven.¹ 28. Ilonda.¹ 31. Ciuc-Sereda.³ Taşnad.⁰

Februarie. 1. Aţel. Cianadul maghiar. Jibău.¹ Mocrin. Sân-Mărtinul-Homorodului.² Soborşin. Soporul de jos. 2. Haţeg.⁴ Segedin (2 zile înainte tîrg de rimători). 3. Aita mare. Boroşneul mare.¹ Buteni. Chibed.² Papolt.⁴ 4. Covasna. Teiuş.³ (până în 7-lea). 6. Beiuş.⁰ (până în 7-lea). Chichinda mare (până în 9-lea). Reghinul săsesc (29—31 Ianuarie tîrg de cai, 1—5 tîrg de vite cornute). 7. Alţina.³ Zabola. 8. Rodna veche. Sereda Murşului (până în 11-lea). 9. *Chendu mic.³ 10. Cetatea de baltă.³ 11. Borşea. *Crişpatac. Huedin.¹ Mercarea.² Sic. Szekely-Cristur.³ 12. Bachnea.³ 13. Becicherecul mare (până în 17-lea). 14. Dragus (până în 15-lea). 15. Turda.³ 16. Abrud.¹ Aradul-Nou. Bistriţa (până în 18-lea numai tîrg de vite). Bruiu. Comloş (Banat). Dicio-Sân-Mărtin.³ Draşu.³ Lechniţa.³ Piscolt. Reşinari.¹ Zlagna.³ (până în 18-lea). 17. Carţfalău.¹ Ciachi-Gârbău (până în 18-lea). 18. Belin (până în 19-lea). Cagu. Veneţia de jos.³ 19. Elesd (până în 20-lea). 20. Alămor.¹ Dej.³ Ferihaz (până în 22-lea). Medieş. 21. Zălau (până în 22-lea). 22. Gyoma (până în 23-lea). Halmagiu mare. 23. Boba veche. Bichiş-Ciaba. Budapesta (ţine 14 zile). Hadad (până în 24-lea). Keskemet (până în 24-lea). Petriş. Zarand. 24. Cincu mare.² Goroslăul de pe Someş.¹ Haroscherec (până în 27-lea). Sighetul Marmăţiei (până în 25-lea). 25. Dalboşet. 26. Sepsi-Sân-Georgiu (până în 27-lea). 27. Almakerék. Capolnaş-Olafalău.³ Cluj.³ Olafalău mare.³ Sömcuta mare.¹ Timişoara (până în 4 Martie, 27 Februarie tîrg de vite cornute, 27—28 tîrg de rimători şi oi, 28 Februarie până 1 Martie tîrg de cai şi toate 5 zilele tîrg de mărfuri). 28. Oradea mare (28 Februarie până în 1 Martie tîrg de rimători şi oi, 3—4 Martie tîrg de produse şi vite, 2—7 Martie tîrg de marfă).

Martie. 1. Orăștie.² 2. Aletea. Cianadul sêrbesc și nemțesc. Györök. Jombolia. 3. Baia mare (până în 5-lea). Dézna. Sighișoara. Vințul de sus.³ 4. Cubin. 5. Baia de Criș.⁰ Bălcaci.³ 6. Apoldu mare.² Berzova. Brad.² (com. Hunedoarei). Ciuc-Sân-Domocos.¹ Agribiciu.¹ (com. Turda-Aranyos). Erdő-Szt.-György.² (până în 8-lea). Göresön. Mănăstur ung.¹ Morisdorf.³ Paraid.² Șimleul Silvaniei. Uzon.¹ 7. Mediaș (tîrg de vite de prăsilă). 8. Bilac. Capolnaș. Orlat. Pojon (până în 14-lea). Silvașul de sus.¹ (până în 9-lea). Vajdahaza.¹ 9. Batania. 10. Apold (com. Tîrnava mare). Bontida.¹ Cincul mic.² Radnoth.³ Tincea. 11. Detta (com. Timiș). 12. Feldioara.¹ (com. Brașovului). Odorheiu.² (până în 13-lea). Oravița român. Zam. 13. Bögöz.³ Ciacova (până în 16-lea). Ibașfalău.³ 14. Arad (ține 5 zile, dintre care 2 zile tîrg de vite, și toate 5 zilele tîrg de măruri). Bogșa-montană (până în 16-lea). Roșia.¹ (până în 15-lea). 15. Hunedoara.³ Macău. 16. Bichiș. 17. Agnita (14 până în 15 tîrg de vite). *Hejasfalva. Rusii munți. Săsciori.² 19. Basna.³ Eted (până în 21-lea). Marcod.² (6 zile înainte tîrg de oi). Ocna.² (com. Alba inferioară). Petrișu.² (com. Bistrița Năsăud). Poiana sărată.¹ (până în 20-lea). 20. Bozovici. Cefta. Cernatul de jos. Mureș-Oșorheiu.³ 22. Blaș.³ Ghiergio-Sân-Miclăuș.³ 23. Beclean (până în 24-lea). Cermeiu. Gyertyámos. Hida (până în 24-lea). Verșet. Vurmloc.³ 24. Bancfalău.² Birchis. Canija mare. Cetatea de baltă.³ Chirpăr.² Ciuc-Sân-Georgiu.² Cohalm.¹ Kékes. Ilia.⁰ Lăpușul românesc.¹ Mehadia. Mociu. Sacul. Sebeșul săsesc (până în 26-lea, tîrg de oi). Viștea de jos.² 25. Alba-Iulia.³ Hasmașul Lăpușului. Huedin.¹ 26. Sân-Paul.³ 27. Drag.² Tasnád.⁰ 28. Cămpenie.² Cuciu. Măgheruș.¹ Radna. Uioara.¹ 29. Halmagiu mare. Santa Maria. Teaca (până în 1 Aprilie, tîrg de oi). 30. *Făget. Halmagiu.¹ Olpret. Zorlențul-mare. 31. Bațon. Cojocna (până în 2 Aprilie). Crasna (până în 1 Aprilie). *Debrețin (până în 2 Aprilie tîrg de măruri, 3 Aprilie tîrg de oi, 5 Aprilie tîrg de rimători, 6 Aprilie tîrg de cai, 7 Aprilie tîrg de vite cornute). Feketeteu.

Aprilie. 1. Agribici.¹ Borgo-Prund.³ Ciuc-Sepviz.¹ Porumbacul inf. (numai tîrg de vite). Sebeșul săsesc.³ 2. Arghiehat (până în 3-lea). Ormeniș (până în 4-lea, tîrg de oi). 3. Chichinda mare (până în 6-lea). 4. Biertan.³ Hodoș.³ (29—30 Martie tîrg de oi). Sabăd. 6 Chișineu. 7. Buza.¹ Drașeu.¹ Gilău.¹ Șomortin. 8. Jimborul mare.¹ Moldova veche. Vinerea. 9. Boroshebes. Kő-Boldogfalva. 10. Galgó (până în 11-lea). Mureș-Orga.³ Panciova.² (până în 11-lea). Ugra (com. Tîrnava mică). 11. Arcid (6—7 tîrg de oi, 8 tîrg de vite). Ațel. Buziaș. Macfalău.³ (6—7 tîrg de oi). Mező-Erked. Moșna. Örczidorf. Periamos. Racoșul de jos.¹ Sâmbăta de jos. Sebeșul săsesc.³ Turda.³ 12. Codlea.¹ Lechnița.³ *Lunca. Nadlac. Sân-Miclăușul.³ 13. Komárom (până în 15-lea). 14. Iacșdorf.² (com. Tîrnava mare). Torda-Szent-László.³ 15. Cluș (până în 17-lea, tîrg de oi). Copșa mică (8—11 tîrg de oi, 12—14 tîrg de vite cornute). Nadeșul săsesc. Oclandul-Homorodului.² Székely-Cristur (tîrg de oi). 16. Gherla.⁰ (până în 18-lea). Seps-Sân-Georgiu (până în 17-lea). 17. Caranșebeș (până în 20-lea). Șinca veche.¹ 18. Bandul de Cămpenie.³ Căcova (până în 19-lea). Cason. Dicio-Sân-Mărtin.³ Ghierghio-Ditru. Iara.³ *Ilieșfalău în Secuime. Jucul de jos (până în 20-lea tîrg de oi). Orșova (până în 20-lea). Tesca.² Voitec. 19. Covasna. Gradiștea. Ilonda.¹ 20. Canija turcească. Cernatu. Ciozven.¹ Csik-Szt. Márton.¹ Idvor. Pancota. Segedin (2 zile înainte tîrg de rimători). Sibiu (2 zile mai înainte tîrg de cai, 2 zile înainte de acesta tîrg de vite cornute și 3 zile înainte tîrg de oi). 21. Abrud.¹ Chezdi-Oșorheiu.³ Ludoș.³ (15—18 tîrg de oi). Lupșa. Rodna veche. Székely-Cristur (15 până în 17 tîrg de oi, 18—20 tîrg de vite). 22. Capolnaș. Cubin. *Geoagiul de jos.² Görgény. Jibău.¹ Moldova nouă. Voila.² 23. Borșea. Dobra. Lipova. Ormeniș.² Pauliș. Sălașul de sus.² 24. Beiuș.⁰ (până în 25-lea). Cața.¹ Cianadul maghiar. Reteag.³ 25. Aiud.³ Bercaș. Bogșa montană (până în

27-lea). Farkaşlacă.² Lugoş (până în 27-lea). Sângeorgiul săsesc.² Taşnad.⁰ 26. Pecica maghiară (com. Arad). 27. Kecskemet (până în 28-lea). Şarcaia.² Simand. 28. Dézna. 29. Bürköş.¹ Lăpuşul ung. (până în 30-lea). Reghinul săsesc (18 până în 20 tîrg de oi, 21—23 tîrg de cai, 24—28 tîrg de vite cornute). 30. Corond.² Deva.² *Dupăsdorf. Soborşin.

Maiu. 1. Goroslăul de pe Someş.¹ 2. Boroşneul mare.¹ Petroşeni. 3. Gyarmata. Hidekut. Sîn-Mărtinul-Homorodului.² Trăscău.² 4. Bistriţa.³ 5. Chisdu.³ 6. Chibed.² Ispánmező (până în 7-lea). 7. Bateş.² Jucul de jos. Mocrin. Poiana sărată.¹ 8. Aita mare. Becîcherecul mare (până în 11-lea). Iassenova. 9. Cal (până în 12-lea). Ciuc-Sereda.² Ibaşfalău.² Nocrizod.² Şárpaták¹ 11. Hadad (până în 12-lea). Luna. Şeica mare. Vinga. 12. Canija mare. Papolt. Retişdorf² (com. Tîrnava mare). Uzon.¹ 13. Huedin.¹ 14. Maros-Kecze. Năseud.² 15. *Făget. Hunedoara.³ Olpret. Orlat. Sămbăta de jos. Timişoara (până în 19-lea, 15-lea tîrg de vite cornute, 15—16 tîrg de rimători şi oi, 16—17 tîrg de cai şi toate 5 zilele tîrg de mărfuri). 16. Ighiu.⁶ Mociu. 17. Gyoma (până în 18-lea). Mihes.² Sebeşul săsesc (până în 18-lea, tîrg de vite şi oi). Zeteleacă.² 18. Budapesta (ţine 14 zile). Monor.² Silinghia. 19. Capolnoc-Mănăstur.¹ Lechniţa.² 20. Belin (până în 21-lea). Biciozid.² Cagu. Zám. Zernesci.¹ 21. Bachnea.² 22. Bozovici. Ciacova (până în 25-lea). Dej.² Făgăraş.² Orăştia.² 23. Barot.² Cămpenie.² Mănăradea.² Zélan (până în 24-lea). 24. Morişdorf.² 25. Alibunariu. Beclean (până în 26-lea). Şilimegi. 26. Capolnaş. Cetatea de baltă.² Eperjes² (până în 28-lea). Etet.² Îlia.⁰ Komárom (Uj-zöny). Lăpuşul românesc.¹ Marpod.² Sighetul Marmăţiei (până în 27-lea). Vinţul de sus.² 27. Jimborul mare.¹ 28. Budon.² Proştea mare (până în 29-lea, numai tîrg de vite). 29. Jibău.¹ Şomeuta mare.¹ 30. Ghialacuta.² 31. Almakerék. Cluş.² Petelea.

Iunie. 1. Beba veche. Birchiş. Cianadul sêrbesc şi nemţesc. Comloş (Banat). Gyertyámos. 2. Aletea. Baia mare (până în 4-lea). Ciachi-Ghârbău (până în 3-lea). Cincu mare.² Detta (Timiş). Ghiergchio. Sîn-Miclăuş.² Mureş-Oşorheiu.² Odorheiu.² (până în 3-lea). Periamoş. 3. Aradul-Nou. Zlagna² (până în 5-lea). 4. Baghion. Baia de Criş.⁰ 5. Brad² (com. Hunedoarei). Braşov¹ (până în 7-lea). Chichinda mare (până în 8-lea). Dobra. Élesd (până în 6-lea). 6. Oradea mare (6—7 tîrg de rimători şi oi, 9—10 tîrg de produse şi vite, 8—13 tîrg de mărfuri). 7. Ferihaz (până în 9-lea). Macău. Pojon (până în 13-lea). 8. Bichis. 9. Tîncă. 10. Panticioiu (până în 11-lea). Petriş. Şomchereg (până în 11-lea). 11. Carţfalău.¹ Göröcsön. Macfalău.² Moldova nouă. Racoşul de jos.¹ Seica mică. Sighişoara. Turda.² Vinţul de jos.² 12. Şimleul Silvaniei.¹ 13. *Crişpatac. Zabola. 14. Batania. Maros-Kecze. Mercurea.² Rodna veche. Teaca.² 15. Capolnaş-Olafalău.² Hadad (până în 16-lea). Jombolia. Komárom (până în 17-lea). 16. Agnita (13—14 tîrg de vite). Haroschereg (până în 19-lea). Mănăsturul ung.¹ 17. Bontida.¹ Ciuc-Sepviz.¹ Cisnădie. 18. Sepsî-Sân-Georgiu (până în 19-lea, 17-lea tîrg de cai). 19. Blaj.² Berzava. Cason. Lugoş (până în 21-lea). Maros-Vécs. Radnóth.² 20. Arad (ţine 5 zile, din cari 2 zile tîrg de vite şi toate 5 zilele tîrg de mărfuri). Tasnád.⁰ 21. Corond.² 22. Bateş.² Bichiş Ciaba. Cermeiu. Cernatul de jos. Ibaşfalău.² Lăpuşul ung. (până în 23-lea). Silvaşul de sus¹ (până în 23-lea). 23. Arpaşul de jos.² Capolnaş. Drag.² Geaca. Îlia.⁰ Ōrmeniş.² 24. Szekely-Cristur.² 25. Veneţia de jos.² Ghiriş.² Sic. 26. Panciova (până în 27-lea). 27. Bercaş. 28. Halmagiu mare. Hunedoara.² Nadlac. Reteag.² Roşinău.¹ Zorlenţul mare. 29. Berceniş. *Făget. Soporul de jos. 30. Ciuc-Sereda.² Crasna (până în 1 Iulie). Mediaş. Poiana² (com. Sibiului).

Iulie. 2. Poiana sărată.¹ Giula (până în 5-lea). 3. Mehadia. 4. Bogşa montană (până în 6-lea). Demaşnia. Ghiergio-Ditru. 6. Hadad (până în 7-lea). 7. Feketetén. Zam. 9. Câmpenie.³ Covasna. 10. Gherla^o (până în 12-lea) 11. Dicio-Sân-Mărtin.³ Gilău.¹ Ó-Pécska (comit. Aradului). 12. Armeni. Buziaş. Cohalm.³ Oraviţa română. 13. Alba-Iulia.³ Borosineu. Huedin.¹ Pâncota. Paraid.² Segedin (2 zile înainte târg de rimători). 15. Buza.¹ 16. Sereda-Murşului (până în 18-lea). 18. Argiehat (până în 19-lea). Baţon. 19. Olpret (până în 20-lea). Basna.³ Petriş. Sângeorgiul săsesc.³ Vaida-Recea (până în 20-lea). 20. Caniţa turcească. Lipova. Vêrşet. 21. *Debreţin (până în 23-lea târg de marfă, 24-lea târg de oi, 26-lea târg de rimători, 27-lea târg de cai, 28-lea târg de vite cornute). Deva.³ Miheş.³ Sighetul Marmăţiei (până în 22-lea). 23. Măgheruş.¹ 24. Beiuş^o (până în 25-lea). Caransebeş (până în 27-lea). Cefta. Ocna² (com. Alba inf.). Prejmer.¹ 25. Breţcu.¹ 26. Bran.¹ 27. Kecskemét (până în 28-lea). 28. Caniţa mare. Reghinul săsesc (17—19 târg de oi, 20—22 târg de cai, 23—27 târg de vite cornute). Rodna veche. Sebeşul săsesc (târg de oi). 29. Apoldu mic. Aţel. 30. Mocrin. 31. Avrig.¹ Becicherecul mare (până în 3-lea). Haroscherec (până în 8 August). Şomcuta mare.¹ Timişoara (până în 4 August, 31 Iulie târg de vite cornute, 31 Iulie până în 1 August târg de rimători şi oi, 1—2 August târg de cai şi toate 5 zilele târg de măruri).

August. 1. Buteni. Uioara.¹ 2. Gyoma (până în 3-lea). Macău. 3. Budapesta (ţine 14 zile). Komárom (până în 5-lea). Luna. 4. Eperjes³ (până în 6-lea). Papolt. *Vâlcele (târg de vite). 5. Drag.² Soborşin. Voila.¹ 6. Aiud.³ Farkaslacă.² Groszlăul de pe Someş.¹ 7. Dej.³ Mănăsturul ung.¹ 8. Barot.³ Cetatea de baltă.³ Ciozven.¹ Ciuc-Cosmaş.² Mociu.² 10. Copşa mică (7—9 târg de vite cornute). Şârcaia.² Vinga. Vinţul de sus.³ Zarand. 11. Baia mare (până în 18-lea). Copşa mare.³ Sebeşul săsesc.³ 12. Boroşneul mare.¹ Corond.³ Mergindeal.² Teiuş.³ (până în 15-lea). 13. Bistriţa.³ Năşed.² 14. Ciacova (până în 17-lea). Frata ung. 15. Moldova veche. Viştea de jos.² 16. Albunariu. *Făget. Câmpenie.² Haţeg^o (14 zile mai înainte târg de oi). Sân-Paul.³ Şimilegi. 16. Cislădie. 17. Comloş (Banat). Komárom (Ujszöny). Zlagna.³ (până în 19-lea). 18. Alţina.³ 19. Belin (până în 20-lea). Cluj.³ Crişul săsesc.³ Maros-Kecze. Piscolt. Porumbacul inf. (numai târg de vite). Sân-Mărtinul-Homorodului.² Voitec. Zerindul mare. 20. Giula (până în 23-lea). 22. Alâmor.¹ Jucul de jos. Mureş-Oşorheiu.³ Zălau (până în 23-lea). 23. *Geoagiul de jos.² *Iliesfalău în Secuime. Székely-Cristur (târg de oi). Zeteleaca.² 24. Beclean (până în 25-lea). Jombolia. 25. Dézna. Ghiergio-Sân-Miclăuş. 26. Orczidorf. 27. Ciuc-Sepviz.¹ Făgăraş.² Ispánmező (până în 28-lea). Macfalău.² Panticion (până în 28-lea). Turda.³ 28. Galgó (până în 29-lea). Vurmloc.³ 29. Oradea mare (29—30 târg de rimători şi oi, 1—4 Sept. târg de produse şi vite, 31 Aug. până 5 Sept. târg de măruri). Székely-Cristur (23—25 târg de oi, 26—28 târg de vite). Taşnad.^o 30. Detta (Timiş). 31. Beba veche. Gyertyámos. Simand.

Septembrie. 1. Hidekut. Pecica maghiara (com. Arad). Sibiu (2 zile mai înainte târg de cai, 2 zile înainte de acesta târg de vite, şi 3 zile mai înainte târg de oi). Zám. 2. Buteni. 3. Baia de Criş.^o Caţa.¹ Görgény.⁴ Murş-Orga.³ 4. Brad³ (com. Hunedoarei). Chichinda mare (până în 7-lea). Marcod.³ Orşova (până în 6-lea). 5. Ciachi-Ghârbău (până în 6-lea). 6. Argiehat (până în 7-lea). Lupşa. Pejon (până în 12-lea). 7. Capolnaş. Kecskemét (până în 8-lea). Lăpuşul românesc.¹ Sârmaşul mare. Vajdaháza.¹ 8. Cernatu. Dobra. Eperjes.³ Görcsön. Hodoş.³ Huedin.¹ Ibaşfalău.³ Lechniţa.³ Lipova. *Lunca. Poiana² (com. Sibiuului). Racoşul de jos.¹ Sân-Miclăuşul.³ Sântă-Măria. Tinca. 10. Idvor. 11. Eleşd (până în 12-lea). Mediaş. Panciova³ (până în 12-lea). Şimleul Silvaniei.¹ Timişoara (până în 15-lea, în 11-lea târg de vite cornute, 11—12 târg de rimători

și oi, 12—13 tîrg de cai, și toate 5 dîilele tîrg de mărfuri). 12. Veneția de jos.² Bocea montană (până în 14-lea). Hida (până în 13-lea). Lăpușul ung. (până în 13-lea). Silvașul de sus¹ (până în 13-lea). 13. Brețcu.¹ Eted (până în 16-lea). Halmagiul mare. Zám. 14. Chișineu. Monor.² Periamos. Sic. 15. Abrud.¹ *Debrețin (până în 17-lea tîrg de mărfuri, 18 tîrg de oi, 20 tîrg de rimători, 21 tîrg de cai, 22 tîrg de vite cornute). Reteaș.² 16. Bachnea.³ Belin (până în 27-lea). Ciuc-Szereda.³ Gyorok. Soporul de jos. 17. Alba-Iulia.³ Almakerék. Borossebes. Codlea.¹ Rusii-munți. 18. Bozovici. Buziaș Cal (până în 21-lea). Pauliș. Șienl mare. 20. Bioziod.² Iara.³ Nădlac. 21. Bichiș. Borșea. *Crispatac. Komárom (până în 23-lea). Ludoș.³ Odorheiu³ (până în 22-lea). Orăștie.³ Silinghia. Vinga. 22. Cincu mare.² 23. Bran.¹ Bürköš.¹ 24. Bațon. *Sabăd. Seliște³ (com. Sibiiului). 25. Becicherecul mare (până în 28-lea). Caransebes (până în 28-lea). Ciacova (până în 28-lea). 26. Zabola. 27. Olpret (până în 28-lea). Ciuc-Sân-Domocos. Cohalm.³ Trăscău.³ 28. Arpașul de jos.² Cînadul sêrbesc și nemțesc. Iassenova. Jibău.¹ Ilia.⁹ Pâncota. Segedin (2 dîile înainte tîrg de rimători). 29. Batania. Canija mare. Crasna (până în 30-lea). Ghiriș.¹ Sălașul de sus.²

Octobre. 1. Petriș. Sepsî-Sân-Georgiu (până în 2-lea). 2. Aletea. Dicio-Sân-Mărtin.³ Ferihaz (până în 5-lea). Paraid.³ Petroșeni. 3. Aiud.³ Arcid (28—29 Sept. tîrg de oi, 30 Sept. până în 1 Oct. tîrg de vite). Borcuta.² Carțfalău.¹ Cînadul maghiar. Hălmagiu.¹ Ilonda.¹ Lugoș (până în 5-lea). Mehadia. Mezô-Érked. Radna. Roșia¹ (până în 4-lea). Tașnad.⁹ 5. Aradul nou. Sic. 6. Feketetű. Nocrichiu. 8. Bontida.¹ 9. Berzava. Brașov¹ (până în 11-lea). 10. Dalboșet. Reghinul sâsesc (2—4 tîrg de cai, 5—9 tîrg de vite cornute). 11. Bruin. Zorlentul mare. 12. Borosineu. Hadad (până în 13-lea). Șinca veche.¹ Vêrșet. 13. Buza.¹ Erdő-Szt.-György² (până în 15-lea). Gherla⁹ (până în 15-lea). Gradiștea. Gyarmata. Ighiu.⁶ Poiana sărată.¹ Săsciori.² 14. Oclandul Homorodului.² 15. Chezdi Oșorheiu.³ Iacăsorff² (com. Tîrnava mare). Mănăradea.³ Petrișiu³ (com. Bistrița-Năsăud). Torda-Szent-László.⁶ 17. Arad (ține 5 dîile, din care 2 dîile tîrg de vite și toate 5 dîilele tîrg de mărfuri). Bercăș. Borgo-Prund.² Deva.³ Kékes. Rodna veche. 18. Agribici.¹ Bandul de Cămpenie.³ Nadeșul sâsesc. 19. Bichiș-Ciaba. Budapesta (țin. 14 dîile). Canija turcească. Drașu.³ Sângeorgiul sâsesc.³ 20. Cacova. Ciozven.¹ Cluj.² Marpod. Papolt. Sacul. Șomortin. 21. Cojocna (până în 23-lea). 22. Cămpenie³ (până în 23-lea). Radnóth.³ Sighișoara. 23. Beiuș⁹ (până în 24-lea). Morișdorff.³ Șomcuta mare.¹ Teaca.² Teiuș³ (până în 26-lea). 25. Drag.³ *Chendu mic.³ Cubin. 26. Dobra. *Făget. Jombolia. Năsăud. 27. Bălcaciu.³ Ciuc-Sân-Mărtin.² 29. Baghion. Bodon.³ Cînadul maghiar. Cocmani. Covasna. Mănăsturul ung.¹ Mercurea.³ Murăș-Oșorheiu.³ Șercaia.² Șeica mică. 30. Barot.³ Ciacova (până în 2 Novembere). Farkaslacă.² 31. Hunedoara.³ Tașnad.⁹

Novembre. 1. Bateș.² Gyoma (până în 2-lea). Macău. 2. Agribiciu³ (comit. Torda-Aranyos). Cermeiu Măgheruș.¹ Rechișdorff. 3. Baia mare (până în 5-lea). Haroscherec (până în 6-lea). Hundrubechiu.² Reșinari. 5. Bistrița.⁶ Sighetul Marmăției (până în 6-lea). 6. Apoldu mare. Becicherecul mare (până în 9-lea). Boroșneul mare.¹ Frata ung. Vințul de sus.³ 7. Capolnaș. Ibașfalău.³ Zernesci.¹ 8. Lipova. Goroslăul de pe Someș.¹ 9. Jimborul mare.¹ Kecskemét (până în 10-lea). 12. Cășu.³ Cuci. Ghialacuta.² Ghierghio-Ditru. Göresön. Huedin.¹ Vințul de jos.² 13. Chichinda mare (până în 16-lea). 14. Cason. Zabola. 16. Beclean (până în 17-lea). Komárom (până în 18-lea). Olafalău mare.² Segedin (2 dîile înainte tîrg de rimători). 17. Detta (Timiș). Mediaș. Sic. 19. Chibed.² 20. Cefta. Soborsin. Soporul de jos. 21. *Hejasfalva. Zălau (până în 22-lea). 23. Ațel. Blaj.³ Capolnoc-Mănăstur.¹ Cînadul sêrbesc și nemțesc. Făgăraș.² Orăștie.³ Petelea. Turda.³ Uzon.¹ 24. Canija mare. Sereda Mureșului (până

în 27-lea). Trapold (com. Târnava mare). 27. Őrmeniș (până în 29-lea târg de rîmători). Timișoara (până în 1 Dec., 27-lea târg de vite, 27 până 28 târg de rîmători și oi, 28—29 târg de cai, și toate 5 zilele târg de măruri). 28. Gilău. Oradea mare (28—29 târg de rîmători și oi, 1—2 Dec. târg de produse și vite, 30 Nov. până în 5 Dec. târg de măruri). 29. Pojon (până în 5 Dec.). Zám. 30. Bichiș-Ciaba. Bioziod.² Ghierghio-Sân-Miclăuș.³ Sân-Miclăuș.³ Șeica mare.

Decembre. 1. Feldioara¹ (comit. Brașovului). 3. Baia de Criș.² Borosbeș. Rodna veche. 4. Alba-Iulia.³ Brad² (comit. Hunedoarei) Dej.² Elesd (până în 5-lea). Paraid.² Șimleul-Silvaniei.¹ 5. Jibău.¹ Őrmeniș.³ 6. *Făget. Halmagiu mare. Hasmașul Lăpușului. 7. Cernatul de jos. Ocna² (comit. Albei inf.). Silinghia. 8. Abrud.¹ Agnita.² Bancfalău.² Cetatea de baltă.³ Ciuc-Sân-Georgiu.² Odorheiu³ (până în 9-lea). Tinca. 9. Huedin.¹ 10. Biertan.³ 14. Zarand. 15. Aita mare. 17. *Geoagiul de jos.³ 19. Olpret (până în 20-lea). Argiehat (până în 20-lea). Mociu² (până în 20-lea). 20. Macfalău³ (15—16 târg de rîmători). 21. Apoldu mic. 23. Chezdi-Oșorheiu.³ *Debretin (până în 25-lea târg de măruri, 28-lea târg de rîmători, 29-lea târg de cai, 30-lea târg de vite cornute). 24. Chișineu. 25. Boroșineu. Buteni. Ciuc-Sepviz.¹ 26. Cocmani. 27. Vinerea. 28. Cluj.³ *Ilieșfalău în Secuime. Nadlac. Radnóth.³ 29. Hadad (până în 30-lea). 30. Cohalm.³ Kő-Boldogfalva. Sibiu (2 zile înainte târg de cai, 2 zile înainte de acesta târg de vite cornute). 31. Capolnaș. Lăpușul românesc.¹

B) În ordinea alfabetică.

Aci e indicată numai ziua târgului de măruri; târgul de vite, etc. a se vedea sub A).

Abrud. 16 Febr., 21 April, 15 Sept., 8 Dec. Agnita. 17 Martie, 16 Iunie, 8 Dec. Agribici. 1 April, 18 Oct. Aita mare. 3 Febr., 8 Maiu, 15 Dec. Aiud. 12 Ian., 25 April, 6 Aug., 3 Oct. Alămor. 20 Febr., 22 Sept. Alba-Iulia. 25 Martie, 13 Iulie, 17 Sept., 4 Dec. Aletea. 2 Martie, 2 Iunie, 2 Oct. Alibunariu. 25 Maiu, 15 Aug. Almakerék. 27 Febr., 31 Maiu, 17 Sept. Alțina. 7 Febr., 18 Aug. Apold (comit. Târnava mare). 10 Martie, 24 Nov. Apoldu mare. 6 Martie, 6 Nov. Apoldu mic. 29 Iulie, 21 Dec. Arad. 14 Martie, 20 Iunie, 17 Oct. Aradul nou. 16 Febr., 3 Iunie, 5 Oct. Arcid. 11 April, 3 Oct. Argiehat. 2 April, 18 Iulie, 6 Sept., 19 Dec. Armeni. 23 Ian., 12 Iulie. Arpașul de jos. 23 Iunie, 28 Sept. Ațel. 1 Febr., 11 April, 29 Iulie, 23 Nov. Avrig. 31 Iulie.

Bachnea. 12 Febr., 21 Maiu, 16 Sept. Baghion. 4 Iunie, 29 Oct. Baia de Criș. 5 Martie, 4 Iunie, 3 Sept., 3 Dec. Baia mare. 6 Ian., 3 Martie, 2 Iunie, 11 Aug., 3 Nov. Bălcaciu. 5 Martie, 27 Nov. Bancfalău. 24 Martie, 8 Dec. Bandul de Câmpie. 18 April, 18 Oct. Barot. 21 Ian., 23 Maiu, 8 Aug., 30 Oct. Basna. 19 April, 19 Iulie. Batania. 9 Martie, 14 Iunie, 29 Sept. Bateș. 14 Ian., 7 Maiu, 22 Iunie, 1 Nov. Bațon. 8 Ian., 31 Martie, 18 Iulie, 24 Oct. Beba veche. 23 Febr., 1 Iunie, 31 Aug. Becicherecul mare. 13 Febr., 8 Maiu, 31 Iulie, 25 Sept., 6 Nov. Beclean. 23 Martie, 25 Maiu, 24 Aug., 16 Nov. Beiuș. 6 Febr., 24 April, 24 Iulie, 23 Oct. Belin. 18 Febr., 20 Maiu, 19 Aug., 16 Sept. Bercaș. 10 Ian., 25 April, 27 Iunie, 17 Oct. Berceniș. 29 Iunie. Berzava. 6 Martie, 19 Iunie, 9 Oct. Bichiș. 16 Martie, 8 Iunie, 21 Sept. Bichiș-Ciaba. 23 Febr., 22 Iunie, 19 Oct., 30 Nov. Biertan. 4 April, 10 Dec. Bilac. 8 Martie. Bioziod. 20 Maiu, 20 Sept., 30 Nov. Birchiș. 15 Ian., 24 Martie, 1 Iunie. Bistrița. 16 Febr., 4 Maiu, 18 Aug., 5 Nov. Blaj. 22 Martie, 19 Iunie, 23 Nov. Bodon. 28 Maiu, 29 Oct. Bögöz. 13 Martie. Bogșa montană. 14 Martie, 25 April, 4 Iulie, 12 Sept. Bonțida. 10 Martie, 17 Iunie, 8 Oct. Borgo-

Prund. 1 April. 17 Oct. Borossebeș. 9 April. 17 Sept., 3 Dec. Borosineu. 13 Iulie. 12 Oct. Borcuta. 3 Oct. Borosneul mare. 3 Febr., 2 Maiu, 12 Aug., 6 Nov. Borșea. 11 Febr., 23 April. 21 Sept. Bozovici. 2 Ian., 20 Martie, 22 Maiu, 18 Sept. Brad (comit. Hunedoara). 6 Martie, 5 Iunie, 4 Sept., 4 Dec. Bran. 26 Iulie, 23 Sept. Brașov. 5 Iunie, 9 Oct. Brețcu. 12 Ian., 25 Iulie, 13 Sept. Bruuiu. 16 Febr., 11 Oct. Budapesta. 23 Febr., 18 Maiu, 3 Aug., 19 Oct. Bürköș. 29 April. 23 Sept. Buteni. 3 Febr., 1 Sept., 25 Dec. Buza. 7 Ian., 7 April. 15 Iulie, 13 Oct. Buziaș. 10 Ian., 11 April. 12 Iulie, 18 Sept.

Cacova. 18 April. 20 Oct. Cagu. 18 Febr., 20 Maiu. Cal. 6 Ian., 9 Maiu, 18 Sept. Câmpeni. 28 Martie, 23 Maiu, 9 Iunie, 15 Aug., 22 Oct. Canija mare. 13 Ian., 24 Martie, 12 Maiu, 28 Iulie, 29 Sept., 24 Nov. Canija turcească. 20 April. 20 Iulie, 19 Oct. Capolnaș. 8 Martie, 22 April. 26 Maiu, 23 Iunie, 7 Sept., 7 Nov., 31 Dec. Capolnaș-Olafalău. 27 Febr., 15 Iunie. Capolnoc-Mănăstur. 19 Maiu, 23 Nov. Caransebeș. 23 Ian., 17 April. 24 Iulie, 25 Sept. Carțfalău. 4 Febr., 11 Iunie, 3 Oct. Cason. 18 April. 19 Iunie, 14 Nov. Cața. 24 April. 3 Sept. Cătina. 19 Ian. Cefta. 20 Martie, 24 Iulie, 20 Nov. Cermeiu. 23 Martie, 22 Iunie, 2 Nov. Cernatu. 20 April. 8 Sept. Cernatul de jos. 20 Martie, 22 Iunie, 7 Dec. Cetatea de baltă. 10 Febr., 24 Martie, 26 Maiu, 8 Aug., 8 Dec. Chendș mic. 9 Febr., 25 Oct. Chezdî-Ogorheiu. 21 April. 15 Oct., 23 Dec. Chichinda mare. 6 Febr., 3 April. 5 Iunie, 4 Sept., 13 Nov. Chibed. 3 Febr., 6 Maiu, 19 Nov. Chirpăr. 13 Ian., 24 Martie. Chisdu. 5 Maiu, 12 Nov. Chișineu. 6 April. 14 Sept., 24 Dec. Ciachi-Gârbău. 17 Febr., 2 Iunie, 5 Sept. Ciacova. 13 Martie, 22 Maiu, 14 Aug., 25 Sept., 30 Oct. Cianadul maghiar. 1 Febr., 24 April. 3 și 29 Oct. Cianadul sârbesc și nemțesc. 2 Martie, 1 Iunie, 28 Sept., 23 Nov. Cincu mare. 24 Febr., 2 Iunie, 22 Sept. Cincul mic. 10 Martie. Ciozven. 27 Ian., 20 April. 8 Aug., 20 Oct. Ciuc-Cosmaș. 12 Ian., 8 Aug. Ciuc-Sân-Domocoș. 6 Martie, 27 Sept. Ciuc-Sân-Georgiu. 24 Martie, 8 Dec. Ciuc-Sân-Mărtin. 20 April. 27 Oct. Ciuc-Sepviz. 1 April. 17 Iunie, 27 Aug., 25 Dec. Ciuc-Sereda. 31 Ian., 9 Maiu, 30 Iunie, 16 Sept. Cluj. 27 Febr., 15 April. 31 Maiu, 19 Aug., 20 Oct., 28 Dec. Cocmani. 29 Oct., 26 Dec. Codlea. 12 April. 17 Sept. Cohalm. 24 Martie, 12 Iulie, 27 Sept., 30 Dec. Cojocna. 31 Martie, 21 Oct. Comloș. 16 Febr., 1 Iunie, 17 Aug. Copșa mare. 11 Aug. Copșa mică. 15 April. 10 Aug. Corond. 5 Ian., 30 April. 21 Iunie, 12 Aug. Covasna. 4 Febr., 19 April. 9 Iunie, 29 Oct. Crasna. 6 Ian., 21 Martie, 30 Iunie, 29 Sept. Criș. 6 Ian. *Crișpatac. 11 Febr., 13 Iunie, 21 Sept. Crișul săsesc. 12 Ian., 19 Aug. Cîsnădie. 17 Iunie, 16 Aug. Cubin. 4 Martie, 22 April. 25 Oct. Cuciu. 28 Martie, 12 Nov.

Dalboșet. 25 Febr., 10 Oct. *Debrețin. 31 Martie, 21 Iulie, 14 Sept., 23 Dec. Dej. 20 Febr., 22 Maiu, 7 Aug., 4 Dec. Domașnia. 4 Iulie. Detta. 11 Martie, 2 Iunie, 30 Aug., 17 Nov. Deva. 1 Ian., 30 April. 21 Iulie, 17 Oct. Dézna. 3 Martie, 28 April. 25 Aug. Dicio-Sân-Mărtin. 16 Febr., 18 April. 11 Iulie, 2 Oct. Dobra. 23 April. 5 Iunie, 8 Sept., 26 Oct. Drag. 27 Martie, 23 Iunie, 5 Aug., 25 Oct. Dragus. 14 Febr. *Drașeu. 7 April. Drașu. 16 Febr., 14 Oct. *Dupăsdorf. 19 Ian., 30 April.

Egerbegy (comit. Turda-Aranyos). 6 Martie. 2 Nov. Éleșd. 19 Febr., 5 Iunie, 11 Sept., 4 Dec. Eperjes. 26 Maiu, 4 Aug., 8 Sept. Erdő-Szent-György. 6 Martie, 13 Oct. Eted. 18 Ian., 19 Martie, 26 Maiu, 13 Sept.

Făgăraș. 22 Main, 27 Aug., 23 Nov. *Făget. 6 Ian., 17 Febr., 30 Martie, 15 Maiu, 29 Iunie, 15 Aug., 26 Oct., 6 Dec. Farcașlacă. 25 April. 6 Aug., 30 Oct. Feketetű. 6 Ian., 31 Martie, 7 Iulie, 6 Oct. Feldioara. 12 Martie, 1 Dec. Ferihaz. 20 Febr., 7 Iunie, 2 Oct. Frata ung. 14 Aug., 6 Nov.

Galgó. 10 April. 28 Aug. Geaca. 23 Iunie. *Geoagiul de jos. 22 April. 23 Aug., 17 Dec. Gherla. 21 Ian., 16 April. 10 Iulie, 13 Oct. Ghialacuta.

12 Ian., 30 Maiu, 12 Nov. Ghierghio-Ditru. 21 Ian., 18 Aprile, 4 Iulie, 12 Nov. Ghierghio-Sân-Miclăuș. 22 Martie, 2 Iunie, 25 Aug., 30 Nov. Ghiriș. 21 Ian., 25 Iunie. 29 Sept. Gilău. 7 Aprile, 11 Iulie, 28 Nov. Giula. 8 Ian., 3 Iulie, 20 Aug. Görcsön. 6 Martie, 11 Iunie, 8 Sept., 12 Nov. Goroslăul de pe Someș. 16 Ian., 24 Febr., 1 Maiu, 6 Aug., 8 Nov. Gradiștea. 19 Aprile, 13 Oct. Gyarmata. 3 Ian., 3 Maiu, 13 Oct. Gyertyámos. 23 Martie, 1 Iunie, 31 Aug. Gyoma. 22 Febr., 17 Maiu, 2 Aug., 1 Nov. Györgeny. 22 Aprile, 3 Sept. Gyorok. 2 Martie, 16 Sept.

Hadad. 23 Febr., 11 Maiu, 15 Iunie, 6 Iulie, 12 Oct., 29 Dec. Halmagiu. 30 Martie, 3 Oct. Halmagiu mare. 22 Febr., 29 Martie, 28 Iunie, 13 Sept., 6 Dec. Haroscherec. 24 Febr., 16 Iunie, 31 Iulie, 3 Nov. Hasmașul Lăpușului. 25 Martie, 6 Dec. Hațeg. 2 Febr., 15 Aug. *Hejasfalva. 17 Martie, 21 Nov. Hida. 23 Martie, 12 Sept. Hidekut. 3 Ian., 3 Maiu, 1 Sept. Hodoș. 15 Ian., 4 Aprile, 8 Sept. Huedin. 12 Ian., 11 Febr., 25 Martie, 13 Maiu, 13 Iulie, 8 Sept., 12 Nov., 9 Dec. Hunedoara. 15 Martie, 15 Maiu, 28 Iunie, 31 Oct. Hundrubechiu. 3 Nov.

Iacăsdorf (comit. Târnava mare). 14 Aprile. 15 Oct. Iara. 18 Aprile, 20 Sept. Iassenova. 8 Maiu, 28 Sept. Ibașfalău. 14 Ian., 13 Martie, 9 Maiu, 22 Iunie, 8 Sept., 7 Nov. Idvor. 20 Aprile, 10 Sept. Ighiu. 16 Maiu, 13 Oct. Ila. 6 Ian., 24 Martie, 26 Maiu, 23 Iulie, 14 Aug., 28 Sept. Ilieșfalău în Secuime. 18 Aprile, 23 Aug., 28 Dec. Ilanda. 28 Ian., 19 Aprile, 3 Oct. Ispánmező. 6 Maiu, 27 Aug.

Jibău. 1 Febr., 22 Aprile, 29 Maiu, 28 Sept., 5 Dec. Jimborul mare. 7 Ian., 8 Aprile, 27 Maiu, 9 Nov. Jombolia. 2 Martie, 15 Iunie, 24 Aug., 26 Oct. Jucul de jos. 18 Aprile, 7 Maiu, 22 Aug.

Kékes. 24 Martie, 17 Oct. Kecskemét. 23 Febr., 27 Aprile, 27 Iulie, 7 Sept., 9 Nov. Kő-Boldogfalva. 9 Aprile, 30 Dec. Komárom. 13 Aprile, 15 Iunie, 3 Aug., 21 Sept., 16 Nov. Komárom (Ujszőny). 26 Maiu, 17 Aug.

Lăpușul românesc. 24 Martie, 26 Maiu, 7 Sept., 31 Dec. Lăpușul unguresc. 4 Ian., 29 Aprile, 22 Iunie, 12 Sept. Lechința. 16 Febr., 12 Aprile, 19 Maiu, 8 Sept. Lipova. 23 Aprile, 20 Iulie, 8 Sept., 8 Nov. Ludoș. 21 Aprile, 21 Sept. Lugoș. 24 Ian., 25 Aprile, 19 Iunie, 3 Oct. Luna. 10 Ian., 11 Maiu, 3 Aug. *Lunca. 12 Aprile, 8 Sept. Lupșia. 1 Ian., 21 Aprile, 6 Sept.

Macău. 15 Martie, 7 Iunie, 2 Aug., 1 Nov., Macfalău. 11 Aprile, 11 Iunie, 27 Aug., 20 Dec. Măgheruș. 24 Ian., 28 Martie, 23 Iulie, 2 Nov. Mănăradea. 23 Maiu, 15 Oct. Mănăsturul unguresc. 6 Martie, 16 Iunie, 7 Aug., 29 Oct. Marcod. 19 Martie, 4 Sept. Maros-Kecze. 14 Maiu, 14 Iunie, 19 Aug. Maros-Vécs. 19 Iunie, Marpod. 26 Maiu, 20 Oct. Mediaș. 20 Febr., 7 Martie, 30 Iunie, 11 Sept., 17 Nov. Mehadia. 9 Ian., 24 Martie, 3 Iulie, 3 Oct. Mercurea. 11 Febr., 14 Iunie, 29 Oct. Mergindeal. 12 Aug. Mező-Erked. 11 Aprile, 3 Oct. Micăsasa. 16 Ian. Mihes. 11 Ian., 17 Maiu, 21 Iulie. Mociu. 24 Martie, 16 Maiu, 8 Aug., 19 Dec. Mocrin. 1 Febr., 7 Maiu, 30 Iulie. Moldova nouă. 22 Aprile, 11 Iunie. Moldova veche. 8 Aprile, 14 Aug. Monor. 18 Maiu, 14 Sept. Morisdorf. 6 Martie, 24 Maiu, 23 Oct. Moșna. 10 Aprile. Murăș-Orga. 10 Aprile, 3 Sept. Murăș-Oșorheiu. 4 Ian., 20 Martie, 2 Iunie, 22 Aug., 29 Oct.

Nadlac. 12 Aprile, 28 Iunie, 20 Sept., 28 Dec. Nadeșul săsesc. 23 Ian., 15 Aprile, 18 Oct. Năseud. 14 Maiu, 13 Aug., 26 Oct. Nocrichiu. 21 Ian., 9 Maiu, 6 Oct.

Oclandul Homorodului. 15 Aprile, 14 Oct. Ocna. 19 Martie, 24 Iulie, 7 Dec. Odorheiu. 12 Martie, 2 Iunie, 21 Sept., 8 Dec. Olafalău mare. 27 Febr., 16 Nov. Olpret. 30 Aprile, 15 Maiu, 19 Iulie, 27 Sept., 19 Dec. O-Pécska. 20 Ian., 11 Iulie. Oradea mare. 28 Febr., 6 Iunie, 29 Aug.,

28 Nov. Orăștie. 1 Martie, 22 Maiu, 21 Sept. 23 Nov. Oravița. 12 Martie, 12 Iulie. Orczisdorf. 11 Aprilie, 26 Aug. Orlat. 8 Martie. 15 Maiu. Örményiș. 5 Ian., 2 și 23 Aprilie, 23 Iunie, 27 Nov., 5 Dec. Orșova. 18 Aprilie, 4 Sept.

Paciöva. 10 Aprilie, 26 Iunie, 11 Sept. Pancota. 20 Aprilie, 13 Iulie, 28 Sept. Panticéau. 10 Iunie, 27 Aug. Papolt. 3 Febr., 12 Maiu, 4 Aug., 21 Oct. Paraid. 6 Martie, 13 Iulie, 2 Oct., 4 Dec. Pauliș. 23 Aprilie, 18 Sept. Pecica maghiară. 26 Aprilie, 1 Sept. Periamoș. 11 Aprilie, 2 Iunie, 14 Sept. Petelea. 31 Maiu, 23 Nov. Petriș. 23 Febr., 10 Iunie, 19 Iulie, 1 Oct. Petrișiu (comit. Bistrița-Năsăud). 19 Martie, 15 Oct. Petroșeni. 2 Maiu, 2 Oct. Piscolt. 16 Febr., 19 Aug. Poiana (comit. Sibiiului). 30 Iunie, 8 Sept. Poiana sărată. 19 Martie, 7 Maiu, 2 Iulie, 13 Oct. Porumbacul inf. 1 Aprilie, 19 Aug. Poson. 8 Martie, 7 Iunie, 6 Sept., 29 Nov. Prejmér. 21 Ian., 24 Iulie. Prostea mare. 16 Ian., 28 Maiu.

Racoșul de jos. 11 Aprilie, 11 Iunie, 8 Sept. Radna. 28 Martie, 3 Oct. Radnóth. 10 Martie, 19 Iunie, 22 Oct., 28 Dec. Rechișdorf. 2 Nov. Reghinul sălesc. 6 Febr., 29 Aprilie, 28 Iulie, 10 Oct. Reșinari. 16 Febr., 3 Nov. Reteag. 24 Aprilie, 28 Iunie, 15 Sept. Retișdorf (comit. Târnava mare). 12 Maiu. Rodna veche. 8 Febr., 21 Aprilie, 14 Iunie, 28 Iulie, 17 Oct., 3 Dec. Roșia. 14 Martie, 3 Oct. Roșinău. 12 Ian., 28 Iunie. Rușii munți. 17 Sept.

Sabăd. 4 Aprilie, 24 Sept. Sacul. 24 Martie, 20 Oct. Sălasul de sus. 23 Aprilie, 29 Sept. Sămbăta de jos. 11 Aprilie, 15 Maiu. Săn-Miclăuș. 12 Aprilie, 8 Sept., 30 Nov. Sântă-Măria. 29 Martie, 8 Sept. Sângeorgiul sălesc. 19 Ian., 25 Aprilie, 19 Iulie, 19 Oct. Săn-Paul. 26 Martie, 15 Aug. Săn-Mărtinul-Homorodului. 1 Febr., 3 Maiu, 19 Aug. Șarcaia. 27 Aprilie, 10 Aug., 29 Oct. Sărmașul mare. 7 Sept. Șarpatac. 9 Maiu. Săsciori. 17 Martie, 13 Oct. Sebeșul sălesc. 16 Ian., 24 Martie, 11 Aprilie. 17 Maiu, 28 Iulie, 11 Aug. Segedin. 2 Febr., 20 Aprilie, 13 Iulie, 28 Sept., 16 Nov. Șeica mare. 11 Maiu, 30 Nov. Șeica mică. 11 Iunie, 29 Oct. Seliște. 1 Iunie, 24 Sept. Sepsi-Săn-Georgiu. 26 Febr., 16 Aprilie, 18 Iunie, 1 Oct. Sereda-Murășului. 8 Febr., 16 Iulie, 24 Nov. Sibiiu. 20 Aprilie, 1 Sept., 30 Dec. Sic. 11 Febr., 25 Iunie, 14 Sept., 5 Oct., 17 Nov. Șieul mare. 18 Nov. Sighetul-Marmației. 24 Febr., 26 Maiu, 21 Iulie. Sighișoara. 3 Martie, 11 Iunie, 22 Oct. Șilimegi. 1 Ian., 25 Maiu, 15 Aug. Silinghia. 31 Maiu, 21 Sept., 7 Dec. Silvasul de sus. 8 Ian., 8 Martie, 22 Iunie, 12 Sept. Sirand. 26 Ian., 27 Aprilie, 31 Aug. Șimleul Silvaniei. 6 Martie, 12 Iunie, 11 Sept., 4 Dec. Șinca veche. 17 Aprilie, 12 Oct. Soborșin. 1 Febr., 30 Aprilie, 5 Aug., 20 Nov. Somchereg. 20 Ian., 10 Iunie. Șomcuta mare. 27 Febr., 29 Maiu, 31 Iulie, 23 Oct. Șomortin. 7 Aprilie, 20 Oct. Soporul de jos. 1 Febr., 29 Iunie, 16 Sept., 20 Nov. Szekely-Cristur. 11 Febr., 21 Aprilie, 24 Iunie, 29 Aug.

Tasnád. 31 Ian., 27 Martie, 25 Aprilie, 20 Iunie, 29 Aug., 3 și 31 Oct. Teaca. 19 Ian., 29 Martie, 18 Aprilie, 14 Iunie, 23 Oct. Teiuș. 4 Febr., 12 Aug., 23 Oct. Timișoara. 27 Febr., 15 Maiu, 31 Aug., 11 Sept., 27 Nov. Tinca. 10 Martie, 9 Iunie, 8 Sept., 8 Dec. Torda-Szent-László. 14 Aprilie, 15 Oct. Trăscău. 3 Maiu, 27 Sept. Turda. 15 Febr., 11 Aprilie, 11 Iunie 27 Aug., 23 Nov.

Ugra (comit. Târnava mice). 10 Aprilie. Uioara. 28 Martie, 1 Aug., Uzon. 6 Martie, 12 Maiu, 23 Nov.

Vajdaháza. 8 Martie, 7 Sept. Vaida-Recea. 5 Ian., 19 Iulie. *Vâlcele. 4 Aug. Veneția de jos. 18 Febr., 25 Iunie, 12 Sept. Vêrșet. 12 Ian., 23 Martie, 20 Iulie, 12 Oct. Vinerea. 8 Aprilie, 27 Dec. Vinga. 19 Maiu, 10 Aug., 21 Sept. Vințul de jos. 11 Iunie, 12 Nov. Vințul de sus. 3 Martie, 26 Maiu, 10 Aug., 6 Nov. Viștea de jos. 24 Martie, 14 Aug. Voila. 22 Aprilie, 5 Aug. Voitec. 18 Aprilie, 19 Aug. Vurmloc. 23 Martie, 28 Aug.

Zabola. 7 Febr., 13 Iunie, 26 Sept., 14 Nov. Zám. 15 Ian., 12 Martie, 20 Maiu, 7 Iulie, 1 Sept., 29 Nov. Zarand. 23 Febr., 10 Aug., 14 Dec. Zélau. 21 Febr., 23 Maiu, 22 Aug., 21 Nov. Zerindul mare. 1 Ian., 19 Aug. Zernesci. 20 Mai, 7 Nov. Zeteleacă. 17 Maiu, 23 Aug. Zlagna. 16 Febr., 3 Iunie, 17 Aug. Zorlențul mare. 30 Martie, 28 Iunie, 11 Oct.

C) Din România.

Agiudeni (Roman), 10 Maiu.
Alesandria (Teleorman) Dum. Rusalii.
Argintoaie (Mehedinți), la Sf. Panteleimon.

Bacău, 20 Iunie, 20 Iulie, 20 Aug.
Baia (Suceava) 6 Maiu, 20 Iul., 15 Sept.
Balăesci (Gorj), 25 Martie.
Bălușesci (Roman), 29 Maiu.
Bărgăoani (Neamț), 23 Aprile.
Bârlad, 23 Aprile, 20 Iulie, 30 Aug., 14 Sept., 8 Nov.

Biochina (Ialomița), Sf. Maria mică.
Bogdana (Bacău), 2 Iulie. 8 Sept.

Bogdana (Tutova), 6 Aug.

Bogdănesci (Bacău), 13 Mart., 25 Maiu.

Boghicea (Roman), 29 Iunie.

Bolgrad, 15 Oct. (ține 15 zile).

Boroșesci (Vaslui), 25 Mart., 25 Maiu,

4 Iunie, 25 Oct., 21 Nov., 6 Dec.

Botesi (Roman), 23 Apr., 15 Aug.,

Brăila, 9 Martie țirg de vite, țirgul

moșilor (Iuna Maiu) țirg de vite și

de mărfuri, 14 Sept. țirg de vite,

cu expoziție; aceste țirguri se încep

cele din Martie și Sept. cu 6 zile,

iar cel dela „Moși” cu 10 zile în-

ainte de data, la care sunt fixate.

Brâncoveni (Romania), 9 Martie.

Broșteni (Ialomița), 29 Iunie;

Broșteni (Mehedinți), la Drăgaica

București, la Moși, în sept. Rosaliilor.

Buda (Râmnicul-Sărat), la Drăgaica,

Sf. Maria mică.

Budescii-Ghicăi (Neamț), 20 Iulie.

Buruenesci (Roman), 21 Apr., 29 Iun.

Buzău, la Drăgaica.

Călărași (Ialomița), 29 August.

Călugăreni (Vlașca), 1 Febr.

Câmpulung, la Drăgaica, 20 Iulie.

Câmpul mare (Argeș), 9 Martie, Înăl-

țarea Domnului.

Caracal, 23 Aprile, dela Înălț. Dlui

până la Rusalii.

Cărbunesci (Gorj), 2 Febr., 9 Martie,

Sf. Maria mică.

Cărbunesci (Mehedinți), la Drăgaica.

Cașin (Bacău), 15 August

Ceacăr (Brăila), Înălț. Domn. 24 Iunie.

Chilica, 14 Octombrie.

Chinov (Mehedinți), 9 Martie.

Chiojdeni (Râmnicul-Sărat), la ziua

Buna-vest., Dumin. tuturor Sfinților.

Ciochina (Ialomița), 8 Sept., Florii.

Ciupagea (Vlașca), 9 Martie.

Colentina (Ilfov), la Drăgaica.

Comanesci (Bacău), 9 Martie, 8 Iunie,

29 August, 2 Decembre.

Cornățel (Mehedinți), la Drăgaica.

Cotroceni (Ilfov), Sf. Maria mare.

Crivesci (Roman), 19 Maiu.

Crusov, dela 26 Iun. până la Sf. Petru.

Curtea de Argeș, la Sf. Panteleimon,

Sf. Maria mare.

Dabuleni, dela 10 Sept. până la Înăl-

țarea Sf. Cruci.

Dâmienesci (Roman), 6 August.

Dărmănesci (Bacău), 20 Febr., 21 Maiu,

20 Iulie, 8 Nov.

Davideni (Neamț), 27 Iunie, 29 Aug.

Deleni (Vaslui), 15 August.

Dimitresci (Râmnicul-Sărat), 20 Iulie

Sf. Maria mare.

Dobreni (Neamț), 25 Maiu.

Dobroteni (Olt), 21 Maiu.

Doljesci (Rom.), 20 Maiu, 14 Sept.,

14 Octombrie.

Dorohoiu, 24 Iunie.

Drăgănesci (Olt), Dia. Crucii.

Drăghiceni (Olt), Sf. Panteleimon.

Drăghicesci (Olt), Înălțarea Sf. Cruci.

Dumitresci (R.-Sărat), Sf. Maria mare.

Fălticeni, 20 Iulie.

Fărcășeni, 15 August.

Floresci (Vaslui), 20 Iulie.

Focșani, la Drăgaica.

Frătesci (Vlașca), 23 Aprile.

Galați, 2 Febr., 15 Martie, 21 Maiu,

6 Aug., Vinerea mare.

Gheraesci (Roman), 30 Maiu.

Ghiojdeni (Ialomița), Dum. tuturor Sf.

Giurgeni (Ialomița), 9 Martie, la Dră-

gaica, 20 Iul., Sf. Maria mică, 14 Oct.

Florii, Dumineca Tomei, Sf. Maria

mare, Mucenici, Buna vestire.

Giurgiu, 29 Iunie, Sf. Maria mare.

Godeni (Muscel), la Vinerea mare.

Greci (Olt), 25 Martie.
 Grind (Ialomița), 9 Martie.
 Hălăucesci (Roman), 8 Sept.
 Iași, Sf. Teodor, 23 Apr., Înălț. Dlui,
 la Drăgaica, Sf. Maria mare, Florii.
 Ipotesci (Olt), la Drăgaica.
 Jilava (Ilfov), Dumineca tuturor Sf.,
 24 Iulie.
 Jiu (Olt), la Înălțarea Domnului.
 Jupa (Vlașca), 9 Martie.
 Jugani (Roman), 29 Aug., 18 Sept.
 Luciu (Ialomița), Dumineca tuturor
 Sfinților.
 Luciu (Mehedinți), Schimb. la față.
 Lupoae (Mehedinți), 23 Aprilie.
 Lupoae (Romanati), 26 Oct.
 Mărculesci (Muscel), Înălț. Domnului.
 Mavrodin (Teleorman), la Moși.
 Miclăușeni (Roman), 30 Maiu
 Mircesci (Roman), 29 Aug., 18 Sept.
 Mogosesci (Roman), 6 Aug., 29 Aug.
 Moinesci (Bacău), 5 Martie 23 Apr.,
 29 Maiu, 26 Oct., 6 Dec.
 Muncel (Roman), 6 Aug., 29 Aug.
 Neamț, la Înălț. Dlui, 6 Aug., 6 Dec.
 Negresci (Vaslui), 1 Febr., 23 Apr.,
 Dum. tutur. Sf., la Drăgaica, 26 Oct.
 6 Dec., Florii, Bunavest., Dia. Crucii.
 Nespoiesci (Roman), 23 Apr., 15 Aug.
 Ocna (Bacău), 17 Martie, 21 Maiu,
 27 Iulie, 8 Nov.
 Oltenița (Ilfov), la Moși.
 Oncesci (Bacău), 6 Martie.
 Oncesci (Bacău), 13 Martie, 9 Iunie,
 29 Iunie, 29 Aug., 14 Sept., 14 Oct.,
 8 Novembre.
 Oteleni (Roman), 9 Dec.
 Panteleimon (Ilfov), 27 Iulie.
 Peatra, 8 Febr., 18 Maiu, Dumineca
 tuturor Sf., 8 Nov., 5 Dec.
 Pildesci (Roman), 15 Aug.
 Pitesci, 23 Apr., Înălțarea Domnului,
 Dumineca tuturor Sf., la Drăgaica.
 Pleșesci (R.-Sărat), Sf. Panteleimon.
 Ploiesci, 23 Aprilie.
 Poiana lui Jurascu (Roman), 13 Iun.
 Poenari (Argeș), Schimbarea la față.
 Polovraci (Schitul), 23 Aprilie.
 Preajba (Gorj), 23 Aprilie.
 Prunișori (Mehedinți), Vinerea mare,
 Dumineca florilor.

Răchiteni (Roman), 13 Iunie.
 Râmnicu, Vinerea mare.
 Râmnicu-Sărat, 23 Aprilie, Înălțarea
 Domnului, 24 Iunie.
 Riureni (Vâlcea), dela 24 până la 27
 Aug. tirg de vite, dela 28 Aug. până
 la Sf. Maria mică tirg de marfă.
 Roman, 6 August.
 Roznov (Neamț), 2 Febr., 9 Martie,
 21 Maiu, 24 Iunie, 27 Aug., 2 Oct.,
 12 Dec. Florii.
 Rusanesci, dela 2 Sept. până la Sf.
 Maria mică.
 Sabaoani (Roman), 8 Maiu, 29 Maiu.
 Sagna (Roman), 9 Maiu, 29 Iunie.
 Salcii (Ialomița), Dumineca tutur. Sf.
 Salcioara (Râm.-Sărat), 23 Aprilie.
 Schela (Roman), 14 Sept.
 Slănic, 20 Iulie.
 Slatina, 23 Aprilie.
 Sloboția (Ialomița), 23 Apr., Înălțarea
 Domnului, 21 Iunie, Vinerea mare.
 Stanesci (Gorj), 25 Martie.
 Suțesci (Brăila), 9 Martie, 25 Martie,
 21 Maiu, 29 Iunie, 20 Iulie, 15 Aug.,
 8 Sept., 14 Sept., 14 Oct., 25 Oct.,
 8 Nov., 21 Nov., 6 Dec., Florii,
 Dumineca Tomei.
 Talpa (Neamț), 29 Iunie.
 Tecuciu (Teleorman), 9 Mart., 24 Iun.
 Tîrgul-Frumos (Iași), 12 Iulie.
 Tîrgul-Jiu, Sf. Maria mare. Vin. mare.
 Tigveni (Argeș), 23 Martie.
 Todireni (Roman), 15 August.
 Trifesci (Roman), Înălț. Domnului.
 Tupilați (Roman), 24 Iunie, 24 Iulie.
 Uda (preste Olt), Înălț. Domnului,
 dela 25 Iunie până la Sf. Petru.
 Ulmeni (Argeș), Dumineca tuturor Sf.
 Ulmeni (Ilfov), Sf. Maria mare.
 Vadastrîța, dela 5 Aug. până la Sf.
 Maria mare.
 Valea Hălăucesci (Roman), Sfântă
 Maria mică.
 Vaideni (Vâlcea), Marți și Miercuri în
 septem. brânzii, Dumineca Rusal.,
 27 Iulie, Dia. Crucii.
 Virtesci (R.-Sărat), Sf. Maria mare.
 Virteșcoi (R.-Sărat), Sf. Maria mare.
 Voinesci (Vaslui), Sf. Maria mare.
 Vulpêșesci (Roman), 28 Maiu.

Partea literară.

Ai muri a doua oră.

I.

Diamant găsit în staul; Goliat cutezător;
Prometeu al libertății, al frăției și-al iubirei;
Steag ce fâlfăie eroic pe reduta restignirei, —
Două mii de ani aproape de când esci Imperator.

Fiica ta, Creștinătatea, — idealul Omenirei —
Ingenunchie și te-'ntreabă: Cum, modest învățător,
Cum o cruce pe Golgota te-a făcut biruitor?
Cum stai și-ați pe prima filă din albumul Nemurirei?

La ce școală, în ce carte înveți? Ce inspirație
Îți dictă sublima dogmă, ne-'ntrecutule artist?
Cum scriești cea mai frumoasă epopee, lângă care

Cele-lalte par contururi aburite, șterse'n zare,
Stinse, — ca și ochii celui care moare palid, trist,
Pe Calvarul din tabloul iscălit de tine, Christ!...

II.

Dacă moartea-'i suterană care duce-'ntr'altă viață;
Dacă sufletul în haos e menit plutind să stea;
Dacă, — pasăre sau flutur, sfânt sau geniu, nor sau stea, —
Cel plecat se reîntoarce într'o bună dimineață;

Dacă tu la noapte, — noaptea Paștelui, — ai re-'nvia,
Christ, ce-ai face?...

Ca un Spectru ne-ai privi pe toți în față,
Ai vedea că pe ogorul semănat cu-a ta povață
N'a crescut de cât neghină, vai! și te-ai cutremura.

Și-ai pleca să mai cutreeri încă'odată Omenirea;
Fariseii ți-ar sta'n cale mai haini, mai numeroși;
Ai chiema mult pân' să vie doispredece credincioși;

S'ar găsi iar vr'o Caiafă să-ți împiedece menirea,
Iar vr'o Iudă să te vîndă, — ar re-'ncepe restignirea...
Și-ai muri a doua oră, pentru-aceiași păcătoși. —

Haralamb Lecca.

Mihail Pavel.*)

Episcopul Mihail Pavel de Peteritye s'a născut în Recea (Lénárdfalva) din Sătmar, la 6 Septembrie 1827. A studiat în Baia-mare, Sătmar și Cașovia. Primit în clerul diecesei Muncaciului, fû trimis la Viena în seminarul „S. Barbara“ spre a studia teologia, de unde pentru turburările din 1848 fû silit a se reîntoarce în patrie și-și continuă studiile teologice în Ungvár și Sătmar. În 21 Martie 1852 fû sfințit preot celibe și apoi numit notar consistorial la Muncaciu, pe seama Românilor din acea diecesă.

După aceea funcționă și ca paroch în Apșa-de-jos, până când, după înființarea diecesei Gherlei, fû numit notar consistorial în Gherla la 1856. În 1860 fû numit paroch în Slatina și vicar foraneu al Maramurșului. În această calitate stăruî pentru scoaterea Românilor din Sighet de sub jurisdicțiunea episcopului rutean dela Muncaciu și așezarea lor sub jurisdicțiunea episcopului român din Gherla. În scopul acesta întreprinse în 1870 o călătorie costisitoare și la Viena și la Roma, tocmai pe timpul conciliului vatican. În 1871 fû ales deputat dietal. În 11 Septembrie 1872 numit episcop la Gherla, în 23 Decembrie 1872 preconisat, în 26 Ianuarie 1873 consacrat în Blaj de mitropolitul Vancea și 23 Februarie 1873 instalat în scaunul episcopesc din Gherla, unde mult a lucrat pentru întocmirea și înflorirea învătământului poporal și pentru administrarea bună a averilor parohiale și diecesane. În 29 Ianuarie 1879 fû numit episcop al Orăđii-mari și în 8 Iunie aceluiași an instalat în scaunul acesta episcopesc, unde abia se poate spune în puține cuvinte cât de mult a făcut pentru prosperarea acestei diecese. Tot ce a putut aduna cu mare cruțare și cu o administrație înțeleaptă

*) Veđi portretul în fruntea calendarului.

a domeniului episcopesc a donat spre scopuri religioase și culturale. A împodobit biserica catedrală din Orade prin picturi și alte lucruri de artă, încât aceea nu are părechie în frumseță la Români. Tuturor canonicilor le-a clădit case nouă și elegante. A zidit școală nouă primară în Orade. A întemeiat o fundațiune pentru provederea cu vestminte a studenților din seminarul tinerimii din Orade. A restaurat și înfrumsețat biserica parochială din Beiuș, încât aceea rivalisează cu cea din Orade. Parochului din Beiuș i-a clădit casă nouă și spațioasă. A ajutat pe profesorii din Beiuș din caseta sa, ca să-și poată face examenele de cualificațiune. A îmbunătățit salarele acelor profesori în mod însemnat, și a pus fundament la fondul lor de pensiune. A restaurat și în parte mare a clădit din nou gimnasiul din Beiuș și l-a provădut cu toate aparatele de lipsă. Lângă acest gimnasiu a ridicat pomposul „Internat Pavelian“, în care din bunătatea lui se întrețin 134 studenți, parte gratuit, parte pe lângă o taxă moderată. A înființat și edificat școala civilă de fete cu internat tot în Beiuș, care în frumsețe și comfort nu are părechie la Români. A făcut în institutul „Francisc Iosif I.“ din Budapesta fundațiune pentru educarea unui tiner român gr.-cat. A împărțit numeroase ajutoare în bani la preoți și tineri studenți. A înființat grandiosul „Fond subsidiar Pavelian“, care a crescut la o sumă ce întrece tot ce antecesorii săi în o sută de ani au dat pentru scopurile religioase și culturale ale diecesei. În Novembre 1882 a ținut sinod diecesan. A luat parte la sinodul al doilea (1882) și la al treilea provincial (1900), precum și la serbările aniversării de 200 ani dela Unire. † 1 Iunie n. 1902 în Slatina.

Dr. Aug. Bunea.

Căluul.

(Poem.)

Cum dudue pământul! E semn de-aprinsă goană...
 Iar còlea, la răscrucea a patru drumuri mari,
 Într'un dulap de scânduri a Precistei icoană
 Zimbește blând, cucernic drumetilor sêi rari..
 Adese ori când ziua sê culcă ostenită,
 Din codrul ce sê vede pe-aproape înnegrind,
 Un călăreț sosește aci, — și 'ntr'o clipită
 În candelă, d'asupra icoanei sê aprind
 Lumini pâlpâitoare... Voinicul sê închină,
 Încalecă și pîiere, năluca 'n sbor, de-'și ia
 Și urma lui cu dînsul... — A candelai lumină
 Lucește, — de departe pârîndu-se o stea...

Cum dudue pământul! Și dudue mai tare
 Din ce în ce, — iar còlo s'arată volburînd
 Nori albi ce sê înalță și trag perdea în zare..
 O ceată călăreață o sparge în curînd,
 Mîncînd în sbor pământul, trecînd pe la icoană
 Ca 'n groaza unor vise diavoliî călări..
 O clipă, încă una, și eată că din goană
 O 'nghite iute codrul cu tainice cărări..

Puțin, și altă ceată în zare sê ivește,
 S'apropie, pe cale cu pasul mai dămol,
 Și-aci, lângă icoană, răsleată poposește,
 Privire 'ntrebătoare rotind în câmpul gol..
 Pe capete au fesuri și poartă fustanele,
 La spate puști a' căror oțele strălucesc;
 Privirea li-i ursuză; se țin lenos pe șele;
 Strîin li-i graiu 'n care acum se sfătuesc.
 E poteră, — se vede, — și codrul le cam pică
 În ochi, dar tot-o-dată ăst codru fioros
 Îi pune și pe gînduri... Pe chipul lor e frică,
 În ochii lor e grijă și 'ndemnul li-i sfios.
 Le vine mai degrabă să-și dea încredințarea
 Că nu în codrul mare *harducii* s'aũ ascuns;
 Chiar însuși Căpitanul timp lung întrebă zarea,
 'Nainte, — nu în preajmă spre codrul nepetruns.
 Dar zarea-i liniștită, vr'o urmă nu trădează,
 Și pare că tot codrul rămîne bănuat:
 E capul cetei doară, încet se 'mbărbătează
 Și fulgeră cu ochii desişul tănuat.
 Cu el, toți arnăuții prind inimă, s'aruncă

Pe cai, — dar fie-care ar vrea, de s'ar putea
 Să fie mai la urmă... Porunca e poruncă,
 Dar, ori și cum, viața mai scumpă-i de cât ea.
 Se 'nchină la iconă și 'n rînduri dese, pleacă...
 Iar unul, dela coadă, — lui sculele i 's dragi, —
 C'o mână 'și face cruce, cu alta, se apleacă
 la candela și iute o viră în dēsagî...
 Așa înaintează spre codru mândra ceată,
 Apărătoarea păcei atâtor *Evghenii*
 Ce nu vor turburare, când țara e bogată
 Și pot să o despoae cu slugi și cu copii..

În codrul fără margini, — el singurul în care
 Fanariota poștă, de frică n'a pētruns, —
 Tăcerea, umbra, pacea pe fie-ce cărare,
 Din fie-care frunză pornește în de-ajuns.
 În el arar străbate o rază furișată,
 În el se uită omul pe gânduri adîncit;
 În el românul uită o sōrtă blestemată
 Și par'că se reafliă pe sine, desmețit.
 Ia frunza ce'l cunōște și blând spre el se pleacă,
 Ia frunza și doinește cu ea, din gîndul lui,
 Și doîna lui e plînsul durerii ce'l înneacă,
 Durerii ce 'și-ar spune-o cu glas, și n'are cui...
 Cu codrul astăzi frate, într'însul mai rēsufliă,
 În el se simte liber, se vede mai vînjos, —
 Și codrul îi rēsponde, și codrul bun îi suflă
 Pe chipul slab și galben, rēcoare și miros..

În codrul fără margini ce ține minte bine
 Din vremuri de mărire, și lui, și Țerei dragi,
 Ștejarî bătrîni, dar falnici, înalță frunți senine,
 Și staū de vorbă zilnic cu tineri ceri și fagi.
 Ici colo, corni și cetinî, gorunî, arțari, ce's încă
 Copii, — mirați ascultă bătrînele povești,
 Și 'și tremură tulpina de-o bucurie-adîncă
 L'auzul vitejiei și faimei românești!
 Chiar gârnița bondoacă ce crește strîmb din fire,
 Și-i bună-atîta numai să ție 'n sobă foc,
 Își lasă printre ramuri o pacînică zîmbire:
 S'arate tot ce simte e ūnicu-i mijloc...
 Iar frasinî și mesteacănî ce par'că 'nfățișează
 A codrului noblețe, — subțiri și rēsfrăți, —
 Își pleacă tainic frunza, ascultă și visează,
 În unele momente cu chip de inspirați..
 Iar edera s'acată și par'că pe tulpine

Vrea tot mai sus să urce, spre virful șoptitor,
Să fie lanț prin care să poată trece bine
Și 'n lumea cea mai mică, de jos, povestea lor.

Și ce desigurî strînse de tinere lăstare,
Daū — umbre și mai negre acestui codru 'ntins, —
Contrast cu luminișuri, — poenî frumoase 'n care
Jos iarba-i înflorită, iar cerul, sus, se pare
Lăsat pe ramuri 'nalte de-al căror virf e prins...
Aci trăește viața luminei și plăcerei;
Pe-acea sboară fluturi umblând după amor,
Și harnice albine, — din zorî în faptul serei, —
Pe-a fluturilor urmă, — s'adune mîerea lor.
Pe-aici, și-acele paseri ce somnu'și dorm ascunse
În taînice desigurî, cât noaptea e în mers, —
Să joacă fericite, de dragoste pîtrunse,
La razele de soare dregându'și dulce vîers..
Aci, când își strecoară lumina blînda lună,
O sprintenă mulțime de-atâtea vietăți
Din funduri înnoptate prin iarbă se adună
În cor sărbătorindu'și a' vieței libertăți...
De dragostea luminei ce vede-aci, din umbră,
Privighiătorul zice măestre simfonii
Cu glas duios și dulce, de stă pădurea sumbră
Vrăjită în mijlocul întregii armonii..

De jur-în-jurul unei poenî fermecătoare,
La care încălcite poteci te duc cu grîu, —
Descalcă haiducii la umbră și răcoare,
Și 'n tabără de luptă, cu streje pînditoare,
S'alcătue îndată, — cum fac de-un timp mereu.
Căci Țara trece-acuma prin vremuri dureroase,
Și ei — cu-asupritorii, tirani despoitori,
Duc lupte 'nverșunate, aprinse, nemiloase, —
Ai tălpei asuprite cumpliti răzbunătorî!
Sînt naltî, voinici și chipeși, ciopliți din brazî de munte,
Cu ochi ce vîd departe și scapără scînteî, —
În toată clipa gata primejdii să înfrunte:
Să par fieroși, dar câtă simțire e în ei!
Cât dor de neam și Țară li-i scris în ochi, pe frunte!
În ei fanarioții vîd hoți și-omoritori, —
Poporul vede însă pe-ai lui apărători!
Ce umblă și adună cumplita Stăpînire
Din vatra sărăcită lipsită des de foc,
Ce-adună cu de-a sila prin biciu și schingiuire, —
Acest tâlhar, haiducul, pîndind din loc în loc,

Cu sila ia și dînsul din mîna Stăpînirii,
 Și celuî care plînge, le 'ntoarce, lăcrimînd
 De dulce bucurie c'ajută pe flămînd!
 Când tronul și slugoii rușinei și mării,
 N'aleg de fel mijlocul de-a strînge banî și banî,
 Sînt oare hoți haiducii, eroii umilirei,
 Saû sînt stăpînitorii cei lacomi și tiranî!

În codru nici o frunză nu mișcă... E tăcere,
 Și liniștea se pare stăpîna tuturor.
 Pe margini, arnăuții în grijă și veghere,
 Vor codrul să 'nconjoare; vor victime, — omor!
 Dar necuprins e codrul de cine nu-l cunoaște
 Poteci, cărări, tufișuri adînci, de nepêtruns, —
 Și temerea li-i mare cumva să nu-l împraoște
 Cu gloanțe de o-dată vrăjmașul lor ascuns...
 Cum 'i-ar cuprinde groaza de-ar ști că chiar p'aproape
 În preajmă, ochi sălbateci se uită și-i pîndesc!...
 Haiducii se adună de nici nu se simțesc,
 Cum nu se simte-un flutur orî un clipit de pleoape.
 Tufișul nu-l trădează și crângile uscate
 S'afundă'n putrezișul de jos, ca 'ntr'un covor, —
 Și toate 'și țin suflarea, pîzind cu scumpătate
 Tăcerea priitoare prietinelor lor...

Pe când pe rînd haiducii cu 'ncetul se strecoară
 Spre margini, — în desișul de dînșii părăsit,
 Ai lor tovarăși, caii, de-o sete ce-l doboară
 Se sbat în loc, se uită prelung și obosit...
 Răbdarea li-i știută, priceperea li-i mare,
 Deprinși sînt cu stăpîni și cu vieața lor,
 Și 'și dau deplină seamă că e vr'o întîmplare
 Tăcută cu primejdii și patimi, de se pare
 Că sînt uitați de-aceia ce rîul nu le vor.
 Și tot bătînd pămîntul cu aspra lor copită,
 De-odată, chiar sub dînșii, — minune negîndită, —
 Tîșnește și începe a curge un izvor.
 Și limpedea lui apă, ici valuri, coala unde,
 Se 'mprăstie prin iarbă, subt frunze se ascunde,
 Și albie 'și croește cu-avînt de negrăit,
 Din rîpa micușoară ce 'n drum a întîlnit.
 Umflînd din nări, nechează, în semn că 'și pierd amarul,
 Cu toții se apleacă și sorb, și sorb mereu
 Cereasca bătură ce-alină-al setei grei,
 Ce'n veci nu ametește, curat păstrându'și darul...
 În vreme ce izvorul în liniște urmează

A curge riū ce umblă departe-a'și face drum,
 Viī strigăte de-odată tot codru 'nfiorează:
 Iar pocnete de pușcă, și glasuri ce nechează,
 Și vaete de moarte s'amestecă acum...
 Pe urmă puști, nechezuri și vaete despică
 Mai rar și mai reslete, al codrului cuprins,
 Și numai printre frunze mai trec flori de frică,
 Mai trece câte-o șoaptă, un freamăt moale, stins...
 Tăcerea se întoarce dar pare îngrijată;
 Și arborii cu grijă acuma se privesc:
 Ce fac haīducii mândri de nu se mai arată?
 Plătit-au cu vieața avîntul vitejesc?
 Să pîră-așa volnicii? De unde! Nu se poate!
 Și eată-ī cete-cete de prin desișuri vin
 Cu dorul de odihnă ca grijurile toate
 O clipă să le-adoarmă c'un puiū de somn senin.

Dar soarele împarte vāpae în văzduh
 Și codrul nābușește... Al setei crāncen duh
 Îi chinue din vremea înverșunatei lupte;
 Și apa e departe, și-a lor puteri sînt supte!
 Când, eată cā izvorul, în chip ceresc ivit,
 Îi mântue de duhul ce pîere umilit...

Și'n cîntea unei astfel de minunată zi
 Haīducii hotărîră altar a hărăzi
Acelui ce, prin veacuri, cu darul său ceresc,
 Nu pregetă să vadă de neamul românesc!

Așa în scurtă vreme *Căluul*, mănăstire,
 A răsărit în codrul de pacinică mărire,
 Și numele 'și-l trase de la setoșii cai
 Ce-au deșteptat izvorul din sinuri tănuite
 Și codrului îl dară spre-a fi în toate raiū.

Dar vremea, vremuește: preface și înghite:
 Din codrul de-altă-dată crāmpeie-au mai rēmas
 Și sfānta mōnăstire, o urmă-a unui pas.
 Doar numele mai este și umblă să trăiască,
 Și-alătura cu dînsul „*cișmeaua ctitorească*“.

N. Rădulescu-Niger.

Asasinarea lui Aspar.*)

Era în 29 Iunie, 470. Anastase, care avea acum patruzeci de ani și făcea parte din corpul Excubitorilor, era în ziua aceea de gardă, dimpreună cu alți tovarăși ai săi de arme, la intrarea vilei rufiniane, sub porticul ce preceda sălile interioare ale palatului. Cu lăncile în mână, îmbrăcați în costumul lor de gală, acel clibanion cu solzi poleiți, cei făcea să samene a pești de aur, ei stau nemișcați, într'o atitudine de statui, așteptând, sub cupola smălțuită cu verde pe fund de argint, întoarcerea împăratului dela biserică. Era praznicul sfântului Petru, și Leon, în înțelegere cu Trascaliseu, alesese acea ocazie pentru a atrage pe Aspar în cursă și a se scăpa de dînsul.

Încă din ajun, generalul barbar primise invitațiune să asiste negreșit la serbare, însă, fiindcă, în toți anii, la aceeași epocă, i-se adresau asemenea chiemări, el nu trase nici o bănuială din termenii stăruitori ai acesteia și se duse, ca totdeauna, fără temere și fără pază. E adevărat că, înainte de a pleca, diferite semne părură a-l înștiința de pericolul ce-l amenința, dar, necredător și îndrăzneț cum era, el nu le dăde nici o însemnătate. Astfel, pe când se îmbrăca, sabia i-se încurcă în fireturile încingătoarei și, întorcându-se cu mânerul în jos, alunecă din teacă pe lespețile sălei, unde se frânse în două, parcă ar fi fost de sticlă. Ardabur, fiul lui cel mai mare, care era de față, îi atrase, îngrijat, atențiunea asupra acelei întâmplări extraordinare. Aspar însă îl liniști, spunându-i că, poate Hermenaric, băiatul său cel mai tânăr, se jucase cu acea armă în lipsă-i, o frânsese din greșeală și o pusese la loc, ca să nu fie certat. Apoi, luând o altă spadă, ieși ca să încalece, căci portul unde trebuia să se îm-

*) Din romanul istoric, *Resbunarea lui Anastase*. — Aspar era Got de origine, și, prin talentele sale militare, reușise a fi pus, ca general, în capul armatelor bizantine încă din timpul lui Teodosie II. La moartea lui Marcian, el ar fi putut să devină împărat, însă, fiind arian de religieune, preferise a pune pe tron pe Leon Tracicul, un fost intendent al său, de care credea că se va putea servi, ca de o unealtă, pentru a domni. În scurt timp, el deveni odios acestuia, din cauza pretențiunilor sale mereu crescînde, și în anul 470, se puse la cale asasinarea lui în vila lui Rufin din Halcedonia.

barce, vecin cu Termele lui Arcadie, era destul de departe de acolo. La scară îl aștepta calul lui cel favorit, Acolutos, un armăsar persan de mare preț, pe care, din cauza blândeței și a umbletului ușor ce avea, îi plăcea să meargă cu preferință. Rândul acesta însă, frumosul animal nu voi să asculte cu nici un chip de glasul stăpânului său. Cu toate stăruințele și îndemnurile acestuia, — limbă, piteni, chiar loviri, — el nu se supunea să pornească din loc, sau dacă, revoltat de durere, se hotăra să facă câțiva pași, înaintă până la poarta ogradei, de unde se întorcea îndată în fuga mare. Ardabur, care scia tainele tatălui său și tremura în tot minutul pentru dînsul, fû din nou impresionat de această purtare neobicinuită a calului și rugă încă odată pe părintele său să renunțe la o plecare însemnată prin prevestiri așa de îngrijitoare. Aspar îi închise însă iarăși gura, luând în rîs temerile lui superstițioase, nedemne, dicea el, de un ostaș curajos ca dînsul. El adăugă, întorcîndu-se spre sclavii ce-i aduseseră calul:

— „L-ați învățat cu nărav și pe acesta! De mâne, să nu-l mai văd în grajdurile mele! Iar voi, veți sta în fiare, în ergastulă, până voi găsi altul ca dînsul, ca să-l înlocuiască!...”

Și, încălecând pe un alt cal ce i-se găti îndată, se îndreptă repede spre port, însoțit de excorta la care-i da drept rangul înalt ce ocupa în armată. Aci, un nou incident veni să-l nemulțamească. Când vasul, așternut cu covoare și cu stofe bogate, ce trebuia să-l treacă marea, sosi pe la jumătatea strimtoarei, cârma se rupse deodată, așa, din chiar senin, fără vr'o cauză aparentă care să dea loc la această întemplieră. Pilotul, isbit de un accident ce i-se părû cu atât mai nenatural, cu cât era încredințat că cârma fusese în stare bună, nu putû să-și stăpânească o exclamare. Apoi, adresându-se către Aspar:

— „Prea ilustre Doamne, îi dîse, acesta e un semn rău: să nu mergem mai departe! Am visat astă noapte că pe cine voi trece, ađi, marea nu-l voi mai aduce înapoi, și mi-e frică ca visul să nu se îplinească. Să ne întoarcem, căci presimț o nenorocire!...”

Aspar, enervat de atâtea piedeci, fiecare urmată de

aceleași recomandațiuni, de a nu se duce la paradă, îi răspunse răstit:

— „Decât să-mi dai sfaturi, mai bine aveai grijă, mișerabile, ca cârma să nu fie stricăta. Vei plăti scump îndrăzneala de a fi pornit cu mine pe un vas de care nu erai sigur... Înainte! Și să nu aud o vorbă mai mult!...“

Vîslașul își plecă capul, și, luând pentru a se îndrepta, lopotă unuia din ajutoarele sale, urmă calea în tăcere. Puțin după aceasta, el se oprea la scara de marmoră a palatului Hiria, de pe coasta Halcedonică, unde debarcau împărații și curtea lor. Aspar sosise la timp pentru a asista la serviciul divin.

Deodată, orgele de argint, așezate la intrare, întonară imnul Acatistos, ce nu se auzea decât în ocaziunile solemne, și în același timp, pe larga alee de sicomori, așternută cu covoare roșii, ce conducea dela biserică, apărură cortegiul împărătesc, îndreptându-se spre palat. În frunte, precedat de gărdi cu săbiile goale și de pagi purtând steaguri de felurite fețe, pășea împăratul, cu globul în mână, în cap cu sarikionul, stemă nestimată ce ardea ca un jăratec la focul pietrilor scumpe din cari era formată, îmbrăcat în costumu-i de ceremonie: — o tunică de mătase albă, un țițacion albastru, cu ciucuri de aur și cu bumbi de safire, și o hlamidă purpurie, prinsă de umărul drept printr'o cataramă de rubine și cădând, în largi cute, până la pământ. După dînsul, înaintau în ordinea hierarchică marii demnitari ai imperiului, tîrînd după dînșii grelele lor paragaudioane, vestminte de stoffe de aur sau de argint, ale căror țesături variate înfățișau desemnuri fantastice, flori surprindătoare sau animale imposibile. Erau, mai întâiu, Patricii, cu rangul de principii, considerați ca membri ai familiei imperiale. Veniau, pe urmă, ministrii: Marele Șambelan, *praepositus sacri cubiculi*, eunuc, purtând în mână un scurt baston de aur masiv; marele cancelar, *magister officiorum*, cu drept de jurisdicțiune asupra întregului personal al palatului; marele logofet, *quaestor*, ministru al justiției, a cărui sarcină era de a primi jurământul împăraților în biserica Vlahernelor și de a contrasemna ceea ce mîna lor divină iscălise cu cerneală purpurie; cei doi mari comiți, ministri de finanțe, al tesaurului public, *sacrarum*

largitionum, și al domeniului privat, *rerum privatarum*; în fine marele guvernator al casei împărătesci, *comes domesticus*, funcțiune ocupată de Trascaliseu, care comanda garda. După aceasta urmau senatorii, și, la spatele lor, ceilalți demnitari de un rang mai mic: — marele Drungar, șeful milițiilor din provincii; marele cartular, capul arhivelor; protostatorul, care inspecta grajdurile și hergheliile; protocinegul, care organiza vânătoarele; protovestiarul, care supraveghia mobilierul și îmbrăcămintele. Apoi alții și mai mărunți, ca protoieracarul, protoproedrul, dioicetul, mirtaitul, cetonitul, curopalatul, urmați, la rândul lor, de alții și mai inferiori, a căror mulțime forma o lungă coadă ce nu se mai sfârșea.

Cortegiul urcă scara cu trepte de marmoră ce conducea la porticul dela intrare, străbătut frumosul vestibul, pardosit cu sidefuri, împodobit, pe fund verde și aur, cu medalioane încadrate în frunzișuri, ale căror ramuri încovrigate alcătuiau rozare de cel mai plăcut efect, și se afundă în galeriile din lăuntru, unde cu încetul se făcu nevădut. În momentul când Aspar, care mergea imediat după împăratul, se pregătea să treacă pragul pentru a pătrunde, dimpreună cu ceilalți, în interior, Leon se întoarse către dînsul și-i șopti câteva cuvinte la ureche. Numai decît, ca și când i-s'ar fi comunicat un lucru de o mare însemnătate, generalul barbar își părăsi rîndul și remase pe loc, așteptând sfîrșitul cortegiului pentru a pute pleca și a se duce unde era trimis sau unde trebile îl cheamau. În acelaș timp, Trascaliseu, care îi pîndea toate mișcările, se deslipi și dînsul de grupul său, și, retras într'un colț, adăstă ca sala să se golească. Ocasia dorită sosise, și Aspar avea să plătească în curînd greșeala ce făcuse de a veni singur în mijlocul vrăjmașilor săi neîmpăcați.

Abia cel din urmă demnitar dispăruse pe marea ușe cu canaturi de fildeș sculptat, ce conducea în interiorul palatului, când, la un semnal, alte uși laterale se deschiseră, și o ceată de eunuci năvăliră în vestibul și se grămădiră împrejurul lui Aspar. Acesta, vedîndu-i fără arme, nu se îngrijii deocamdată de prezența lor, ba, dînd pe cei mai apropiați în lături, căută să-și facă drum printre dînșii și a se îndrepta spre ieșire. Trascaliseu îi tăia însă deodată calea. El se puse

în fața lui, și, uitând respectul ce până atunci îi arătase în toate ocaziunile, cu un ton de o aroganță silită, pentru a ascunde, poate, emoția ce-i strângea inima, îl înștiință, că împăratul aflase de complotul ce urzea împotriva-i, și dase ordin să-l aresteze. Il invită, deci, să nu se împotrivescă, asigurându-l că, dacă era în adevăr nevinovat, îi va fi cu mult mai lesne să scape prin supunere și blândețe. Aspar înțelese ce însemnau acele cuvinte și nu stătut un moment la îndoială asupra ceea ce trebuia să facă. El scia suferințele și oribilele mutilațiuni ce-l așteptau, de se va da prins, și preferi să moară luptându-se bărbătesc. Afară de aceasta, el spera mult în curagiul său, mai cu seamă în fața acelor sclavi fără arme, pe cari îi desprețuia, socotindu-i incapabili de a-i ține piept. El își trase, deci, sabia și începui să lovească într'înșii. Un moment, îndrăsneala îi folosi, căci, turburați de un atac așa de neprevăzut, eunucii se deteră în lături și făcură gol împrejurul lui. Aspar profită de spaima ce băgase în ei pentru a se depărta, și, în câteva salturi, ajunsese până la ușa dela ieșire. Ancă un pas, și el era afară din palat, scăpat, poate, de ori ce pericol. Reaua lui soarte nu permise însă aceasta, căci, dinainte-i, se ivi deodată un obstacol la care nu se așteptase.

Anastase, care se afla la postul său, sub porticul dela intrare, asistase, cu tovarășii săi, la defilarea cortegiului împărătesc. După terminarea alaiului, el rămăsese tot acolo, în aceeași pozițiune, așteptând oara schimbului pentru a se pute retrage. Deodată, un sgomot, venind din sala vecină, îi isbi auzul, și, aruncându-și ochii în acea direcțiune, spre vestibul, văduri pe un om, încungiurat de o mulțime de alții, atacându-i cu sabia scoasă și căutând să-și facă drum printre dînșii. Anastase nu scia nimic despre cele puse la cale, nici primise vr'o instrucțiune în privința purtării ce trebuia să aibă. Instinctul îl făcu însă să simță că o gravă învinuire apăsă pe capul acelui om astfel hărțuit, — în care nu recunoscă deocamdată pe Aspar, — că se punea o mare însemnătate pe arestarea lui, că acei împotriva căror se lupta lucrau după ordine venite de sus și că datoria sa era să-l împedecă de a fugi. În momentul, deci, când generalul barbar ajunsese la ușa vestibulului și se gătea să o treacă, Anastase se puse

dinainte-i, încrucișând lancea și strigându-i să nu facă un pas mai mult. Surprins și totodată întăritat, Aspar își întoarse atunci furia în contra noului său vrăjmaș, și, pentru a-l înlătura, îi trase o strașnică lovitură de sabie. Din norocire, clibanionul Excubitorului era solid, și arma alunecă pe solzii lui de oțel poleit fără a pricinui vr'un rău. Anastase pară cu lancea o a doua lovitură, însă, înainte ca Aspar să fi avut vreme de a-l lovi pentru a treia oară, eunucii, desmeteciți și îmbărbătați prin glasul lui Trascaliseu, se repeziră asupra-i și-l încungiuară din toate părțile. Rândul acesta, nenorocitul general fû strîns așa de aproape, încât îi fû cu neputință să se mai apere cu sabia. În acelaș timp, eunucii, scoțînd câte un pumnal de sub largile lor mâneci, începură să-l lovească. Aspar vedû că nu mai e speranță pentru dînsul, își acoperi capul cu mânilor și muri fără un vaiet. Corpul lui, scaldat în sânge, fû lăsat în acel loc până după terminarea ceremoniei, când Leon veni de se încredință, prin propriii săi ochi, că scăpase în adevăr de nesuferitul protector ce avusese.

Ciru Oeconomu.

Gritta Mihăilă.

(Legendă din popor.)

Vremea în valurile ei pururea călătoare spală și nîmescce lucruri și fapte mici neînsemnate ale indivișilor, de al căror nume nu se leagă nimic, faptele mari însă remîn neatînse și neșterse de veacuri, iar valurile vremilor trecătoare se rostogolesc în chaosul vecinicie, fără a le atinge, căci măreția lor grăiesce și vestesce în lumea mare numele acelor ființe, cari le-a săvîrșit.

Glasul faptelor mari a păstrat neuitat și numele lui Gritta Mihăilă, a fruntașului din cea mai veche familie din Munții Apuseni, care se dice, că încă de pe timpul Romanilor ar fi venit din Italia și că ar fi fost descendentă din familia italiană Gritti. Nu voiu a mă ocupa cu schițarea biografiei acestui suflet mare, o las aceasta istoricilor nepreocupați, eu amintesc numai atâta, că în Munții Apuseni tot Românul de bine scie, că Gritta Mihăilă a zidit șapte biserici.

Unde numai a simțit, că e lipsă de un locaș dumnezeesc, în care Românii să-și poată păstra limba moștenită de moșii și strămoșii glorioși Romani, Gritta Mihăilă a alergat

numai decât și, ca un apostol propoveduitor al milei dumnezeiesci, a deslegat desagi, ce purta în spate, și numerând galbinii necesari pentru zidirea casei lui D-țeu punea astfel temelia celui mai prețios tesaur național.

Atâta a știut omul cu frica lui D-țeu să facă pentru neamul său și precum inima sa cucernică i-a șoptit, așa a lucrat, și mult bine ne-a făcut.

Dar să vedem ce ȃce poporul despre acest binefăcător al bisericei noastre, și ce credință a ramas în sufletul lui până în ȃiua de astăzi?

Românii din Munții Apuseni sunt deprinși a crede în D-țeu, însă pe lângă aceasta credință tare ei și-au format fel de fel de basme și legende, în a căror existență cred cu tărie și astfel aproape de fiecare faptă mare, fie aceea religioasă, fie eroică, ei leagă ceva legendă și în forma aceea o păstrează în memorie cu pietate.

Astfel despre Gritta Mihăilă s'a păstrat din graiu în graiu următoarea legendă, pe care am auzit-o dela mai mulți băieși bătrâni din Roșia montană, unde a viețuit și eroul nostru înainte de aceasta cu un veac.

Se ȃce anume, că odată plecând Gritta Mihăilă la baie la „Despicata“, ca să mai vadă ce și cum e pe acolo, s'ar fi întâlnit cu un moș bătrân cu barbă albă până în brâu, cu care după ce și-au dat binețe reciproc a intrat în povești despre băișaguri, și din vorbă în vorbă bătrânul povesti, că în tinerețele sale și el a lucrat în baia „Despicata,“ unde a aflat foarte mult aur, și prin cuvinte pline de prietenie se oferi a-l conduce să-i arete locul, unde a aflat el mare bogăție.

Se înțelege, că Gritta Mihăilă primi cu mulțămită ofertul și mergând pe baie, la îndemnul bătrânului numai decât a și început să lucre. Și ce să veȃi Doamne, după prima pușcătură se ivi nisce aur greu și frumos, cum rar s'a mai găsit în vr'o baie din Roșia! Și adunară ei atâția brui de aur curat, de au umplut o păreche de desagi și încă a mai ramas. Ne mai având loc pentru aurul ramas se deciseră a pleca către casă să împartă cu dragoste frățească comoara aflată, și numai după aceea să lucre din nou. Atunci ieșiră de pe baie și plecară pe cărarușă, care duce din deal spre vale, — fiind însă aurul foarte greu se așezară la umbra unui rug înflorit, ca să se odichnească puțin. În timpul acela Gritta Mihăilă cu pălăria în mână și cu fața către ceriu nu înceta a preamări pe D-țeu pentru comoara aflată.

Bătrânul moș se uita la el cu drag și după o pauză petrecută în rugăciuni întrebă:

„Spune-mi ortace, dragul meu, ce ai de gând să faci cu atâta aur?“

„O dragul meu și al lui D-țeu“, răspunse Gritta Mihăilă, „e mult darul aflat, dar pentru scopul, care mă muncesc pe mine, Doamne încă de cât aș mai ave lipsă! Să nu crești însă, că spre desfătarea sufletului meu rîvnesc după bunuri lumesci — nu, dragul meu ortace, căci eu mă îndestulesc cu cât se va îndura bunul D-țeu să-mi dea, ca să pot trăi de pe o țigă pe alta cu cinste și în frica lui D-țeu; — inima mea însă plînge de jale, că văd neamul meu în jugul robiei; văd că Românilor le este închisă calea de pe la școale și unicul scut al limbei și al legii noastre e casa lui D-țeu. Toată școala Românilor e biserica. Acolo învață rugăciunile și poruncile lui D-țeu, acolo le este bucuria, nădejdea și mângăierea, și numai sub scutul altarului avem refugiu a ne păstra limba și datinele strămoșesci, deci grija și jalea, ce muncesc sufletul meu e aceea, că n'avem biserici destule. Acum dar, ortace dragul meu, mă vei pricepe, că dorul inimei mele e acela să zidesc biserici — și din darul ce ne-a dat D-țeu mă voiu și apuca de lucru. Cât se va ajunge din acest aur voiu tot da până voiu da ultimul ban din mîna mea, numai să-mi ajute bunul și înduratul D-țeu a-mi vedea aceasta dorință dusă în deplinire.“

„Să-ți ajute atotputernicul D-țeu“, — grăi bătrînul cu fața strălucitoare de bucurie, și pe cînd gîta cu vorba se făcu o lumină mare, care luă vederea dela ochii lui Gritta Mihăilă, iar cînd se putea uita, moșul dispăruse, și în veci nu i-a mai dat de urmă.

Atunci înțelese evlaviosul Mihăilă, că bătrînul, care s'a prins ortac cu el, nu a fost altul, decît îngerul lui D-țeu, adevărat „Vîlva“ cea bună.

Întărit în credința sa prin acest semn, Gritta Mihăilă și-a început opera sa binefăcătoare. A zidit biserica din Bucium-Cerbu și din Geoagiu, apoi așu mai departe prin diferite comune, unde numai a vădut lipsă a numără banii necesari și ce alt apostol a însuflit și îndemnat poporul să țină cu sfințenie la neamul și la legea lui.

Aurul la „Despicata“ a ținut șapte ani, și astfel Gritta Mihăilă cu ajutorul lui D-țeu a zidit 7 biserici, iar în apropierea băii amintite a pus o cruce, care și astăzi există drept dovadă a acestei minuni ceresci.

Și iată, că vremea în sborul ei a tot mers, dar nu a fost în stare a șterge memoria bunului creștin. Numele lui a fost spălat de pe pîreții bisericilor, pe unele locuri de ploaie, pe altele de oameni fără simț față de binefăcători, dar în inima poporului neprihănit trăiesce și va trăi totdeauna numele și faptele lui Gritta Mihăilă.

Roșia montană, 1902.

Maria Cioban.

Trei de-odată.

Lucru naibii!... Trei de-odată!

Par'că mintea mi-e 'ncurcată.

Ce să ȳic? — și ce să fac?

Mie toate trele 'mi plac

Și —

Nici de una dintre ele

N'aș voi să mă desfac.

Lina-i mândră, chip bălaiu

Pare, că-i ruptă din raiu.

Ochii ei sunt ca seninul,

Când o vȳd — m'apucă chinul

Și —

Uitându-mă la ȳinsa

Abia 'nec în piept suspinul.

Ana?... Of ce drac de fată

Oacheșe și sprîncenată!

Ochii ei ca două mure,

Trup ca bradul din pădure

Și —

Cu rîsul ei cel dulce

Poate mintea să mi-o fure.

Iar Maria cea glumeață

Are trandafiri în față.

Ori când ea din graiu grăiesce

Multe inimi stăpânesce

Și —

Cu vorba ei plăcută

Ea pe toți înebunesce.

Acum spuneți ce să fac?

Mie toate trele 'mi plac!

Dar să spun lucrul cum este

De-or prinde ele de veste

Și —

M'or afla cu mȳța 'n sac

Mi-s'a duce 'n sat poveste.

Lucru naibii — nu e șagă!

Nu știu, care mi-'i mai dragă?

Dar știți una?... Deu așa!

Am să-i spun la maică-mea

Și —

S'o rog ea să-și aleagă

Noră — pe care va vrea.

Maria Cioban.

Vasile Mangra.

După moartea episcopului Iosif Goldiș, sinodul eparchiei Aradului a ales episcop pe Vasile Mangra, vicariu episcopesc la Oradea mare. În cele următoare dăm din „Enciclopedia Română” biografia nou alesului episcop al Aradului:

Vasile Mangra, vicar episcopesc și scriitor român, născut 1852 în Budurasa (Ungaria, cottul Bihor), a studiat gimnasiul în Beiuș, teologia în Arad și dreptul în Oradea mare. Fost profesor al dreptului canonic la institutul teologic din Arad, a fost suspendat dela acest oficiu la cererea guvernului ungar din motive politice, însă biserica i-a susținut beneficiile. În acest timp s'a ocupat mai ales cu politica și a fost unul dintre cei mai zeloși aranjori ai congresului naționalităților, ținut la 10 August 1895 în Budapesta. Politician pătimaș și intransigent, și în sinoadele și congresele bisericesci unul dintre conducătorii opozițiunii extreme. Cu toate acestea, la 1899 conduce lupta pentru alegerea de episcop al Aradului a lui I. Goldiș, care pentru atitudinea sa ca deputat dietal în chestiunile de politică bisericească, a fost atacat și combătut de presa națională română din Transilvania. După alegerea lui Goldiș, Mangra este numit de acesta redactor al foi diecesane „Biserica și Școala” și apoi ales de sinodul diecesan din 1900 vicar episcopesc la Oradea. Pe teren literar Mangra s'a distins prin publicarea de documente istorice și lucrări referitoare la istoria literaturii, și a fost ales membru corespondent al Academiei Române. A fost în mai multe rânduri colaborator și redactor la organele publice ale diecesei gr.-or. de Arad și la alte foi politice. A scris și o broșură polemică în cauza mitropolitului Ghenadie.

Vasile A. Urechiă.

Neobositul luptător național, *Vas. A. Urechiă*, președintele Ligei culturale din București, fost ministru și profesor de universitate, vicepresident al senatului român a murit Joi în 22 Nov. (5 Dec.) 1901 după ameați, la trei ore, lucrând la Istoria Românilor, monumentalul său op istoric.

Nu există Român pe rotogolul pământului, care să nu fi cetit, să nu fi audīt pomenindu-se de numele celui mai înflăcărat Român, de entusiastul și agilul naționalist V. A. Urechiă, care viața întreagă și-a jertfit-o chestiunii naționale.

Apusul întreg, lumea cultă întreagă nu odată a admirat pe regretatul V. A. Urechiă, care nici o singură ocaziune

n'a lăsat să treacă, fără ca să atragă atențiunea străinătății asupra națiunii române ruptă în bucăți de hotarele politice, dar unită în setea de cultură, în dorul libertății și a idealurilor naționale.

Cu condeilul și cu graiul viu, un jumătate secol a mers

Vasile Mangra.

V. A. Urechia în fruntea națiunii române, arătându-i calea spre ideal, dezvoltându-i forțele și entuziasmul prin prezentarea celor mai ilustre pagini din trecut, prin înfățișarea idealului, care trebuie să ne fie farul luminos în drumul nostru spre împlinirea misiunii, ce patronul tuturor popoarelor ne-a designat.

Iar națiunilor surori de câte-ori nu le-a dis: Iată, sorioara voastră mai mică, primiți-o între voi, e frumoasă

sprintenă și drăgălașă, ca și voi. Ea e deamnă de îmbrățișarea voastră, întindeți-i mâna, căci o să vă fie fală și cinste cu ea...

Mai înflăcărat apostol al panlatinismului, decât V. A. Urechia, n'a existat. Pe acest teren cât n'a luptat, cât nu s'a străduit regretatul Urechia! Pe la congresele de pace prin Haga, prin Paris și prin Roma, cine nu cunosea pe „frumosul bătrân“, — cum l-au numit Italienii, — care nu lăsa să treacă nici barem o conversație amicală, fără ca să atragă atențiunea străinilor asupra națiunii române și asupra imperativei necesități a unei alianțe panlatine.

Revistele franceze, italiene și spaniole, de câte ori n'au publicat cei mai înflăcărați articoli, ieșiți din ilustra peană a marelui Român, în scopul idealului ce a urmărit, a alianței popoarelor latine.

„Voci latine“ este un document neperitor, cum Urechia a știut să atragă atențiunea întregii lumi latine asupra noastră.

Până în ultimele zile, Urechia a luptat în continuu pentru cauza românească. Mai în urmă într-o revistă politică din *Neapole* a combătut părerile diarului brazilian „Preco Latinus“, redactat în limba latină. Ca adnexă la articolul amintit, Urechia a alăturat și o hartă etnografică a Austro-Ungariei și României, care arată compactitatea Românilor prin toate ținuturile locuite de ei.

Moartea lui V. A. Urechia este o pierdere pentru românismul întreg; în persoana lui s'a stins unul dintre cei mai iluștri fii, pe cari i-a avut neamul nostru.

Memoria și viața mult regretatului V. A. Urechia să ne fie un nesecat izvor de însuflețire, de entusiasm și de iubire de neam tuturora.

*

Vasile A. Urechia s'a născut la 1834 în Piatra (Moldova). Studiile mai înalte, filosofice și juridice, le-a făcut la universitățile din Paris și Madrid. Intors în patrie a ocupat catedra de limba și literatura română la academia din Iași. La 1864 a fost numit consilier în ministeriul de culte și instrucție în București și totodată profesor de limba și literatura română la universitate, în locul reposatului Ioan Maiorescu (1865). A fost apoi ales deputat în mai multe rânduri, ministru și în urmă unul din vice-preșidenții senatului. Urechia între altele a întemeiat *Liga macedo-română*, pentru ajutarea Românilor macedoneni, apoi a fost unul din întemeietorii *Ligei culturale*, primul ei preșident, în urmă preșident de onoare, apoi iarăși preșident și un zelos sprijinitor al scopurilor și năzuințelor ei.

V. A. Urechia a dezvoltat și o mare și valoroasă activitate literară.

A scris, începând cu anul 1851, o mulțime de studii istorice și literare de mare valoare și ca diarist a colaborat la mai multe diare, mai în urmă la „Apărarea Națională“

Vasile A. Urechia.

(căreia i-a fost unul din fondatori), „Secolul“, „Universul“, „Cronica“ etc. precum și în reviste din străinătate. „Amicul Poporului“ încă a fost fericit a-l numera printre colaboratorii săi.

El a întemeiat în Galați o bogată bibliotecă, pentru care a jertfit foarte mult, înzestrându-o cu opere rare și pe care a dăruit-o orașului Galați.

Cât de mult a fost apreciat repozatul *V. A. Urechidă*, nu numai la Români, ci și în străinătate, se poate vedea din următoarea schițare:

V. A. Urechidă a fost senator și deputat aproape fără întrerupere al județului Neamț și al județelor din Basarabia, iar după luarea Basarabiei a fost ales continuu la colegiul II de Senat de Covurlui, cu excepție în ultima legislatură.

Ministru de culte în mai multe rânduri.

Membru în comitetul teatral mulți ani fără întrerupere.

Președinte al Ligei-Culturale.

Membru fondator al Ateneului român și după moartea lui *Nicolae Krețulescu*, președinte.

Membru fondator al Societății Academice Române și în urmă membru și președinte al Secțiunii Istorice a Academiei române.

Membru al Societății Geografice Române.

Președinte al comisiunii monumentelor istorice din țară.

Președinte al societății de cultură Macedo-Română.

Membru al societății Științifico-literare din Iași.

Osebit membru al următoarelor instituțiuni culturale din întreaga lume, unde veneratul nostru istoric era căutat și măgulit pentru cunoștințele sale și hărnicia sa, așa era:

Președintele Mantenanței Felibrigiului Latin.

Președinte al societății științifice și literare din Alais (Gard).

Președinte onorar al societății Heraldice Franceze.

Președinte onorar al Institutului Araldico-Italiano.

Membru al societății de studii Japonezo-Chineze.

Membru corespondent al Academiei spaniole.

Membru al societății Economico-Matritense.

Membru al institutului Etnografic din Paris.

Membru al societății geografice Italiană.

Membru al societății Academice Indo-Chineze.

Membru corespondent al institutului portughez din Coimbre.

Membru al altor congrese istorice și literare.

Laureat al facultății de litere: British Athenaeum.

Seara la noi.

Iaca-i sus și găinușa
 După virful căsii popii,
 Lele Ană 'ncuie ușa,
 Veți cum stă 'n cuptor cenușa,
 Să nu ni s'aprindă snopii!

Eu mă duc să-i scriu o carte
 La feciorul lelei Floare,
 În cătane, că-i departe:
 „Ne 'nchinăm cu sănătate“...
 — Tot mai scrii? Nu-i destul oare?...

Sus la cârcimă par'că-i clacă,
 Spun că-s doi oameni și-un Sas,
 C'ar fi făcut târg c'o vacă
 Târg pe semne să le placă
 Ș'acum beau de bun remas.

Pe podmøl e ședetoare
 Dela noi a patra casă,
 — Foaie verde de cicoare
 Este-o fată ca o floare
 Săruta-oaș nu mă lasă.

Lâng'o sură părăsită
 Două fete's cu ghiocul.
 Șapte bobi aruncă 'n sită
 Și flori de iarbă cosită
 Și plâng bată-le norocul.

Dar spăriate sar de-odată,
 Parc'aud pe nu știu cine.
 — Cine-i dragă? — Las' surată,
 E nebunu, cântă biată,
 Numai Leana l'o pus bine.

Intr'o curte-așează 'n claie
 Grâul — ȃic c'ar fi prea copt.
 Spune moșu Niculaie,
 O poveste din bătaie
 Dela patruȃeci și opt.

„Cum să le-ajute lor tunu?
 Ei țineau cu necuratu!“
 Dap'ai noști? — întrebă unu.
 Moșu rîde —: „auȃi nebunu;
 Cu 'nălȃtu împȃratu!“

Sermanul Fekete Jóska.*)

I.

Se născuse undeva într'un sat din fundul Bihorului. Tată-său fusese popă românesc în sat, iar preoteasa, mă-sa, era unguroaică după mamă. Familia popii era în mic aceea ce era satul în mare: un amalgam etnic de Români și Maghiari. Românii, o insulă extremă ruptă din massa compactă și conștientă a românismului de câtră ost, iar Maghiarii, o avantgardă tare și conștientă de sine din massa enormă de câtră apus, care îi atrăgea și lega cu puteri titanice. Satul întreg era pentru Români un post pierdut, cuprins de maghiarisare. Familia popii era numai o zală în acest lanț al evoluțiunii naturale în viața popoarelor.

Preoteasa corcitură, mai mult unguroaică, satul în majoritate unguresc, stăpânirea ungurească, în jur tot orizontul unguresc: popa, ce putea el face, om singur, neajutorat, sărac și slab de ânger? În casa lui se vorbea unguresc. Băiatul a intrat, după un curs de 2 ani din sat, în o școală ungurească la oraș, și când sfinși cele 4 clase gimnasiale scia unguresce ca ori care coleg ungur. Româneasca o uitase de jumătate și intrucât o mai scia, o vorbea în dialectul local țărănesc incolor, sărac, ca limba unor oameni fără căpătăiu, răsleți, uitați de Dumnezeu și de ai lor.

Nu sfinșise bine clasa a IV-a gimnasială și tatăl său muri de lungoare. Mă-sa biata, veduvită fără vreme, necăjită și fără ajutor, îl băgă scriitor la notarul din sat, ca să se ajute după el cu cei 15 zloți pe lună, leafa lui de scriitor. De aci ajunse, nu mai sciu cum, diurnist în Orade la comitat, apoi la judecătorie. Mă-sa muri în 1873 de holeră, iar ministrul de justiție îl numi la 1874 cancelist cu leafă de 600 fl. pe an la judecătoria din Kecskemét, la mijloc între Tisa și Dunăre, în inima maghiarimei.

Fekete Jóska, așa îl cheama, era Ungur ca toți Ungurii, frate de cruce cu ei, care-l îndumnezeia pe Kossuth și-l stringea capul în palme la chief.

Cui să-i treacă prin gând, că în vinele acestui om circula sânge de Valach?

Se stinse în el și puțințica amintire de origine românească, ce o fi mai avut. Și, ca s'o spun verde, îi părea bine, că nu are nimeni habar de originea lui străină. Și-apoi la Kecskemét, unde toată lumea este etnicesce identică, nu se ocupă nimeni cu originea sau cu naționalitatea cuiva. Ne-

*) Din volumul „Clike de repaus” de Sorcovă.

existând alții decât Maghiari, lipsia în mod firesc și ura și intoleranța către alte neamuri. Dacă n'ai pe cine înjura, — te lași de înjurături. Socoteala gata.

Astfel Fekete Jóska, om chefliu, cu glas frumos și prietenos de fire, petrecu zile și nopți albe la Kecskemét, încât toți îl aveau drag, mai cu samă pentru manierele lui adevărat unguresci.

După un an și vr'o câteva luni, în toamna anului 1875, Tisza Kálmán, noul ministru-president al Ungariei întreprinde cunoscuta lui vânătoare după mulțimea funcționarilor români, aplicați la judecătoriile din Ardeal, și în scurt timp se împopulează tribunalele și judecătoriile de cerc din Ungaria proprie cu deci și sute de judecători români aduși din Ardeal, în locul cărora stăpânirea trimite și numește tot funcționari maghiari din Ungaria proprie, oameni, cari numai din veste și poveste sciau, că există în țeara aceasta și alte neamuri afară de confrății dintre Tisa și Dunăre. Cât pentru limba acestora?... Se îngrijise de talmaci!

În urma acestui sistem, care aruncase în exil formal sute de familii românesce, ajunseră la Kecskemét „transferați“ (cum se dice în dialectul românesc al bieților funcționari români) doi Români, ambii judecători, unul din Blaj, altul dela Sibiiu.

Fekete Jóska ajunsese ca ajutor de cancelarie la Nicolae Burza, judele român venit dela Sibiiu, care avea toate calitățile unui bun funcționar; îi lipsia numai una: nu prea scia unguresce.

Fekete Jóska ajunsese într'o situație dificilă. Îl părăsise voia bună și de pe creștele frunții sale se vedea, că s'a tulburat sufletul lui.

Dela început își pusese de gând, să nu tradeze secretul originii sale. O fi fost Român tatăl său, n'o fi fost, vorba e, că el nu mai era Român.

Cu toate acestea chestiunea era mai grea de cum i-se păruse. La dracu! Judele acesta valach Burza, nu era de talia celorlalti. Era mai afabil, mai politicos, mai amabil atât cu împiegații cât și cu oamenii ce veniau la el să-și caute dreptate. Apoi nu era gălăgios din fire, nu avea accese nici de mânie, nici de bucurie. Era serios, cumpătat și îi vedeai în fața lui brună expresia resignată a unei lente dureri sufletești, — pe care-ți părea, că nu o putea înțelege lumea aceasta străină, în care a ajuns.

Fekete Jóska din îmbumbat și oficios ce fusese, începuse să-l prindă drag pe noul său șef. Și în acelaș timp nisce accente uitate, curioase, străine începură a se ridica în internul

său, dintăiu în mod sporadic și timid, și în urmă tot mai des și mai pronunțat.

Era evident, că șeful său, bunătatea aceasta de om, suferă, că suferința lui este pricinuită de străinătatea, în care a ajuns. L-au smuls cu forța din sinul neamurilor sale, din pământul său natal. L-au aruncat între străini... De ce?... Evident, numai pentru că era Român.

Nedreptatea aceasta îl revolta pe Fekete. Bine, Românii nu sunt oameni ca alții, nu sunt și ei cetățeni ai acestui stat?... În sfârșit, dacă odată relațiile sunt de așa, n'au decât să se dea și ei după păr, — se întorcea iarăși Fekete în gândul său. Dacă faptul că-s Români, este un izvor de ne-cazuri pentru ei, proști sunt, că nu se lapedă... Uite, ca Maghiari le-ar merge de minune... O singură viață are omul numai, — prost e, care nu și-o întocmesce cum e mai bine, mai cu samă când depinde numai dela el singur... Judele Burza însă nu vrea... el ține proteste la Valachii săi... Proteste?... Hm... Și Fekete se întorcea iarăși. Bine, dar dacă omul a crescut numai între Români, dacă părinții și frații săi sunt Români, dacă nici nu scie unguresce, cum dracu, s'ar pute să nu țină la neamul său... Și apoi se alege, cine poate să înfrunte o putere așa de mare, ca puterea statului, fără să se dea după păr... Așa ceva reclamă curaj, tărie de caracter, abnegațiune, lăpădare de sine și mult altruism... Pentru contrarul e capabil ori ce porc de câne... căci ca individ numai câștiga poate.

Și Fekete Jóska începuse să simtă un fel de genă în fața acestui om distins. Îi venia greu încă să-i spună, că și el e Român, — dar îi era rușine să-i spună, că e Maghiar.

Între astfel de gânduri se frământa sufletul ficiorului de popă românesc, și cu cât săptămânile și lunile treceau, cu atât mai mult se desmorția conștiința latentă românească din el... Mai cu samă îl emoționa mult, când avu prilej să asculte o conversație românească între cei doi judecători români, — cari vorbeau atât de ales, atât de cu totul mai frumos ca oamenii din satul lui... Evident, că există în țeara aceasta altfel de Români; nu-s toți ca acasă în sat la el... Constatarea aceasta îl umplu cu o adevărată fericire. Parcă a scăpat de o povară grea ce-l apăsa neîncetat. Incepea să-i pară bine, că și el e de origine comună cu oamenii aceștia! —

Intr'una din zilele lui Ianuarie a anului 1876 Fekete Jóska nu s'a mai putut răbda, și când intra în birou îl salută pe șeful său cu cuvintele:

— Bună ghimineață, domnu biró!

Judele Burza se uită la el cu mirare și cu surprindere, și-i răspunde tot românesc. Iar Fekete îi spuse cu românească lui ruptă și stricată, că și el e Român.

Trebue să ai conștiința națională în acel grad, în care o au Românii noștri ardeleni în genere, pentru ca să înțelegi toată bucuria și emoțiunea, care a cuprins pe judele Burza, când a mai aflat un Român pe acel tărâm străin. Din ziua aceea Burza nu-i dăcea altfel lui Fekete decât: Negrule, și nu comunica cu el decât românesc.

Iar Fekete Jóska?

Un curiosum psihologic, de care se găsesc atâția în relațiile nostime de viață din țeara noastră!

În Fekete Jóska erau acum două individualități, doi oameni heterogeni, cari trăiau — deși antipodic — alătura și în pace lângă olaltă. Fekete Jóska trăia și își petrecea când ca Român, când iar exclusiv ca Maghiar.

În contact cu șeful său și colegul român al acestuia, Fekete era Român: vorbea românesc, se bucura alătura cu cei doi conaționali ai săi de ori ce scire bună despre Români, se însuflețea de ori ce manifestare românească și se necăjia rău de câte ori cetia prin foile maghiare notițe, cari huliau și dejosiau pe Români. Nimic fals, nimic calculat în toate aceste. Fekete Jóska era fericit a fi revenit la obârșia sa veche.

Dar în același timp trăia în el și omul al doilea. El era și mai departe Ungur, cum fusese mai înainte. Își petrecea cu prietenii săi Unguri, chefuia, ba cânta unguresce ca mai înainte, tot atât de sincer, tot atât de jovial. Și de câte ori era în această atmosferă, ea îi era tot așa de plăcută, ca și ceea-laltă, în care se simțea Român între Români.

În această bifurcație a conștiinței îl surprinse anul memorabil 1877, acel an glorios de arme al fraților de preste Carpați, care a avut un ecou atât de puternic în inimile Românilor dela noi, încât trebue socotit ca un factor al evoluțiunii noastre naționale.

Maghiarii, acest popor, care a făcut și face politică de sentiment, în timpul conflagrațiunii din Orient, erau cu trup și suflet pe partea Turcilor. Părea că uitase de luptele sale de libertate, de simpatia sa orgolioasă de altedați câtră toți, cari luptau pentru libertate. Ura în contra Rușilor, cari au potolit resmirița lor din 48, era mai mare decât orgoliul lor de protectori ai libertății popoarelor. Diarele lor scriau osanale la adresa Turcilor și înjurau pe gama largă și bogată a limbei lor violente toate neamurile asuprite de Turci, îndeosebi însă pe Români.

Nu exista mârșevie, lașitate, cruđime, în sfârșit oroare de ori ce fel, ce nu se atribuia oștirilor române de cătră pre-tinșii corespondenți speciali ai diarelor maghiare. Un diar scria, că Românii stau ascunși pe după Calafat și la fiecare detunătură de tun din partea Vidinului fug aruncând armele; că regimente întregi părăsesc țărmul Dunării în goană nebună, oferind scene, ce produceau ris homeric în Vidin; abia focul propriei artilerii, puse în dosul Românilor, îi mai poate ține în loc. Apoi soldatul, oficerii: idioți, murdari, lași și cruđi etc... Era ceva revoltător a fi Român și a ceti aceste lucruri.

Fekete Jóska era Român, le cetia di de di și auđia hohotele injurioase ale prietenilor săi, auđia batjocura ce se punea pe neamul său, și sufletul lui s'a tulburat cumplit.

Intr'una din ăile se duse iarăși la cafenea să cetească ultimele știri de pe câmpul de resboiu. Se puse la o masă cu un prieten de chefuri, care cetia și el într'o gazetă ungu-rească. Cetise de bună samă iarăși vr'o scire de felul celor amintite despre Români, și exclamă cu dispreț vorbele: „Ce câni lași sunt Valachii ăștia!“ Fekete Jóska ca întepat de vespe sări oblu în sus și-i arse o palmă „soțului“, vorba Românului, de-i scăpără maselele.

A fost o erupție momentană și elementară aceasta, o degajare a acelei insuportabile depresii psihice, care amenința să-l înec pe bietul Fekete Jóska dela un timp încoace. Cu palma asta a stirpit el din sufletul său pe acel al doilea om, care s'a format în el prin creștere, prin atracția masei mediului, în care s'a făcut el om. Din ăia aceasta Fekete Jóska era numai Român. Dedublarea personalității sale a încetat. Român în sentimente, în aspirații, în conștiința națională, iată noua individualitate a lui Fekete Jóska.

Maghiarul din el a devenit acum numai o formă, un caracteristic, un mod de manifestare al aceluiaș Român din internul lui.

Căci a se nimici cu totul nu era cu putință. Cum putea un om să se desbrace de tot ceea ce primise din copilărie și până la vîrsta de bărbat? Felul deosebit de a gîndi și de a simți, modul eruptiv în tălmăcirea sentimentelor, orizontul mărginit al vederilor, tonul îngâmfat și brusc al manierelor sociale, saltul în extreme al dispozițiunilor sufletesci, toate aceste produse naturale ale milieu-lui maghiar, în care a crescut, i-au ramas zestre noului Român, dându-i o posă atît de heterogenă în comparație cu ceilalți Români.

* * *

Din ăia aceea Fekete Jóska nu a mai avut stare la Kecskemét. O ură neagră îl cuprinse față cu ungurimea ce-l

împresura, și în acelaș timp un dor nesfârșit după lumea românească, pe care nu o cunoscea.

Era prin Iulie 1877.

El își luă un concediu de două luni, și într'o bună dimineață dispărură din Kecskemét, fără să spună cuiva, că unde se duce.

II.

Pe valea Timișului, acest pas admirabil, ce se începe din sus de Brașov, la Dêrste, și te scoate în muchea Carpaților la Predeal (o comună aparținătoare Țerei Românești), era o cumplită învâlmășeală de caré și de oameni.

Caréle se țineau lanț, un șir nesfârșit de-a stânga drumului de țeară, care mergea spre Țeara Românească, iar în dreapta alt șir de caré, ce se întorceau, tot atât de lung și fără de sfârșit ca și celalalt. Caréle, cari veniau spre Brașov, erau goale, iar cele cari mergeau, erau încărcate cu fân, cu ovés, cu saci de făină, cu buți de spirt, cu lemne de construcție etc., menite toate pentru acoperirea trebuințelor imense ale oștirilor rusești trecute în Bulgaria.

Ciurde de vite cornute, de cai și de oi completeau învâlmășeala de pe drumul țerei, contribuind la gălăgia asurdiitoare și la vultura de praf, ce-ți lua vederea.

Alătura unui car încărcat cu saci de făină mergea în pas pe lângă cărașul, care se coborîse și el din car, fiindcă erau la suș, un tânăr îmbrăcat în haine nemțesci. Geamantanul îi era sus în virful carului, iar el n'avea decât o bătă în mână.

Scăpaseră din vama Timișului și acum se apropiau cu pași repezi de pământul Țerei Românești.

Tânărul îmbrăcat nemțesc îl potopia cu întrebările sale pe cărașul român din Brașovul vechiu. Și când înțelese dela acesta, că într'o jumătate de oră vor călca pe teritoriu românesc, o iritație nervoasă îl cuprinse pe străinul, care vorbea tare șod românesc. Pașii lui se accelerară din minută în minută. Carul cu geamantanul lui remase tot mai departe înapoi, iar el se trezi, că aleargă la deal.

Îi spusese cărașul, că tocmai la graniță stă sentinela de dorobanț și el nu mai putea să aștepte momentul, în care va vedea primul soldat român, prima bucată de pământ românesc.

După câteva serpentine prin mijloc de brădet, serpentine, cari păreau a nu mai avea sfârșit, drumul se deschidea iarăși și ieșia tocmai pe crescutul dealului. Fekete Jóska (d-voastră ghiciți, că era el) se opri deodată pe loc.

Sus la stânga drumului sta dorobanțul cu pușca la picior și cu căciula de curcan pe o ureche.

Ah! voi fraților din Țeara Românească, voi nu știți ce va

să dică pentru un Ungurean (cum ne diceti), când vede primul soldat român, când calcă ântâiu pe pământul țerii voastre!

Fekete stătù câteva momente nemișcat. Ochiul lui ieșită din orbite remaseră țință la dorobanț, părea că i-se curmă resuflarea. Deodată două lacrimi de extasiată fericire țishiră din ochii săi, și în proximal moment Fekete își luă pălăria de pe cap, se plecà jos și sârută pământul liber al neamului românesc, cu atâta ardoare și cu atâta intimitate, ca un copil ce-și revețe mama după ani îndelungați de rătăcire. Oh! sacru foc al iubirei de neam, cine nu te are, nu va înțelege nici odată pe ficiorul popii din Bihor.

A treia și Fekete era în Bucuresci; se anunțase ca voluntar pentru armata română în campanie. Și după o săptămână de instrucție militară era pornit cu o companie întregă de voluntari ardeleni la Turnu-Măgurele.

De aci scrise pe la începutul lui August 1877 o scrisoare, întrucât sciu, ultima, către judele Burza în Kecskemét.

În extasul iubirii de neam și a deșteptării conștiinței naționale, Fekete învățase în câteva săptămâni a vorbi și a scrie românesc incomparabil mai bine ca mai înainte.

Familia judei Burza păstrează cu un simț de evlavioasă pietate în arhiva familiară această scrisoare a lui Fekete Jóska. Iată-o:

Domnu jude Burza!

Scie Domnu jude drag al meu, de unde scriu eu această epistolă? — Oh Doamne, că mi-ai ascultat rugăciunile mele și nu m'ai lăsat să pier străin și árulău națiunii mele! Scriu din Turnu-Măgurele, din România, din tabăra Românilor, unde sânt ca dorobanț voluntar cu încă vr'o 90 frați din Ardeal de toate varmeghiile....

Oh Domnu jude, Domnu jude, cum aş vré eu să fii și D-Ta aci, să veđi oastea românească, cum mai frumoasă n'a lăsat D-đeu pe pământ, cu voie bună și veselie gata să plece la resboiu. Acum vėd eu cu ochii, ce minciună au putut scrie foile unguresci de Români nostri. Mai viteaz ca noi n'o fi nime pe lume....

Oh ce fericit este acum sufletul meu. Am ajuns să pot lupta și eu pentru binele națiunii românești.... Eu voiu da cu dragoste sângele meu tot pentru națiune, și cred că D-đeu apoi mă va ierta pentru păcatele mele, când m'am lăpėdat ca un gazember de frații mei dulci....

Mâne trecem Dunărea și mergem direct spre Plevna. Oh Doamne, de m'aș vedé odată acolo la Turcu acasă!....

Domnu jude, drag binefăcător mie! Eu sciu că din res-

boiu nu mă mai întorc mai mult.... acolo voi muri pentru libertatea Românilor. Vă mulțămesc din suflet curat, că m'ați adus la calea cea dreaptă și bună.... D-zeu să vă plătească cu tot binele... Iar de mine vă mai aduceți aminte.... și după moartea mea mai rugați cândva în o biserică românească pentru sufletul lui

Iosif Negru,

cândva fost: *Fekete Józsa*,
umilit slugă plecată a Domnului jude.

* * *

Bietul Negru!

Presimțirea i-s'a împlinit.

A căzut și el cu miile de tovarăși în șanțurile turcesci dela Grivița, și acum îi zac osemintele cu osemintele alor mii de frați iubiți împreună într'una din groapele imense sădite în mare număr de oștirea românească pe pământul ingrat al Bulgariei.

Neamul său l-a uitat ca și pe ceilalți frați martiri ai lui.

Singur numai judele Burza (aici pensionar în Brașov) și cu familia sa mai păstrează memoria lui Iosif Negru. An de an în ziua de 30 August, ziua asaltului mare dela Grivița, judele Burza se îmbracă în negru, își ia toată familia cu sine și merge la biserică, pentru de a asista la parastasul anume rânduit întru odichna sufletească a robului lui D-zeu: „Iosif.“

Cei cari aveți schinteia sacră a iubirii de neam în inimile voastre: rugați-vă pentru el!

In Martie 1901.

Din igiena școlară.

Legea silesce pe părinți, ca să-și dea copiii la școală baremi până ce împlinesc al doispredecelea an al etății. Va să dică, un șir întreg de ani copiii în cea mai fragedă etate a lor au să-l petreacă în școală; au să respire aerul din localitățile școlii, să practice ocupațiunile împreunate cu înstrucțiunea: să scrie și să cetească, și în o parte însemnată a timpului să șadă pe băncile școlii.

Atât petrecerea în localitățile școlii cât și ocupațiunile din școală pot altera fisicul, sănătatea copiilor. Nu e deci mirare, dacă în timpul din urmă lumea a căutat tot mai mult să întocmească școala astfel, ca ea să nu împiedece în dezvoltarea sa corpul copiilor și nici alte boale să nu provoace.

În un articol al nostru publicat în „Amicul poporului“ din 1902 am arătat pe scurt, ce condițiuni trebuie să împli-

nească un edificiu școlar din punctul de vedere al igienei. De astă-dată dorim a face un pas înainte și a ne ocupa nițel de băncile școlare, cari în starea lor actuală oferă, pentru un igienist, un spectacol prea nemulțămitor.

Abia se va găsi școală românească, care să fie înzestrată cu bănci corespunzătoare.

O bancă nepotrivită diformează corpul elevilor, îi împiedică și obosesc nespus mai ales la scriere, dar chiar și la simpla ședere. În adevăr, îi obosesc pe elevi și când aceștia numai șed.

Cum trebuie să fie construită o bancă corespunzătoare, în care elevii să șeadă comod, să scrie comod?

Să facem puțină analiză.

Banca școlară se compune din două părți, din scaun și din masă.

La construirea unei bănci sînt a se lua în considerare: înălțimea și lățimea scaunului, înălțimea spatelui (rădămătoare) scaunului, înălțimea mesei și depărtarea ei dela scaun.

Înălțimea scaunului are să corespundă lungimii gambei (partea dela genunchi la vale a extremității inferioare), de oarece numai așa piciorul poate atinge podina cu întreagă talpa, numai așa piciorul își găsește razimul trebuincios.

Un scaun prea înalt aduce cu sine, că piciorul atinge pămîntul numai cu o parte a talpei sau chiar numai cu vîrfurile degetelor, ori piciorul atîrnă în aer; iar un scaun prea scund face, ca coapsa (partea dela genunchi în sus a extremității inferioare) să nu zăcă în întreagă lungimea ei pe scaun, ci numai cu partea de dindărăt. Și într'un cas și într'altul se nasce o încărcare unilaterală, din care urmează o obosire parțială și o indispoziție generală a corpului.

Lățimea scaunului să corespundă lungimii coapsei.

Spatele scaunului are să fie așa de lung, ca să formeze un razim pentru coloana vertebrală, îndeosebi din regiunile lumbală și toracală. Un spate mai scurt e necorespunzător.

După putință să se dea spatelui o formă aproximativ ca a spinării.

În reasumat: un scaun corespunzător poate fi numai acela, care în dimensiunile sale este acomodat lungimii gambei, coapsei și coloanei vertebrale.

Să trecem acum la construcția mesei.

Placa mesei are să fie împărțită în două părți; una anterioară, mai îngustă, orizontală, și alta posterioară, mai lată, înclinată. Pe cea dintâiu se vor așeza recuizitele elevilor, pe cea din urmă cărțile la cetire sau caetele la scriere și își vor răzima elevii, în cas de trebuință, brațele.

Înălțimea mesei are să stea în consonanță cu mărimea elevilor. Astfel placa mesei trebuie să fie cu ceva mai înaltă decât distanța dela scaun până la coatele elevului (când mâinile sunt lăsate în jos), adică coatele elevului să ajungă a sta sub marginea posterioară a mesei. Bine înțeles, marginea dinainte a mesei va fi mai înaltă.

Depărtarea mesei dela scaun, are să fie negativă, cu alte cuvinte: marginea posterioară a mesei are să treacă cu 4—5 cm. peste marginea anterioară a scaunului. Numai în acest cas elevul își va ține corpul totdeauna oblu, atât la scriere cât și la ședere.

Se va ține însă, că fiind masa așa de aproape de scaun, elevii nu se vor pute ridica când e să răspundă sau să iese din bancă. Așa este. Dar acestui neajuns se poate ajuta prin aceea, că scândura scaunului se construiesc astfel, ca să se poată ridica în sus sau să se îndoie de la mijloc.

Insemnătatea unei bănci construite în conformitate cu cerințele igienei este evidentă, dacă vom spune, că mulți oameni au să atribuie școalei, că au un corp fie cocoșat, fie sucit în lături și au ochi cu vedere slăbită.

În o bancă corespunzătoare elevul șede totdeauna oblu, nu e silit a se pleca nici la cetire nici la scriere și nu-și obosesc, nu-și maltratează ochii.

Pentru școalele populare, dacă vrem a avea bănci corespunzătoare pentru toți elevii, e bine să avem bănci în trei mărimi.

Iată măsurile principale, în centimetri:

	I	II	III
1) Înălțimea scaunului	31	34	38
2) Lățimea "	25	27	29
3) Înălțimea mesei la marginea anterioară	54	60	70
4) " " " " posterioară	50	56	65
5) Lungimea scaunului și a mesei pentru un elev	52	55	60.

În o bancă să nu șadă mai mult de trei elevi, în care cas lungimea scaunului și a mesei va fi de trei ori 52, 55 sau 60 centimetri. Dacă se vor construi bănci pentru mai mulți elevi, lungimea să fie totdeauna proporțională numărului acelorora.

Învățătorul inteligent nu va așeza elevii în bănci după diverse capriții, ci totdeauna după mărimea lor. La începutul anului se clasează elevii după mărime și se așează în băncile corespunzătoare. Lucrul nu e greu și apoi se face numai odată la an.

Resplata învățătorului pentru această lucrare va fi, că

elevii sîi mai tîrziu vor fi tot atîtia fîciori sau fete crescûti şi crescute obli ca braşii şi cu ochi ca şerpîi.

Cui îi trebuie o resplată mai mulţămitoare?

Scriş'am acest articol şi altele din trecut şi voiu mai scrie încă, de vom fi cu pace, numai şi numai îndemnat de dorul a servi poporul nostru, care multă trebuinţă are a cunoasce cerinţele igienei. Să-şi facă atît proprietarii de şcoale, precum şi învăţătorii datoria lor cu acelaş drag, cu care am scris eu articolele mele.

Să căutăm pe toate căile şi cu toate mijloacele a în-tări sănătatea poporului, căci prin aceasta îi mărîm forţa de rezistenţă, îi asigurăm viitorul.

Dr. Beu.

Nicolae Cristea.

Născut la 14 Octobrie v. 1834 în Ocna-Sibiiului, *Nicolae Cristea* după terminarea gimnasiului şi cursurilor teologice a întrat cancelist în cancelaria consistorială, înscriindu-se tot-odată (în 1860) şi la cursurile juridice la academia din Sibiiu. Pe timpul când mitropolitul *Şaguna*, împreună cu secretarul său protosincol *N. Popea*, petrecea în Viena la senatul imperial înmulţit, substituit al secretarului era cancelistul N. Cristea. În 1861 a fost ales prim-senator în Ocna, dar după două luni a renunţat la acest post şi a fost trimis din partea mitropolitului *Şaguna* la universitatea din Lipsca spre a-şi completa studiile. Stipendiul fiind de tot mic (300 fl), Cristea s'a susţinut la universitate dând lecţiuni de limba germană şi română şi făcînd şi pe cantorul la capela română din Lipsca.

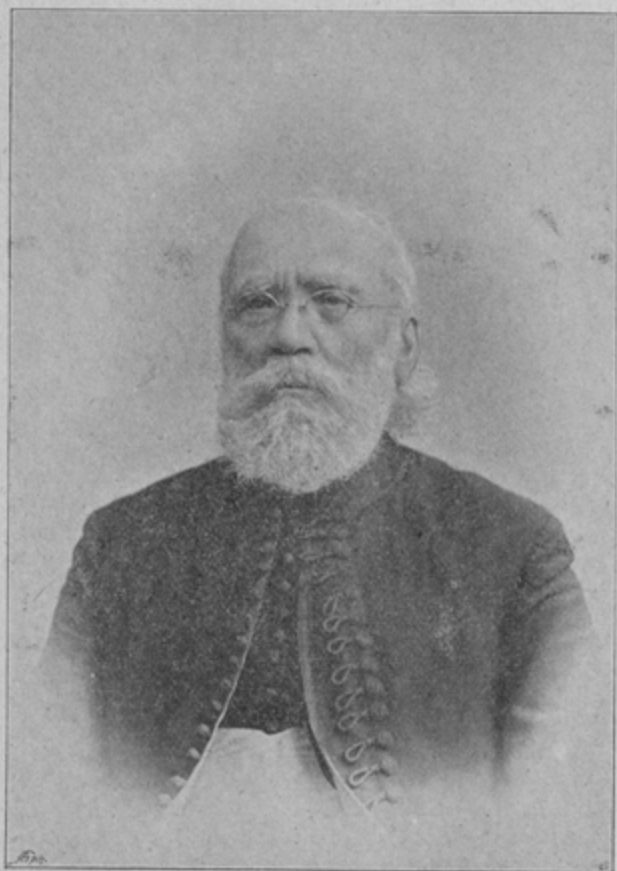
Reintors acasă, în toamna anului 1863 a fost numit profesor suplent la seminariul Andreian, iar în 1864, la stăruinţele mitropolitului *Şaguna* a luat şi redactarea „*Telegrafului Român*“, 18 ani fiind redactor al aceluiaşi ziar. În 1873 a fost ales asesor referent în senatul bisericesc, lucrînd cu zel şi abnegaţiune pînă aproape de curînd, când copleşit de bătrîneţe, — tocmai pentru a i-se uşura sarcina oficiului, multe din actele resortului său au fost distribuite asesorilor mai tineri.

Optspredece ani redactor de ziar N. Cristea nu putea să nu se ocupe şi cu politica. Astfel în partidul naţional-român era membru de frunte, aşezat la sfat şi adînc cunos-cător al situaţiei noastre politice.

Conferenţa naţională din 1892 l-a distins cu post în comitetul partidului, şi în această calitate a fost şi el osîndit în procesul Memorandului.

Ce atitudine resolută şi bărbătească a avut N. Cristea

în acest proces, — e foarte bine cunoscut tuturor cari au urmărit desbaterile procesului, cum și aceea, că publicul asistent, încântat de fasiunea dînsului, l-a aplaudat și aclamat acolo în sala de pertractare.

Nicolae Cristea.

Pe teren social *N. Cristea* era bunătatea personificată. N'a făcut rău nimănui nici când, mai bucuros îndura el nedreptăți, decât să supere pe altul. Și era bun de inimă și încredător, poate chiar prea bun. Om de caracter fiind, credea că și ceilalți sînt ca el; de aceea a și avut parte de multe desilusionări.

Dornic de a ridica clasa mijlocie a poporului nostru

în 1867 a înființat *Reuniunea sodalilor români din Sibiiu*, al cărei president a fost până în anul 1897, când din cauza bătrânețelor retrăgându-se dela conducere, în semn de venerațiune și recunoscință această reuniune l-a ales *president onorar* pe viață.

Viata lui a fost carte deschisă: toți i-o cunosc și sigur toți câți i-o cunosc vor dice împreună cu noi, că *Nicolae Cristea a fost om de caracter*, fiu credincios și vrednic al bisericeii și națiunii sale. A reposat în 7 Febr. n. 1902.

Victor Hugo.

(1802—1885.)

La 26 Februarie 1902 se împlineau o sută de ani dela nascerea lui Victor Hugo, unul din cele mai mari figuri ale literaturii franceze, cel mai mare reprezentant al spiritului național francez. Această aniversare a fost serbată în Paris și în toate părțile Franciei cu multă pompă și cu mare entusiasm. Aceste serbări au aflat resunet și în afară de Francia la popoarele iubitoare de poezie, cari au gustat produsele marelui geniu francez și l-au înțeles. Dăm în cele următoare biografia marelui poet, după-cum se află în „Enciclopedia Română“:

Victor Hugo, mare poet francez, născut 26 Februarie 1802 la Besançon. Tatăl său Sigisbert Leopold Hugo ajunge general sub Napoleon I. Până la etatea de 10 ani, Victor Hugo petrecu cu familia sa în Italia și Spania, unde tatăl său urma expedițiunile lui Bonaparte. După aceea, el se stabilă la Paris, 1812. Chiar dela etatea de 10 ani, Victor Hugo publică versuri ce fură remarcate; și la etatea de 15 ani, Academia franceză îi decernă o mențiune pentru o piesă în versuri asupra Avantagiilor studiului. Hugo publică pe rând o serie de poezii întitulate Odes et Ballades (1822—1826), ceea ce făcu pe Chateaubriand să-l numească copilul sublim. Cu Odele și Baladele, el aduse o transformațiune completă poeziei franceze. Cu el, poezia devine „personală și subiectivă“. Victor Hugo fundă *cenaclul* (1827), și fu în timp de 53 ani șeful romantismului în Francia. Versurile lui sunt frumoase, bogate, sonore; imaginele ce întrebuintează sunt sublime, incomparabile în vasta lui operă poetică. În 1841, Academia franceză îl primă în sinul ei; și 1845 fu numit pair al Franciei. Ales deputat al Constituției și Legislativei, după revoluțiunea dela 1848, el fu cel mai aprig și cel mai ilustru apărător al libertăților publice. După lovitura de stat,

dela 2 Dec. 1851, pe care el o combătù cu energie, fù obligat să părăsească Parisul și Francia și petrecù 18 ani în exil. Acolo, el produse o parte din operele lui cele mai însemnate. Reintors în Francia, la 5 Septembre 1870, Hugo suportă miseriile asediului Parisului și încuragia Francia la luptă prin manifeste celebre. După aceea, în 1876, Parisul îl alese senator. El făcù o adevărată revoluțiune în teatru. Rupënd cu convențiunile adoptate, el scrise admirabile capd'opere, mai mult lirice decât dramatice, și determină nereusita romantismului în teatru. În celebra prefață *Cromwell* (1827), își exprimă doctrinele ce sùnt opuse clasicilor. Cu *Hernani* (1830) el obținù un strălucit și incontestabil succes. Victor Hugo urmăresce în drama modernă un alt scop decât drama antică. Astfel, el nu mai urmăresce o crisă morală, ci pune în relief evenimente, pe cari le împrumută istoriei. Acțiunea în loc de a se petrece în antichitate, este împrumutată timpurilor moderne. Ceva mai mult: Victor Hugo în dramele sale întrebuintează când prosa când versul. Versurile lui sùnt pline de viață, de imagini și de antitese ce isbesc atențiunea și o deșteaptă. În romane, face un mare us de epopee în prosă, ca în *Han d'Islande* (1823), *Notre-Dame de Paris* (1831), *Les Misérables* (1862), etc. Cu toate acestea, toate creațiunile lui Hugo nu sùnt de o egală valoare. Poemele sale politice, ca *Les Châtiments* (1853), *L'Année terrible* (1872), etc., precum și scrierile sale istorice și filosofice, ca *Napoléon le Petit* (1852), *Histoire d'un Crime* (1877), *Littérature et Philosophie mêlées* (1834), sùnt scrieri de o mediocră valoare. Opera lui capitală este cea poetică, pentru care numele lui va rămâne mare pentru toate timpurile, ca, *Odes et Ballades* (1822—26), *Les Orientales* (1829), *Les Feuilles d'automne* (1831), *Les Chants du crépuscule* (1835), *Les Voix interieures* (1837), *Les Rayons et les Ombres* (1840), *Les Châtiments* (1853), *Les Contemplations* (1856), și mai cu samă *La Légende des siècles* (1859—1873—1883). Opera lui Hugo este colosală. El a scris în toate direcțiunile, poezie, dramă, romane, istorie, filosofie. Influența scrierilor lui a fost considerabilă asupra epocii în care a trăit; de aceea, Victor Hugo poate fi considerat ca cel mai mare poet al Franciei din secolul său. Hugo murì 22 Maiu 1885 la Paris. Corpul lui a fost depus trei zile sub Arcul de Triumf, și tot Parisul a defilat înaintea sicriului incomparabilului său poet și mare patriot. În același timp, camerile franceze îi votară funerarii naționale. Printr'o lege specială, ele decretară depunerea corpului lui la Pantheon, rezervând, în același timp, acest sanctuar mortilor ilustri ai Franciei. Parisul, Francia și lumea întreagă îi făcură în aceea zi funerarii splendide.

Scrieri: Poesii: Odes et Ballades (1822—1826), Les Orientales (1829), Les Feuilles d'automne (1831), Les Chants du crépuscule (1835), Les Voix interieures (1837), Les Rayons et les Ombres (1840), Les Châtiments (1853), Les Contemplations (1856), La Légende des siècles (1859—1873 și 1883), Les Chansons des rues et des bois (1865), L'Année terrible (1872), L'Art d'être grand-père (1877), Le Pape (1878), La Pitié suprême (1879), Religions et Religion (1880), L'Ane (1880), Les quatre Vents de l'esprit (1881), La Fin de Satan (1886). *Drame:* Cromwell (1827), Hernani (1830), Marion de Lorme (1831), Le Roi s'amuse (1832), Marie Tudor (1833), Angelo, tyran de Padpue (1835), La Esmeralda (1836), Ruy Blas (1838), Les Burgraves (1843), Torquemada (1882), Théâtre en liberté (1886). *Romane:* Han d'Islande (1823), Bug-Jargal (1826), Le dernier jour d'un condamné (1829), Notre-Dame de Paris (1831), Claude Gueux (1834), Les Misérables (1862), Les Travailleurs de la mer (1866), L'Homme qui rit (1869), Quatrevingt-treize (1872). *Istorie:* Napoléon le Petit (1852), Histoire d'un Crime (1877). *Filosofie:* Littérature et Philos mêlées (1834), William Shakespeare (1864). *Acte și cuvinte:* Avant l'Exil (1841—51), Pendant l'Exil (1852—70), Depuis l'Exil (1870—76), Le Rhin (1842).

I. I. Nacian.

Necredința și credința deșartă.

Mulți din oamenii învățați de ađi nu cred mai nimica din adevărurile cele mai însemnate de credință ale legii noastre. Ei numai cu trupul mai sânt membri ai bisericei; sufletul le e însă străin aproape cu totul de ea.

O altă samă de oameni, și anume partea cea mai mare a poporului nostru dela sate, crede toate câte învață biserica; dar nu-și potrivește faptele amăsurat credinței, și mai face un păcat mare, creșdend în dumnezei străini.

O cortorăriță vicleană scoate ușor din minte pe femei și chiar și pe bărbați cu minciuni, că le va aduce bani și noroc în casă.

O femeie, ce se dă de bosconitoare, atrage la sine nu numai împrejurimea, ci și bărbați și femei din depărtări mari, cari vin să-și caute norocul.

Tot așa fac pascălitorii și alți înșelători, ce se dau de a tot sciutori, tămăduitori ai boalelor trupesci și sufletesci, și alungători a tuturor relelor dintre oameni.

În faptă însă toți aceștia nu știu nimica; dacă ar ști

aduce noroc sau a face bogăție, le-ar aduce înainte de toate în casa lor proprie, și nu ar trăi în sărăcie ca vai de ei.

De aceea părinții fac păcat mare, alergând în timp de necaz la babe meștere, la bosconitori, vrăjitori, fermecători ș. a.

În boale cereți ajutorul lui D-zeu, rugându-vă și fiind cu credință și nădejde tare în ajutorul său; chemați preoții bisericei să se roage și ei pentru voi, și fără zăbavă aduceți pe medicul (doftorul). Cu chipul acesta vă veți folosi mai bine decât cu toți bosconitorii din lume adunați la un loc.

Părinți! Păziți fiii voștri de păcatul necredinței și de credința deșartă!

De *necredință* sunt amenințați cu deosebire tinerii cari învață la școale prin orașe, la meșteșuguri, în bolte ș. a. Acestora le poate sluji ca scut pentru înfruntarea necredinței o bună catichisație începând din cea mai fragedă vîrstă, învățând puțin, dar cu temei, și încungiuirând cu totul învățarea de rost a religiunii, care numai timpesce judecata și înădușe simțemintele cele nobile.

O catichisație a avea bună va ajuta și tinerimei dela sate, și cu deosebire buna creștere în familie cum și luminarea prin cetit.

De necredință și de credința deșartă sufer și celelalte popoare din patrie și din alte țeri, unele poate în măsură mai mare ca poporul nostru; însă această împrejurare pentru noi nu este decât o slabă mângăiere. Nu este scris doară nicăiri, ca noi să urmăim în rele pe alte popoare, și să nu avem tăria și înțelepciunea de a păși ca pilduitori, dacă nu altcum, cel puțin în privința religioasă-morală, din care pornesce puterea și înălțarea neamurilor.

S.

Din cronica anului.

(Octobre 1901 până Septembrie 1902.)

Cum noi Românii din țerile coroanei Sf. Stefan nu putem lua parte la viața de stat, nici nu ne bucurăm de binefacerile puterii în stat, ci suntem avertați la noi înșine, și cum noi între noi încă nu prea avem năravul de a ne spriginî reciproc, de a sta unul pentru toți și toți pentru unul când e vorba de o acțiune oarecare de caracter public ori privat, — nu e mirare, că înaintăm încet de tot și nu e mirare, că viața noastră publică din cursul unui an arată atât de puține momente vrednice de remarcat. Din acele puține momente iarăș cele mai multe se refer la acțiuni sau întâmplări ale singuraticilor, căci lipsindu-ne o organizare,

lipsindu-ne și așa numita „disciplina în partid,” fiecare individ are voia să întreprindă ce vrea — dacă tocmai se află în plăcuta pozițiune de a pute întreprinde ceva.

De aceea în timpul din urmă s'a pornit în diare o viuă mișcare cu devisa: „să ne organizăm,” ba s'a cerut și revizuirea programului dela 1881 sub cuvânt, că acela încă ne împiedecă întru a pute întreprinde acțiuni sănătoase și a realiza oarecari succese. Această mișcare a tinerilor este combătută de bătrâni, cari nu vor să schimbe nimic.

Pe când astfel decurge lupta între trecut și viitor în jurul pasivității și activității, guvernării nostri se bucură ca al treilea „inter duos litigantes” și ne dau de lucru, fără considerare la coloritul nostru politic-național-confesional. Un astfel de lucru a fost în vara anului 1902 alarma dată de diare, că ministrul instrucțiunii publice vrea să maghiarizeze școalele naționalităților, prin urmare și ale noastre, și în acest scop a dat o ordinațiune în care pretinde că în jumătate din orele de instrucțiune în școalele populare să se propună în limba maghiară, pentru ca fiitorii cetățeni ai Ungariei să-și poată însuși destul de bine limba statului. Dacă e adevărat aceasta, și dacă ministrul va executa întocmai acea ordinațiune, ceea ce îi stă în putere, atunci ajungem acolo, că școalele noastre populare nu vor mai fi aceea ce trebuie să fie, adecă institute pentru luminarea și creșterea poporului, ci vor deveni locuri de tortură pentru tinerele mlădițe ale poporului nostru, vor servi pentru întunecarea, nu pentru luminarea poporului; ele vor fi chin și pierdere de timp atât pentru școlari cât și pentru învățătorii lor.

Să sperăm însă că lucrurile nu vor fi împinse așa departe.

Chestia Iancu pare a se fi finalizat. Tânărul Novacovici și-a împlinit osânda în temnița Seghedinului, după-ce repusese pe mormântul eroului cununa sequestrată. N'a putut avea însă odihnă biata cunună, căci mâni sacrilege o au ciungărit. Acum se află adăpostită în biserica din Cebea, lângă mormântul Iancului, frântă și ea, cum frântă fusese odinioară inima marelui erou.

Procese de presă au devenit așa de obicinuite la noi încât s'ar păre drept minune să treacă un an fără de ele. Și în anul din urmă a fost o mică serie, iar acum se pregătesc alta. Nu numai diarele sunt improcesuate; nevinovate cărți sunt luate la goană și confiscate dela cumpărători, iar autorii lor trași în judecată (Cartea de Aur, Darul de Paști). Cel puțin în chipul acesta se face reclamă cărților prigonite; și așa literatura la noi nu se prea bucură de sprigin. În anul acesta s'au pornit procese de presă și în contra unor diare germane din Banat, cari apără drepturile și nutresc sentimentul

național al Șvabilor din Banat; pe redactorii acelor diare i-au și expulsat din orașele respective, ca-și-când ideile s'ar pute oprîmă și nimici cu forța brachiului. — Luați la goană fuseseră și cei câțiva deputați naționaliști (4 Slovaci și 1 Sêrb), cari au putut intra în dietă la ultimele alegeri. — Cu ocasiunea expoziției agricole dela Verșet presidentul dietei contele Apponyi a aflat cu cale să țină o vorbire în care advertisa pe Șvabi să nu asculte de „agitatori“, cari îi duc pe căi greșite; iar în dietă au resunat cuvinte nu tocmai măgulitoare la adresa naționalităților. Legea maghiarisării numirilor de localități se pune în lucrare deja; astfel chestiunea naționalităților e încă foarte departe de deslegare, ea remâne ca o rană deschisă pe corpul țerii.

Pe terenul *bisericesc* trebuie să amintim moartea a doi episcopi români: a episcopului Iosif Goldiș dela Arad, al cărui portret l-a adus „Amicul poporului“ din 1900; în scaunul episcopesc dela Arad sinodul diecesan a ales pe P. C. Sa Vasile Mangra, vicar episcopesc la Oradea-Mare, a cărui întărire întârzie neobicinuit de mult. Episcopul român din Oradea-Mare, Mihail Pavel, încă a trecut la cele eterne, petrecut la mormînt de regrete generale, căci inimă nobilă a avut și mare mecenat a fost. Scaunul lui e vacant încă. —

În Sibiiu s'a pus fundamentul catedralei arhiepiscopesci și mitropolitane, în favorul căreia au început să incurgă frumoase oferte de bani dela clerul și poporul bisericei gr.-or. române, drept dovadă a iubirii casei Domnului. Această catedrală are să fie o podoabă a Sibiului și un monument falnic al progresului Românilor pe teren bisericesc.

Progrese se realizează la noi și pe terenul *cultural*, cu deosebire prin activitatea celor două mari societăți culturale românesce, cari în adunările lor anuale își dau sama despre activitatea ce au desvoltat în anul din urmă, și croiesc calea ce au să urmeze în viitor. Anul acesta „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ și-a ținut adunarea generală în Oravița la 14 și 15 Septembrie n. 1902 sub conducerea presidentului Dr. Alexandru Mocsonyi, care a deschis adunarea prin un discurs scurt dar bogat în concepțiuni de adevărate idealuri naționale. Primirea Asociațiunii la Oravița a fost una din cele mai cordiale și entusiaste. Cu ocasiunea acestei adunări s'a arangiat o foarte frumoasă petrecere poporală, apoi obicinuitul bal și a doua di petrecere cu dans, iar a treia di excursiuni. Intre decisiunile acestei adunări generale de mare importanță e aceea, prin care comitetul se îndrumă „să facă lucrările începătoare pentru edificarea casei naționale“. Adunarea din anul viitor s'a hotărît să se țină la Sătmar. Memorabile sînt cuvin-

tele cu cari presidentul Dr. Al. Mocsonyi a închis adunarea. Dînsul a   is:

„S  nt convins, că focul sacru, care a   nc  ldit inimile Dvoastre în aceste   ile festive, nu se va stinge,   i Vă rog, ca reintonc  ndu-ve acasă să fi  i tot at  t  ia apostoli   nfoca  i ai Asociațiunii.“

„Vă rog să de  tepta  i în cercuri tot mai largi interesarea pentru n  suin  tele noastre culturale, căci — *  n cultura na  ional   este salvarea noastră na  ional  .*“

Pe c  nd Asocia  iunea ducea luminile culturii rom  nesci în părțile sudvestice ale Românilor din aceas     ear  , pe atunci „*Societatea pentru crearea unui fond de teatru român*“ ducea luminile sale în părțile nordostice. Aceas   societate   i-a ținut adunarea sa generală la 7   i 8 Septembre n. 1902 în Bistri  a, unde a fost primită cu mult entusiasm.   i aici s'au arangiat serbări frumoase, ca petrecere poporală, concert   i teatru, petrecere cu dans, etc.

Cea mai importantă între decisiunile acestei adunări generale e aceea, că nu se află motivată modificarea statutelor societ   ii, ci pe temeiul statutelor actuale să se înceapă o lucrare pregătitoare pentru înființarea teatrului na  ional, având comitetul să presinte un plan de ac  iune la viitoarea adunare generală, care se va   ine la Sebe  ul-s  sesc

Frumoase   i   n  l  toare de inimi au fost serbările împreunate cu adunările acestor două societ   i culturale   i ele ne dau garanța, că — cel pu  in pe teren cultural — pun  nd umăr la umăr vom înainta   i noi,   in  nd pas cu popoarele civilisate.

Dieta *Ungariei* se   ntrunesc   în toamna anului 1902 în noul palat al dietei, zidit pe malul Dunării   n Budapesta. E un palat grandios, care a costat câteva milioane. Ar fi de dorit numai, ca precum toate popoarele acestei   eri au contribuit cu banii lor la ridicarea acestui palat, în aceea   măsură să fie p  r  ase de bun  voin  a   i considerarea „p  rin  ilor patriei“, cari se vor aduna în acest palat pentru a dirige soartea acestei   eri d  ndu-i legi bune   i drepte. Capitala Ungariei a mai fost împodobită   i cu noul palat regal   i cu un frumos pod preste Dunăre.

Maghiarii au serbat cu mult sgomot la 19 Septembre 1902 aniversarea de 100 ani dela nascerea lui *Ludovic Kossuth*. Un lucru frumos acesta, căci se cuvine ca popoarele să serbeze memoria oamenilor mari ai lor; e trist însă, că altor na  ionalit   i din Ungaria nu li-se permite să facă   i ele asemenea.

La 13 August 1902 s'a serbat   i în Ungaria aniver-

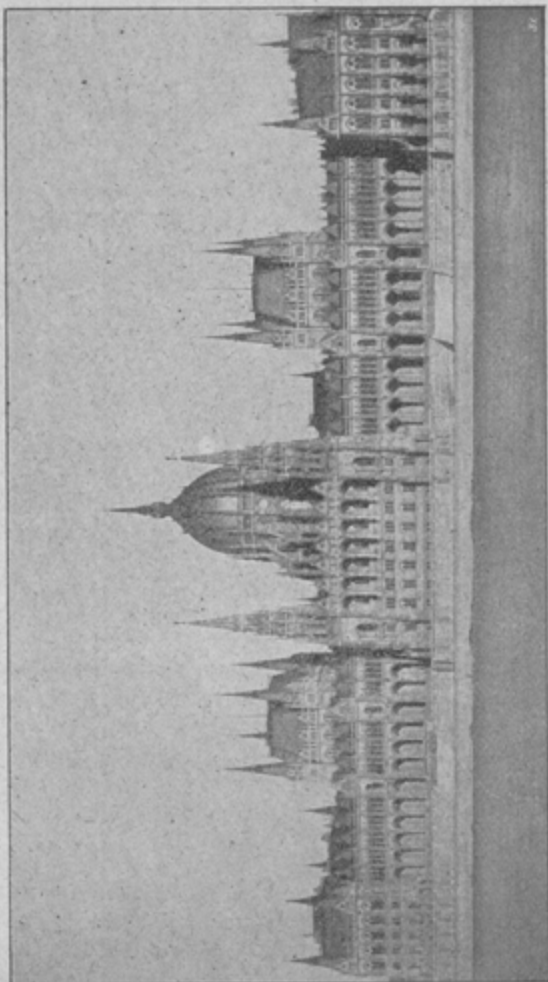
sarea de 100 ani dela nascerea poetului german Nicolau Niernbsch nobil de Strehlenau, cunoscut sub numele de *Nicolau Lenau*, născut în Csatađ lângă Timișoara.

Pe la începutul lunei Octobree 1902 e proiectată desvélirea monu-mentului ridi-cat în Cluj ma-relui rege al Un-gariei Mateiu Corvinul.

In anul ace-sta, la 23 Mart., a murit „sdro-bitorul naționa-lităților“

Coloman Tisza, care un lung șir de ani a condus destinele țerii ca ministru-president. Băr-bat de stat de prima forță, orator dialecti-cal și debatteur eminent, activitatea sa poli-tică a impri-mat preste 35 de ani caract-erul tiszaișt în viața politică a Ungariei. Năs-cut la 10 De-cembrie 1830 în Geszt, la 1848 e deja conce-pist în mini-steriul de culte al guvernului re-voluționar, apoi

după sufocarea revoluțiunii emigrează în străinătate cu frații săi, unde își continuă studiile, cercetând deosebi universitatea din Berlin. Reîntors a casă se ocupă cu administrarea mo-șilor sale; la 1855 e ales curator-adjunct al bisericei reformate

Palatul parlamentului în Budapesta.

din Salonta mare și deja de pe atunci își arată forța de fiitor mare bărbat. La 1859 face în conventul bisericesc opoziție strașnică patentei împărătești, gravaminoasă pentru autonomia bisericei reformate, cum și contra diplomei din Octobrie. La 1860, pentru a slăbi opoziția, e numit comite al Bihorului, dar Tisza nu primesce. În acelaș an s'a căsătorit cu contesa Elena Degenfeld-Schomburg. La 1861 cercul I al Dobriținului îl alege deputat la dietă, care apoi îl alege prim-vicepresident. Ca opozițional față cu Deák (partidul de adresă) după moartea curândă a contelui Teleki László devine el șeful partidului

Nicolau Lenau.

resoluționist și duce campanie înverșunată contra celor cari erau pentru adresă la mesagiul de tron. Între anii 1861 până 1865 agită în presă.

La dieta din 1865 orașul Dobrițin îl alege iarăși deputat. Alături cu Ghiczy Kálmán conduce partidul opozițional („balközép-párt”); în 17 Martie 1868 ține adunare la Oradea mare și statorește punctele de program ale opoziției (vestitele „puncte bihorene”). La 1874 Ghiczy trece în partidul guvernamental și primesce să

facă parte din cabinet și astfel Tisza rămâne singur șef al opoziției. La 3 Februarie 1875 însă cabinetul Bittó își dă dimisia, Tisza fusionează cu partidul dela putere (deákist) și primesce portoliul ministeriului de interne, iar la 2 Octobrie 1875 ajunge ministru-president.

Încă dela 1867 Tisza se impune situației tot mai mult, iar dela 1875 devine aproape dispunător absolut asupra vieții politice a Ungariei! Cincisprezece ani ministru-president (în care timp a fost și ministru de finanțe, ministru a latere, ministru de interne, la anumite intervale), a creat era tiszaiștă în viața publică și politică a țării și s'a făcut remarcabil prin necruțătoarea prigonire a naționalităților nemaghiare. Nu înzadar i-s'a dat numele „sdrobitorul naționalităților”.

În 1890, la inițiativa Kossuthistilor se desbătea în dietă un proiect de lege despre repatriarea lui Kossuth Lajos.

Declarațiunile sale în firul acestor debateri l-au făcut apoi imposibil la guvern. Și-a dat dimisia și M. Sa i-a primit-o. De atunci a influențat asupra politicii guverniale numai ca simplu deputat. În ciclul actual fusese ales deputat în cercul Abrudului.

La 19 Aprilie a murit ministrul de comerțiu *Ferdinand Horánszky* abia la 2 luni după numirea sa de ministru. El fusese unul din conducătorii partidului apponyist, numit național, care în timpul din urmă a fusionat cu partidul guvernamental.

La 10 Iulie a murit în Oradea mare și a fost înmormântat în Timișoara episcopul romano-catolic din Oradea, cardinalul *Laurențiu*

Schlauch. Schlauch s'a născut din părințișvabi în Aradul nou la 27 Mart. n. 1824; a fost hirotonit preot în 3 Aprilie 1847 și ordonat capelan în Sânmiclăușul mare, apoi în Oravița (1849), în Pecica (1850), iarăși în Sânmiclăuș și în sfârșit în Timișoara, unde a propus totodată teologia dogmatică în liceul episcopesc. În 1859 a fost numit pleban în Marczyfalva, în 1863 în Iarmata. În 1872 canonic

Coloman Tisza.

în Timișoara, 17 Martie 1873 episcop la Sătmar, 8 Aprilie 1887 episcop la Oradea mare. Schlauch a fost unul dintre cei mai învățați episcopi ai bisericii rom.-catolice din Ungaria; după moartea primatului Simor a fost candidatul Vaticanului la scaunul primatial, guvernul însă s'a opus din toate puterile și n'a voit nici pe arhiepiscopul Samassa dela Agria, ci a scos la iveală pe abatele mănăstirii dela Pannonhalma, pe Vaszary. Vaticanul însă drept răspuns la opoziția guvernului a ridicat pe Schlauch la rangul de cardinal (12 Iunie 1893), o distincție ce numai arhiepiscopilor se dă. Incepând de pe timpul Mariei Terezia nici n'a mai fost în Ungaria alt episcop cardinal.

În *Austria* s'au mai calmat spiritele și parlamentul a putut funcționa. Multă grije a cauzat și mai cauzează încă ministrilor ambelor state ale monarhiei austro-ungare chestia

pactului între cele două jumătăți ale monarhiei. Pertrăc-tările în această chestie pare că nu mai au sfârșit; rezultatul încă nu se scie. Casa domnitoare a avut câteva serbători familiare în acest an. La 23 Ian. 1902 s'a cununat în Viena archiducesa Elisaveta, fica reposatului clironom Rudolf, cu prințul Otto Windischgrätz. Iar la 21 Febr. și-a serbat cu-nunia de aur archiducele Rainer cu soția sa Maria Carolina. În aceeași zi a murit în Viena Dr. Emil Holub, cunoscutul explorator al Africei. În 24 Aug. n. a murit în Gmunden

nepoata de frate a M. Sale, archiducesa Margareta Sofia, soția ducelui Albert de Württemberg, în etate de 32 ani.

În zilele de 26 până 30 Iulie s'a ținut în Graz congresul cân-tăreților germani din toate părțile lumii. Ad-mirabila hală festivă, unde s'au ținut ser-bările, era un model de edificiu uriaș; pe podiul ei încăpeau 10,000 oameni și tot atâția în locul rezervat publicului.

În 13 Iulie n. a reposat în Viena Ema-nuil Hermann, inven-tatorul cărților po-stale, în etate de 63 ani. Hermann s'a născut în

Printul Otto Windischgrätz.

Klagenfurt în 1839. La început a fost ampoliat ministerial, apoi profesor de economia națională la universitatea din Viena, iar în urmă profesor la școala superioară pentru științele tehnice. În 26 Ianuarie 1869 a publicat în „Neue Fr. Presse“ un articol, în care propunea ca oficiile postale să primească și expedize bilete (cărți postale) în mărimea cuvertelor, pro-vădute cu marcă de 2 cruceri, pe cari însă textul să nu conțină mai mult decât 20 cuvinte. Ministrul de comerț al Austriei a acceptat propunerea și în acord cu cel al Ungariei în 1 Octombrie 1869 a inactivat carta postală, dar fără restric-țiunea propusă de Hermann în privința extensiunii textului.

România cu toate greutățile crizei economice, din care e pe cale a ieși, a continuat a înainta pe calea progresului. În acest an i-a fost dat să serbeze amintirea unor zile mari din istoria ei. La 13 Ianuarie v. 1902 s'au împlinit 100 de ani dela nascerea marelui patriot român *Ioan Eliade-Rădulescu*; această aniversare a serbat-o România și în special Academia Română.

Foile din România aduceau într'o vreme următoarea scire:

Acum doi ani, când sute de familii de țerani români

din România, din cauză că nu mai puteau face față miseriilor de traiu se hotărâseră să emigreze, s'a aflat un om bun și iubitor de neamul său, și a dat gratis câte opt pogoane de pământ fiecăreia dintre aceste familii și tot gratis le-a pus la dispoziție, din pădurile sale, materialul necesar pentru a-și face case de locuit și clădiri economice. Și acest mare binefacător era senatorul Sava Șomănescu.

Archiducesa Elisabeta de Austria.

Acum de curând guvernul României a modificat legea învățământului profesional, introducând în ea dispozițiuni chemate a da avânt dezvoltării meseriilor și agriculturii. Dornic de a vedé realizate speranțele legate de rezultatele acestei legi, un mare proprietar din România a oferit: 40 pogoane de pământ din moșia sa Liiceni-Drăghiceni (județul Romanati) pentru înființarea unei școale de agricultură; 40 pogoane din moșia sa Peșteana (județul Gorj) pentru înființarea unei școale de agricultură; 40 pogoane din moșia sa Șopot (județul Dolj) pentru înființarea unei școale de agricultură. La toate aceste d-sa a oferit și localele necesare școalelor, până când ministerul va puté clădi localuri proprii,

promițând a procura el însuși materialul de lipsă la clădirea localurilor. Pe lângă acestea dorind a se înființa la Peșteana și Șopot și școale practice de meserii (pe lângă cele de agricultură), a oferit localurile necesare, până la construirea lor din partea ministeriului, oferind spre acest scop materialul necesar. Școala de meserii Șopot a înzestrat-o deja cu două resboaițe sistematice de țesut (600 lei unul), oferindu-se totodată a îngriji însuși de întreținerea completă (locuință, încălzit și mâncare) a celor angajați la această școală. Iar acest mecenat al în-

Archiducele Rainer.

vătământului profesional din România e — senatorul Sava Șomănescu. Iată fiul vrednic al națiunii sale! Iată patriotul adevărat!

Germania și-a pierdut pe unul din eroii săi. Regele Saxoniei, Albert, amic al monarhului nostru, a murit la 18 Iulie în Sybilleort din Silesia. I-a urmat pe tron fratele său, principele *George*. — În anul acesta Germania a intrat în raporturi amicale cu Statele Unite din America

de nord cu ocaziunea botezului yachtului imperial „Meteor”, construit în New-York. Acest act, după cererea împăratului Wilhelm, l-a îndeplinit D-șoara Alice Roosevelt, fca presidentului Statelor Unite; împăratul a fost reprezentat la acest act prin fratele său prințul Heinrich, căruia i-s-au făcut mari ovațiuni în New-York. — Câștigând prietini în afară, Germania, în special Prusia, n'a întârziat a-și face și dușmani acasă. A pornit o goană formală asupra bieților Poloni din Posen, cari au păcatul a nu voi să se lapede de limba și naționalitatea lor. Împăratul-orator s'a dus și în persoană la ei să influențeze asupra Polonilor să se germanizeze.

În cursul acestui an Germania a pierdut prin moarte

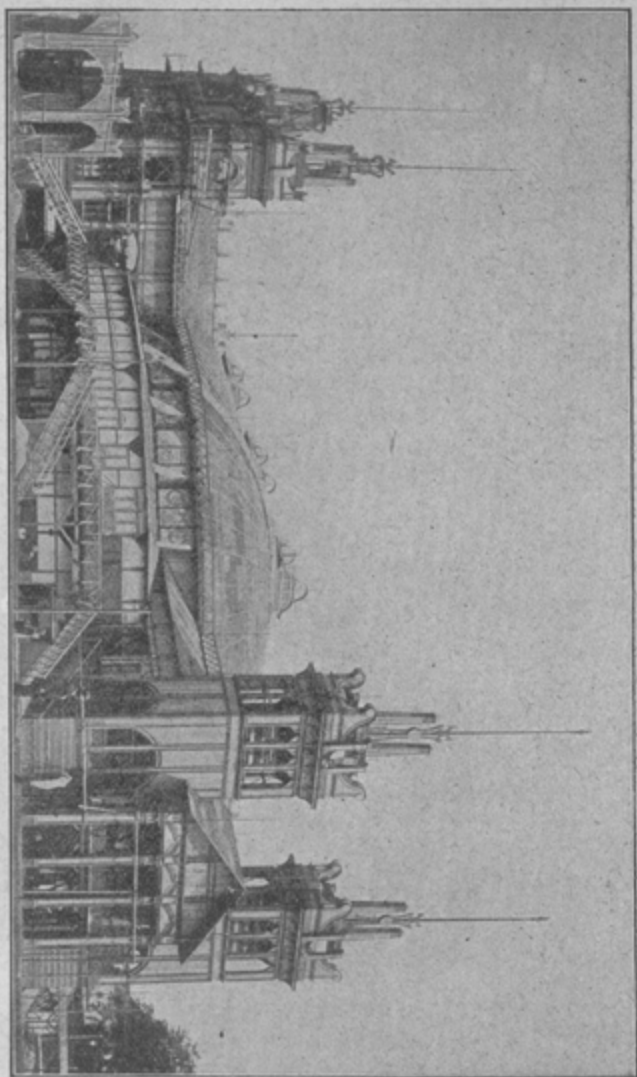
doi bărbați însemnați: unul Rudolf de Bennigsen, conducătorul partidului național-liberal, mare politician și om de stat. Celălalt a fost renumitul medic, consilierul intim Dr. *Rudolf Virchow*, mort în Berlin la 5 Sept. n. 1902. Numele lui ocupă loc de frunte în analele științei medicale. Din generațiunea actuală nici unul nu se poate măsura cu Virchow în privința meritelor câștigate pe terenul scrutărilor medicale și pe al succeselor acestor scrutări. Rokitsansky, renumitul profesor de medicină la universitatea din Viena, Lombroso, Koch, și alți fruntași ai științei medicale au trebuit să capituleze în fața criticei lui Virchow asupra teoriilor lor. R. Virchow s'a născut în 1821 în Schievelbein (Pomerania) din părinți bogați. Nu s'a dedicat carierei medicale pentru traiu, ci din curată iubire a științei. Averea i-a și făcut posibil să cerceteze, să scruteze și să caute — adevărul, și în scopul acestor cercetări nu cruța nici cheltuieli nici oboseli. În 1848, din încredințarea ministrului de culte a cutreerat întreagă Silezia-superioară spre a studia febra tifoidă, ce grassa în mod epidemic în numita provincie; în 1859, chemat de guvernul norvegian a petrecut mult timp pe litoralul vestic al Norvegiei, pentru a studia lepra, etc. În Octobrie 1901 și-a serbat iubileul de 80 ani ai etății, cu care ocaziune savanții tuturor statelor europene, și chiar și de preste mări i-au făcut cele mai elogiatoare omagii. În timpul din urmă fusese bolnav greu, la băile din Harzburg. Într-o vreme i-se făcuse așa de bine, că a mers acasă la Berlin. Acolo însă s'a îmbolnăvit de nou, iar moartea l-a scăpat de toate suferințele. Virchow a luat parte activă și în viața politică; în dieta imperială a Germaniei

Maria, Archiducesa Rainer.

era mare apărător al ideilor liberale și contrar al lui Bismarck, cu care nu odată a avut lupte parlamentare crâncene. În

Hala cîntăreșilor în Graz.

apărarea liberalismului nu se temea să facă opoziție nici chiar împăratului. Era omul adevărului și unica autoritate pentru el era — adevărul. Portretul lui l-am publicat în anul trecut.

În *Rusia* se lătesc mișcările revoluționare între țerani, ba și printre soldați. Cu toate acestea Rusia nu abstea dela politica sa orientală, ci și-a întins mâna protectoare și asupra *Bulgariei*. — Activitatea comitetului bulgar-macedonean s'a continuat și desele conflicte cu autoritățile și trupele turcesci sunt opera agitațiunilor bulgare în Macedonia.

Francia a pierdut în acest an doi romancieri. În Aprilie 1902 a murit în Paris X. Montepin în etate de 78 ani. El a fost foarte productiv, iar lucrările sale au fost bine primite și sunt și azi cu drag cetite. La început a fost diarist. Mai târziu apoi s'a dedicat cu totul literaturii frumoase, producând senzație cu romanele și cu dramele sale. Lucrările sale sunt traduse în toate limbile culte europene. —

Regele Albert al Saxoniei.

Iar la 29 Sept. a murit Emile Zola, renumitul romancier francez și în unele privințe chiar creatorul direcției realiste în literatura franceză. El a fost aflat mort în pat. Medicii au constatat că moartea i-a provenit din asfixiere.

— Zola s'a născut în 2 Aprilie 1842 în Paris. S'a pregătit întâiu pentru cariera de librar, dar se ocupa și cu beletri-

George, regele Saxoniei.

stica, dedicându-se în urmă exclusiv acesteia și ajungând să fie cel mai de frunte reprezentant al literaturii realiste.

Romanele sale treceau în deci și sute mii de exemplare și aproape toate sunt traduse în limbile celorlalte națiuni culte.

Miss Alice Roosevelt.

„Campanilla” s'a dărîmat producînd mare spaimă și multe regrete. Îndată s'a și pornit mișcare și s'au subscris sume însemnate pentru reedificarea turnului în stilul și forma lui originală.

Spania își are acum regele său. După îndelungata regentă a reginei-văduve Cristina (o archiducesă austriacă) în anul acesta împlinind Alfonso XIII etatea de 16 ani, conform legilor spaniole a fost declarat major și încoronat rege al Spaniei, luînd însuși conducerea destinului statului.

Belgia și-a pierdut pe regina sa. Maria Henrieta Ana, regina Belgiei, a murit la 20 Sept. în Spaa.

Tinera regină din *Olanda*, Wilhelmina fusese rău bolnavă, dar s'a reînsănătoșat spre bucuria supușilor ei credincioși.

Anglia a atras atenția lumii asupra sa și în anul acesta.

În politică Zola nu s'a amestecat pînă pe timpul procesului de tradare a lui Dreyfus. Atunci a scris și agitat în favorul lui Dreyfus, prin ce și-a atras ura naționalistilor și vr'o câteva procese în cari fusese osândit pentru calumniare, etc.

Osînda însă nu și-a împlinit-o, căci s'a refugiat la Londra, de unde s'a reîntors la Paris numai după amnestia generală dată de cabinetul Waldeck-Rousseau.

Italia a pierdut unul din numeroasele și frumoasele monumente istorice. Renumitul turn de pe piața San Marco din Venetia, numit

Emile Zola.

Pentru încoronarea regelui Eduard VII se fixase ziua de 26 Iunie. S'au făcut pregătiri mari și costisitoare, veniseră oaspeții princieri din toate părțile lumii, când se vesti, că încoronarea nu se poate ține fiind regele bolnav. După unele operațiuni regele se însănătoșă și încoronarea se făcu în fine la 9 August cu toată pompa istorică, obicinuită în Anglia la astfel de ocațiuni în renumita biserică Westminster din Londra.

Englezii au putut serba cu atât mai voioși încoronarea regelui lor, cu cât puțin mai înainte se pusese capăt neome-

nosului resboiu ce purtau de doi ani și jumătate în contra *Burilor* în Africa de sud. La 1 Iunie s'a încheiat pacea, prin care s'a pus capăt resboiului înfricoșat, în care Burii au dat cele mai frumoase dovezi de eroism, de iubire de patrie și libertate. Cu tot eroismul lor ei — o mână de oameni — ce puteau face fără nici un ajutor în contra puternicei Anglie. În lupte ei au fost biruatorii, ei au fost cei tari, iar

în pace au trebuit să cedeze, ca să-și salveze ce mai pot. Condițiile de pace sânt următoarele:

I. Cetățenii înarmați vor depune îndată armele și vor preda toate tunurile, arme și munițiuni ce au în stăpânire ori sub controlul lor. Vor înceta ori ce ostilități împotriva autorității regelui Eduard VII, pe care îl vor recunoaște de suveran legal.

II. Vor fi repatriați toți acei cetățeni cari sânt înafară de hotarele Transvaalului și Oranjului și toți prizonierii de resboiu cari sânt înafară de hotarele Africii sudice, dacă vor recunoaște suveranitatea regelui Eduard VII și se vor asigura speșele de repatriare.

Alfonso XIII, Regele Spaniei.

III. Cetățenii cari se vor preda și se vor întoarce astfel, nu vor fi lipsiți de libertatea personală și averea lor.

IV. În contra cetățenilor cari se vor preda și reîn-
toarce, nu se va pute porni cercetarea nici la autorități ci-
vile nici la cele militare pentru fapte în legătură cu resboiul.
Punctul acesta nu se va referi însă și asupra unor fapte ce
sunt în contradicție cu obiceiurile de resboiu, cari se vor
pertracta de altfel, după încetarea ostilităților, la tribunale.⁶

Henrieta, regina Belgiei.

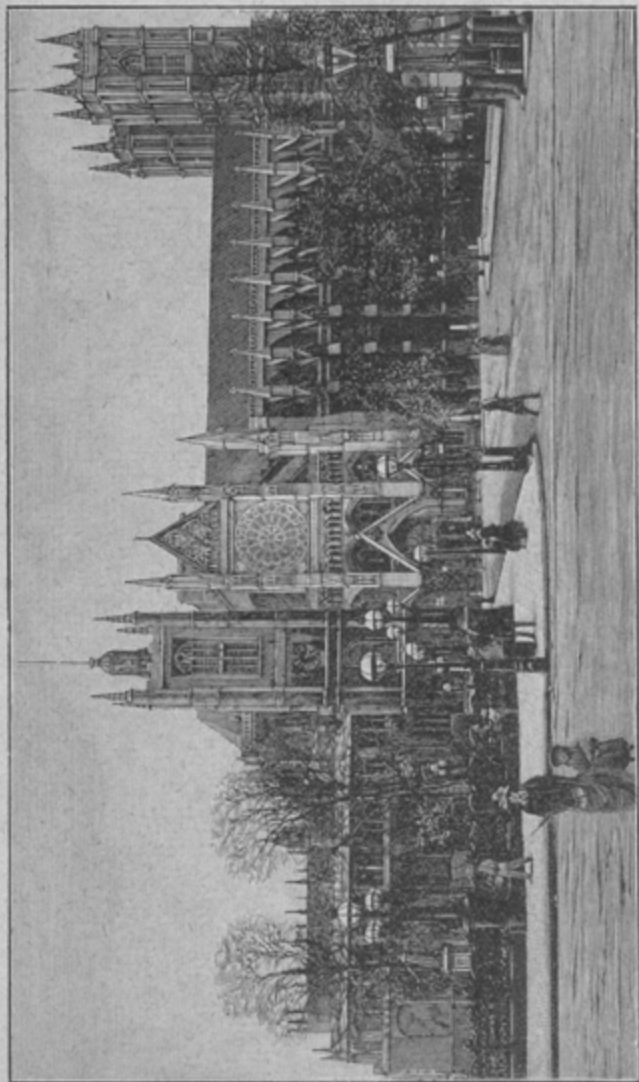
Când au fost cetite
punctele de pace în par-
lamentul din Londra,
primul lord al tesauru-
lui, Balfour, a mai făcut
și următoarele declara-
țiuni cu privire la Buri:

Limba olandeză se
va preda în școale pu-
bliche din Transvaal și
Oranje, unde vor dori
părinții, și întrebuin-
țarea ei e permisă și la
tribunale, dacă aceasta
va fi necesar în inte-
resul justiției. Purtarea
armelor e permisă ace-
lora din coloniile
Transvaal și Oranje,
cari au necesitate de
ele și cari vor căpăta
licență legală. Îndată-ce
va fi posibil, regimul mi-
litar va fi înlocuit cu re-
gimul civil, și îndată-ce

vor permite împrejurările se vor introduce și instituțiile re-
presentative, din cari isvoresce autonomia. Chestiunea, dacă
indigenii să câștige drepturi electorale, se va decide numai
după introducerea autonomiei. Nu se vor pune dări pe pro-
prietățile de pământ din coloniile Transvaal și Oranje pentru
rebonificarea cheltuielilor de resboiu. Îndată ce împrejurările
vor permite, se vor numi comisiuni în toate districtele; ele
vor fi presidate de un funcționar și vor fi reprezentați locui-
torii districtului cu scop, ca oamenii să fie sprijiniți în re-
luarea proprietăților etc. Guvernul englez va pune la dis-
poziția acestor comisiuni trei milioane funți sterlingi.

Convenția a fost subscrisă de Kitchener și Milner în

numele guvernului englez, apoi de Steyn, Dewett, Olivier și Hertzog în numele guvernului oranjez și de Schalk-Burger,

Abatia Westminster în Londra (biserica de încoronare).

Reitz, Louis Botha și Delarey în numele guvernului transvaalian.

Bătăliile mai însemnate în resboiul anglo-bur au fost următoarele: în 1899: în 20 Octobree Englezii sunt bătuti la

Glencoe, însuși generalul Symons rămâne mort pe câmpul de luptă; în 21 Octombrie Buriile sunt bătute la Elandslage; în 30 Octombrie în apropiere de Nicholson-Neck Englezii mănca bătaie, 1000 de inși cad prizonieri; în 28 Novembre generalul Methuen alungă o oaste de Buri la râul Modder; în 10 Decembrie Buriile bat la Stromberg armata generalului Gatacre; în 11 Decembrie Buriile bat la Magersfontein armata lui Methuen; în 15 Decembrie generalul Buller pierde marea bătălie dela Colenso. *In 1900:* în 24 Ianuarie Englezii au pierderi uriașe în bătălia dela Spionskop; în 27 Februarie comandantul Cronje capitulează la Paardeberg; în 31 Martie în bătălia dela Sauna Post Englezii pierd șapte tunuri; în 5 Aprilie Buriile sunt bătute de oastea lui Methuen, generalul Villebois (bur) cade în luptă. *In 1901:* în 5 Iunie De Wett prinde ariergarda oastei engleze la Heilbronn; în 11 Iulie Buriile fac prizonieri, în lupta dela Witals-Neck, 600 soldați englezi și iau două tunuri; în 30 Iulie generalul Prinslov împreună cu 4000 de ostași capitulează în apropiere de Vithleim; în 15 Decembrie generalul bur Kruitzienger cade prizonier. *In 1902:* în 24 Februarie Buriile prind la Klerksdorp 450 soldați englezi; în 27 Februarie generalul Kitchener prinde la Harrismith 600 de Buri; în 7 Martie Buriile bat oastea lui Methuen și fac prizonier pe însuși Methuen.

După încheierea păcii comandantii buri au venit în Europa, s'au prezentat la regele Eduard VII și acum publică un apel pentru contribuiri în scopul de a ajuta pe orfanii și văduvele Burilor căzuți în război.

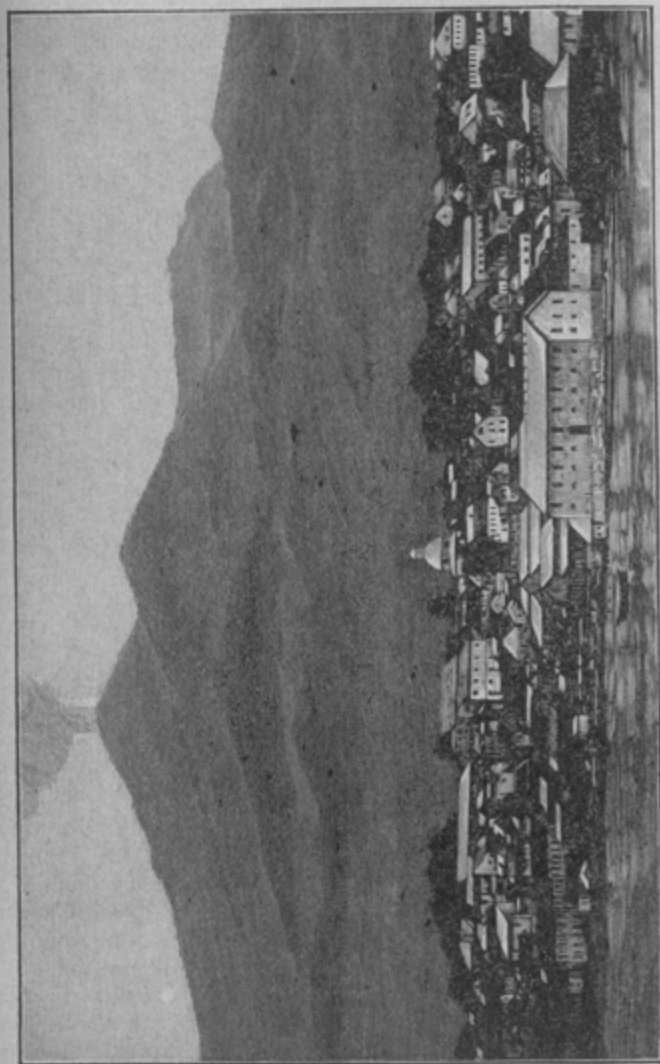
Bătrânul președinte Krüger nu vrea să se supună regelui englez și mai bucuros rămâne expatriat în Olanda, decât să fie supus regelui englez.

Interesant e, că autorul intelectual al nefericitului război, ambițiosul și nesățiosul Cecil Rhodes, fost președinte al coloniei Cap, nu a ajuns să vadă sfârșitul războiului. El a murit în Martie în vîrstă de abia 49 ani.

În China se pare că Boxerii tot nu vor să se liniștească. Iscusitul diplomat chinez, Li-Hung-Ciang, care a contribuit mult la aplanarea conflictului din anul trecut, a reposat anul acesta.

Nu numai oamenii, dar și pămîntul se revoltă uneori. *Vulcanismul* pare că nici cînd nu s'a manifestat în mod așa de înfricoșat ca în anul acesta. Prin Februarie 1902 s'a înțîmplat în Caucazia la *Semaha* un teribil cutremur de pămînt. Despre devastările cauzate de acest cutremur o comisiune exmisă în acest scop a raportat, că au fost bătute de cutremur 126 comune, în cari au fost pustiite de tot

8496 case, iar deteriorate au fost 3943 case, 4163 clădiri economice, 11 biserici, 41 moschee, 3 mori, 3 școli și 8 sta-

St. Pierre cu vulcanul Mont Pelée (Înainte de erupție).

bilimente de țesătorie, 86 oameni au perit, iar 60 au fost răniți. (Rapoartele telegrafice de pe atunci spuneau că peste 200 de oameni au perit.) Animale au perit foarte multe. Pe

lângă acestea a bătuit viscol de zăpadă și epidemia de tifus și scarlatină. În apropiere de satul Merassa a erupt un vulcan; lângă munte s'a deschis pământul și vărsa lavă ferbinte.

Mai îngrozitoare catastrofă s'a întâmplat pe insula Martinique din Antilele mici (America centrală), unde vulcanul *Mont-Pellée* a pustiit de tot orașul St.-Pierre, situat la poalele lui. Dintre 27,327 locuitori abia treizeci și doi au scăpat; ceilalți au perit, acoperiți de lavă. Asemenea au perit împreună cu întreg personalul, și cincisprezece corăbii, cari pe timpul erupțiunii se aflau în portul orașului. Această catastrofă oribilă numai cu pustiirea orașelor Pompeii Herculenum poate fi asemănată.

Insula Martinique (în grupul insulelor Antile) e cea mai importantă și mai bogată posesiune a Franciei, are guvernor și e împărțită în două districte: Fort de France și St.-Pierre. Orașul St.-Pierre era cel mai mare oraș francez în India vestică.

Vulcanii din alte părți ale pământului încă au dat semne de activitate, ca și cum pământul s'ar revolta în contra atâtor nedreptăți și fărădelegi, câte săvîrșesc oamenii pe suprafața lui.

La sfîrșitul reprivirii noastre se cuvine să ne aducem aminte de aceia, cari terminându-și cariera pămîntească s'au mutat la cele eterne. Dintre *morții noștri* din ultimul an amintim pe următorii:

Mihail Pavel, episcop gr.-cat. în Oradea mare. Biografia lui o dăm la alt loc.

Iosif Goldiș, episcop gr.-or. în Arad. Biografia i-am publicat-o în „Amicul Poporului” din 1900. Averele de vr'o 60,000 cor. episcopul Goldiș a testat-o dieceșei, în scopul ca din venitul ei să se dea stipendii la studenți de școale medii, la teologi și la universitari.

Iosif Naniescu, arhiepiscop și mitropolit al Moldovei și Sucevei, † 26 Ian. v. 1902 în etate de 80 ani. Dînsul a fost originar din Basarabia, fiu de preot, și a trecut în Muntenia ca copil, primit fiind în serviciul episcopului Chesarie din Buzău, care l-a călugărit în vîrstă de 15 ani, hirotonindu-l întru diacon pe sava persoanei sale. Punându-se pe învățătură, din propriul său indemn, și fiind foarte cucernic și supus, repede a trecut preste treptele ierarhiei inferioare, ajungînd după secularizarea averilor bisericesci superior al bisericii Sărindar din București și totodată profesor de religie la gimnasiul Mateiu Basarab. Mitropolitul Nifon, ținînd foarte mult la deșteptăciunea lui, îi dăte în curînd rangul de archimandrit și la cea din urmă ocaziune îl făcu archiereu. La anul 1873 fu ales episcop

al Argeşului, iar un an în urmă, la 1874, fû ales mitropolit al Moldovei, dovedind prin fapte, prin activitate neîntreruptă, că alegerea nu putea să fie mai nimerită.

Arcadie Ciupercovici, mitropolit al Bucovinei, † 5/18 Martie 1902 în etate de 79 ani. S'a născut la 14 Aprilе v. 1823 în Câmpulungul-Bucovinei, căpătând în botez numele Alexandru. Familia sa, originară din Fundul-Moldovei, se cheama Ciupercă. Moşul său Gavriil era preot în Fundul-Moldovei pe timpul încorporării Bucovinei la Austria. Inscris la şcoala clericală din Suceava, directorul şcoalei l-a înmatriculat cu numele Ciupercovici. La 1847, după absolvirea teologiei, s'a căsătorit şi a fost trimis preot la Toporouţ, de unde în 1848 a fost chemat preot la Cernăuca pe moşia Hurmuzacheştilor; de acolo, la 1853, s'a strămutat la Bădeuţ şi Mileşauţ. La 1861 a ramas văduv, iar la 1866 a intrat în cinul monachal la mănăstirea Putna, primind numele monachal Arcadie. La 1874 e ridicat la rangul de archimandrit, iar la 1878 a fost numit asesor consistorial. La 1880 e numit vicar general sub arhiepiscopul-mitropolit Dr. Silvestru Morariu Andreevici, iar după moartea acestuia (întemplată în 1895) în Februarie 1896 e numit arhiepiscop-mitropolit al Bucovinei şi Dalmaţiei şi sfinţit în Aprilе 1896 în Viena. Instalarea în scaunul arhiepiscopesc i-a fost în Maiu 1896.

G. C. Filippescu, mare mareşal al curţii regale din Bucureşti, a murit pe neaşteptate Luni 9/22 Septembrie, la staţiunea balneară Nauheim din Germania, unde urma de câţva timp o cură. Decedatul s'a distins în chip deosebit în numeroasele însărcinări şi demnităţi pe cari le-a avut în cursul unei vieţi plină de fapte bune. Născut la 1847, şi-a făcut studiile în Germania şi Austria şi apoi a intrat în oastea moldovenească cu gradul de sublocotenent. Dela 1866 până la 1874 a exerciat pentru prima oară, cu un tact deosebit, spinoasa demnitate de mareşal al curţii române. După aceea a fost trimis reprezentant al ţerii la curtea Rusiei, post pe care l-a păstrat până în 1876. Întors în ţeară, s'a consacrat cu un zel deosebit operelor de binefacere, puse sub patronagiul M. S. reginei, secundat întru aceste bune făptuiri de distinsa şi nobila sa soţie, d-na Lidia Filippescu. Regretatul mare mareşal era presidentul consiliului de administraţie al societăţii Regina Elisabeta, al soc. Policlinicei şi al soc. Surorilor de caritate. El a reuşit să deе acestor societăţi o însemnată dezvoltare, graţie spiritului său de iniţiativă şi activităţii sale spornice şi neobosite. În anul 1900 George Filippescu a fost din nou numit mare mareşal al curţii. El îşi făcea o fală din faptul, că nu făcea politică, că nu aparţinea şi nu voia să

aparțină nici unei grupări politice, căutând numai să servească cu un devotament nemărginit pe suveran, adânc convins că astfel își îndeplinea cea mai mare datorință către țeară. George Filippescu a fost un mare și bun patriot; el lasă un gol greu de împlinit, regrete unanime și viu simțite.

Alexandru Paraschivescu Alpar, pictor român, a reposat Joi (24 Octobrie) în București. Alpar a fost artist autodidact, a învățat pictura singur, fără a fi luat instrucție dela profesori, și s'a validat deosebi ca peisagist. A rămas după el, afară de operele sale de artă, o frumoasă colecțiune de teșături și cusături românești, pe cari le colectase cu scop de a înființa un muzeu pentru asemenea lucruri. Asemenea și o bogată colecțiune de fotografii, dintre cari deosebi cele luate de pe sculpturile în lemn, pe cari le-a aflat prin mănăstiri și biserici vechi, sânt de însemnată valoare. Avea adunat și un bogat material pentru studiarea întregii mișcări artistice din România începând cu secolul XV; iar în timpul din urmă se ocupa cu aranjarea unor modele pentru îmbrăcămintea școlarilor, inspirate de nota specială a artei române. Alpar era cu trup și suflet dedicat artei române; muncitor modest, gata să-și conlucre totdeauna cu munca și cunoștințele sale, când era vorba să se facă ceva ce ori cât de lax ar fi stat în legătură cu arta.

Alexandru Lupașcu, președintele consiliului de administrație al Creditului fonciar urban din București. Muncitor harnic și devotat binelui public, Al. Lupașcu a desfășurat multă energie în toate înaltele funcțiuni ce a ocupat, și a lăsat pretutindeni frumoase amintiri. Fost prefect, fost membru al înaltei curți de compturi, fost membru al desființatei administrațiuni a domeniilor și pădurilor statului, deputat și senator în mai multe legislaturi, vicepreședinte al camerei, cassar al societății „Transilvania” preste treizeci de ani, unul din întemeietorii societății pentru învățătura poporului român, el poate servi de pildă prin bogata-i activitate și zelul cu care a servit.

Dr. Liviu Marcu, avocat în Lugoj, a murit în etate abia de 36 ani. Fiu de preot, născut în Birchiș, după absolvirea studiilor și-a deschis cancelarie advocațională în Lugoj, unde în scurt timp a ajuns să fie cel mai căutat avocat. În curs de doisprezece ani, cât dat i-a fost de soarte să practice advocatura, și-a câștigat o avere aproape de 100,000 de coroane, pe care a testat-o pentru înființarea unui alumneu pe sama studenților români — copii de țărani — cari cercează gimnasiul din Lugoj.

Clemente Muntean, fost aproape 61 de ani paroch în Limba (tractul Albei-Iulie), a reposat în etate de 80 ani.

Ca preot tânăr, repositul Clemente Muntean în revoluția din 1848/49 a suferit și el ultragiile și barbariile, pe cari mulți preoți de ai noștri au avut să le îndure pe acele timpuri. Bătut crunt cu vergi și bâte, bietul preot remăsese leșinat, fără simțiri, dar călăii săi și-au mai satisfăcut poștei crudele și prin tăierea unei buce a leșinatului. Dus după aceea acasă spre a fi înmormântat, omul și-a revenit în fire, — pentru a păstori mai departe turma sa cuvântătoare.

Dr. Ioan Țurcan, archipresbiter-mitrofor, fost asesor la consist. din Cernăuți și unul dintre cei mai valoroși reprezentanți ai poporului român din Bucovina în dieta Bucovinei și în dieta imperială austriacă. Născut la 19 Aprilie 1818 în Crișceatea.

Samoil Popovici, protopresbiter onorar și paroch în Beriui (Orăștie), de 71 ani. A făcut frumoase donațiuni și fundațiuni de câteva mii cor. la bisericile din jur.

Constantin Udrea, a repositat în Lugoj, în etate de 92 ani, a fost primar al Lugojului și epitrop al bisericei gr.-or. de acolo. Era cunoscut și stimat pretutindenea ca mare filantrop și bun naționalist. În timpul revoluției din 1848, când toți oficianții orașului au părăsit Lugojul, numai el singur a stat neclintit la postul său și a apărut orașul și interesele lui. A luat parte la toate mișcările naționale și bisericesci din anii 1850 și a subscris fără șovăire toate petițiile Românilor către Tron și către guvernul de atunci și a fost și dînsul în deputațiunea Românilor la Viena. Când s'a retras dela postul de primar, M. Sa i-a conferit „Crucea de aur benemerenti cu coroană”.

Tache Giani, unul dintre fruntașii partidului liberal din România, a murit în etate de 64 ani. Decedatul a fost ministru de justiție la 1880 în cabinetul Bratianu, iar la anul 1895 preșident al camerei române, până la retragerea partidului liberal dela putere. Acum era deputat, trimis în cameră de alegătorii din județul Dâmbovița.

Alexandru Pop, profesor la liceul din Bêrlad (România), a repositat subit, în etate de 45 ani. El era ardelean, născut în Sângiorgiu (comitatul Bistrița-Năsăud). După terminarea studiilor gimnasiale a trecut în România, unde obținând titlul de licență dela facultatea istorico-filologică a universității din București, în 1884 a fost numit profesor suplinitor la liceul sf. Sava, și ceva mai târziu și bibliotecar al Academiei române. A fost apoi funcționar în ministeriul de culte și instrucțiune publică, după aceea profesor suplinitor în Tulcea, de unde în 1894 a fost transferat la liceul din Bêrlad.

Hornistul dela Grivița. La 10 Maiu a murit la București în asilul săracilor, în urma unei receli contractate în timpul paradei, călugărul *G. Cosma*, unul dintre eroii dela Grivița,

care venise expres la București pentru a lua parte la defilare cu foștii săi tovarăși de arme. În dimineața de 30 August, aniversarea luării Griviței, a murit la spitalul din Ploești Ioan Oancea, fostul sergent trompet dela batalionul 2 de vânători, care, 25 ani mai înainte, și cu și suna cel dintâu trîmbița pentru atacul redutei. Astfel este scris eroilor, oamenilor de elită prin suflet și prin inimă, să moară ori la spitale, ori la asiluri, ori la casele de nebuni.

Stefan Antonescu, fost president al sedriei orfanale din Lugoj, după morb lung și greu a reposat în Țiria. În viața sa Antonescu a fost munificent sprijinitor al cauzelor naționale-bisericesci, iar la moarte și-a testat pentru scopuri naționale-bisericesci întreagă averea.

Principesa Maria de Wied, mama Reginei Elisabeta a României, s'a stins din viață, în castelul din Segenhaus, în etate de 77 ani.

Iordan Muntean, fost asesor la sedria orf. în Brașov. Soția dînsului a dat în amintirea lui 200 cor. la masa studenților din Brașov.

Au mai murit:

Ioan Bumbac, profesor și scriitor român în Cernăuț; Basiliu Rațiu, fost vicar foraneu gr-cat. la Făgăraș, rector și profesor la semin. în Blaj, asesor cons., etc.; Paul Papp advocat în Beiuș; Nicolae Cristea, asesor cons. în Sibiiu; Ioan Moțiu, jude de tablă i. p. în Deva; George Maxim, maior i. p. în Sibiiu; Vasile Hasnaș, artist al Teatrului Național din București; Eugen baron Stîrcea, fruntaș și om politic bucovinean; V. A. Urechia; *Dimitrie Muntean*, subjude i. p. în Sibiiu, a lăsat 20,000 cor. spre scopuri culturale și de binefacere; Dr. Nicolae Olariu, advocat în Sibiiu; *Ioan Lațcu*, preot în Iacobenii, a testat bisericeii 200 cor.; Alexandru Lupașcu; Dr. Nicolae Kalinderu, prof. univ. în București; Iosif Maxim, profesor la școala reală în Brașov; Silvia Dr. Barcianu în Sibiiu; George Nicoară, preot în Deva; Patriciu Barbu, advocat și dir. de bancă în Reghin, fost membru în comitetul național; Spiridon Dimian, protopop onorar în Brețcu; Grigoriu Pop de Basesci, preot și archidiacon gr-cat. în Basesci, decorat cu crucea de aur; Ioan Hențescu, prof. i. p. în Sibiiu; Vincentiu Selăgian, preot pens., fost prof. în Arad; Avel Pop Bociat, protopop în Grădiște; *Ioan Mielău*, proprietar în Lugoj, a testat bisericeii de acolo 2400 cor.; Samson Bodnărescu, profesor și scriitor; *Alexa Bidian*, proprietar în Sava (Câmpie), a lăsat 140,000 cor. la capitlul din Blaj pentru a se da stipendii; Vasile Lazar de Porcareți, protopop în Apșa de mijloc; Domețiu Dogariu, învățator în Satulung; Ioan Papiu, preposit capitular în Gherla.

Ști mândro când ne iubiam

pentru 4 voci de bărbați; de Timotei Popovici. Op. 11.

Andantino.

1. Ști mân-dro când ne iu-biam — Ști mân-dro când
2. Ști mân-dro când te-a-veam dra-gă Ști mân-dro când

ne iu-biam — A-mên-doi un măr mân-cam
te-a-veam dra-gă A-mên-doi mân-cam o fra-gă

Ha-țe-ga-no A-mên-doi un măr mân-cam.
A-mên-doi mân-cam o fra-gă

Ha-țe-ga-no.

NB. Dreptul de reproducere și executare a acestei compozițiuni se poate câștiga numai prin procurarea calendarului „Amicul poporului” sau dela autor în Sibiu.

Serbările 10 Maiu în București.

Mari și splendide serbări au fost la 10 Maiu v. 1902, aniversarea independenței României, care s'a decretat la 10 Maiu v. 1877 din partea corpurilor legiuitoare române.

De astădată serbarea a avut o însemnătate specială. Trupele cari au luat parte activă la resboiul purtat pentru neatîrnarea țerii, au fost provădute cu steaguri nouă, pentru a pute fi păstrate cele vechi ca prețioase și sfinte relicvii. Serbarea s'a ținut pe bulevardul Colței, având caracter pur militar.

La orele 9 se dă signalul sosirii suveranilor, cari între sgomotoasele urări ale mulțimei ajung la frumosul pavilion construit anume pentru serbarea aceasta.

La scara pavilionului suveranii și principii au fost întâmpinați de cătră I. P. S. Sa mitropolitul-primat și de cătră ministrii țerii.

S'a început imediat serviciul divin și s'a făcut sfințirea steagurilor celor nouă, prin însuși mitropolitul-primat, încungiurat de toți membrii sfântului sinod, îmbrăcați în splendide haine de ceremonie.

Terminată sfințirea, s'a început distribuirea steagurilor. Incepuse o ploaie torențială.

M. Sa Regele Carol a predat fiecărui comandant noul drapel, cu cuvintele: „Îți încredințez, comandante, noul drapel, și regimentul să fie vrednic de el.”

Mai pe urmă a fost remas batalionul 2 de vânători, cel cu mai mari merite câștigate pe câmpul de resboiu.

Comandantul prezintă Regelui steagul vechiu, ciuruit de gloanțe, și decorat cu marea cruce Sf. George.

M. Sa Regele a predat comandantului noul drapel, spunându-i următoarele: „Comandante, scii mărețele vitejii ale acestui batalion, repurtate în resboiul din 1877; îți încredințez acest nou drapel și urez batalionului, ca și pe viitor, când țeara va fi în primejdie, să repurteze aceleași succese ca și în trecut.”

Regele ia apoi noul drapel, deasupra căruia se afla o frumoasă coroană de lauri și de care atârna o panglică pe care stau scrise următoarele cuvinte brodate de M. S. Regina: „Rose pentru cei vii, lauri pentru cei morți, Elisabeta” și-l predă comandantului, pe când mulțimea a început să strige: „Trăiască M. Sa Regele! Trăiască batalionul 2 de vânători!”

În tot timpul cât a durat această măreață solemnitate, corul mitropoliei a intonat diferite arii resboinice.

Terminată fiind predarea drapelelor, toți ofierii supe-

riori, oficerii marelui stat major, corpul diplomatic și ministrii au luat loc în fața drapelelor.

M. S. Regele a ținut apoi o strălucită cuvântare, care a entusiasmat profund pe întreg auditorul.

— „Cu steagurile acestea, — a ținut suveranul, — armata română a câștigat victoria.

Aceste steaguri au defilat înaintea armatei noastre, pornind drumul biruinței.

Aceste steaguri și-au îndeplinit în totul datoria. De aceea ele vor fi depuse acum în sala tronului, unde vor fi păstrate pentru ca generațiunile viitoare să iee imbold dela ele.

Jurați acum voi toți de aci, că nici ploaia, nici pietrile, nici tunetele, nici gloanțele și tunurile vrășmașilor nu vă vor face să lăsați din mâni aceste stindarde.

Incredințez dar la fiecare regiment și batalion, cari au luptat în câmpiile de preste Dunăre, steaguri nouă, încungiurate de decorații și coroane, ca o amintire a glorio-sului trecut.

Steagul este pentru voi cel mai scump odor. Lui trebuie să ne închinăm cu dragoste și respect, căci reprezintă onoarea țerii, pentru care noi trebuie să ne jertfim viața.

Trăiască România! Trăiască armata!“

Înălțătoarea cuvântare a fost acoperită cu aplauze și strigăte unanime de Trăiască Regele! Trăiască Regina! Trăiască principii moștenitori! Trăiască prințul Carol!

A urmat defilarea trupelor. Defilarea s'a făcut la șosea, unde M. S. Regele a mers călare, urmat de strălucitul său stat major.

Defilarea a durat până la orele 2 p. m. în ploaie.

Cu toată ploaia, trupele în general au defilat admirabil; ținuta lor a fost vrednică de laudă și lumea era entusiasmată.

E de notat, că în fruntea regimentului 24 Tecuciu a defilat și un țeran, care salvase drapelul acestui regiment, la anul 1877, iar în fruntea batalionului 3 de vânători un preot cu pieptul plin de decorații, care seara bolnăvind-se, noaptea a murit în asilul din București. I-a fost ultima defilare.

Capitala României a fost frumos pavoasă din prilejul acestei serbări, iar seara a fost frumos iluminată cu lampioane venețiene și publicul a circulat pe strade până târziu noaptea, cu toate neplăcerile la cari era expus din cauza ploii.

Asemenea ziua de 30 August v., când s'au împlinit 25 ani dela luarea Griviței prin armata română, a fost serbată în toată România, și mai ales în capitala București, așa cum merită să fie serbătorit acest dat.

Pedepsele ce părinții trebuie să aplice pentru îndreptarea fiilor lor.

În toate familiile, în cari sînt copii mici, se întîmplă neorîndueli. Unul și-a întins jucăriile pe jos, ori a umplut scaunele cu flori, ce a cules...; o fetiță, făcînd rochii pentru păpușe, a umplut odaia cu petece de stofă... Ce se întîmplă acum? Copiii de obicei sînt *certați*, și lucrurile lor alții le adună și fac rînd în casă. Totuși părinții sînt uneori destul de cu minte și poruncesc copiilor să-și strîngă jucăriile sau florile de pe jos. *Osteneala* ce îndură așezînd lucrurile la locul lor este urmarea adevărată a greșelii, ce au făcut, aruncîndu-le care încîtro.

Dacă copilul se împotrivesce și nu voiesce să strîngă lucrurile împrăsciate și să le așeze la locul lor și dacă silesce cu chipul acesta pe altcineva ca să le strîngă, să nu-i mai dăm prilej, ca să facă și altădată așa. Când își cere iarăși jucăriile i-se va răspunde: „cînd ți-le-am dat în rîndul trecut, le-ai lăsat pe jos și au trebuit să le strîngă alții, cari au alte lucruri, și nu pot să-ți strîngă în toate zilele lucrurile, cari le lași pe jos. Nu ți-le dau, pentru că nu vrei să ți-le strîngi, după-ce ai isprăvit cu jocul.” Această pedeapsă este urmare firească a faptei și repetată în mai multe rînduri, va avea cele mai bune urmări, la toată întîmplarea însă mai bune, ca atunci cînd copiii pentru aceste fapte ar fi fost dojeniți, înjurați sau bătuti. Prin acest mod de pedeapsă copiii învață de timpuriu ceea-ce neapărat trebuie să scie: că adevărat în lumea aceasta *plăcerea se câștigă numai prin muncă*.

Dacă un copil sau o copilă nu e nici odată gata, cînd e să plece, spre pildă, la o preumblare, trebuie să rămână acasă. Rămînînd odată sau de două ori, și lipsindu-se cu chipul acesta de unele plăceri, altă dată se va hărnicii și îndrepta de această scădere, învățînd de tîner, din pățaniile sale, că omul lenș și fără rînduială trebuie să sufere multe necazuri și pagube. Ori cum măsura aceasta va avea urmări mult mai bune ca certele nesfîrșite, cari numai înăspresc firea.

Cînd copiii mai mărișori sparg sau pierd lucrurile, ce le dau părinții, pedeapsa firească este neplăcerea ce urmează din lipsa lucrului pierdut ori spart și cheltuiala ce trebuie făcută pentru a pune alt lucru în loc. Cînd un copil care are briceag taie cu el așa încît îi rupe limba, ori îl uită în iarbă după-ce a tăiat vr'o nuia, unii părinți prea buni se duc numai decît și-i cumpără altul, luîndu-i copilului astfel prilejul de a primi o învățătură folositoare. Alții dojenesc cu asprime, sudue sau bat pe cel vinovat. Și unii și alții fac rău. Cînd

se întemplă așa, tatăl e dator să spună, că bricegele costă parale; că pentru ca să aibă cineva bani trebuie să muncească, și că nu poate să cumpere mereu bricege, cui le rupe ori le pierde, și că prin urmare, până ce copilul nu va dovedi că s'a făcut mai grijitor, nu-i va lua alt briceag. O asemenea urmare va desrădăcina dela început risipa la copil.

Pedepsele de cari s'a vorbit aici se numesc *firesci*, în deosebire de cele *măiestrite*, cum sunt: dojana, înjurăturile, bătăile, ș. a. Ele sunt singurele folositoare, pentru că de fapt moralizează (fac buni) pe copii, în timp ce pedepsele măiestrite nu arareori le întunecă judecata morală și le timpesc simțul moral.

Suferirea pedepselor firesci, ca urmări a relei purtări, nu este socotită, nici din partea copiilor și nici din partea oamenilor mari, ca suferință pe nedrept. De pildă un copil, care de obicei nu prea îngrijesce de haine. Dacă îl bați sau îl închiși în casă i-se va păre că este chinuit; și nu-i va păre rău de greșeala sa. Dar ia siliți-l să îndrepteze pe cât e cu putință răul, pe care l-a făcut: să curățe noroiul de care s'a umplut, să coasă hainele rupte, și să vedeți cum va pricepe că neplăcerea aceasta singur și-a pricinuit-o, și astfel va ave neîncetat în minte legătura dintre pedeapsă și pricina ei, și va rămâne încredințat mai mult sau mai puțin despre dreptatea pedepsei. Mai multe lecțiuni de aceste trebuie să îndrepteze pe copil și să-l facă a cunoaște că din vina sa suferă.

Mânia și la părinți și la copii, din ori ce pricină ar proveni și ori ce formă ar lua, e totdeauna rea. Mânia tatălui sau mamei împotriva fiului sau ficei și a acestor din urmă împotriva părinților este îndoit de rea, fiindcă slăbește legătura de dragoste dintre ei, legătură a ceea ce trebuincioasă și neapărat folositoare ori cărei chivernisiri binefăcătoare. Dojenele și bătăile părinților, mai cu samă dacă se întemplă prea des, răcesc inima copilului, iar necazul și posomorirea copilului fac să slăbească iubirea părinților, ba în cele din urmă chiar o nimicesc. Așa se întemplă că părinții (și mai ales tătânii, cari aplică de obicei pedeapsa) nu sunt destul de iubiți, sunt priviți cu nepăsare, ori chiar cu ură, și tot așa se întemplă de sunt copiii priviți ca o pacoste.

Asemenea înstrăinare este o nenorocire pentru buna creștere, și de aceea trebuie înlăturate cu ori ce preț privilegiile de neînțelegeri între părinți și copii. Prin urmare părinții vor trage cel mai mare folos, înlocuind pedepsele volnice cu cele firesci, cari au cu totul alte urmări.

Dar cum e de a se urma, când copilul va fi săvârșit un mic *furtișag*?

Urmarea cea mai dreaptă și mai firească este ca, pe cât e cu putință, fapta rea să fie îndreptată printr'o faptă bună și, când e vorba de furt, îndreptarea va fi *înapoiarea* lucrului furat sau, dacă lucrul nu mai e, prețul lui. Acest preț să fie luat, s. e., din banii de busunar ai celui ce a săvârșit furtisagul. A doua urmare este *nemulțămirea adâncă* a părinților. Marea receală ce arată tata sau mama față de un copil care a făcut rău, adesea e o pedeapsă îndestulitoare. A nu mângăia pe un copil este un izvor de mâhnire și lacrimi mult mai trainic decât bătaia.

Unde este dragoste fiască puternică, starea sufletului, în care nemulțămirea tatălui pune pe copil, slujesc a înlătură în viitor asemenea greșeli; dar este și în sine folositoare. Copilul a pierdut pe câțva timp scumpa prietinie a tatălui și a mamei, și aceasta face cât o pedeapsă trupească dar în același timp este și mai folositoare.

Scurt: adevărul este că selbătăcia dă nascere selbătăciei și blândetea dă nascere blândetei. Copiii, cari nu sunt tractați cu bunătațe, se fac răi, căci pedepsele aspre fac puțin bine și pot face mult rău; și nu copiii cari au fost mai mult pedepsiți ajung oamenii cei mai buni. Dacă însă tractăm copiii cu iubire, în ei încă se formează simțeminte de iubire.

Certele și bătăile, ce se întemplă între copiii aceleiași familii, sînt în partea cea mai mare urmarea firească a tratării rele, la care ei sînt supuși din partea celor mai mari din casă. Ce fac aceștia cu copiii, aceea fac și ei altora; și ei înjură aspru și dau lovituri după cum au primit. Din po-trivă o tratare blândă, ferită de isbucniri de mânia și de bătăi, va avé cele mai bune urmări asupra inimii copiilor.

(După H. Spencer.)

Examinarea seminței.

„*Ce sameni, aceea resare*“ este o dicétoare prea adevărată, ce se aude adesea din gura poporului. De aceea plugarul samănă întotdeauna semēța cea mai bună, adecă semēță frumoasă, mare, plină la bob și grea; mai departe semēță întreagă, curată de părți străine, neîncinsă de muceđeală și fără miros greu. Aceste sînt însușiri, cari ori ce plugar le poate ușor cunoasce. Dar mai vine la mijloc și altă întrebare: este oare *proaspēlă* semēța?

Semēța produsă de noi însine scim că are sau nu are această însușire; nu tot așa despre semēța ce trebuie să o agonisim dela alții prin schimbare ori cumpărare.

Neavând de a face cu o persoană de toată încrederea, ne vom pute încredința înșine, dacă semënța e destul de proaspătă, punându-o să încolțească în anumite vase cu pământ, ce este a se ține mereu umed.

Un cercetător vestit a constatat, că deosebitele semințe aveau bune de semănat încolțesc tot din câte o sută de fire puse la încolțit astfel:

la grâu	95—100	la in	85—100
„ secară	95—100	„ măzeriche . . .	90—100
„ orz	95—100	„ napi	90—100
„ ovės	90—100	„ morcovi	75—90
„ cucuruz	90—100	„ sfeclă	50—60
„ hrișcă	80—95	„ luțernă	85—95
„ fasole	72—100	„ trifoiul roșu . .	85—95
„ mazere	95—100	„ „ alb	80—90
„ bob	90—100	„ lupin	90—100
„ rapiță	95—100	„ exparcetă . . .	70—80
„ cânepă	95—98	„ raigrasul englez	85—95

Deci, având cineva să cumpere din cutare semănță, va trebui mai întâiu să cumpere numai de probă. După ce va pune la încolțit semănța cumpărată de probă, și tot din câte 100 fire vor resări, precum s'a arătat mai sus, semănța e bună, și se poate cumpăra și semăna fără îndoială în măsură cât de mare.

S.

Povețe economice.

Ianuarie.

De-ai schimbat servitorii, griji cum te așteți față de cei noi. Nu fi nici prea aspru, dar nici prea blând — „Stăpânul scump își învață sluga hoată.“ — Cară gunoiu, că locurile altcum sărăcesc și nu-ți resplătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măiestru, ca să-ți faci un lucru de treabă. Vitelor dă nutrețul învrăstat, că-l mănâncă și mistuie mai bine. Numeră septemănilor până la Sân-George și vezi cum stai. Curătesce pomii de mușchiu, coaja bătrână, crengi uscate, și pe timp umed de iască. Unge ranele cu o amestecătură de balebă, pământ cleios și pâr de bou tăiat mărunt. Adună neaua cu lopata grămeși în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezeală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumele putrede.

Februarie.

Cerne bucatele de semănță. Cară și împrăstie gunoiu, ca, pe când se desgheață, zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos, poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neauă în jurul pomilor. Curătesce livețile de mușinoaie, pietri și mărăcini și pe unde locul e pleș, seamănă iarbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzesce să nu bea apă de pe neauă, căci cele de-a fâta pierd mielul, — iar celor fătate li-se strică laptele. Taie mlădițe de altoit din partea despre meadă și a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umed până la folosință. Sfirșesce curățirea pomilor de omide și, când timpul e frumos, poți sădi pomi. Curătesce altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadniță și seamănă teler, ceapă, salată, călărașe, castraveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperământ în contra gerului.

Martie.

Seamănă grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, măzeriche și lucernă. Grăpează locurile de lucernă și trifoiu, semănate din alți ani, ca să crească mai bine. Printre semănăturile tomnatice, ce au ieșit rari, aruncă semănță de trifoiu. Sădesce legumile menite pentru a-ți face semănță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva seminte de cânepă; mirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați fierbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvitori. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătesce straturi pentru legumi și le seamănă.

Aprile.

Plivesce semănăturile de buruieni înainte de a fi cu paiu. Seamănă cucuruz (păpușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivesce și sapă școala de pomi. Grăbesce cu altoirea pădureților, ca să nu te întârzie. Griji să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde, dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Resadnițele cu acoperământ se descoper toată ziua, ba și preste noapte, dacă nu e temere de îngheț. Se începe lucrul în vie. În lipsă de ploaie, udă grădina de legumi, mai bine dimineața. După Sân-George vitele se scot la imăș. Intoarce grânele, și ca să le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor cu grâu. Grâul încins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că își pierde mirosul.

Maiu.

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbesce nițel legătura. Seamănă cânepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu pucioasă presărată pe jaratic, că vor perii toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosesce lucerna înainte de înflorire, dar griji, să nu o tai prea pe jos că pierе multă din ea. De o dai verde la vite svîntează-o mai ântâiu și o amestecă cu paie mênunțelate. Pe la mijlocul lunei se resădesce tutunul (tăbacul), înmuindu-se mai înainte rădăcinile în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuie sfișit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și stropsesc cu piciorul ori se dau la galițe. De pe cartofii, cei dăm la animale, colțul trebuie depărtat, că acela-i otrăvitor.

Iunie.

Când e zăduf, scutesce vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureții, mai bine după ploaie și cu deosebire seara și dimineața. Seamănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare cosesce-o. De pătinesc porcii de grumazi, din cauza căldurii, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de *Helleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umblă furnicile la coșnițe, închide-le calea, ungând cu petrolu scândura, pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișini și strugurei pentru iarnă. Seamănă rapiță.

Iulie.

Curătesce șura și podurile, că e aci secerea, pe când poartă grije să ai bani, ca să le poți aduna, când sînt în pîrgă și nu rescoapte, că se scutură o mulțime de grăunțe și nici fărina din el nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secere, cucuruzul să fie săpat a 2-a oară. Plivesce viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împiedece strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele s'o aibă la îndemână. Aruncă deasupra ei bucăți de paie ca să nu se înnece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Acestea ține-le de semîntă, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul băntuit de omide cu apă cu săpun sau din topilă.

August.

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Seamănă salată iernatică. Adună semințele coapte de legumi, le curătesce și acată în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră

ovėsul, ce-l mai ai. Seamănă rapită. De veđi albinele că prea mult șed pe afară, e semn că n'au ce să lucre. Ridică coșnițele punând sub ele nisce bucăți de scândură potrivite. Stupii fără matcă se împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoii oculați, vedând că nu s'au prins, trebuiesc din nou oculați. Proptesce pomii prea încărcăți și răresce poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capetul lunei poți și semăna. Adună simburi de toate poamele.

Septembre.

În luna aceasta se începe culesul poamelor. Soiurile iernatice se culeg cu mână și se împărțesc în clase după mărime și frumseță, ca să uibă un preț mai bun. Înainte de a le așeza în pivniță, se întind la soare, ca să iese umezeala din ele. — Fă gropile pentru altoii ce voiesci a-i sădi mai târziu în toamnă. Răresce frunza de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Seamănă bucate tomatice. Nu fi sgârcit la semănat, că te vei căi la secerat. Pe la capetul lunei se ia miera dela stupi. De sânt încă flori nu te grăbi, ca albinele să poată încă aduna. Livețile prăjite de arșița soarelui, pe unde veđi c'a secat colțul ierbeii, le seamănă cu semănță de iarbă și flori de fân.

Octobre.

Culesul poamelor ține încă. Griji, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineata înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrețesc. Straturile, din cari s'au scos legumele, trebuiesc săpate din nou, ca preste iarnă să degere. Resădesce în straturi bine lucrate sălată iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori groapă. Îndată ce am terminat cu semănatul se ară numai decât pământul menit a se semăna de cu primăvară. Gerul și frigul de preste iarnă îl îmbunătățesc. Când la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sânt unii putrezi, alții copti ori rescopți. Numai așa putem face bani cum se cade, dacă producem mai multe feluri de vin.

Novembre.

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii ce voiesci a-i sădi în primăvară. Curățesc oule de omidă. Apără altoii mai tineri în contra iepurilor. Spoiesce trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de

var, balebă de vită și sânge, amestecate toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se întrupează pământului. — La fiertul mustului avem să fim luători de samă, ca să nu se întâmple nici prea repede, dar nici prea încet. În cazul dintâi stropim butea cu apă rece, în cel din urmă o acoperim cu o haină de lână. Buțile să le ținem tot pline. Poamele, ce dau spre putrețire, trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Decembre.

Pivnița, de mucescesc câte ceva în ea, trebuie afumată cu piatră pucioasă și aerită din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e neauă puțină, se acoper cu frunză ori cotori de buruieni. — Iarna nu e ca omul să lenevească, ci ca să odichnească după munca cea grea de preste an. Vitele trebuiesc ținute în curățenie deosebită și sarea să nu le-o tragem. Să se care gunoiu. Când gerul e mare, ferestrele pivnițelor să se înfunde. Grajdurile să fie călduroase, căci atunci vitele mănâncă mai puțin. Pleava se opăresce, se amestecă cu napi de nutreț ori cartofi și astfel se dă la vite. În chipul acesta se cruță nutrețul.

Povețe practice.

Spirtul gallic bine probat al apotecarului Vértes este cel mai cu efect la întrebuintare. 1 sticlă 30 fl., 1 și 2 cor. Se află în farmacii, băcănii și drogherii, apoi direct la L. Vértes, Farmacia Vulturului în Lugoj, Nr. 396, Banat.

Tuturor suferinșilor le recomandăm în modul cel mai călduros mijloacele de vindecare și de casă de decenii probate ale Farmaciei Vulturului în Lugoj, al căror efect excelent îl dovedesc mii și mii de scrisori de mulțumită.

La cererea adresată din multe părți de către mușterșii sei împraștiați prin toate țările Europei și în continente străine, cari de mult onorează cu încrederea lor Farmacia Vulturului în Lugoj, aceasta a început și cu fabricarea de bine probate, nevătămătoare articole de toaletă, apoi excelente esențe, chimice curate, pentru prepararea repede și ieftină de rum, licoruri și alte beuturi spirtuoase, de asemenea și-a înlocuit un asortiment bogat de articole chirurgice și de gummi de Paris. — Procurarea din această farmacie o putem recomanda cu atât mai călduros, cu cât ea, pe lângă prețurile cele mai moderate și calitate aleasă, mai acordă și deosebitul favor, că comanda de la 10 coroane în sus, în pachete de 5 kilole trimite franco cu pachetare gratuită. — Farmacia Vulturului trimite gratuit și franco, la cerere, următoarele broșuri cu liste de prețuri: 1. Consemnarea mijloacelor probate de vindecare și de casă. 2. Con-

silier pentru cultivarea frumseții. 3. Carte de rețete pentru prepararea de rum, licoruri și alte beuturi spirituoase pe cale rece. 4. Catalog despre articole chirurgice și de gummi. Mai de aproape veți inseratul.

Ingrijirea vitelor. Intre firmele, cari se ocupă cu producerea și vinderea de articoli de sport pentru cai și produse veterinare, fără îndoială firma lui Franz Johann Kwizda în Korneuburg ocupă locul prim. Această firmă de bun renume dela anul 1853 se nisuieste să aducă în comerț numai cei mai buni articoli pe terenul ingrijirii vitelor și sportului de cai. Precum praful de Korneuburg al lui Kwizda pentru nutirea vitelor și fluidul de restituație al lui Kwizda pentru cai la timpul său și-au câștigat repede renume și s'au susținut în continuu până acum, tot așa în timpul mai nou legăturile de gumi patentate ale lui Kwizda și celelalte întocmiri de scutire patentate pentru picioarele cailor află cea mai bună primire la proprietarii de cai. Firma lui Franz Johann Kwizda în Korneuburg la cerere trimite ori cui gratuit și franco catalogul său bogat ilustrat, în care amicii sportului pot afla multe noutăți practice.

Ce e mai bun pentru copiii noștri! Cine vrea aceasta, cine nu vrea să cumpere la Crăciun jucării fragile, cine vrea să se bucure împreună cu copiii la joc, cu un cuvânt cine vrea să aibă pentru iubiții săi ceea ce e recunoscut ca mai bun, același îi recomandăm să frunzească în catalogul frumos ilustrat despre cutii cu pietri de edificat dela F. Ad. Richter & Comp., Viena I, Operngasse 16. Înainte de a cumpăra darurile de Crăciun ar trebui anume să-l cetească fiecare mamă, cu atât mai virtos, că se trimite gratuit și franco, căci adesea se ofer imitații, dar fără ancoră.

Anker-Pain Expeller, numit pe scurt și „Anker-Liniment“, a devenit un adevărat mijloc de casă popular, care se ține în numeroase familii de mai bine de 33 ani. La dureri de spinare, dureri de șolduri, dureri de cap, paralisie, reumatism, ș. a., frecările cu „Anker-Pain-Expeller“ s'au dovedit totdeauna ca alinaătoare de dureri; chiar și la morbi epidemici, cum e cholera și colica s'au dovedit folositoare frecările pântecului. Acest excelent mijloc de casă s'a aplicat ca fricțiune cu succes și la influență, și se află în cele mai multe farmacii cu prețul de 80 fil., cor. 1.40 și cor. 2.—, la cumpărare însă să se ceară expres: „Richter's Anker-Pain-Expeller“ sau „Richter's Anker-Liniment“ și să se caute marca „Anker“ și firma „Richter“, deoarece se află în comerț și imitații fără valoare cu marca de scutire imitată.

Cum se poate ajunge etate înaintată în voie și sănătate? Cu această problemă s'au ocupat deja mulți învățați și medici în mod serios. Se știe, că baza pentru bună dispoziție trupească și sufletească e un stomac sănătos și tare. Adevăratul mijloc, prin care stomacul bolnav trebuie făcut și susținut sănătos și tare, și al cărui efect vindecător sigur a fost probat conștient decenii de-a rândul la toate boalele și durerile de stomac și a fost distins prin mii de scrisori de mulțumită și recunoștință, sunt veritabilele picuri de stomac de Maria-Zell ale lui Brady. Același, al cărui stomac e slab, sau preste tot nu e în ordine, și care vrea să fie iarăși sănătos, tare și vesel de viață, nu i-se pot recomanda cu destulă căldură aceste picuri de stomac cu renume universal. Cine a cercat odată aceste picuri, le va ține în casa sa ca o comoară prețioasă, și nu va lăsa să i-se gate. Se avertizează cu tot aplumbul a se feri de falsificate. Să se ceară apriat picurile de stomac de Maria-Zell ale lui Brady și să fie cu atențiune la subscriere. Unde nu se capătă aceste picuri, să se adreseze direct la depositul central C. Brady, farmacie, Viena I, Fleischmarkt 1. Prețul: 1 flacon 80 bani, flacon dublu K 1.40.

Distincție meritată. Alteța Sa c. r. prințul Filip de Bourbon a numit pe deja cunoscutul farmacist Eugen V. Feller în Stubica (Croatia) încă în anul trecut farmacist de curte. Această distincție cu drept se atașază lângă cele multe, de cari s'a împărțit farmacistul Feller, pentru că după cum se știe excelentul lui mijloc de casă „Elsa-Fluid“ a fost distins la expozițiile din Paris, Berlin, London, Roma și Nizza. Acela vindecă tuse, influență, friguri, gicht, reumă, dureri de piept, de cap și de dinți, junghiuri, sgârciu, dureri de încheieturi, dureri de stomac, lipsă de apetit, slăbire de ochi și vedere slăbită, etc. — E de trebuință importantă, ca fiecare familie să aibă la îndemână o cantitate de Elsa-Fluid al lui Feller, pentru că acesta s'a adevărat ca având efect neîntrecut în nenumerate cazuri de boală. Numai puține familii mai sînt în monarhie, mai ales în provincie, unde lipsesce renumitul Elsa-Fluid al lui Feller (12 sticle sau 6 sticle duble trimite pentru 5 coroane farmacistul Eugen V. Feller, Stubica, Nr. 113, comitatul Agram, Croatia), pentru că nu e un mijloc secret, ci în urma efectului său multilateral e recomandat și de medici. 12,895 scrisori de mulțumită originale.

Balsamul și alifia centifolia a farmacistului A. Thierry, etc. În interesul stimărilor cetitori le atragem deosebită atențiune asupra acestui inserat și asupra tuturor medicamentelor extraordinar vindecătoare, indicate în acela Binevoită a ceti inseratul.

Ambele aceste mijloace, neîntrecute în puterea lor vindecătoare, nici odată nu se strică, ci din contră, cu cât sînt mai vechi cu atât devin mai prețioase și mai cu efect, ele nu sufer nimic nici în urma gerului nici în urma fierbințelii, deci se pot întrebuința în ori ce timp. Ele totdeauna dau rezultat și ajutor cel puțin până la sosirea medicului, se înțelege nici când nu trebuie luate alte falsificate sau ori ce mijloace surrogat mult îmbiate, fără valoare și fără efect, pentru cari se aruncă banii numai de geaba, ci trebuie ținut totdeauna numai la aceste mijloace de mult probate, reale, ieftine, sigure și pe lângă aceea absolut nestricăcioase, renumite, cari în fiecare familie ar trebui ținute la îndemână pentru ori ce cas. Unde nu se pot căpăta veritabile, provădute cu toate semnele de veritabilitate indicate, să se comande simplu directe și să se adreseze la: Farmacistul Thierry (Adolf) limited Schutzensgel-Apotheke in Pregrada bei Kohitsch-Sauerbrunn.

Va da banii înapoi, a promis în anul trecut farmacistul Feller în Stubica Nr. 113, (comitatul Agram), acelora, cărora nu ar ajuta renumitul Elsa-Fluid al lui Feller. — Din 16,681 oameni nici unul singur nu a cerut banii înapoi, aceasta e cea mai bună dovadă, cât de admirabil ajută Elsa-Fluidul lui Feller contra tusei, influenței, frigurilor, gicht și reumei, dureri de piept, de cap, de dinți, etc. 12 sticle sau 6 sticle duble costă 5 coroane franco. Se capătă la E. V. Feller în Stubica Nr. 113, (Croatia, cottul Agram).

Reclamă. În comerțul general cel mai repede, mai comod și mai ieftin mijlocilor între cerință și ofert este inseratul resp. anunțul — reclamă, care promovează comunicația, influențează concurența și formarea prețurilor, de aceea în comerțul general și în starea economică e de mare importanță. Reclama continuă, consecutivă e sufletul și motorul fiecărui fabricant, comerciant, industriaș și ori-cărei afaceri, e factorul dător de viață în comerțul internațional. Cum, unde și când se fac anunțuri mai cu succes, mai bine și mai ieftin, se poate afla dela Expediția de Anunțuri Iulius Leopold, Budapest, VII Erzsébetkörút 54, unde se efectuează toate inserțiunile și reclamele atât pentru zilele și calendarele din țară cât și pentru cele din străinătate cu punctualitate neîntrecută, excelente cunoștințe speciale, conștiințioasă scrupuloasă și foarte ieftin. Planuri de inserțiuni, preliminar de spese gratis.

Ingrijire diplomatică.

„Spune-mi tu singură, Titico, nu meriți tu bătaie pentru basaconiile ce faci?”

„Da, mamito dragă — dar știi tu, că medicul 'ți-a interzis strict, orice încordare corporală.”

Alusiune la înțeleș.

Primul oficer (care cumpără un cal, câtră camaradu său): Ei, ce ȳci la roibul ăsta?

Al doilea oficer: Mi-ar plăcea dacă ar ținea capul mai sus!

Negustorul de cai: O, mă rog, dacă fi el plotit tunci fi el tare fâlos!

Efect periculos.

Şeful tipografiei: Ei cei asta, încă n'ați isprăvit calendarele?

Primul zeţar: Vai domnule, anul ăsta așa glume perfecte sînt în calendarele noastre, mai cu samă în Posnaşul, de ne-am bolnăvit de moarte de ris, că abia'l putem culege.

Un mititel de mare speranță.

Ştefănuţ: Şi deu nu cređi, tăticule, ce Ț'am spus? Hai ne rămăsim!

Tata: Măi nichiperceo, pe ce vrei tu să te rămăsești — tu doar n'ai nimica!

Ştefănuţ: Ei, hai ne rămăsim pe-o palmă, tată!

Tabelă pentru aflarea zilei săptămânii la ori care dată (1789—1980).

(După calendarul gregorian.)

A. A n i i												B. Lunile												C. Zilele săptămânii											

Şematism statistic

al Românilor din Ungaria şi Transilvania.*)

I. Biserica ort.-orient. română din Ungaria şi Transilvania.

Mitropolia.

Reşedinţa: Sibiiu.

Mitropolit: Ioan Meţianu, propr. al ord. Francisc Iosif I. marea cruce, cav. al ord. coroana de fier cl. II.

Sinodul episcopesc, constă din mitropolitul cu cei doi episcopi sufragani.
Congresul naţional-bisericesc, constă din episcopi, ca membri naturali, şi 90 membri aleşi pe câte 3 ani, dând fiecare diecesă câte 30 deputaţi (10 clericali şi 20 mireni).

Consistoriul mitropolitan, constă din 3 senate (bisericesc, şcolar şi epitropesc) cu câte 12 asesori (6 ordinari, 6 suplenţi).

Archidieceasa Transilvaniei.

Reşedinţa: Sibiiu.

Archiepiscop: Ioan Meţianu, propr. al ord. Francisc Iosif I. marea cruce, cav. al ord. coroana de fier cl. II.

Vicariu archiepiscopesc: Dr. Ilarion Puscaru, archimandrit.

Sinodul archidieceasan, constă din 60 membri (20 clericali, 40 mireni) aleşi pe câte 3 ani.

Consistoriul archidieceasan, se compune din 3 senate (bisericesc, şcolar, epitropesc) cu câte 9 membri.

Protopopiate:

Abrud, 23 com., 19,894 sufl.	Ilia, 24 com., 23,229 sufl.
Agnita, 37 com., 18,425 sufl.	Lupşa, 29 com., 18,035 sufl.
Alba-Iulia, 36 com., 28,809 sufl.	Mediaş, 32 com., 12,793 sufl.
Avrig, 23 com., 22,853 sufl.	Mercurea, 26 com., 27,383 sufl.
Bistriţa, 22 com., 15,751 sufl.	Mureş-Osorhei, 20 com., 9103 sufl.
Bran, 23 com., 25,068 sufl.	Orăştie, 62 com., 39,285 sufl.
Braşov, 25 com., 31,087 sufl.	Reghin, 19 com., 21,858 sufl.
Câmpeni, 19 com., 31,037 sufl.	Sebeş, 25 com., 32,788 sufl.
Cetatea de piatră, 15 com., 9879 sufl.	Selişte, 13 com., 18,527 sufl.
Cluj, 33 com., 27,815 sufl.	Sibiiu, 26 com., 28,485 sufl.
Cohalm, 25 com., 14,881 sufl.	Sighişoara, 30 com., 21,424 sufl.
Dej, 29 com., 17,599 sufl.	Solnoc, 17 com., 10,075 sufl.
Deva, 37 com., 17,450 sufl.	Târnava, 24 com., 12,655 sufl.
Dobra, 16 com., 11,179 sufl.	Treiscaune, 26 com., 26,660 sufl.
Făgăraş, 38 com., 29,423 sufl.	Turda, 31 com., 14,061 sufl.
Haţeg, 36 com., 36,576 sufl.	Unguraş, 21 com., 13,964 sufl.
Hunedoara, 23 com., 16,671 sufl.	Zarand, 51 com., 40,620 sufl.

Total: 34 protopopiate cu 936 comune şi 745,342 suflete.

*) Adausuri, îndreptări şi întregiri se primesc cu mulţumită.

Diecesa Aradului.

Reședința: Arad.

Episcop: Vasile Mangra.*Vicariu episcopesc* la Oradea mare: vacant.*Sinodul eparchial*, compus ca și sinodul archidieceșan.*Consistoriul eparchial* din Arad, } compuse ca și consistoriul ar-*Consistoriul eparchial* din Oradea mare, } chidieceșan.*Protopopiate:*

a) Sub consistoriul din Arad:

Arad, 14 com.	Halmagiu, 45 com.
Belinț, 43 com.	Lipova, 35 com.
Boroșineu, 16 com.	Radna, 31 com.
Buteni, 41 com.	Șiria, 16 com.
B.-Comloș, 17 com.	Timișoara, 37 com.
Chișineu, 18 com.	

Mănăstirea Hodoș-Bodrog cu 3 ieromonachi.

b) Sub consistoriul din Oradea mare:

Oradea mare, 59 com.	Pesteș, 51 com.
Beiuș, 53 com.	Tinca, 33 com.
Belii, 42 com.	Vascoiu, 46 com.

Total: 17 protopopiate cu 597 comune și mănăstire și 556,339 suflete.

Diecesa Caransebeșului.

Reședința: Caransebeș.

Episcop: Nicolau Popea, membru al Academiei Române.*Sinodul eparchial*, } compuse ca în archidieceșan Transilvaniei.*Consistoriul eparchial*, }*Protopopiate:*

Biserica albă, 31 com., 45,568 sufl.	Lugoș, 29 com., 26,710 sufl.
Boșca mont., 30 com., 33,869 sufl.	Mehadia, 40 com., 62,906 sufl.
Buziaș, 28 com., 28,424 sufl.	Oravița, 23 com., 30,445 sufl.
Caransebeș, 50 com., 51,750 sufl.	Panciova, 12 com., 33,714 sufl.
Ciacova, 16 com., 17,010 sufl.	Vêrșet, 25 com., 29,329 sufl.
Făget, 40 com., 26,320 sufl.	

Total: 11 protopopiate cu 324 comune și 386,045 suflete.

Biserica ort.-orientală română din Ungaria și Transilvania numeră 1.687,726 suflete.

II. Biserica greco-catolică română din Ungaria și Transilvania.**Archidieceșan de Alba-Iulia și Făgăraș.**

Reședința: Blaj.

Archiepiscop și Mitropolit: Victor Mihályi de Apșa, doctor în teologie, conte roman, etc.*Vicariu general:* Ioan M. Moldovan, preposit capitar.*Capitulul mitropolitan* constă din 10 canonici.*Consistoriul mitropolitan* se compune din canonici, 5 asesori și 8 funcționari.

Protopopiate:

Aiud, 27 com., 16,637 sufl.	Ibașfalău, 20 com., 6713 sufl.
Alba-Iulia, 24 com., 13,524 sufl.	Indol, 21 com., 10,713 sufl.
Almaș, 17 com., 9724 sufl.	Ludoș, 21 com., 14,596 sufl.
Arieș, 18 com., 8202 sufl.	Mediaș, 24 com., 8853 sufl.
Bia, 18 com., 11,623 sufl.	Morlaca, 13 com., 14,629 sufl.
Blaj, 27 com., 17,844 sufl.	Murș, 26 com., 14,020 sufl.
Catina, 25 com., 17,647 sufl.	Murș-Uioara, 21 com., 11,112 sufl.
Cichindeal, 18 com., 3984 sufl.	Pogăceaua, 17 com., 11,560 sufl.
Cluj, 37 com., 27,605 sufl.	Reghin, 39 com., 20,027 sufl.
Cojocna, 23 com., 14,824 sufl.	Roșia, 15 com., 12,050 sufl.
Dârgea, 24 com., 17,370 sufl.	Sebeș, 22 com., 13,764 sufl.
Dicio-St.-Martin, 15 com., 6366 sufl.	Sibiu, 34 com., 18,163 sufl.
Ernot, 23 com., 9312 sufl.	Turda, 23 com., 16,067 sufl.
Fărăgău, 23 com., 14,372 sufl.	

Vicariatul Făgărașului:

Veneția de jos, 32 com., 21,156 sufl.	Voila, 22 com., 8246 sufl.
---------------------------------------	----------------------------

Vicariatul Secuimeii:

Giurgeu, 15 com., 18,890 sufl.	Treiscaune, 11 com., 3453 sufl.
Odorheiu, 8 com., 2968 sufl.	

Mănăstirea S. Basiliu cel Mare, în Blaj, cu 2 ieromonachi.

Total: 32 protopopiate cu 723 comune și 418,444 suflete.

Dieceza Orădii mari.

Reședința: Oradea mare.

Episcop: vacant.

Capitulul catedralei constă din 6 canonici ord., unul onor. și archidiaconul sătmărean.

Consistoriul se compune din membrii capitolului și din mai mulți asesori numiți de episcopul.

Protopopiate:

Beiuș, 14 com., 5892 sufl.	Măcău, 4 com., 6170 sufl.
Bereteu (Berettyó), 15 com., 5029 sufl.	Mădăraș, 7 com., 7969 sufl.
Boroș-Sebeș, 4 com., 2687 sufl.	Oradea mare, 14 com., 9598 sufl.
Careii mari, 8 com., 7845 sufl.	Sătmar, 8 com., 6076 sufl.
Crișul repede, 9 com., 5928 sufl.	Șimand, 5 com., 7077 sufl.
Erdőszáda (Ardusat), 8 com., 8000 sufl.	Șiria, 6 com., 5768 sufl.
Eriu (Ermellék), 8 com., 7731 sufl.	Szamosköz, 11 com., 10,681 sufl.
Hollód, 9 com., 5574 sufl.	Supurul de jos, 10 com., 8521 sufl.
Leta mare, 10 com., 8458 sufl.	Vășad, 8 com., 8380 sufl.
Lunca, 10 com., 4487 sufl.	

Total: 19 districte cu 168 comune și 217,891 suflete.

Dieceza Gherlei.

Reședința: Gherla.

Episcop: Dr. Ioan Szabó, conte roman, consilier intim al M. Sale ces. și ap. reg., comendator al ord. Francisc Iosif I.

Capitulul catedralei constă din 6 canonici.

Consistoriul se compune din canonici și 2 archidiaconi, apoi mai mulți asesori numiți de episcopul.

Protopopiate:

Baia mare, 9 com., 11,721 sufl.	Mireșu mare, 9 com., 7732 sufl.
Baia Sprie, 7 com., 9778 sufl.	Năpradea, 9 com., 7747 sufl.
Basesci, 14 com., 14,148 sufl.	Notigu, 12 com., 9438 sufl.
Betlean, 14 com., 8535 sufl.	Oarța, 8 com., 6487 sufl.
Bistrița, 16 com., 10,559 sufl.	Oaș, 13 com., 16,796 sufl.
Brediu, 11 com., 8179 sufl.	Olpret, 12 com., 6530 sufl.
Budac, 9 com., 8481 sufl.	Periceiu, 9 com., 8348 sufl.
Buza, 14 com., 7951 sufl.	Reteag, 11 com., 9968 sufl.
Casou (Kászó), 8 com., 10,202 sufl.	Rodna, 31 com., 43,143 sufl.
Cățcău, 12 com., 9338 sufl.	Șamșond, 11 com., 10,067 sufl.
Ciceu-Cristur, 10 com., 10,937 sufl.	Sărvad, 12 com., 9679 sufl.
Ciocmanu, 12 com., 7881 sufl.	Sătmăr, 5 com., 9405 sufl.
Crasna, 11 com., 12,856 sufl.	Secul, 16 com., 9238 sufl.
Eriu (Ermellék), 7 com., 5188 sufl.	Seini, 8 com., 9868 sufl.
Gherla, 13 com., 9480 sufl.	Sighet, 11 com., 16,622 sufl.
Giula, 11 com., 10,290 sufl.	Șomcuta mare, 12 com., 10,866 sufl.
Iod, 7 com., 10,373 sufl.	St.-Marghita, 11 com., 8196 sufl.
Ipu, 9 com., 7701 sufl.	Surdac, 13 com., 8603 sufl.
Iza, 7 com., 9183 sufl.	Turț, 5 com., 9581 sufl.
Lăpuș, 12 com., 10,696 sufl.	Vad, 9 com., 7539 sufl.
Logiárd, 12 com., 9232 sufl.	Valcău magh., 9 com., 9837 sufl.
Mănăstur, 12 com., 9325 sufl.	Vișeu, 9 com., 16,797 sufl.
Mara, 7 com., 9900 sufl.	

Total: 45 districte cu 489 comune și 474,538 suflete.

Diecesa Lugoșului.

Reședința: Lugoș.

Episcop: Dr. Demetriu Radu.

Capitulul constă din 6 canonici.

Consistoriul se compune din canonici, protopopi și asesori numiți de episcopul.

Protopopiate:

Babolna, 9 com., 1761 sufl.	Jiu, 16 com., 13,315 sufl.
Bocșa, 7 com., 4732 sufl.	Lugoș, 8 com., 5237 sufl.
Buziaș, 6 com., 2978 sufl.	Oravița, 9 com., 6776 sufl.
Ciacova, 6 com., 2859 sufl.	Timișoara, 7 com., 5069 sufl.
Cudgir, 14 com., 5041 sufl.	Torontal, 5 com., 2840 sufl.
Halmagiu, 6 com., 748 sufl.	Ulpia Traiană, 14 com., 11,920 sufl.
Hațeg, 26 com., 16,115 sufl.	Varadia, 7 com., 4648 sufl.
Hunedoara, 11 com., 2696 sufl.	Vermes, 8 com., 5450 sufl.

Total: 16 districte cu 159 comune și 92,175 suflete.

Biserica greco-catolică română din Ungaria și Transilvania numără 1.190,934 suflete.

III. Institute de învățământ.**A. Școli medii.**

Beiuș, gimnasiu complet greco-cat. cu 16 profesori.	
Blaj, " " " " " "	22 "
Brad, " inf. gr.-or. cu 4 clase și " "	7 "
" " complet greco-or. cu 19 "	" "
Brașov, { școală reală inferioară " "	6 "
" { școală comercială " "	8 "
Năsăud, gimnasiu complet fundat. " "	13 "

B. Seminarii teologice.

<i>Arad,</i>	institut teologic	gr.-or. cu	5 profesori.
<i>Blaj,</i>	"	gr.-cat. "	9 "
<i>Caransebeș,</i>	"	gr.-or. "	5 "
<i>Gherla,</i>	"	gr.-cat. "	6 "
<i>Sibiu,</i>	"	gr.-or. "	6 "

C. Preparandii.

<i>Arad,</i>	preparandie	gr.-or. cu	6 profesori.
<i>Blaj,</i>	"	gr.-cat. "	8 "
<i>Caransebeș,</i>	"	gr.-or. "	7 "
<i>Gherla,</i>	"	gr.-cat. "	7 "
<i>Oradea mare,</i>	"	" "	7 "
<i>Sibiu,</i>	"	gr.-or. "	5 "

D. Școli de fete.

Arad, școală superioară de fete cu internat împreună cu cursuri preparandiale. Taxa de internat și didactul e de 320 cor. la an.

Beiuș, școală civ. de fete confesională gr.-cat. cu 7 profesori și profesoare. Impreună cu internat; taxa în internat e de 300 cor. pe an; se dau și stipendii.

Blaj, școală superioară de fete cu 6 profesori și 4 profesoare. Impreună cu internat. Taxa în internat e de 240 cor. pe an.

Sibiu, școală civ. de fete, susținută de »Asociațiunea pentru lit. rom. și cultura pop. rom., cu 4 profesori și profesoare. Impreună cu internat; taxa în internat e de 400 cor. pe an.

Alte categorii de școli de fete sînt: Abrud, Brașov, Lugoj, Sibiu, Șimleu, etc.

IV. Fundațiuni,

din cari se dau stipendii și ajutoare tinerilor dela institutele de învățămînt.

a) Confesionale, împărțite de autoritățile bisericești.

Alutianiana (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimnasiști (80—120 cor.)

Alumneul (gr.-or.) Timișoara, dă locuri benefice la tineri gimnasiști ori realiști din Timișoara.

Ana Alexandrovici (gr.-or.) Lugoj, stipendii la studenți români gr.-or. născuți în Lugoj. Epitropia fundațiunii în Lugoj.

Andronic (gr.-or.) Sibiu, ajutoare la meseriași.

Balla (gr.-or.) Arad, stipendii la universitari (800 cor.)

Baldi (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimnasiști (160 cor.)

Birta-Ghiba (gr.-or.) Arad, stipendii la gimnasiști și universitari (400 cor.)

Bobiană (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimn. și univ. (120 cor.)

Borboleană (gr.-cat.) Oradea, stipendii la gimnasiști.

Braia, Nicolae (gr.-or.) Caransebeș, stipendii la universitari, comercianți și industriași (80—200 cor.)

Chirilă (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimnasiști (50—300 cor.)

Clainiană (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimnasiști și univ. (240—360 cor.)

Cologia (gr.-or.) Sibiu, stipendii la gimnasiști (120—200 cor.)

Convict (gr.-cat.) M.-Siget, stipendii la gimnasiști (întreținere).

Danușiu (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimnas., prep., univ. (600 cor.)

Darabanthiana (gr.-cat.) Oradea, stipendii la gimnasiști.

Ebesfalvi și Balla (gr.-or.) Arad, stipendii la teol. și șc. milit. (300—900 cor.)

Faur (gr.-or.) Arad, stipendii la șc. medii și sup. (250 cor.)

- Filip* (gr.-cat.) Blaj, stipendii la șc. medii și sup. (200 cor.)
Francisc-Iosif (gr.-or.) Sibiu, stipendii la gimn., prep. și univ. (120—200 cor.)
Girolldi-Gálboriana (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Gozsdu, (gr.-or.), reprezentanța în Budapesta, stipendii la gimn., școale milit., univ.
Hirschiană (gr.-cat.) Blaj, stipendii la universitari (400—800 cor.)
Kabaiană (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Kissiană (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Köcsaryană, (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Kőszeghi, Sighetul Marmăției, p. stud. nobili din Marmăția.
Kritsfalusstiană (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Kunkiană (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Lugoș (gr.-cat.), dieceza gr.-cat. stip. la teologi, preparandiști, gimnasiști, șc. reale și civile.
Masa stud. Sibiu, »Albina», dă prânz gratuit la 50 stud. gimn. din Sibiu.
Mecsiand (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Moga (gr.-or.) Sibiu, stipendii la prep. (120 cor.) și univ. (1000 cor.)
Moldovan, Part. (gr.-cat.) Blaj, stipendii la șc. elem. (80 cor.)
Negrutișu (gr.-cat.) Blaj, stipendii la șc. elem. și gimn. (120—160 cor.)
Orăstie, cercul (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimn. (80 cor.)
Fund. de pâne (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimn. și prep.
Papp, Teodor (gr.-or.) Arad, stip. la toate școalele (120—800 cor.)
Papfalvi, Const. (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimn. (240 cor.)
Papfalviană (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Paveliană (gr.-cat.) Orade, pentru internatul de băieți și de fete din Beiuș.
Peioviciu (gr.-or.) Sibiu, stipendii la gimnasiști (100 cor.)
Peța, Dim. (gr.-or.) Caransebeș, stipendii la gimnasiști și univ.
Petru Maior (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimnasiști (120 cor.)
Pop, A. L. (gr.-cat.) Lugoj, stip. la univ. (300 cor.)
Pop-Bota I., (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimnasiști (120 cor.)
Popescu Ioan, (gr.-or.) Sibiu, stipendii la prep. (80 cor.)
Ramontiană (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimn. și univ. (120—630 cor.)
Rățiu, Ecaterina (gr.-or.) Sibiu, stipendii la teologi (60 cor.)
Regia (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Șaguna (gr.-or.) Sibiu, dă ajutoare pentru zidirea bisericilor și școalelor.
Sorbaniandă, (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Stat (gr.-or.) Sibiu, stipendii la univ. (1000 cor.)
Șulufand (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimn. și univ. (120—800 cor.)
Tarczayană (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Tartiană (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimn. (100 cor.)
Todea (gr.-or.) Sibiu, stipendii la gimn. (300 cor.)
Tordaiană (gr.-cat.) Blaj, stipendii la univ. (200 cor.)
Ursu, David br., fund. Blaj, 10 stip. à 200 cor. pentru gimn.
Vaidand (gr.-cat.) Blaj, stipendii la gimn. și univ. (140 cor.)
Vancea (gr.-cat.) Blaj. »Cassa archidieceșană», stipendii pentru șc. de fete, prep., gimn. și univ. (120—600 cor.)
 „ (gr.-cat.) Blaj, stipendii pentru gimn. 200 cor. socotiți în taxa de internat a seminarului Vancean (taxa ord. 240 cor. pe an).
Vulcaniană (gr.-cat.) Orade, dă stipendii la gimn.
Wéghseőiană (gr.-cat.) Orade, stipendii la gimn.
Zsiga (gr.-or.) Orade, Senatul fundațiunii primesce în Alumneu tineri dela școalele din Orade.

b) la Asociațiune în Sibiu.

- Bașota*, stipendii pentru gimnasiști (40 cor.)
Dobâca, stipendii pentru gimnasiști (100 cor.)

Galliană, stipendii pentru gimnasiști (120 cor.)
Marinovici, stipendii pentru gimnasiști (120 cor.)
Moga, stipendii pentru școale rom. de fete (80 cor.)
Riurean, stipendii pentru gimnasiști (80 cor.)
Roman, stipendii pentru gimnasiști (120 cor.)

c) la Asociațiunea aradană.

Stipendii pentru elevi la meserii, școale agronomice, comerciale (40—120 cor.)

V. Societăți.

a) „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“.

Sediu: Sibiiu:

Președinte: Dr. Alexandru de Mocsonyi.

Vice-președinte: Iosif St. Șulut, cons. de trib. în pens.

Secretar I: Dr. Corneliu Diaconovich.

„ *II*: Dr. Ilie Beu.

Casier: Ioan Vătășan.

Bibliotecar: Nicolau Togan, adm. protop.

Archivar: Romul Simu.

Despărțemintele și membrii Asociațiunii:

	Membri fundatori	Membri pe viață	Membri ordinari	În total
1. Membri onorari	6	—	—	6
2. Membri secțiilor (ordinari) . . .	25	—	—	25
3. „ (coresp.)	14	—	—	14
4. Desp. Abrud-Câmpeni	—	2	27	29
5. „ Agnita	—	—	10	10
6. „ Alba-Iulia	—	1	3	8
7. „ Beiuș	—	4	1	61
8. „ Bistrița	—	6	6	27
9. „ Blaj	—	4	5	45
10. „ Bocșa	—	—	—	33
11. „ Brad	—	—	3	23
12. „ Bran	—	—	2	6
13. „ Brașov	—	1	5	65
14. „ Caransebeș	—	1	1	31
15. „ Cluj	—	2	3	26
16. „ Cohalm	—	—	1	22
17. „ Comloș-Sân-Miclăuș	—	—	—	13
18. „ Dej	—	—	5	37
19. „ Deva	—	1	4	36
20. „ Dicio-Sân-Mărtin	—	1	—	12
21. „ Dobra	—	—	—	24
22. „ Făgăraș	—	1	6	34
23. „ Hateg	—	—	3	19
24. „ Hida-Huedin	—	1	—	24
25. „ Lipova	—	3	1	31
26. „ Ludoș	—	1	—	12
27. „ Lugos	—	2	4	32
28. „ Medias	—	—	1	8
Transport	45	31	81	668
				825

		Membri fondatori	Membri pe vizită	Membri ordinari	În total
	Transport . 45	31	81	668	825
29.	Desp. Mercurea	2	2	34	38
30.	» Mociu	—	3	24	27
31.	» Năseud	11	21	20	52
32.	» Orade	1	2	35	38
33.	» Orăştie	5	6	17	28
34.	» Oraviţa	4	15	48	67
35.	» Oşorheiu	1	1	14	16
36.	» Panciova	1	4	30	35
37.	» Reghin	1	4	13	18
38.	» Sătmar	2	1	28	31
39.	» Sebeş	2	3	27	32
40.	» Selişte	1	9	45	55
41.	» Sibiu	7	20	56	83
42.	» Sighişoara	—	—	7	7
43.	» Şimleu	4	5	32	41
44.	» Timişoara	3	10	47	60
45.	» Torac	—	—	7	7
46.	» Treiscaune-Ciuc	—	—	16	16
47.	» Turda	—	1	13	14
48.	» Vârşeţ	1	5	33	39
49.	» Zerneşti	—	2	6	8
50.	» Afară de despărţiminte	4)	11)	17)	43
51.	» » »	5)	6)	—)	
	În total . 45	86	212	1237	1580

b) Alte societăţi culturale.

Asociaţiunea naţională pentru cultura poporului român, în Arad.

Asociaţiunea pentru cultura poporului român din Maramureş. Sediul în Sighetul-Marmaţiei.

Asociaţiunea pentru ajutorarea meseriaşilor, în Braşov.

Reuniuni de femei, cari susţin şcoli, în Abrud, Arad, Braşov (internat), Sibiu, Şimleu. Cea din Blaj dă stipendii la elevele şcolii de fete.

Alte reuniuni de femei: Bran, Făgăraş, cott. Hunedoara, Mediaş, Reşinar.

Reuniuni rom. de mus. şi de cântări: Bistriţa, Braşov, Haţeg, Lugos, Sibiu.

Reuniuni de meseriaşi în Orăştie, Selişte, Sibiu, Sebeşul săsesc.

Societatea pentru crearea unui *fond de teatru* român. Sediul în Braşov.

Societăţi academice ale tinerimii române universitare: Budapesta » Petru Maior, Gratz » Carmen Sylva, München » Patria, Viena » România Jună.

c) Societăţi economice.

Societăţi române de agricultură sînt: Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului (sediul Sibiu), Reuniunea economică în Orăştie, şi cea din cottul Caraş-Severin (sediul Caransebeş).

Societăţi (Reuniuni) comerciale: Blaj » Consum, Bistriţa » Comerçantul, Caransebeş » Severineana, Sibiu » Concordia cu câte o filială în Făgăraş şi Alba-Iulia; Szászkaánya » Comoara, Szintye » Concordia, Verendin » Verendineana, Satul nou » Ceres, Prilipeţ » Prilipeana, Hunedoara » Agricola.

Bănci:

Albina, Sibiu	capital social cor. 1.200.000—
Ardeleana, Orăştie	» » » 500.000—
Arieşana, Turda	» » » 160.000—

Auraria, Abrud	capital social cor.	60,000—
Aurora, Năsăud	" " "	168,500—
Beregsana, Beregsőu	" " "	40,000—
Berzovia, Jidovin	" " "	70,000—
Bihoreana, Oradea mare	" " "	600,000—
Bistrițana, Bistrița	" " "	80,000—
Bocșana, Bocșa montană	" " "	100,000—
Brădetul, Orlat	" " "	25,000—
Buciumana, Bucium-Poeni	cuote à "	50—
Buna, Feleacul săsesc	capital social "	4,615.86
Buzieșana, Buziaș	" " "	80,000—
Chioreana, Șomcuta mare	" " "	100,000—
Chiseteiana, (Reuniune de păstrare și anticipațiune) Chiseteu	" " "	12,412.80
Chișodana, Chișoda	" " "	47,400—
Comoara, Comoriște	" " "	10,000—
Concordia, Ozora-Uzdin	" " "	30,000—
Cordiana, Fofeldea	" " "	60,000—
Corvineana, Hunedoara	" " "	70,000—
Crișana, Brad	" " "	46,400—
Cudgireana, Cudgir	" " "	50,000—
Dacia, Orăștie	" " "	100,000—
Detunata, Bucium-Șașa	" " "	60,000—
Doina, Câmpeni	" " "	60,000—
Dunăreana, Cubin	" " "	30,000—
Economia (Asoc. de păstr. și ant.) Lugos	" " "	62,928.49
Economul, Cluj	" " "	200,000—
Făgetana, Făget	" " "	200,000—
Feldru, (Soc. de împr. și păstr.)	" " "	11,000—
Fortuna, Rodna veche	" " "	40,000—
Furnica, Făgăraș	" " "	120,000—
Ghiroc, (Asociațiune de împrumut și păstrare) Ghiroc	" " "	5,096.56
Grănițerul, Dobra	" " "	60,000—
Greoviceana, Greovaț	" " "	20,000—
Hățegana, Hățeg	" " "	200,000—
Hondoleana, Hondol	" " "	20,631—
Hunedoara, Deva	" " "	27,900—
Ilva mare (Reun. de împr. și păstr.)	" " "	14,200—
Iulia, Alba-Iulia	" " "	100,000—
Jebeleana, Jebel	" " "	25,111.30
Ligedeana, Liget	" " "	26,910.80
Lipovana, Lipova	" " "	100,000—
Luceafărul, Vêrșet	" " "	200,000—
Lugoșana, Lugos	" " "	30,000—
Mercurea (Cassă de păstrare)	" " "	64,000—
Mielul, Poiana Sibiului	" " "	50,000—
Monoreana, Monor	" " "	10,000—
Munteana, Ofenbaia	" " "	40,000—
Mureșana, Reghinul săsesc	" " "	170,000—
Mureșanul, Rodna	" " "	80,000—
Nădlăcana, Nădlac	" " "	100,000—
Nera, Bozovici	" " "	70,000—
Olteana, Viștea inferioară	" " "	40,000—
Oraviceana, Oravița	" " "	600,000—
Pădureana, Liget (cott. Timiș)	" " "	20,000—
Parsimonia, Bran	" " "	60,000—

Patria, Blaj	capital social cor.	220,000—
Plugarul, Secădate	" " "	20,000—
Porumbăceana, Porumbacul inferior	" " "	20,000—
Racoțana, Șeica mare	" " "	46,977—
Riureana, Capolnoc-Mănăstur	" " "	100,000—
Sasca montană (Cassă de păstrare)	" " "	50,000—
Sătmăreana, Seini	" " "	200,000—
Schinteia, Teure (Tóhát)	" " "	10,000—
Sebeșana, Sebeșul sășesc	" " "	100,000—
Selăgeana, Jibou (Zsibó)	" " "	180,000—
Seliște (Reuniune)	" " "	26,000—
Sentinela, Satul nou	" " "	80,000—
Silvania, Șimleu	" " "	300,000—
Șoimușana, Șoimuș	" " "	24,000—
Șomeșana, Dej	" " "	200,000—
Speranța, Borgo-Prund	" " "	96,282.24
Steaua, Petrovoselo	" " "	26,586—
Timișana, Timișoara	" " "	560,000—
Ulpiana, Grădiște	" " "	30,000—
Unirea, Vad	" " "	13,853.59
Venețiana, Veneția infer.	" " "	20,000—
Victoria, Arad	" " "	600,000—
Vlădeasa, B.-Huedin	" " "	70,000—
Zarandeană, Băița	" " "	32,000—
Zlăneana, Zlatna	" " "	50,000—

Bănci de asigurare: »Transilvania» în Sibiu, capit. de întemeiere 600,000 cor.; fond. de rezervă și de garanții ca. 1.200,000 cor. Filiale în Arad, Brașov, Budapesta, Cluj, Kecskemét, Seghedin și Timișoara.

VI. Presa.

- »**Activitatea**«, foaie politică, economică, socială și literară, Orăștie, apare în fiecare Joi, prețul 8 cor. pe an, redactor Laurian Bercian.
- »**Biserica și Școala**«, foaie bisericească școl. și econ., Arad, apare odată pe săptămână, prețul 10 cor. pe an, redactor Rom. R. Ciorogariu.
- »**Bunul Econom**«, organul Reuniunii economice în Orăștie, apare odată pe săptămână, prețul 4 cor. pe an.
- »**Drapelul**«, organ național-politic, Iugoș, apare Mercuria și Sâmbăta, prețul 12 cor. pe an, redactor Dr. Corneliu Jurca.
- »**Familia**«, foaie beletr. și socială (ilustrată), Oradea mare, apare odată pe săptămână, prețul 16 cor. pe an, redactor Ios. Vulcan.
- »**Foaia Diecesandă**«, organ al eparchiei gr.-or. române a Caransebeșului, Caransebeș, apare odată pe săptămână, prețul 10 cor. pe an, redactor Dr. P. Barbu.
- »**Foaia Poporului**«, foaie politică popor. (ilustrată), Sibiu, apare odată pe săptămână, prețul 4 cor. pe an, redactor Victor Lazar.
- »**Foaia Școlastică**«, organ al Reuniunii învățătorilor din archid. Blajului, Blaj, apare de 2 ori pe lună, prețul 6 cor. pe an, redactor Ioan F. Negrut.
- »**Gazeta Transilvaniei**«, ziar politic cotidian, Brașov, prețul 24 cor., Nr. de Dumineca 4 cor. pe an, redactor Dr. A. Mureșianu.
- »**Gura Satului**«, foaie satirică-umoristică, Arad, apare de 2 ori pe lună, redactor Nicu Stejărel.
- »**Libertatea**«, foaie politică, Orăștie, apare Sâmbăta, prețul 6 cor. pe an, redactor Ioachim Munteanu.

- » *Luceafărul*», revistă literară, apare de 2 ori pe lună în Budapesta, red. un comitet, prețul 10 cor. pe an.
- » *Revista Economică*», organ pentru societățile financiare și comerciale, Sibiu, apare odată pe săptămână, prețul 20 cor. pe an, redactor Dr. C. Diaconovich.
- » *Revista Ilustrată*», foaie beletristică (ilustrată), Bistrița, apare odată pe lună, prețul 12 cor. pe an, redactor Dr. Victor Onișor.
- » *Telegraful Român*», organ politic-bisericesc, Sibiu, apare de 3 ori pe săptămână, prețul 16 cor. pe an, redactor T. V. Păcățian.
- » *Transilvania*», organul Asociațiunii, Sibiu, apare în 6 numere pe an, prețul 10 cor. pe an, redactor Dr. C. Diaconovich.
- » *Tribuna*», ziar politic cotidian, Sibiu, prețul 28 cor. pe an, redactor Silv. Moldovan.
- » *Tribuna Poporului*», ziar politic cotidian, Arad, prețul 20 cor., Nr. de Dumineca 4 cor. pe an, redactor I. Russu-Șirianu.
- » *Unirea*», foaie biser.-politică, Blaj, apare odată pe săptămână, prețul 12 cor. pe an, redactor A. C. Domșa.
- » *Vulturul*», revistă umoristică, Oradea mare, apare de 2 ori pe lună, prețul 12 cor. pe an, redactor I. Ardelean.

VII. Comitatele din Ungaria locuite de Români.

După datele oficiale dela 1900.

Comitatul	loc. Români	Nrul total al loc.
Alba inferioară	166,099	210,362
Arad	223,806	386,100
Bichiș	6,069	278,731
Bistrița-Năsăud	82,256	119,014
Bihor	239,449	577,312
Brașov	33,886	95,565
Caras-Severin	328,371	443,001
Cenad	13,982	140,007
Ciuc	15,936	128,382
Cojocna	146,268	253,656
Făgăraș	83,445	92,801
Hunedoara	257,013	303,838
Maramureș	74,978	319,598
Mureș-Turda	67,402	197,618
Odorheiu	2,928	118,275
Sătmar	118,760	367,560
Selagiu	125,451	207,293
Sibiu	108,413	166,188
Solnoc-Dobâca	180,309	247,134
Terna mare	61,779	145,138
„ mică	53,276	109,197
Timiș	167,523	476,242
Torontal	88,044	609,362
Turda-Arieș	116,833	160,579
Treiscaune	19,439	137,261
Ugocsa	9,270	83,316
Suma	2.792,985	
In restul țării	6,494	
Total	2.799,479	Români în Ungaria.

Compozițiuni musicale

de

Timotei Popovici,

profesor de muzică la seminarul »Andreian« din Sibiu.

1. **Cântările liturgiei** s. I. Chrisostom pentru 3 voci de bărbați sau de copii. Op. 3. 3.—
2. **Irmosul Paștilor** p. 3 voci de bărbați sau de copii. Op. 1. —80
3. **In Iordan** (Tropariul Botezului) pe motivele glasului I-ii, pentru 4 voci de bărbați. Op. 4. —60
4. **Cuvine-se** (Axion) pe motivele glasului al 4-lea, pentru 4 voci de bărbați. Op. 9. —60
5. **Două colinde** p. 4 voci de bărbați. Op. 7 și 8. —80
6. **Tot ți-am zis mândro** p. 4 voci de bărbați. Op. 6. —60
7. **Foaie verde de trifoiu** p. 4 voci de bărbați. Op. 5. —60
8. **Știi mândro când ne iubiam** p. 4 voci de bărbați. Op. 11. —50
9. **M'ăși mărita** p. cor mixt (6 voci). Op. 2. —80
10. **Douăsprezece cântece de școală** p. 2 și 3 voci, ediț. a II-a. —50

Se pot procura dela autor trimițând prețul înainte + 10—20 fileri porto (franco, sub bandă), sau cu rambursă. (Nachnahme.)

În Librăria lui W. Krafft în Sibiu se află:

Cărți populare — Biblioteca Tribunei — Biblioteca pentru toți după cataloage separate.

Biblioteca populară »Minerva« à 15 fileri. 1—3. Istoria populară a Românilor. 4. Cântarea României. 5. Istoria populară a literaturii române. 6. Revoluțiunea lui Tudor Vladimirescu. 7. Pierderea Basarabiei. 8. Istoria lui Vodă Cuza. 9. Mihail Kogălniceanu. 10. Vasile Alexandri. 11. Stefan cel Mare. 12—13. Mihail Viteazul. 16. Cum să ne crescem copiii. 17. Păstrarea sănătății. 18. Ce să cetim. 19. 10 Maiu. Revista istorică-națională.

Biblioteca »Bunul Econom« à 30 fileri. 1. Nutrețurile ierboase. 2. Economia porcilor, oilor și caprelor. 3. Sămënța și sămënatul. 4. Ingrijirea plantelor. 5. Economia vitelor. 6. Cunoascerea pământurilor. 7. Luarea pământului.

Biblioteca populară a Asociațiunei: 1 și 2. Povestire din viața țăranilor români à —.20. 3. Despre cărțile funduare și întabulări. —.30. 4. Sfaturi bune, 3 disertațiuni: Despre concubinată; Despre beție; Icoane din viața poporului nostru. —.20.

Pișos Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedag. 1.60.

— Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedag. 3.—.

— Pedagogia pentru preparandii. 2.—.

— Psihologia precedată de somatologie și urmată de logica elementară pentru preparandii. 2.40.

— Istoria pedagogiei pentru preparandii. 4.—.

Anunțuri.

La fiecare Damă se trimite carticica „consultator pentru conservarea frumuseții“ gratis și franco, prin
Ludovic Vértess, farmacia „La vultur“ în Lugos, partea nemțească, Nr. 396,
 lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Ei i rușine

pentru că fața ei de altfel drăguță este de mai mult timp scârbă, și a aflat numai de scurt posibilitatea a pute depărta necurătențiile pielii prin în genere cunoscuta

Pomadă lugoșană de față din apot. Vértess.

Aceasta este cel mai bun mijloc pentru delăturarea repede a scârbăciunilor: pete, bureți, coji de piele, sgrăbunțe precum și în contra tuturor necurătențiilor. 1 dosă 1 cor. 20 fil. = 1.80 lei și o dosă per 2 și 4 cor. = 3 și 6 lei. La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. se expediază franco 1 dosă mare.

Admirați-mă pe mine!

„sau pe altă damă care întrebuințează

mijlocul sicilian pentru păr,

și veți afla, cumcă colorarea căpătății prin acest mijloc nu se deosebește de colorarea naturală primitivă.

Mijlocul sicilian pentru noirea părului nu conține ingrediente sticacioase, nu e mijloc mecanic pentru colorat, ci dă părului în modul cel mai simplu după unica folosire pe di colorarea care a avut-o părul înaintea încălțurării, fără a lăsa pe vestiminte, sau piele pete și fără a se pute spăla de pe păr. 1 sticlă 4 cor. = 6 lei; 3 sticle se expediază franco per 12 cor. = 18 lei trimiși înainte. La comanda să se amintească totdeauna colorarea avută.

Ludovic Vértess, farmacia la vultur, Lugos Nr. 396, în Bănat.

Cel mai mare Depot de toate articolele de toaletă, parfumerie etc. de proprie și străină fabricațiune.

Articolii de sus sunt numai atunci veritabili dacă posed marca de apărare.

Reproducere și traducerea oprită.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

ca să-i pice părul înainte de timp, să întrebuințeze pentru conservarea părului

Spirit pentru păr de Dr. Heuffel,

care este cel mai bun mijloc pentru conservarea rădăcinii și înaintea creșterea părului. Opresce formarea mătreaței și căderea părului, ba ajută în scurt timp dezvoltarea și întărirea părului frumos și tare. La păr prea aspru, în locul spiritului pentru păr, e a se folosi unsoarea nutritoare de păr a Drului Heuffel. 1 sticlă ori 1 dosă 3 cor. = 5 lei. — La trimiterea înainte de 12 cor. = 20 lei se expediază 4 sticle ori 4 dose franco.

O musteață frumoasă

și o barbă tare și făloasă se poate căpăta numai prin întrebuințarea de

Pomada de barbă de Dr. Heuffel.

Acest mijloc este de tot nescricios pentru pielea, ba prin folosirea și efectul excelent capătă și tinerii o barbă plină și mustețe frumoase. 1/2 dosă 2 cor. 50 fil., 1 dosă 4 cor. = 6 lei. — La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. = 6.50 lei se expediază 1 dosă franco.

Se capătă în farmacii și parfumării. Depot general: Apoteka camp. c. r. Stefansplatz, Viena; J. v. Török. Königsgasse, Budapesta; Drogueria lui Brus, Bul. Elisabeta în București; Unde nu se află în deposit să se comande direct dela procurătorul.

Comandele se efectuează numai atunci când suma cuvințioasă se poate anticipativ per post.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Traducere și retipărire rezervate.

Ludovic Vértés, farmacia „La vultur” în Lugos, partea nemtească, Nr. 396, lângă edificiul gimnasiai, înălțată la 1789.

Marca de fabrică.

Marca de fabrică.

SPIRIT GALLIC

(Franzbranntwein)

al apotecarului

Vértés,

este la întrebuintare cel mai cu efect,

ca cea mai bună fricțiune alinătoare de **podagră, reumatism, răceli, dureri în toate membrele, dureri de cap, dinți și nervi, la paralisări, scurătăți, dureri interioare precum căreii în stomac, tot felul de indispozițiuni, un plăcut mijloc recursor pe drum ș. a.** Din singurul efect al acestui vinars în diferitele casuri de boală, în urma căreia și găsește o așa răspândită întrebuintare ca adevărat **remediu popular** ca nici un altul, se explică neîntrerupta urcare simpatice al acestui vinars; este însă luat în seamă că **numai vinarsul apotecei Vértés** are efectul susnumit și să se păzească de contrafaceri fără efect. Veritabil numai cu marca de fabrică alăturată.

1 sticlă simplă 1 cor., 1 sticlă dublă 2 cor., sticleuță de probă 30 fil.

Pentru câștigarea mai ușoară a acestui mijloc casnic, și dacă se comandă 7 sticle duble, 14 sticle simple sau 40 sticle de probă, se va computa, în loc de 14 cor. numai 10 cor., embalajul gratis și pachetul se va expedia prin toată Austria, Ungaria și Germania franco.

Morburi de stomac,

cum sunt: Lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greața și vomarea, căreii, și preste tot greutatea și slăbiciunile stomacului se delătură repede și sigur prin **Esența pentru stomac** al farm. **Vértés** după ordinațiunea **drului Heuffel**. O sticlă 2 cor. 50 fil. = 3 lei 50 bani.

Tusa,

răgușeala, durerile de piept și grumaz, natha, influența, tusa măgărească, catarul, organismul respirațiunei se vindecă repede și sigur prin **Sucul de ierburi banatice**.

Acest suc pregătit din ierburile cele mai vindecătoare și aromatic ale alpinilor din Ungaria de mează și, este un mijloc excelent contra tuturor inflamațiilor pielii băloase. Pentru gustul lui plăcut și copii îl iau foarte bucuros.

Prețul unei sticle pentru oameni mari și copii dela 10 ani în sus 2 cor. = 3 lei. Prețul unei sticle pentru prunci mai mici de 10 ani 1 cor. 20 fil. = 2 lei.

La morburi cerbicoase, îndelungate, cura o înaintează thea de ierburi banatice. 1 cutie 1 cor. = 2 lei.

Se află la apotecele. — Unde nu sunt în deposit să se comandeze de-a dreptul dela pregătitorul:

Ludovic Vértés,

Apoteca „La Vultur” în Lugos,
Nr. 396.

Medicamentele aci înșirate numai atunci sunt veritabile dacă sunt provădate cu marca de invențiune aci alăturată.

La comande postate sub 10 cor. se socotesc pentru epistola de fracht (declarațiune) și împachetare 40 fil. Dela 10 cor. în sus la un pachet postal de 5 Kilo împachetarea este gratuită și se trimite franco prin Austro-Ungaria și Germania. Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțească, Nr. 396, lângă edificiul gimnazial, înălțată la 1789.

TRIPPER (sculământ) Iniecția vegetală și Capsule vegetale.

de orice specie, se vindecă sigur și repede cu medicamentul lui

1 Flacon Iniecția vegetală de Dr. Hill pentru oameni, fluiditate, 2 cor. 50 fl. = 3 lei 50 bani.

1 Flacon Iniecția vegetală de Dr. Hill pentru dame, pulverisat, 2 cor. 50 fl. = 3 lei 50 bani.

1 Flacon Capsule vegetale de Dr. Hill 3 cor. 20 fl. = 4 lei.

La trimiterea înainte de 3 cor. 60 fl. = 5 lei 1 Flacon să trimită franco.

In contra infertilității, palidității, lipsei de sânge, slăbiciunii puterii, sgârbiurilor histerice, onaniei, slăbeții nervilor ca și în genere contra ori și ce specie de slăbiciuni, este cel mai bun și eficace medicament **praf întăritoriu de Dr. Hill.**

1 dosă 5 cor. 60 fl. La trimiterea înainte de 6 cor. = 9 lei 50 bani expedarea se face franco. — **Depositul principal la**

Ludovic Vértés, apoteca „La Vultur”, Lugos. Bănat, 396.

BETIA.

Cine voiesce a se mântui de această patimă infamă, să întrebuințeze **remediul în contra beției** care în cele mai multe cazuri cu **succes strălucit** s'a probat și pe baza receptului medical în **Apoteca „La Vultur”** în **Lugos** s'a gătit. 1 dosă 5 cor., 1 dosă dublă, care se recere la patima cerbi-coasă, 8 cor. 80 fl. = 8 Mărci = 10 franci. Expedează franco în toate țările după primirea prețului.

Remediul D-Tale în contra beției a făcut miracol! Bărbatul respectiv s'a vindecat total de beție, și este treaz și diligent, aceasta o putem mulțumi numai D-Tale. Dumnezeu să ți-o respătească.

Franz Haslovic Krucica.

Mă grăbesc a vă mulțumi pentru remediul în contra beției trimis, bărbatul meu nu bea de 2 luni rachi și eu sunt fericit.

Elise Unteriercher, Bleiberg.

Remediul D-Tale în contra beției a avut succes miraculos la un bețiv, vă rog încă o dosă pentru un alt individ.

August Berger, Gaja.

Prima sticlă din remediul D-Tale în contra beției a avut rezultat minunat, te rog a-mi trimite încă o sticlă.

Andreas Hütter, Anschowitz.

Pentru remediul contra beției donat mie, îți exprim cea mai profundă mulțumire, aceasta m'a vindecat de beție; încă odată vă mulțumesc și vă rog a-mi trimite o dosă dublă pentru un amic.

George Ranimiroff, Varna.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul în contra beției, aș vrea să mă mântui pe un bărbat de patima beției. Înainte de 2 ani m'am mântuit pe mine de această patimă imorală și de atunci nu mai beau.

Mathias Hauswirth, Rausenbruck.

Îți exprim mulțumire pentru remediul în contra beției trimis mie.

Franz Burlan, Idrbitz.

Vă rog să-mi mai trimiteți o dosă dublă din remediul D-Tale în contra beției și pentru sticla întâie vă mulțumesc.

Josef Gassner, Sonntagsberg.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțească, Nr. 396, lângă
edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Mijloc în contra Limbricului cordelat (Panglică)

al farm. Vértés,

mijloc probat deja în nenumărate rân-
duri, care e de un **efect sigur cu desă-
vîrsire** și care față cu alte mijloace în
contra limbricilor mai are și favorul, că
pacientul nu este de fel obosit și slăbit,
nici nu-și ruinează stomacul, cum se
întîmplă aproape cu toate mijloacele.
Ba din contră acest leac întărește
mistuirea și poate fi luat și de copii fără nici o stricăciune.
Dar' nu strică nici în cazul că nu se allă limbric. Lim-
bricul iese cu **cap cu tot** afară, astfel că nu mai este
posibil, ca să se desvoalte din nou.

De unde cunoaștem noi că cineva are limbric cordelat? O
cunoaștem aceasta în faptul, că cel care se simte tare rău, are
colică, sgârșiri (spasmuri) de stomac, vomează și are simțiri ne-
plăcute, în timpul întreg, ca și când i-s'ar urcă ceva ca un nod până
sus la gât, simte accese de amețire, anemie, lipsă de apetit și câte-
odată foame prea mare, este abatut și nu are poftă de muncă, aruncă
multă flegmă și scuipat, rigăe acreală, simte o mișcare în corp, nu
mistuie și se simte abătut etc. Ca semne externe sînt a se aminti:
Cearcăne vinete la ochi, o albeață curioasă în retina ochilor, culoare
palidă în față, limbă necurată, slăbirea corpului. — 1 dosă 7 cor.
a se trimite prețul anticipat, iar 7 cor. 30 fil. = 10 lei franco.

La comandă Vă rugăm a ne comunica și etatea.

Cigarete și **Asthma**, cel mai bun mijloc contra durerii
pulvere pentru de piept, respirațiunilor grele etc.
1 cutie cigarete costă 1 cor. 50 fil., 1 cutie praf 1 cor.; la cazul dacă
se trimite anticipative 2 cor. 40 fil. = 3 lei, se expediază franco.

Mijloc **Asudărei** și mîncărimei de piele, de Dr. Scott. Cu
contra efect sigur la asudarea picioarelor, mî-
nilor și subsuorilor, precum și la ori ce fel de mîncărime. 1 dosă
3 cor. = 4 lei.

Mijloc contra **Cap** precum nervositate, reumatism și migraine,
durerii de sunături ș. a. înceată grabnic prin folosirea
prafurilor pentru migraine a lui Hill, 1 cutie 1 cor. 60 fil. și 3 cor.
Dacă se trimite 3 cor. 40 fil., = 4.50 lei anticipative, se expediază
1 cutie mare franco.

La comanda postale sub 10 cor. se socotesc pentru epistola de fracht (declarațiune) și împachetare 40 fil. De la 10 cor. în
sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetare este gratuită și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. —
Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțească, Nr. 396, lângă edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Extract de Sassaparilla. Mijloc excelent pentru

curățirea sângelui în cazuri de sifilis, podagră, gușă, la scrofule, tuberculoase, la boale de piele învechite, preste tot la tot felul de boale ce-și au temeiul în sângele stricat. O sticlă 2 cor. = 3 lei și 4 cor. = 6 lei.

Mijloc Epilepsiei (fras), leșinării, durerilor de nervi și isterice ale mamelor se folosesc cu cel mai bun succes. O dosă 5 cor. 60 fl. — La trimiterea înainte de 6 cor. = 10 lei se expediază franco.

Hydropia (ruptură de apă) și urmările ei: **gălbănarea** ș. a. se curează grabnic prin **Hydropin**. 1 etică 2. cor. 50 fl. = 3.50 lei.

Alifie **Ingrețoșare**, contra tuturor ingrețoșerilor și la pentru cas dacă morbul e învechit se aplică cu cel mai bun succes. 1 dosă 3 cor. 60 fl. = 5 lei.

Năsip și piatră în beșică și catarul țevei și beșicei. Pentru alinarea și delăturarea acestui morb dureros s'a constatat de cel mai bun mijloc **Diuretin**. 1 dosă 3 cor. 60 fl. = 5 lei.

Apă **Ochi** Br. Bruckenthal. Are efect sigur în privința conservării și recăștigării vederilor. 1 sticlă 1 cor. 20 fl. și 2 cor. = 3 lei.

Oleu Urechi de Dr. Brown, la dureri reumatice și sunatul urechilor la asurdire este cel mai excelent mijloc. 1 sticlă 3 cor. 60 fl. — La trimiterea înainte de 4 cor. = 5 lei se expediază franco.

Unsoare de casă din Lugos. Mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt: bube, umflături, ș. a. 1 dosă 1 cor. = 1.80 lei.

Mijloc Urinării în pat. Medicament probat cu efect repede și sigur. 1 dosă 7 cor. = 10 lei.

Alifie **Vătămătură** de cel mai puternic efect. 1 dosă pentru 3 cor. = 4 lei.

Tot aci se află toate medicamentele in-și externe precum germane, franceze, engleze, de ape minerale, vinuri lecnitoare, Cognac, Rum, Thea, aparate chirurgice, materii pentru legat, articoli pentru toaletă și esență pentru de a face și îmbunătăți spirituoase de tot felul; precum: Liqueruri, Slivoviță, Rum, Rostopschin, rachiu de cămină, vin etc. cum și diferiți articlii pentru economia de câmp și de casă. *Cataloge detaliate* despre aceste se trimit franco în limba: română, germană, maghiară ori sârbă; ne răgăm numai ca adresa să se scrie lămurit.

Vendătorilor li-se acordă rabat considerabil.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.
La comanda postală sub cor. se socotesc pentru epistole de fracht (declarațiune) și împachetare 40 fl. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetarea este gratuită și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Traducere și retipărire rezervate.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțească, Nr. 396, lângă
edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Balsamul apotecarului Vértés,

numit și

balsam miraculos englezesc,

un mijloc poporal probat și iubit se folosește:

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

1. Ca medicament intern la indigestiuni, sgârbiuri de stomac, colică, morburii provenite din stomac stricat, mistuire rea, lipsă de apetit, boală de ficat, friguri, boale de plumă și de piept, vânturi etc. în porțiuni de 40—50 picături (mai bine pe o bucată de zăhar.)

2. La emoroide, încheieri și podagră ca un mijloc lin curățător și încălător, după trebuință 1—2 lingurițe.

3. Ca medicament extern la dinți găușoși slăbiți în gingii, 1 linguriță de cafea, amestecând și puțină apă. Împiedecă putredimea, delătură durerile, întărește dinții și împășpătează carnea gingiilor.

4. La ori ce fel de rane provenite din tăietură sau arsură se aplică curat sau subțiat cu apă cu succes. Descrierea amănunțită a puterii și efectului acestui balsam se trimite la cerere gratis și franco. Veritabil e balsamul numai când e lipită pe sticlă marca alăturată. Sticla e astupată cu o capsulă de argint, în care e imprimată firma mea L. Vértés, apotecar „La Vultur” în Lugos. Afară de aceea mai e fiecare sticlă învelită cu o îndrumare spre folosire, pe care încă e tipărită marca amintită. — 12 sticle mici sau 6 sticle duble costă 3 cor. 72 fil.; 5 duzine, trimise franco, 12 cor. 16 fil., 1 litră cu sticla dimpreună 5 cor., 2 litre, trimise franco, 10 cor., 3 litre franco 13 cor. 60 fil., 4 litre 16 cor. — Celor ce vor să se ocupe cu vândarea lui le dau rabatul cuvenit.

Pilulele depurative,

laxativul cel mai avantajos, plin de efect, și pe lângă aceea cu totul nestrăicios. Pentru efectul lor excelent au devenit deja în cercurile cele mai extinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă. Aceste pilule, la dorință se capătă zăchăricate sau nezăchăricate. Una cutie 42 fil., o dosă mare cu 8 cutii 2 cor. 10 fil. La trimiterea 2 cor. 40 fil. = 3 lei anticipative se trimite o dosă mare franco.

Veritabil se află numai la

Ludovic Vértés, apoteca „La Vultur”,

Lugos, Nr. 396, Bănat.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu
medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțească, Nr. 396, lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Mijloace probate pentru animale:

Praf de marve banatic,

este un praf adevărat folositor pentru lapte, și cel mai bine recomandat din partea veterinarilor. El are cel mai excelent efect asupra stomacului, promovează mistuirea, curăță sângele și promovează adunarea laptelui la vaci. De acest praf se fac animalele tari în mod surprinzător și pline de viață, întrebându-l, nu putem mulge sânge, și umflături nu obvin înainte. Acest praf nu ar trebui se lipsească la nici o economie fiind că și de altcum la toate boalele animalelor are un efect excelent. 1 pachet 40, 70 fil. și 1 cor. 40 fil. 10 pachete mari, trimise franco după primirea sumei, 10 cor. în loc de 14 cor.

Praf pentru nutrire vitelor.

Praf pentru nutrire, după folosirea cărnii animalele în timp scurt se îngrașă. 1 pachet 40, 70 fil. și 1 cor. 40 fil. — 10 pachete mari trimise franco după primirea sumei, 10 cor. în loc de 14 cor.

Praf de cai banatic.

Acest praf păzesce caii de podagra matelor, de toate boalele lipicioase de tusa, tuberculosă și așa numitul guturaiu; delăturează cauza acestor boale, în urma-rea puterii lui disolvătoare și curățitoare promovează mistuirea, curățește și recorește sângele, depăr-mari, trimise franco după primirea sumei, 10 cor. în loc de 14 cor.

Praf pentru porci.

Acesta atită pofta de mâncare și micșorează boldul secșual la porci, și așa aceste animale mai bine se îngrașă: este un mijloc excelent în contra umflăturilor de grumazi la porci, și în contra a tot felul de boale este recoritor. 1 pachet 40, 70 fil. și 1 cor. 40 fil. — 10 pachete mari. trimise franco după primirea sumei, 10 cor. în loc de 14 cor.

Fluid restitucional,

de un efect excelent spre a vindeca boalele din afară la animalele de casă: reumatismul, înțepenitura musculilor, slăbețelul musculilor ș. a. Cel mai bun mijloc de întărire a trupului după strapațe mari. 1 sticlă 80 fil., 1 cor. 40 fil. și 2 cor. 40 fil.

Se capătă veritabil la

**Ludovic Vértés, apoteca la „Vulturul alb”,
Lugos, Bănat, Nr. 396.**

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

cel mai ieftin,
cel mai bun

RUM

se poate face, pe
lângă o procedură
rece, fără foc, în
timpul cel mai scurt
cu

Rum-Likol-ul apotecarului Vértés.

Tot așa se poate face slivoviț, cognac, rachiu de
trevere, de drojdii benedictin, chartreuse curacao,
maraschino, precum și ori ce altfel de licoruri, bitter
pentru stomac, oțet și o beutură de casă excelentă
și gustoasă iute și ieftin, de cea mai fină calitate

cu licolurile dovedite de foarte bune, nestricăcioase, sentite prin lege
ale apotecarului Vértés.

(Licolurile sunt esențe aromatice, concentrate, compuse
după un metod propriu.)

1 dosă de licol, de ajuns pentru 5 litre de beutură, costă
1 cor. 25 fil.; 4 doze, dacă se cere, și pentru 4 beuturi deo-
sebite, costă 5 cor. franco, dacă se trimit banii înainte.

Scrisori de recunoștință, gratis și franco, tot
așa liste de prețuri și îndrumări pentru pregătire.

Cu esențele trimise mai înainte am fost
pe deplin mulțămît și sper a fi tot așa și
cu cel de acum.

Nico Zderic, Livno, Bosnia.

Vă rog a-mi trimite pentru 6 coroane
esență de rum, Cuba 2, dar' din soiul cel
bun trimis dlui Sanfűsel.

Peter Fellner, Pogir, posta St. Marein.

Trebue să vă mărturisesc, că sunt foarte
mulțămît cu esența de cognac ce 'mi-ați
trimis, și vă rog deci a-mi trimite deo-
camdată 1 chlg. tot din aceea.

D. Onkel, Cracovia.

Cu destilatul de rum, ce 'mi-ați trimis,
sunt foarte mulțămît și vă mulțămesc. Mai
târziu voi lua mai mult.

Alotis Geyer, Neuda l. Pächlarn.

Ajungând la convingerea, că esențele
d-tale sunt într'adevăr foarte bune, vă rog
să-mi trimiteți o sticlă destilată de rum în
preț de 3 coroane.

*Johann Mäller,
Chinitz-Tettau, p. Rehberg.*

În posesiunea esențelor d-voastră vă co-
munic, că sunt foarte mulțămît cu acelea
și vă rog a-mi trimite încă odată.

Daniel Klang, Smorze.

Asupra esențelor căpătate în luna aceasta,
vă exprim deplina mea mulțămire.

Georg Balluch, Hohenau.

Vă aduc la cunoștință, că prin aplicarea
esențelor d-voastre am obținut minunate
rachii.

Johann Bergmann, Asch.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Boala de piept — plumâni (Oftica)

e cel mai mare dușman al omului.

Sirupul de brad cu fier calcaros al lui Bastillo,

O vai! cum mă chinuesc
groaznică tuză!

tusa și scurparea de sânge, împiedecă formarea de flegmă și răgușala, face să înceteze așudarea de noaptea, în fine promovează pofta de mâncare și mistuirea, aduce somnul și în modul acesta — cum dovedesc nenumărate cazuri — scapă pe bolnav. De aceea să nu intrelase nici un bolnav întrebuințarea acestui medicament, care în scurt timp aduce vindecarea așteptată și de mult dorită.

acest mijloc probat de mulți ani cu cele mai bune succese de vindecare și din partea mai multor medici recunoscut ca binecuvântat, din cauza părților sale constitutive vindecătoare este fără îndoială nu numai un medicament alinător, ci și un excelent mijloc vindecător la diferite boale de piept și plumâni. Și sirupul de brad este în cele mai multe, da, în cele mai multe cazuri chiar de valoare neprețuibilă în contra ofticei, pentru că opresce

Trăiască sirupul Bastillo!
că m'a scăpat de rău.

Vedî! Veritabilitatea acestui medicament o dovedește marca de scutire improprietară „Leu cu cruce”.

Luați bine seama la aceasta!

Prețul unui flacon 2 cor. 40 fil.

La comanda sub 10 cor. primitorul pachetului plătește 40 fil. pentru pachetare, precum și spesele postale. La comanda preste 10 cor. și trimiterea înainte a prețului pachetarea e gratuită și trimiterea postală francată.

Se află numai la

Carol Hoffenreich farmacist

Baja, Piața principală 23.

Prima și cea mai mare fabrică de coase din lume, care a fost premiată la toate expozițiile și care în anul trecut a câștigat la expoziția din Londra medalia mare de aur și diploma de onoare, este:

Brevetă.

Fabrica de coase „Sohr Szent-Antal“!

al cărei exclusiv furnisor e

Josif Sohr,
Szil (Somogym.)

Plătesce 100 coroane celuia ce poate arăta din altă fabrică o coasă »Sohr-Szent-Antal«, făcută din oțel de argint.

Plătesce 200 coroane celuia ce poate dovedi, că dintre o sută coase ieșite din fabrica lui Sohr 5 sunt rele.

Cel ce dorește să aibă o coasă vrednică de încredere, **să nu cumpere, nici să nu comande de la nime,** până ce n'a cerut preț-curent cu icoane de la susnumita vestită firmă, care-l trimite fiecui gratis și franco.

Fabrica »Szent-Antal« primesce garanță deplină pentru coasele sale, cele necorespunzătoare (din experiență știm, că între 1000 nu se găsește una rea) fără a plăti le schimbă cu noane; comandând 5 bucăți fabrica plătesce cheltuelile de poștă, după 10 bucăți plătesce nu numai cheltuelile de poștă, dar mai dă și o coasă în dar.

Celui ce adună comandatori i se dă
rebonificare!

Fiecăruia îi stă la dispoziție multele mii de epistole de recunoștință și mulțămită precum și comenzile ulterioare.

 Briciu de oțel cu diamant cu garanție
pe 5 ani **1 fl. 50 cr.**

Cereți preț-curent pe o carte de corespondență!

PRIN VIS

și-a scăpat viața! ❁

O descriere adevărată de Ioan Schulz din N.-Komlós. — Retipărirea oprită.

Așadară tu nu crești, că un vis poate scăpa viața omului?

Așa m'a întrebat amicul meu Carol, când l'am cercetat la Crăciunul trecut, și când mi-am scuturat capul în semn că nu cred, el începî: »Ascultă dară!« Toțmai acum e anul de cînd am fost la Iosif, pe care îl cunosci și care acum e cantor, și el mi-a povestit cum l-a scăpat un vis. Întreaga lui familie era bolnavă, el însuși avea influența, aprindere de plămîni și scuipa deja sânge, soacra sa avea sgîrciuri de stomac, junghiu în coaste și vărsa venin, copiii aveau boale de grumazi, pojar, vărsat și erau anemici; cantorul însuși era așa de bolnav, că s'a spovedit și cînd a adormit seara, nime nu mai credea că el se va mai deștepta. Cu toate acestea dimineața s'a deșteptat și a povestit nevestei sale:

Mario, eu am visat că am cumpărat în oraș un calendar și apoi m'am făcut sănătos!

Nevasta lui Josif credea în visuri, de aceea numai decît a cumpărat un calendar și cum începî a ceti în el, dete cu ochii de povestirea »Scăparea vieții«, unde era descrisă minunata vindecare a tuturor boalelor prin Fluidul Elsa al lui Feller. Maria comandase mai înainte diverse fluide, acestea însă nu au folosit nimic, numai acum află ea, că Fluidul Elsa al lui Feller numai atunci se capătă veritabil, dacă se comandă direct dela farmacistul Eugen V. Feller în Stubica Nr. 113, comitatul Agram.

Mie nu-mi mai ajută nimic, lăsați-mă să mor în pace!

Deci a comandat îndată telegrafice 12 sticlute fluidul Elsa al lui Feller pentru 5 coroane, mai puțin adevă nu se trimite. A doua zi a și sosit fluidul Elsa și chiar și spesele postale le-a plătit domnul Feller. Bolnavul însă nu voia să ia nimic, cătră domnul preot și cătră Maria, cari îl rugau să încerce și cu veritabilul fluid Elsa al lui Feller, a dișt

(Continuare pe pagina următoare.)

«Mie nu-mi mai ajută nimic, lăsați-mă să mor în pace!» Totuși când biata femeie l-a conjurat să cugete la copii, atunci a cedat, i-au dat fluid Elsa de câteva ori pe zi câte 20 picuri pe zahăr să le înghiță și de câteva ori i-au frecat corpul întreg cu fluidul Elsa și îndată s'a simțit mai bine. Numai decât mai comandă încă 48 sticlețe fluidul Elsa cu 16 coroane și 6 cutii de excelențele **pilule Elsa** ale lui Feller cu 4 coroane și după 3 săptămâni atât el, cât și toți copiii și soacra, cari și ei au întrebuințat **Elsa-Fluidul** lui Feller, de tot sănătoși.

«Veți — îmi dăse amicul Carol — așa s'a scăpat viața unei întregi familii prin un vis. Când s'a auzit în sat despre miraculoasa putere vindecătoare a **fluidului Elsa** al lui Feller, toți bolnavii și-au comandat acest excelent mijloc de casă și toți s'au convins, că **veritabilul fluid Elsa** al lui Feller dela **farmacistul E. V. Feller** din **Stubia Nr. 113** (comitatul Agram) vindecă perfect și repede **reumatism, picioare umflate, boale de rărunchi, bube, junghiuri, friguri, gicht, slabiciuni în mâni și picioare, palpitații de inimă, greutați ale respirațiunii, zuzăit în urechi, dureri de dinți, boale de gură și mirosul greu din gură, cu deosebire vedere slabă, slăbirea ochilor și boale de nervi, boale de laringe, de gât și grumazi, umflături scrofuloase, rane, degerături, arsuri, fras de oase, negei. Oamenii dedeau fluidul Elsa copiilor lor contra gălbănirii, frigurilor, frasului, răgușelii, tusei și catarului, limbricilor și cordelei; ungeau pe copii cu fluid Elsa, când aveau roșeață pe corp, când aveau sgaibă pe cap și veritabilul fluid Elsa al lui Feller totdeauna a ajutat.**

Eu me bucuram, că amicul meu mi-a povestit acestea, pentru că și eu suferiam de mulți ani de **slăbiciune și sudori noaptea, lipsă de poftă, incuiare și răgăială aeră, arsuri pe piept și amețeli de cap, prin aceasta eram iritat, nervos și nu puteam dormi, atunci am comandat la farmacistul E. V. Feller în Stubia Nr. 113 (comitatul Agram) 2 duzine fluid Elsa cu 8 coroane 60 bani, și pot spune ori cui cu cea mai curată conștiință, că **fluidul Elsa** al lui Feller și **pitulele Elsa** depurative ale lui Feller sunt cel mai bun mijloc popular pentru cele mai multe boale, și pentru acelea, cari aici nu sunt pomenite. Cine e bolnav, să cerce a comanda îndată dela **farmacistul E. V. Feller** din **Stubia Nr. 113** (comitatul Agram).**

Ori-cine îmi va fi recunoscător pentru această recomandare.

Veritabilul

Elsa-Fluid al lui Feller

(fluidul lui Feller bine mirositor de esență de plante, numit cu marca «Elsa») trebuie să aibă pe toate instrucțiunile pentru întrebuințare și pe fiecare sticlă o marcă de scutire ca cea tipărită aci, cu numele «Elsa» și subscrierea „Feller”. La expozițiile din Paris, Berlin, London, Roma și Nizza, Elsa-

(Continuare pe pagina următoare.)

Fluidul lui Feller a fost distins cu medalia de aur. Să se comande numai cu rambursă ori trimițându-se prețul anticipativ. Împreună cu porto postal, lădiță, instrucțiune costă 1 duzină sau 6 sticle duple 5 coroane, două duzine sau 12 sticle duple costă 8.60 coroane, trei duzine sau 18 sticle duple 12.40 coroane, patru duzine sau 24 sticle duple costă 16 coroane, cinci duzine sau 30 sticle duple 20 coroane.

Lângă fluidul Elsa se recomandă tuturor bolnavilor de stomac ca cel mai bun mijloc purgativ **Pilulele-Elsa** ale lui Feller. Un pachet (6 cutii) 4 coroane.

Gratis se dă la fiecare duzină comandată de nou „Elsa-Fluid“ 1 sticlucă. Păziți-ve de imitații! — Numai „Elsa-Fluid“ al lui Feller e veritabil! Dacă s'ar pierde vr'o scrisoare, să scrieți recomandat.

Mulțămăta mea sinceră pentru cele 12 sticlucă „Elsa-Fluid“ trimise la cererea mea, cari mi-au făcut bune servicii. Ve rog să-mi trimiteți 60 sticlucă și primiți 30 lei prin mandat postal, pentru rest să-mi trimiteți Pilule-Elsa-Rhabarber. Scrie la 27/XII. 1901
Carol Vesper
Tirgu-Neamțu,
(România).

Cine vrea să primească veritabilul

Elsa-Fluid a lui Feller și veritabilele

Elsa-Pilule purgative ale lui Feller,

sa comande prin scrisoare și să scrie

adresa acurat la singurul loc de

producere lui:

Ve rog resp. să bine-voiți a-mi trimite cu recepere postală 24 sticle „Elsa-Fluid“. — În casa mea toate boalele se vindecă cu „Elsa-Fluid“. Chiar contra insomniei au efect 10—20 picuri în lapte scrie la 5/III. 1902
Gottfried Scibold
Sibiu.

Eugen V. Feller,

farmacist, furnisor de curte al Alteței Sale c. r. prințul Filip de Bourbon,

în

Stubica Nr. 113.

(Comitatul Agram).

Deposît în Budapesta: la farmacistul Josif de Török, strada regală Nr. 12. Dr. Eggers „Reichs-Palatin“ farmacie, Váci-körút 17 și la farmacistul Béla Zoltán, Nagy Koronautca Nr. 23.

În Sibiu se află în farmacia lui J. C. Molnár, strada Cienădiei.

Strada Cîsnădiei Nr. 5.

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu, Str. Cîsnădiei (Heltauergasse) 5,

→ în fața otelului „Împăratul Roman”. ←

Specialitate: Tablouri de grupuri, de copii, instantanee,
de sport, precum și portrete singulare.

Reproducțiuni de platină până la mărimea naturală.

Fotografază și afară de atelier.

Despărțământ special pentru pictură de portrete.

Strada Cîsnădiei Nr. 5.

Gustav Dürr
mechanic.

Neguțătorie de mașine de cusut și velocipede
Sibiu, Piața mare Nr. 19.

Recomandă depositul său bogat asortat cu tot
felul de

Mașine de cusut,

cele mai bune fabricate indigene și străine, cu prețuri
foarte moderate.

Singurul reprezentant

al mașinelor de cusut

de cel mai bun renume „Pfaff”

precum și al

Velocipedelor DÜRRKOPP și STYRIA.

Toate părțile constitutive pentru mașine
de cusut și velocipede totdeauna în deposit.

Atelier de reparațiuni de mașini de cusut și biciclete.

Pentru fiecare mașină de cusut garanție pe 5 ani.

Pentru fiecare mașină de cusut garanție pe 5 ani.

Foarte important pentru bolnavi de stomac!

Organul, care în prima linie servește pentru susținerea unui corp sănătos și viguros, e după cum se știe stomacul, care primește mâncările menite pentru nutriție, pe acelea le prelucră mai departe pe calea digestiunii și le face folositoare corpului în formă de sânge.

Pentru susținerea unui stomac sănătos e de lipsă o digestiune (mistuire) sănătoasă puternică.

Mistuirea sănătoasă se susține prin mod de viață moderat, evitarea mâncărilor grele de mistuit, evitarea recidivă stomacului prin introducerea repentină de cantități mari de beuturi reci ca ghiata, mai departe prin păzirea lui de recidivă preste tot, de afecte sufletești și alte lucruri ce influențează în detrimentul mistuirii.

Mistuirea sănătoasă se promovează în mod extraordinar prin

Picurile de stomac de Maria-Zell ale lui Brady,

cari au influență binefăcătoare și întăritoare asupra stomacului, anume: la lipsă de apetit, miros greu în gură, slăbirea stomacului, vânturi, sughiț aeru, colică, ețtar de stomac, jегuială, gălbinare, greață și vărsare, mucoasă, durere de cap, sgărciu de stomac, scaun greu sau ıneuiare, încărcarea preste măsură a stomacului cu mâncări și beuturi, limbrici, bureți, dureri de splină, de ficat și hemoroidale (vina de aur), precum preste tot la toate durerile și boalele de stomac și ședut, chiar și la cele mai îndărătnice și mai ınechite, efectul e surprıngător de sigur.

Instrucțiune.

Picurile de Maria-Zell ale lui Brady au efect disolvând lin, au un gust amar foarte plăcut și se ıau dimineața (pe stomac gol), ınainte de masă și seara ınainte de culcare, totdeauna câte o lingură de cafea plină (copiilor numai a treia parte e permis a se da), după care se spală gura ınghițind apă proaspătă sau vin subțiat cu apă. După luarea lor, aceste picuri renumite dau ıntregului sistem vital un fel de avânt, tărıe, putere și curagiu. Mai trebuie observat, că la folosirea continuă a acestor picuri ın curs de două până la patru săptămâni, ori-care din boalele ınsirate mai sus se vindecă total. E de sine ınteles, că ıntreaceea trebuie observată o dietă strictă. Prețul: 1 flaconaș K —80, flacon duplu K 1.40.

În binevoitoare atențiune.

Imitatori lipsiți de conștiință au ıncercat să aducă ın vânzare preparate de mai puțină valoare sub același sau asemenea nume, și să vândă aceste falsificate drept veritabile picuri de stomac de Maria-Zell. Prin aceasta advertisăm serios dela cumpărarea astorfel de imitațiuni, de aceea să se ceară apriat picurile de stomac de Maria-Zell ale lui Brady. Picurile veritabile de stomac de Maria-Zell ale lui Brady, cunoscute de mai mult de 200 ani, sânt compuse din ierburile cele mai vindecătoare. Numai picurile produse de mine sânt veritabile și numai acelea sânt produse ın adevăr de mine, cari sânt umplute ın flacone sigilate cu sigiliul meu original și provădute cu ıconoana sf. Maicii Domnului dela Maria-Zell, și sânt pachetate ın ınvăloitoare roșii, pe cari se află alăturata marcă de scutire deponată conform legii, cu subscrierea C. Brady.

Picurile de stomac de Maria-Zell ale lui Brady se află veritabile ın Sibiu la: Farmacia la vulturul negru a lui Dr. Carol Müller, la farmacia la crucea de Geneva a lui Eugen Rumler precum și ın cele mai multe farmacii.

În locuri, unde aceste ıneîntrecute picuri de stomac nu se află veritabile, să se scrie cu provocare la acest calendar la depositul central:

C. Brady, Farmacie, la Regele Ungariei,

Viena, I. Fleischmarkt 1.

de unde, trimițându-se ınainte K 2.80, se expediază franco două flacone mari, trimițându-se ınainte K 2.40, se expediază franco trei flacone mici de veritabile picuri de stomac de Maria-Zell ale lui Brady. ın toată ziua se fac două expediții prin postă.

Banca indigenă de asigurare generală mutuală

„Transsylvania“

Strada Cisnădiei Nr. 5 **Sibiiu.** Strada Cisnădiei Nr. 5

fondată în anul 1868.

Dela înființare, în decurs de 34 de ani institutul
a solvit:

pentru asigurări de foc

Coroane 3,042.619·84 fileri

pentru capitale asigurate pe viață

Coroane 2,992.162·98 fileri.

Suma asigurată în secțiunea pentru asigurări contra incendiului:

Coroane 89 milioane

în secțiunea pentru asigurări de viață:

Coroane 10·2 milioane.

Oferte pentru asigurări de foc, precum și pentru asigurări pe cazul de moarte și pe cazul de viață, asigurări de zestre, de rentă, în fine oferte pentru asigurări contra grindinei și contra furtului și spargerii precum și pentru asigurări de accidente se primesc la direcțiune în Sibiiu, precum și la agenturile principale în Arad, Brașov, Budapesta, Cașovia, Cluj, Neoplanta, Șopron, Seghedin, Szabadka și Timișoara, precum și la toți domnii reprezentanți instituiți în comunele mai mari.

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

a introdus în anul 1899 **asigurările pentru popor
fără cercetare medicală.**

Prin introducerea acestei combinații de asigurare s'a intenționat ca în schimbul unei contribuiri neînsemnate să se ofere posibilitatea și claselor din popor a asigura un capital (până la 1200 coroane), care în cas de repausare a asiguratului să se plătească erediilor, eventual însuși asiguratului la atingerea unei etăți fixate.

La aceste asigurări nu se recere cercetare medicală.

Banca generală de asigurare mutuală „Transsylvania“ oferă și pentru aceste asigurări următoarele favoruri:

a) Cu toate că premiile de asigurare ar trebui plătite pe un an întreg înainte, se permite plățirea acestora și în rate subanuale, chiar și săptămânale, pe lângă computarea unui adaus minimal.

b) După o durată neîntreruptă de trei ani a asigurării banca „Transsylvania“ este obligată la cererea asiguratului a reduce proporțional capitalul asigurat, cu sistarea plățirii mai departe a premiului — asemenea se acordă asiguraților după expirarea termenului sus-indicat împrumuturi până la 75 % a rezervei de premii.

c) Banca solvesce sumele asigurate și în cazul dacă asiguratul a repausat pe câmpul de luptă sau în urma ranelor primite pe câmpul de luptă, iară după o durată de 3 respective 2 ani a asigurării și atunci dacă moartea a urmat prin sinucidere sau duel, — mai departe poate fi excepțional absolvat asiguratul în cas de invaliditate dela plățirea mai departe a premiului, fără a i-se reduce sau pierde pretensiunile față de bancă emenate din asigurare.

Prospecte și declarațiuni de participare oferă gratuit direcțiunea în Sibiiu, agenturile principale din Arad, Brașov, Budapesta, Cluj, Cașovia, Neoplanta, Seghedin, Șopron, Szabadka și Timișoara, precum și agenturile speciale instituite în comunele mai mari.

Singurul existent, veritabil englez

Mijloc de frumusețe

este

Laptele de crastaveți

veritabil englez

de farmacistul C. BALASSA.

Acesta îndepărtează îndată blânde, alunice, pete, sgrăbunțe (Mitesser) etc. și dă feței un aspect frumos, tineresc. Prețul unei sticle 2 cor. Lângă acesta săpun de crastaveți 1 cor. Pudră 2 cor.

Deposit principal C. BALASSA, farmacist în Temesvár Nr. 2.

Se află în toate farmaciile.

Veritabil numai dacă pe sticlă se vede numele „BALASSA“.

Deposit în Budapesta la farmacia lui Josif de Török, strada regală 12 și strada Andrassy 26.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare milenară.

Turnătoria de clopote și de metal a lui ANTONIU NOVOTNY în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădute cu adinstări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopoțele sunt bătute de o latură prin ceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provădute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 408 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

O poliță de asigurare asupra vieții

* * este între toate împrejurările
o avere de cel mai mare preț. * *

O poliță de asigurare asupra vieții este cea mai potrivită pentru îngrijirea de familie, pentru zestre la fete, pentru acoperirea cheltuielilor serviciului militar, studiilor mai înalte ori instalarea fiilor; ea servește drept mijloc de a face mai suportabile sarcinile bătrânețelor prin aceea, că la ajungerea unei etăți anumite se licuiează capitale ori rente, întrucât reprezintă un contract de asigurare asupra vieții ea e în stare să dea persoanelor singure, mai bătrâne, o sumă mare a economiilor lor, ea face posibilă contragerea mai ușoară de împrumuturi, etc.

O astfel de poliță de asigurare asupra vieții își poate procura ori cine fără deosebire de stare la

Prima reuniune generală
a funcționarilor monarhiei austro-ungare
in Viena,
cel mai mare institut de asigurare mutuală
asupra vieții și de rente din Austro-Ungaria.

Organele reuniunii sunt provădute cu plenipotențe și sînt îndatorate a se legitima cu aceste plenipotențe față de P. T. partide.

Resultatele afacerilor la finea anului 1901:

capital asigurat	167.7 milioane coroane
asigurări plătite dela începutul	
activității reuniunii	57 " "
fonduri de garanție	54.5 " "

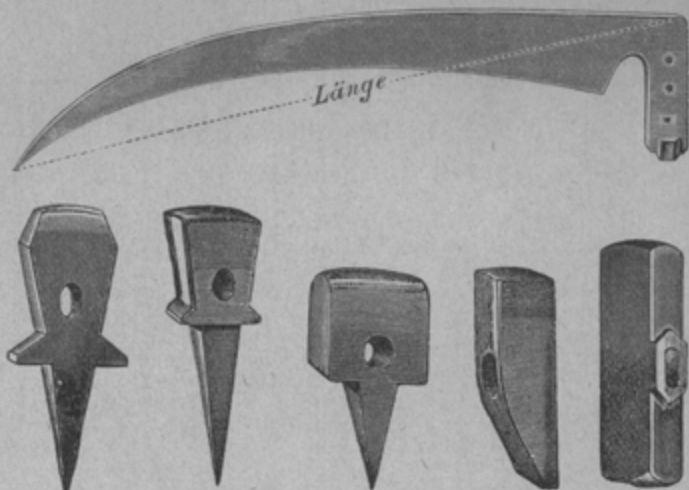
Condițiuni favorabile de asigurare.

Premii ieftine. — Plătiri prompte.

Anul de fundare 1864.

Rog să nu intrelăsați a vă adresa pentru informațiuni despre îngrijirea de familie la prima reuniune generală a funcționarilor, Viena, I. Wipplingerstr. 25/24.

Semn.

CFJ

Semn.

Garantiez pentru fiecare bucată.

Adecă eu schimb fiecare din aceste coase și ciocane provădute cu semnul meu CFJ, dacă acelea la întrebuințare s'ar dovedi prea moi ori prea tari.

Dacă se iau de odată 10 bucăți, se dă 1 bucată pe deasupra.

Toate uneltele pentru grădinărit și pomărit se află în deposit în calitate bună și în cantitate mare.

Sîrmă ghimpoasă de îngrădit cu cele mai ieftine prețuri după curs. Comandându-se cel puțin 1000 metri, se trimite direct dela

fabrică franco la ori-care stațiune.

Carol F. Jickeli, Sibiiu

la coasa de aur.

Garnituri de îmblătit cu vapor dela Clayton & Shuttleworth.

Această firmă a furnizat până acum 31,000 mașini de îmblătit cu vapor. O locomobilă furnisată de această firmă a fost întrebuințată 48 ani de-a rândul!!

Afară de acestea tot soiul de mașini agricole.

Se încuviințează plătiri în rate pe lângă interese de 6% după capital.

Unelte și mașini pentru toate soiurile de ocupațiune.

Tot felul de material de construcție:

traverse, plăci izolatoare de cement, plăci de coperit, trestie pentru stucatură.

Ferecături de zidiri și de mobile. Yase de culină și de casă.

Mărfuri de oțel de Solingen. Aparate electrice.

Pumpe. Cuptoare.

Articli tehnici. Împletituri de sîrmă.

Metale. Oțel. Fier. Curse pentru prinderea animalelor.

Mobile de fier.

Carol F. Jickeli, Sibiiu

la coasa de aur.

Fluidul de restituțiune

c. și r. priv. apă de spălat pentru cai

Praf de Korneuburg pentru nutrire vitelor

al lui Kwizda.

Prețul 1 flacon cor. 2.80.

De 40 ani se întrebuințează în grajdurile curții, în grajdurile mai mari ale militarilor și civililor pentru întărire înainte și redobândirea puterilor după strapăte mari, la serintituri, înțepenirea nervilor etc., face calul capabil de prestațiuni alese la Training.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi. De 50 ani întrebuințat în cele mai multe grajduri, la lipsa poftii de mâncare, mistuirea, la îmbunătățirea laptelui și potențarea productivității de lapte a vacilor și contra rupturii de oase.

Prețul 1 cutie cor. 1.40, $\frac{1}{2}$ cutie cor. —.70.

Mijloc dietetic-cosmetic (fricțiune) de mult probat pentru întărirea și oțelirea muschilor și vinelor corpului omenesc,

Fluidul lui Kwizda

Marca Șerpe (Fluid turistic).

Turiști, bicicliști și călăreți îl aplică cu succes pentru recăstigarea puterilor și întărire după ture mai mari.

Prețul: 1 flacon cor. 2.—, $\frac{1}{2}$ flacon cor. 1.20.

Depozit principal:

Franz Joh. Kwizda

furnizor de carte a. și r. austr.-ing., reg. rom. și prin. bulgar,

Apotecar cercual în Korneuburg lângă Viena.

En gros.

En detail.

Cel mai mare magazin!

Porcelănării: Servicii de cafea, ceaiu, de masă, de spălat și vase de ospătărie.

Sticlării: Garnituri de licor, vin, bere și compot, vase de ospătărie, sticlă de fereastră, sticlă de coperiș și țiglă.

Mărfuri de galanterie de piele, lemn și bronz, între cari nippes frumoase, ieftine și obiecte de folos, potrivite ca daruri mai mici.

Mărfuri de argint de China: Servicii de masă, corfe de pâne, cutii pentru zahăr, servicii pentru moca, farfurii, etc.

Obiecte de decorațiune: Oglinzi, icoane, busturi, figuri, vase, console, mese de flori și măsuțe de salon.

Articole de voiagiu: Geamantane, tască de mână, curele de plaid și necesarii de călătorie, corfe de pachetat.

Lampe și lustre pentru petrolu și lumină electrică.

Bastoane, umbrele, brâuri și evantaie.

Păpuși și jucării de copii.

Urmașul lui J. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiiu, Piața mare Nr. 15 și 16.

Revendcătorilor se atrage atențiunea cu deosebire asupra depositului mare de mărfuri de piatră, porcelan, sticlă presată, sticlă de fereastră, lampe, oglinzi și rame de icoane.

Baros Gábor

Budapest VII., Dohány-utca 1.

Az izraelita templommal szemben.

Fabrică de esențe și compoziții, articli de toaletă și chimici.

RUM

Cognac, șligoviț, Benedictiner, chartreuse, alaș, Kaiserbirn și alte licoruri își poate prepara oricine pe cale rece, fără nici o întocmire sau mașină, în timpul cel mai scurt, cu

Esențele și compozițiile lui Baros

recunoscente deja în toate părțile, probate, nestricăcioase, aromatice; beuturile produse în cea mai bună calitate costă numai $\frac{1}{4}$ până $\frac{1}{2}$ ba și mai ieftin decât dacă le-am cumpăra gata în prăvălii.

Carte de rețete și catalog gratis și franco.

Mai departe se află articli pentru manipularea vinului și prav pentru împedirea vinului, mijloace pentru descolorare și desacrire precum și mijloace contra boalelor vinului ca floarea vinului, vin gros, floarea buții etc.

Flacoane, dopuri de plută, țevi de gumi și toate aparatele pentru pivnițeri.

Pentru cârciumari mare deposit de pompe de bere, moussine de bere, pipe, pipe pentru vin și aparate pentru măsurarea berei cu apăsare de aer și acid carbonic, dulapuri de ghiță, etc., despre cari trimit gratis și franco cataloage ilustrate separate.

Prețurile cele mai ieftine!

Marfă reală!

Peratin crescător de barbă al lui Baros

e un mijloc cu efect sigur, prin care chiar și oameni de tot tineri pot căpăta mustață frumoasă și cu deosebire barbă mare.

Garantez, că crescătorul de barbă e nevătămător, pentru că nu conține nici o substanță vătămătoare.

Rezultat sigur, cum dovedesc numeroase scrisori de mulțumită.

Dose à 2.50 și 5 coroane »Săpun« la aceasta 1 bucată 1 coroană.

Pentru îngrijirea pielii

și finețea teintului, cel mai probat și mai cu efect mijloc, care se expediază cu predilecție în toate țările.

„Crema de față Ella“ fără unsoare a lui Baros, acest mijloc cu totul nevătămător influențează asupra pielii împrespetând și vivificând și o scutecse de încrețituri până la adânci bătrânețe.

— Se mai întrebuințează cu succes contra pistruiilor, blânelor, mitesser, beșicte, pete de ficat precum preste tot contra tuturor necurătenilor pielii.

1 dosă 1.20, 2 și 4 coroane.

Asemenea recomand bine probata „Padra de față Ella“ în rosa, alb și crème.

„Ella“ săpun de piele 1 bucată 70 fileri și 1 coroană. „Apă de piele Ella“ 1 flacon. „Baros regenerat de păr“, care redă părului încăruntit culoarea naturală, blond, brunet sau negru. 1 flacon.

A se comanda numai direct.

Baros Gábor, Budapest VII., Dohány-utca 1.

Fabrică de articli de toaletă, parfumuri, preparate chimice ca esențe, compoziții pentru fabricarea de licoruri.

Monumente (cruci)

din piatră arinoasă, marmoră, granit,
sienit și labrador, în diverse forme, reco-
mandă cu prețuri ieftine depositul de
cruci și monumente al lui

Albert Klingenspohr

în

Mediaș

Filiale { Sibiiu, calea Trei stejari 5. } Filiale
 { Sighișoara, Seilergang. }

Tot aci se execută toate lucrările de ciopli-
torie de piatră din cel mai bun material cu
cele mai moderate prețuri.

Cataloage gratis și franco.

Fritz W. Elges

prima fabrică de mobile și măsurit de construcție în Sibiiu.

Fabrica:
Strada Sării Nr. 37.

Sibiiu.

Deposît de mobile:
Strada Cîsnădiei Nr. 30.

Stabiliment

numai de produse proprii de mobile pentru salon, prânzitor, dormitor și locuințe, în toate stilurile după desemnuri primite ori după desemnuri proprii.

Se confecționează mobilări de hoteluri, cafenele, școli și biserici, precum și altare, amvoane și bănci.

Primește comande din provincie și garantează pentru material uscat, executând foarte elegant și cu gust pe lângă prețurile cele mai moderate.

Expoziție permanentă de mobile.

Strada Ocnei Nr. 36.

Cel mai mare și cel mai frumos magazin de

Cruci de mormânt și monumente

din
piatră
arinoasă
și diverse
marmore

C 10—200

granite,
sienit
și
Labrador

C 60—1600

precum și toate lucrările de pietrărie ca trepte, plăci etc. recomandă cu prețuri moderate

Josef Roubischek iun.

Strada Ocnei Nr. 36. SIBIIU. Strada Ocnei Nr. 36.

Cel mai mare
deposit de pianе

în Sibiu,
dela
cele mai reputeate firme
se găsește la

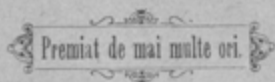
F. A. Kauffmann,

Strada Urezului (Reisbergasse) Nr. 11.

Singurul reprezentant al firmelor:

F. Robert Reinhold

membru al
comitetului societății și al școalei
fabricanților de pianе
în Viena.

Ultima premiare
la
expozițiunea iubilară
în Viena.

Koch și Korselt

premiul de onoare
dela
ministeriul de comerț

Reprezentanță generală
în Londra, Lipsca,
Viena, Budapesta, Praga, etc.

Premiul cel din urmă
la expozițiunea universală
din Paris cu
Medalia de argint.

C. Kováts

Atelier pentru
aparate optice, mecanice și electro-tehnice,
Sibiu, Str. Csnădiei (Heltauergasse) 25.

Ochelari și Zwikeri
conform prescripției medicale.

Aparate și utensilii pentru fotografiare.
Instrumente de chirurgie.

Se construiesc aparate de fizică.
Reparaturi se execută prompt și ieftin.

Iosif Schultz

negustorie de vin,
Sibiu, Strada Urezului 20.

Recomandă marele său deposit
de excelențe

vinnuri curate naturale ardelen
de masă,
roșii și dessert

în sticle și butoiașe cu cele
mai ieftine prețuri în mare și
în detail.

• Bereria la trei stejari în Sibiiu •

recomandă

Berea sa
(à la München și Pilsen)

curată, bine conservată, închisă și deschisă

precum și bere bock.

Trimiterea se face în butoaie de $\frac{1}{2}$ și $\frac{1}{4}$ Hectolitri și în sticle
de 1 și de $\frac{1}{2}$ litri.

Marca
de scutire.

Premiat cu cele mai mari premii de onoare!

Pravul transmarin
al lui

J. ANDĚL

omoară cu siguranță:

șvabi, molii, stelnițe, pureci, ruși,
musce, furnici, scari, păduchi de paseri, preste tot toate insectele.

Expedițiune dela fabrica: JOH. ANDĚL, Praga I.

Veritabil în **Sibiiu** la: J. B. Misselbacher sen., negoț de spîterie,
material- și colorii. **Alba-Iulia**: J. B. Misselbacher sen. (Filială).
Brașov: Victor Roth, apot.; Ed. Kugler, apot.; Schreiber & Mönich
mai înainte Emil Porr; Heinrich Petersberger, comere. Strada lungă 22;
Ferd. Jekelius, apot. și Teutsch & Tartler. **Cluj**: Segesvári és társai.
Orăștie: J. Graffius, apot. **Dej**: Csiszár & Vásárhelyi, Josef Burgowitz.
Medias: Fried. Jos. Guggenburger și Fritz Kremer. — Mai departe se
vinde în tot locul, unde se află
„Placatele lui Anděl cu cănele negru“.

Cea mai veche firmă solidă de această branșă
în Transilvania.

Serviciu prompt!

Cel mai mare depozit de:

Articole coloniale
Ape minerale
Chimicale
Văpsele
Droge.

J. B. MISSELBACHER SEN.
Sibiu, Piața mare (Grosser Ring) Nr. 23 și 24. Transilvania.

Gel mai bogat asortiment de albituri pentru doamneșidomni. Albituri de masă din in și damase. Garnituri de cafea, albe și colorate. Ștergare de damase și de frotat. Batiste de in, creton, cloth. Șorțuri de batist și luster negre și colorate. Zephir și stofe de mătăsă ce se pot spăla.

Serviciu prompt!

Bani străini se primesc pe lângă cel mai ridicat curs.

Engross și Detail.

Engross și Detail.

A apărut în

Editura lui W. Krafft în Sibiu :

Tomul I și II (tomul III este sub tipar) al publicațiunii :

„Enciclopedia Română”

publicată din însărcinarea și sub auspiciile „Asociațiunii pentru
literatura rom. și cultura popor. român”

de

Dr. C. Diaconovich,

prim-secretarul „Asociațiunii.”

Acest dicționar enciclopedic urmărește scopul de a populariza științele și artele, a lăți cunoștințele folositoare în sinul poporului român și în deosebi a oferi o iconă cât mai fidelă a întreg trecutului și a tuturor stărilor actuale ale Românilor.

„Enciclopedia română” se publică cu concursul a preste 200 autori, între cari numeroși membri ai Academiei Române, profesori dela universitățile din București, Iași, Viena, Lipsca, S. Petersburg și Praga, și mulți alți distinși scriitori români din toate ramurile științelor și artelor, și apare în circa 30 fascicule de câte 6 coale de tipar (8° mare cu litere petit), cu numeroase ilustrațiuni și harte, *cuprindând preste 30,000 articole*. 10 fascicule formează un tom.

Prețul de prenumerare: în fascicule à 2 cor.,

în tomuri broș. à cor. 20.— și legate à cor. 23.60.

Abonamente se primesc numai pentru publicațiunea *întreagă*. Fascicule ori tomuri singurate nu se vînd. *După terminare publicațiunea se va vinde cu un preț urcat.*

Dicționar român-germân

de **Sab. Pop. Barcianu**, revidat și complectat de prof. **Dr. D. P. Barcianu**.

Ediția a III-a, 750 pag. în 8° cu litere petit în 2 coloane.

Prețul: broșurat cor. 6.—, și legat în 1/2 franz cor. 7.60.

Acest dicționar atât de bine primit în edițiile sale anterioare e recunoscut de bărbați competenți ca cel mai bun dintre câte au apărut; ediția presentă caută a-l face și pe mai departe vrednic de această recunoaștere. Autorul a înavuțit în mod însemnat cuprinsul prin cuvinte și locuțiuni din scriitorii români moderni și mai vechi; editorul a înzestrat cartea cu hârtie bună și cu tipar frumos. Fie deci ca dicționarul acesta să aște binevoitoarea întîmpinare, de care s'au bucurat edițiile anterioare, contribuind la sporirea prietenilor limbei române și a produselor ei literare.

Stabiliment de liniat.

W. KRAFFT IN SIBIIU.

TIPOGRAFIE

cu
material bogat de litere
și
cele mai noue mașini de tot soiul
cu 7 motori electrici.

Se recomandă pentru tipărirea de:

bilete de vizită, bilete de adrese
și
anunțuri de logodne, Ordine de dans.

Tipărituri comerciale și oficinase
de tot soiul în culori sau cu tipar negru.

**Libele de depuneri. Obligațiuni.
ACȚIUNI**

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne.

Opuri și diare

se tipăresc în toate limbile patriei.

*Comande de tipărituri mai mici, s. e. bilete de vizită, plicuri
cu firmă, etc. se execută în timpul cel mai scurt.*

*Toate comanda de tipar se supun unei reviziuni minu-
țioase așa, că numai lucrări corecte se furnizează.*

Tipărituri pentru avocați, protopretori și antistii comunale.

Tipărire de note musicale.